

Consulta

1 Magnífich mossén Johan
 2 Fabra, cavaller valent:
 3 pel gentil atreviment
 4 que ntre dones vos roman,
 5 aquest rescrit vos coman
 6 per vós sia tot llegit,
 7 ben llimat e corregit,
 8 afegint-hi lo que y fall.

9 Trobant-me-n aquesta vall,
 10 Callosa, per les morts fuyt,
 11 ociós, trist, sens fer fruyt,
 12 emprés he, no sens treball,
 13 de dones scriure llur tall
 14 natural he voluntari,
 15 per una, qui té-l contrari,
 16 descrivir pus fàcilment.

17 He mostrar, no subtilment,
 18 sols rimat portant l'estil,
 19 les dones tenir en vil,
 20 comportant-les virilment;
 21 sol aquella, gentilment,
 22 tembre y amar, bé schollir
 23 entre spines flor de llir,
 24 qual per tot lo món odora.

25 Flor de tan alta senyora
 26 he collit yo, com a llech.
 27 No sé texir lo que-n crech,
 28 trama poch ma llançadora.
 29 Passau-ne vós la tisora
 30 per ma tela, si no us plau.
 31 De mi com de fill manau;
 32 de gràcia us ho deman.

Endreça

33 Los hòmens, si dexteran
 34 mullés, Johan ymitant,
 35 en lo món franchs militant,
 36 ab Jhesús trihunfaran.

Tornada

37 Si lo contrari faran
 38 del que d'elles ordit he,
 39 ab la flor de llir també
 40 les dones habitaran.

Entrada

41 *Spill*, llum e regla,
 42 hòmens aregla,
 43 dones blasona,
 44 lo llir corona;
 45 spines, carts, crema.
 46 Ço diu lo tema:

*SICUT LILIUM INTER SPINAS,
SIC AMICA MEA INTER FILLIAS*

Perfaci

Primera part del perfaci

<p>47 Déu creador, 48 húnich Senyor 49 omnipotent: 50 llatriament 51 qual sol adore, 52 quant puch honore 53 he reverixch, 54 tem, obeïxch 55 sos manaments, 56 dos excel·lents, 57 singularment. 58 Sols ell colent 59 de cor sancer, 60 faç lo primer: 61 amant proïsme, 62 sens frau, sofisme, 63 com mi mateix. 64 No sens perpleix, 65 faç lo seguon: 66 en aquest món, 67 amar mon Déu 68 sols per sguart seu; 69 he mon proïsme 70 per Déu Altisme, 71 tal caritat 72 he voluntat 73 desig aver, 74 per a Déu fer 75 servey algú. 76 He en comú, 77 axí amichs</p>	<p>78 com enemichs, 79 bon atjutori, 80 tot meritori, 81 caritatiu. 82 En Déu confiu 83 m'endrecarà 84 he mostrarà 85 les sues vies. 86 Entre les pies, 87 sperituals 88 he corporals, 89 l'obra millor, 90 de més amor 91 he ben voler, 92 a mon parer, 93 és doctrinar, 94 dar exemplar 95 he bon consell 96 al qui novell 97 en lo món ve. 98 Qui se n'absté 99 de bé preycar 100 he declarar 101 a l'ignorant, 102 és soterrant 103 malvat servent 104 lo seu talent: 105 no res guanyant, 106 et l'ajustant 107 or él amagua; 108 en lo món vague 109 hi lo temps pert. 110 Del que só spert, 111 de Déu rebut 112 he clar agut 113 l'esperiment. 114 Serà·l present</p>
---	---

115 mon ensenyar
 116 sols remeyar
 117 error publica,
 118 en què s'implica,
 119 comunament,
 120 tot lo jovent;
 121 no sens pecat,
 122 ha infestat
 123 he comogut
 124 mon mig perdut
 125 enteniment,
 126 fet ignocent
 127 ja oblidant,
 128 no prou bastant
 129 a tal empresa.
 130 Ja-s ma despesa
 131 al sòl del sach.
 132 Lo sirguant flach
 133 del meu cervell
 134 fa son capell
 135 minve, sotil:
 136 romp-li's lo fil
 137 he pert lo sest;
 138 ordix no llest,
 139 tix ab treball,
 140 trama li fall;
 141 hon fallirà
 142 hi soplirà
 143 sols de manleuta.
 144 Que a capleuta
 145 soplich, exorte,
 146 lo que reporte
 147 he tinch emprés
 148 sia remés.
 149 No pas scapçat,

150 partit, trencat;
 151 per vehedós
 152 e miradós
 153 rot ni squinçat,
 154 mas sols pinçat
 155 e corregit,
 156 limat, llegit
 157 o bé scoltat,
 158 sia-cceptat
 159 benignament.

***Seguona part
del perfaci***

160 Yo, com absent
 161 del món vivint,
 162 aquell jaquint
 163 aconortat,
 164 d'ell apartat
 165 dant-hi del peu;
 166 vell jhubileu,
 167 mort civilment;
 168 ja per la gent
 169 desconegut,
 170 per tots tengut
 171 com hom salvatje;
 172 tenint hostatje
 173 en lo meu llit;
 174 prou envellit,
 175 antich de dies;
 176 per malalties
 177 molt afligit;
 178 vell, enllegit;
 179 per molt greus mals,
 180 yres y tals
 181 ja consumit;

182 ab poch delit,
 183 desficiós.
 184 Mas ansiós
 185 d'aquests pobils,
 186 jóvens jentils,
 187 he d'alguns vells,
 188 qui, com ocells,
 189 passen chillant
 190 he sibil·lant
 191 com les ciguales,
 192 corps e cuquales.
 193 Van haücant,
 194 dels llops fent cant,
 195 sonant ses trobes;
 196 broden les robes
 197 he los frens dauren.
 198 Los carrés llauren.
 199 Mouen cantons,
 200 girant redons.
 201 E tot lo jorn
 202 roden entorn
 203 lo cremalló,
 204 com papalló.
 205 Fins que s'i cremen
 206 perills no temen.
 207 Sentins de nas,
 208 hon se té pas,
 209 com cans s'apleguen.
 210 Entr·ells s'embreguen.
 211 Quant han despenen;
 212 moren e penen.
 213 He tresnochant,
 214 van aguaytant
 215 una tal caça,
 216 qual, qui la caça,
 217 pren mala llebra,
 218 vibra, culebra
 219 he febra·guda,
 220 no coneguda
 221 per tothom prou.
 222 Perquè tant nou
 223 tal ignorància,
 224 als qui ab ànsia
 225 he treballs vans,
 226 perills e dans,
 227 caça seguexen,
 228 qual no conexen.
 229 Pendre s'arrehen,
 230 quanta ne vehen:
 231 són ells los presos.
 232 Als poch entesos,
 233 perquè s'i miren,
 234 vegen hon tiren
 235 en lo llur viure,
 236 los vull escriure
 237 est doctrinal
 238 memorial:
 239 haurà nom *Spill*.
 240 A tu, com fill,
 241 Baltasar Bou,
 242 per lo que·m mou
 243 ta molt·amor
 244 he gran calor
 245 de nebot car,
 246 lo vull dreçar.
 247 Car, certament,
 248 lo teu jovent
 249 tens ben conpost,
 250 he prou dispost
 251 lo sentiment;

252 l'enteniment
 253 te veig molt clar.
 254 He Baltasar,
 255 nom de ciència,
 256 de sapiència
 257 he profecia,
 258 de senyoria
 259 he principat,
 260 fon imposat
 261 a Daniel,
 262 quant Ysrael
 263 fon transmigrat.
 264 Per ser honrat
 265 nom e plahent,
 266 antiguament,
 267 és real nom.
 268 Bou sobrenom,
 269 mansuetut
 270 diu e virtut.
 271 Bou conegué
 272 Crist quant naxqué.
 273 Bou Lluch scrivi
 274 llarch qui-l parí.
 275 Bou mengant fe
 276 aparegué
 277 l'àngel Miquel.
 278 Alt en lo cel,
 279 Bou, seguon signe,
 280 se diu benigne.
 281 Ab bou, Silvestre
 282 se mostrà mestre
 283 disputador,
 284 confonedor
 285 dels raus rabins.
 286 Crech, puy tant tins
 287 nom e cognom,
 288 he lo renom
 289 que pots cobrar,
 290 del ben obrar
 291 seran conformes.
 292 Perquè informes
 293 los jóvens verts
 294 he inesperts
 295 del toch del foch
 296 —polls del bech groch,
 297 del niu cuytats—
 298 poch aguats,
 299 exir certer,
 300 de l'esperver
 301 cercant les mans;
 302 als vells gualants,
 303 qui no s'estan,
 304 pel temps que han,
 305 de porregar
 306 he pledegar
 307 ab la verdor;
 308 a l'honrat cor
 309 dels curiosos
 310 religiosos
 311 he capellans
 312 —dich dels profans,
 313 dels qui son dan
 314 cerquen, e van
 315 de pich en sola,
 316 he de sa scola
 317 del vot exprés,
 318 ni de l'entés,
 319 no-ls plau menbrar—
 320 te vull pregar
 321 tu sols publiques
 322 he comoniques.
 323 Si y llegireu,

324 conexereu,
 325 ab prou claror,
 326 la gran error
 327 tan manifesta;
 328 la desonesta
 329 he viciosa,
 330 tant perillosa,
 331 amor inica
 332 que huy-s practica,
 333 més pecoral
 334 que humanal,
 335 sols per delit.
 336 La, per profit,
 337 més avarícia
 338 que amicícia,
 339 no cur tractar.
 340 De mon parlar,
 341 tots, si-m creureu,
 342 elegireu
 343 no may amar,
 344 ans desamar;
 345 may inquirir
 346 ni perseguir;
 347 jamés caçar;
 348 menys abraçar
 349 foch immortal,
 350 d'infern portal:
 351 dones dampnades,
 352 envirinades
 353 d'aquell verí
 354 ab què ferí,
 355 ab llur antich
 356 primer amich,
 357 Eva de mort,
 358 dins aquell ort

359 hon fon formada.
 360 Per llur errada,
 361 lexà llavor
 362 de frau, error,
 363 e gran malea
 364 a sa ginea.
 365 Hi quantes són
 366 ara-n lo món
 367 són diablesses,
 368 dimoniesses;
 369 car les primeres
 370 amors són veres
 371 he tostemps duren.
 372 Per ço y aturen
 373 tant los diables.
 374 D'ells són amables,
 375 may se'n partixen
 376 ni se'n desixen.
 377 No y val bapisme,
 378 mes exorcisme,
 379 llum, sal, capida,
 380 que de llur vida
 381 divís se'n faça.
 382 Bé sab de maça
 383 qui n'és ferit!
 384 Lo meu sperit
 385 n'à portat pena
 386 sobre la squena
 387 mals huytant-anys:
 388 treballs, afanys
 389 he greu turment.
 390 Vel-lant, durment,
 391 no cessant may
 392 de cridar «ay!»
 393 he sospirat!

394	Ben informat,	426	dretes y manques,
395	públicament	427	les geperudes,
396	—tot scasament—	428	parleres, mudes,
397	qui se'n vol péxer,	429	franques, catives,
398	vull fer conéxer,	430	quantès són vives,
399	ben avisar	431	qualssevol sien,
400	he divisar,	432	tot quant somien
401	exordi fent	433	ésser ver crehen.
402	succintament,	434	Del que no vehen,
403	la llur costuma	435	procés de pensa
404	narrant en suma.	436	fan, sens defensa
405	Serà la-ntrada	437	ni part hoyr.
406	o la llevada	438	Per presumir
407	d'esgrimidor;	439	sols, pronuncien.
408	o sonador	440	Ver sentencien
409	com sonar vol;	441	que cert no saben.
410	o protocol	442	Mentint se guaben;
411	a llargues notes.	443	sempre varien.
		444	Jamay se rien
		445	sens ficció.
		446	Per tració
		447	rien e poren.
		448	Criden que-s moren
		449	quant són pus sanes.
		450	Si han terçanes,
		451	llur mal no colen.
		452	E fingir solen
		453	tenir dolor,
		454	per dar color
		455	a ses empreses.
		456	Si són represes,
		457	instruccions,
		458	reprensions,
		459	tot ho refusen.

***Tercera part
del perfaci***

412	Donchs, dich que totes,
413	de qualque stat,
414	color, edat,
415	lley, nació,
416	condició,
417	grans e majors,
418	chiques, menors,
419	jóvens e velles,
420	lleges e belles,
421	malaltes, sanes,
422	les cristianes,
423	jhuÿes, mores,
424	negres e llores,
425	roges e blanques,

460 Mas molt bé scusen
 461 vicis amats,
 462 he los pecats
 463 d'altri speculen,
 464 he se'n tribulen.
 465 Com se confessen,
 466 d'aquells expressen
 467 les circumstàncies.
 468 D'aquells han ànsies,
 469 dels seus no-s dolen.
 470 Mostren que volen
 471 lo que no-ls plau:
 472 miren lo blau,
 473 compren de grana;
 474 volen magrana,
 475 raym demanen.
 476 Mas no s'enguanen
 477 may en lo pendre.
 478 Pròdich despendre,
 479 hufanejar,
 480 pus alt pujar,
 481 és llur plaer.
 482 Tot lo penser
 483 qual elles tenen,
 484 quant marit prenen,
 485 és sia noble.
 486 De béns ni moble
 487 si-s vol no tingua;
 488 solament vingua
 489 de gran linatje,
 490 almenys paratje
 491 o gentilea.
 492 Si té pobrea,
 493 si és orat,
 494 porte daurat
 495 hun jhesarant.
 496 Vaja cantant:
 497 no se n'esglayen,
 498 ni gens s'esmayen.
 499 Si sap jugar
 500 hun exovar
 501 tot en hun dia,
 502 solament sia
 503 d'antigua raça.
 504 Senyor en plaça
 505 és llur delit.
 506 Pres lo marit,
 507 saber treballen,
 508 prim l'escandallen;
 509 fan-li procès
 510 per a quant és.
 511 Si en lo blanch
 512 de l'hull té sanch
 513 y-l vehen hom,
 514 algun queucom
 515 és reverit,
 516 hun poch servit.
 517 Si-l pols té flach,
 518 han-lo per *h*,
 519 no l'an per res;
 520 e més que més
 521 si les conplau.
 522 Com fan l'esclau,
 523 lo tracten, manen.
 524 Axí-l debanen
 525 com hun capdell.
 526 Com en fluxell

527 desús li sehen;
 528 he menys lo prehen
 529 que hun fesol.
 530 Sens llum, cresol
 531 li fan tenir.
 532 Per reverdir
 533 en sech lo planten.
 534 Rient-se'n canten.
 535 Axí-n fan d'ell
 536 com d'un moxell
 537 d'estopa grossa.
 538 Fan de sa bossa
 539 ample crivell,
 540 arer, guarbell,
 541 forca e pala.
 542 Per art e guala,
 543 lo fan anar,
 544 venir, tornar,
 545 ginyant deportes,
 546 per negres ors;
 547 dinàs, sopades,
 548 tostemps ab bades
 549 he secrets patjes;
 550 o llarchs viatjes,
 551 no sens espies;
 552 o fiscalies,
 553 a rebre actes.
 554 Elles sos tractes
 555 entre tant clohen.
 556 Venir com l'ohen,
 557 tot ho desfrecen,
 558 casa redrecen,
 559 fan oscha al fus.
 560 No hi pensen pus.

561 Qui més bé-ls fa
 562 pigós les ha;
 563 més se n'enugen,
 564 servir-lo fugen;
 565 més mal ne dien
 566 he calumnien.
 567 E més se'n clamen,
 568 temen e amen
 569 lo brau, ardit,
 570 qui, per despit,
 571 fort les malmena.
 572 Qui-ls fa dur bena
 573 han per valent,
 574 he per dolent
 575 lo bon caser.
 576 Lo solacer,
 577 plahent, benigne,
 578 han per indigne
 579 en son parlar,
 580 d'encivillar
 581 la llur çabata.
 582 Oli de mata
 583 no-ls fa pudor.
 584 Lo pelador,
 585 mudes, pinçar,
 586 hi l'ençofrar
 587 al raig del sol
 588 en juliol,
 589 los és plaent.
 590 Lo llit calent
 591 volen d'estiu;
 592 no-ls plau caliu
 593 en lo giner.
 594 Per hun diner

595 molt reguatejen;
 596 florins barrejen
 597 pel que volrien.
 598 Quant han darien
 599 pel que no tenen.
 600 Per no res venen
 601 lo necessari,
 602 pel voluntari
 603 poder comprar
 604 he renovar
 605 lo que bé·ls ve.
 606 He saben bé,
 607 a tres veguades
 608 que han mudades
 609 forges a l'or,
 610 minves e for
 611 de obradures
 612 he soldadures,
 613 l'an consumit.
 614 He llur vestit
 615 de fina llana,
 616 seda pisana,
 617 serà tot nou,
 618 vendre'l les mou
 619 per hun tall novell.
 620 Més que el penell,
 621 les muda·l vent.
 622 May llur jahent,
 623 nunca sa stiba,
 624 ne hon fort tiba
 625 son flux voler,
 626 mon vell saber
 627 ha sdevengut.
 628 May ha pogut
 629 trobar lo lloch,
 630 ne hun temps poch
 631 en què·s reposen,
 632 de si deposen
 633 tot assossech.
 634 Llur voler cech
 635 qual vol no mira,
 636 ans lo hayra
 637 he més morreja.
 638 Qual parenceja
 639 és l'avorit.
 640 Llur cap humit,
 641 sech, fret o calt,
 642 de salt en salt
 643 corrent, fabrica,
 644 troba y inpluca
 645 contradictoris.
 646 Llurs reportoris,
 647 invencions,
 648 condicions
 649 són de diables.
 650 Fallen vocables
 651 he diccions,
 652 relacions
 653 per fer, envides,
 654 de ses fallides.
 655 David, profetes,
 656 Tuli, pohetes,
 657 grechs oradós,
 658 setanta-y-dos
 659 lengües del món,
 660 *Catolicon*,
 661 Guci, Papies,
 662 *Timologies*,
 663 en quant han scrit,
 664 parlat he dit
 665 entre·ls vius tots,

666 no y ha prou mots
 667 qui a dir basten
 668 verins que pasten,
 669 tants mals com husen,
 670 los béns c'abusen
 671 ni referir.

***Quarta part
 del perfaci***

672 Hauré ordir,
 673 puix me n'empaig,
 674 aquest meu scaig
 675 de parlament,
 676 curt, flach, fallent,
 677 a fil per pua.
 678 La forga sua,
 679 stil e balanç
 680 serà-n romaç;
 681 noves rimades,
 682 comediades,
 683 aphorismals,
 684 facessials,
 685 no prim scandides;
 686 al pla texides
 687 de l'algemia
 688 he parleria
 689 dels de Paterna,
 690 Torrent, Soterna.
 691 Prenent mà-n obra,
 692 si temps me sobra
 693 he me'n recort,
 694 sols per confort
 695 he per retraure,

696 no lexar caure
 697 los qui treballen,
 698 juguen he fallen
 699 —huns mates baten,
 700 los altres maten.
 701 Tots enguanats,
 702 de seny torbats,
 703 a ses requestes
 704 cerquen les festes,
 705 troben la mort—
 706 faré'ls report.
 707 Serà consell
 708 de home vell,
 709 ja scarmentat,
 710 puix atentat,
 711 si-l volen pendre.
 712 Si vols apendre,
 713 nebot valent,
 714 lig-hi sovent,
 715 mas ab repòs.
 716 En procés clos,
 717 ma negra vida
 718 de mals fornida
 719 vull recitar,
 720 per exemplar
 721 he document.
 722 Car, molta gent,
 723 vehent penar
 724 altri passar
 725 mal e turment,
 726 ne pren scarment
 727 he se'n castigua.
 728 Qui no s'i trigua,
 729 seny vol aver.

730 Del meu penser
 731 aquest trellat,
 732 mig cordellat
 733 he fluix textit,
 734 serà partit
 735 en quatre tals
 736 parts principals,
 737 com la present
 738 lo pròlech fent.
 739 Cascuna part
 740 té-n altre quart
 741 de parts pus chiques.
 742 Si tu y pratiques
 743 he tens bé sment,
 744 prou fàcilment
 745 poràs trobar
 746 de què menjar,
 747 a ta comanda.
 748 Pren la vianda
 749 quala més vulles.
 750 Flors, fruyt o fulles,
 751 rahels o fust,
 752 seguons son gust
 753 he sa sabor,
 754 cascan lector
 755 prest trobarà
 756 lo que volrà.
 757 Veure'l tot cure
 758 ans que murmure.
 759 Primerament,
 760 en mon jovent,
 761 essent libert,
 762 què he sofert
 763 recitaré.
 764 Puy contaré,
 765 seguonament,
 766 bé scasament,
 767 mos casaments
 768 negres, dolents,
 769 ab pena tanta
 770 per anys cinquanta.
 771 La part tercera,
 772 a mi certera,
 773 de lluny tramesa,
 774 una cortesa
 775 instrucció
 776 diu, e lliçó
 777 speritual
 778 he divinal.
 779 Quarta y darrera
 780 clou la manera,
 781 ja enfranquit,
 782 d'elles partit
 783 ho enviudat,
 784 com he mudat
 785 hoy en amor,
 786 pena-n dolçor.
 787 He consellat
 788 he areglat,
 789 los meus darrés
 790 anys, vint o més,
 791 tots servint Déu,
 792 seguons veureu.

Primer libre: De sa joventut
Primera part: De la fadrinea
ab sa mare
 793 Déu ajudant,
 794 yo entonant
 795 mon spill e norma,
 796 servant la forma

797 de l'abreujar,
 798 me vull lexar
 799 la infantea.
 800 Ma fadrinea
 801 he joventut,
 802 en servitut,
 803 deseretat,
 804 foragitat
 805 he camps seguint,
 806 los més de vint
 807 anys meus millors,
 808 ab prou suós,
 809 perills, treballs,
 810 nafres e talls,
 811 ab mal passí
 812 he comencí,
 813 mort mon bon pare.
 814 Ell ab ma mare
 815 vixqué poch temps,
 816 he may emsemps
 817 los viu menjar
 818 ni festejar.
 819 May los viu riure!
 820 Per llur mal viure
 821 o mala sort,
 822 cert, a gran tort,
 823 per alguns mals
 824 —no vull dir quals,
 825 he no-ls declare
 826 per ser ma mare—
 827 jove fon ètich,
 828 en fi, frenètich.
 829 Axí morí.
 830 Lo seu florí,
 831 cert, no-m restà,
 832 car ell testà
 833 al plaer d'ella,
 834 per sa querella,
 835 com li plagué.
 836 Ella y volgué
 837 hun seu notari;
 838 he lo vicari,
 839 son confessor,
 840 fon marmessor
 841 he lleguatiari.
 842 Sens inventari
 843 de son cabal,
 844 universal
 845 ereva féu.
 846 De mi, fill seu,
 847 lexà tudriu,
 848 no curadriu,
 849 car no calia.
 850 Cinch sous valia
 851 lo meu lleguat.
 852 He poblicat
 853 lo testament,
 854 de continent
 855 me reneguà.
 856 No m'abriguà
 857 de res de dol.
 858 Lo flaviol
 859 traguí sens cera.
 860 Roba sancera
 861 cert no-m dexà.
 862 Com m'abexà
 863 tantost de casa,
 864 que-m donàs brasa,
 865 ben adreçat,

866 hun peu calçat,
 867 altre descalç,
 868 gipó al falç
 869 tot esquinçat,
 870 ben desayrat
 871 hi sens camisa,
 872 dix: «A ta guisa,
 873 vés hon te vulles,
 874 cerca hon mulles
 875 d'uyrés ta sopa.
 876 Esta nit sopa.
 877 Demà camina
 878 a la brogina.
 879 He si no-t plau,
 880 berguant al Grau
 881 te poràs fer,
 882 ho llanterner
 883 de cap de guaytes.
 884 Ho si t'afaytes,
 885 ser bon barber,
 886 a ton plaer
 887 cantant cançons,
 888 ballant als sons
 889 de les tisores
 890 tots jorns dos ores,
 891 prou guanyaràs!
 892 Ho si volràs
 893 ésser obrer
 894 de tintorer,
 895 dos sous he nou
 896 auràs per sou.
 897 O si troter,
 898 puy escuder
 899 ésser volies,
 900 tant bé viuries.
 901 Pensa sta nit
 902 ton bon partit.
 903 No-t puch tenir.
 904 Vés a seguir.
 905 Taula ni llit,
 906 tin-t'o per dit,
 907 comte no-n fasses
 908 que-n mi trobasses.
 909 Peus e mans tens:
 910 guanya't prou béns.
 911 Cerca ventura!»
 912 La gran fretura
 913 prest m'atengué,
 914 e-m reprengué
 915 gran malaltia.
 916 Mare ne tia
 917 no m'acolliren,
 918 ni may bolliren
 919 ordi per mi.
 920 Tirí camí
 921 fora-l portal,
 922 ves l'espital
 923 d'en Clapés dit.
 924 Aquella nit,
 925 la spitalera,
 926 falsa roncera,
 927 ella y sa mossa,
 928 percint e bossa,
 929 fins al cotó
 930 del meu gipó
 931 m'escorcollaren.
 932 Puy no y trobaren
 933 un diner sols,
 934 dix: «Sens llançols

935 huy dormireu.
 936 Demà us n'ireu
 937 vós a captar.
 938 No pot bastar
 939 aquest spital,
 940 ni té cabal
 941 per mantenir,
 942 ni llits fornir
 943 per a tans pobres.
 944 Per fer les obres
 945 he tantes dides
 946 no y basta-nvides.
 947 ¿No portau taça,
 948 ni carabaça,
 949 barça, cerró?
 950 En hun porró
 951 aygua beureu.
 952 Foch, sal aureu,
 953 he sols l'estatje.
 954 Pa, companatje,
 955 vi, si-n voleu,
 956 que us ne cerqueu!»
 957 A Déu plagué
 958 que no-m tingué
 959 molt la terçana.
 960 Una semmana
 961 hi mengí blets,
 962 cols e brots frets;
 963 prou ansalada,
 964 may carn cuynada.
 965 Sortí del llit,
 966 he mig guarit,
 967 yo me'n partí.

968 A peu aní
 969 en Catalunya,
 970 hon fiu ma punya,
 971 que hun cavaller,
 972 molt gran bandoler
 973 d'antich linatje,
 974 me pres per patje.
 975 Ab ell vixquí,
 976 fins que n'ixquí
 977 ja home fet.
 978 Ab l'om discret
 979 temps no y perdí.
 980 D'ell aprenguí
 981 de ben servir,
 982 armes seguir.
 983 Fuy caçador;
 984 cavalcador
 985 dels bons dels regnes,
 986 bona mà-n regnes,
 987 peu y sperons.
 988 De tots falcons
 989 hi d'esperver,
 990 ginet, coser;
 991 de cetreria,
 992 menescalia;
 993 sonar, ballar;
 994 fins a tallar
 995 ell me'n mostrà.
 996 Costar cuydà
 997 mon tant saber,
 998 per sa muller,
 999 a la final,
 1000 voler-me mal,
 1001 sens culpa mia.

1002 Ella tenia
 1003 hun sols fill car;
 1004 de cavalcar
 1005 he homenia
 1006 gens no·n tenia.
 1007 Tant lo guardava
 1008 hi l'apartava
 1009 de tot perill,
 1010 que féu son fill
 1011 hom femení,
 1012 fet d'alfaní
 1013 he d'orelletes,
 1014 çucre, casquetes,
 1015 e viciat,
 1016 tot malcriat,
 1017 fet a son lloure.
 1018 Quant lo véu moure,
 1019 inhútilment
 1020 he gentilment
 1021 yo avançar-me,
 1022 pensà matar-me.
 1023 La chaquiosa,
 1024 fenbra·nvejosa,
 1025 mesclà paraules,
 1026 rondalles, faules,
 1027 ab ficció.
 1028 A tració,
 1029 yo ja dormint,
 1030 son fill venint
 1031 —per son consell—
 1032 ab lo coltell,
 1033 perquè·m matàs,
 1034 com s'acostàs,
 1035 agué terror.

1036 He fent remor
 1037 moguí·m hun poch.
 1038 Desfreçà l joch.
 1039 Dix que·s burlava.
 1040 Ell tremolava
 1041 he no·m tocà.
 1042 Puy no·m matà
 1043 ni u sabé fer
 1044 l'om de paper,
 1045 fort mal mesclà·m,
 1046 he posà clam
 1047 de gran error
 1048 ab mon senyor.
 1049 Molt bravament,
 1050 ab sacrament,
 1051 ella·tverava
 1052 lo que·m posava.
 1053 Mas l'om prudent
 1054 véu clarament
 1055 qu·era falsia,
 1056 com la movia
 1057 la sola·nveja.
 1058 Ab sa correja
 1059 fort la ferí,
 1060 he la serví
 1061 bé de punyades.
 1062 La squena·usades
 1063 bé li cascà,
 1064 he la tancà
 1065 en son castell.
 1066 Donà·m consell
 1067 partís, de fet.
 1068 Ab son decret,
 1069 fuy prest vengut
 1070 hen hun llaüt

1071 de viscaïns.
 1072 Tots los veïns
 1073 me conegueren.
 1074 He tots prengueren,
 1075 los del carrer,
 1076 grat e plaer
 1077 de ma venguda.
 1078 Desconeguda
 1079 aguí la casa;
 1080 tant la viu rasa
 1081 he desrobada
 1082 e regirada.
 1083 Ma mare viu.
 1084 Ni·s mou, ni·s riu.
 1085 Cuytí d'entrar-i.
 1086 De hun canari
 1087 o catiu strany,
 1088 de hun tacany,
 1089 no·n fera menys.
 1090 Ab sos desdenys
 1091 poch s'i girà,
 1092 ans me mirà
 1093 fort de mal hull.
 1094 Dix-me: «Boc çull,
 1095 tira't avant!»
 1096 Mans amaguant,
 1097 no·m lexà seure,
 1098 ni·m féu dar beure
 1099 so que tiràs;
 1100 no m'i trobàs
 1101 lo seu senyor.
 1102 Ab entrenyor
 1103 yo deman qui.
 1104 Dix-me: «Mesquí!
 1105 A ton despit,
 1106 ja tinch marit,
 1107 cert, pus honrat
 1108 que no l'orat
 1109 de pare teu,
 1110 de major preu
 1111 he pus valent.
 1112 Vés-te'n, dolent!»
 1113 Prest me'n partí.
 1114 Yo m'apartí
 1115 per ma honor,
 1116 no pas per por
 1117 de mon padastre.
 1118 Ja per mal astre
 1119 s'era casada!
 1120 Véu-se posada
 1121 en libertat;
 1122 gran eretat
 1123 he senyoria
 1124 tostemps seria.
 1125 Véu-lo ballant,
 1126 jove, gualant,
 1127 pleguat bestret.
 1128 Tantost fon fet!
 1129 Per ella tench
 1130 hun gentil rench;
 1131 los armaments
 1132 he paraments,
 1133 tot manllevat.
 1134 Hach ben justat.
 1135 Fon-ne ben tret.
 1136 ¿A hun bon tret,
 1137 qui y pot tenir?
 1138 Féu-los venir:
 1139 ella·l convida.

- 1140 Cabé-y la dida.
 1141 Sens testimoni,
 1142 féu matrimoni
 1143 o esposalles,
 1144 sens encartalès
 1145 ni capellà.
 1146 No y apellà
 1147 algun parent,
 1148 ni hom sabent
 1149 per conseller.
 1150 Fon sa muller.
 1151 Sens encartar
 1152 ni ben contar,
 1153 donà-li-ls béns.
 1154 Lo mort, parens,
 1155 lo fill absent,
 1156 per lo present
 1157 tot oblidà.
 1158 Ella-s cuydà
 1159 tostemps duràs
 1160 lo guay solàs
 1161 he pa de nocés.
 1162 Tantost les coces
 1163 foren ab ella.
 1164 La muller vella,
 1165 lo marit jove
 1166 que bé la sove
 1167 fa lo que deu.
 1168 Mantingua Déu
 1169 qui tal praticha!
 1170 La qu-és pus richa
 1171 més ne mereix,
 1172 menys se coneix.
 1173 Lo fum la-nguana,
 1174 la carn la mana.
 1175 La vella fembra
 1176 del temps no-s menbra.
 1177 Tendrà la panxa
 1178 ab plechs com mancha,
 1179 ab semblant pell
 1180 com terçanell
 1181 o chamellot.
 1182 Parrà bossot
 1183 buyt la mamella.
 1184 Put-li l'axella.
 1185 Cap alquenat,
 1186 front estirat,
 1187 no tendrà dens.
 1188 Conta los béns,
 1189 no los seus anys.
 1190 Dels pus estranys,
 1191 boliciosos
 1192 he occiosos,
 1193 menys verguonyós
 1194 he pus ronyós,
 1195 pren com la lloba.
 1196 Ab rahó troba,
 1197 per les edats
 1198 he volentats
 1199 tan variades,
 1200 colps, bocinades.
 1201 La vella-ntercha,
 1202 puyes que mal cercha
 1203 dinés primés,
 1204 ha volgut més
 1205 captivitat
 1206 que libertat;
 1207 llançat riqueta,
 1208 cercat pobrea,

1209	lunya's dels seus.	1243	que·l marit deu.
1210	Hira-la Déus!	1244	En mala veu
1211	He si quant mor,	1245	sos béns posats
1212	del seu tresor	1246	he subastats
1213	queucom ne sobra,	1247	públicament,
1214	may algú u cobra	1248	la cort venent.
1215	dels seus tanpoch:	1249	Ans de sa mort,
1216	d'ells se trau joch.	1250	sa vera sort
1217	A qui la vexa	1251	veja venuda.
1218	a-quell o llexa	1252	He fort batuda,
1219	en testament.	1253	ben calciguada
1220	Puys scientment	1254	he desliguada,
1221	se encativa,	1255	en blanchs cabells,
1222	com a cativa	1256	dels peccats vells
1223	se deu tenir.	1257	pas penitència.
1224	No pot parir	1258	Ab tal sentència,
1225	ni dar plaer.	1259	marit darrer
1226	Més és muller	1260	venge·l primer.
1227	l'exovar gros	1261	Tot axí·s féu:
1228	que no llur cos.	1262	en temps fort breu
1229	Gran dot la mou!	1263	se descobriren
1230	Ell, pel dot, clou	1264	he li s'obriren
1231	casament negre.	1265	moltes banbolles;
1232	Los béns alegre,	1266	cambis, fadolles
1233	donchs, posehixcha!	1267	he violaris,
1234	Ella servixcha,	1268	preus e salaris
1235	vixcha·b afany,	1269	dels artesans.
1236	pene tot l'any!	1270	Menaren mans,
1237	Tot mal deu pendre.	1271	dins trenta meses.
1238	Veja despendre	1272	Feren despeses
1239	sos béns e rendes.	1273	inopinades.
1240	Deu fermar vendes	1274	Hac-se juguades
1241	he fer caplleutes;	1275	les joyes sues,
1242	paguar los deutes	1276	catives dues,
		1277	poch a poch l'als.

1278 Tots los sensals
 1279 foren venuts.
 1280 Puys, abatuts,
 1281 ells se'n fogiren.
 1282 Per temps moriren:
 1283 ell caçador
 1284 he comprador
 1285 d'un cavaller;
 1286 de sa muller,
 1287 ella cambreira
 1288 he llavanera.

***Seguona part: Com fon
 afillat he tramés***

1289 Puys yo fuy cert
 1290 ésser desert
 1291 de benvolents,
 1292 cert, als dolents
 1293 no m'atanci.
 1294 En mi pensí
 1295 no m'absentàs,
 1296 que-m presentàs
 1297 a hun bon rich,
 1298 qui fel amich
 1299 fon de mon pare
 1300 he gran compare,
 1301 he mon padrí.
 1302 Jove, fadrí,
 1303 desenpenat,
 1304 fuy-me'n anat
 1305 a l'hom de Déu.
 1306 Com ell me véu
 1307 he m'ach hoyt,
 1308 hi agué sentit
 1309 de qui fill era

1310 he ma manera,
 1311 ell me senyà
 1312 hi m'ensenyà,
 1313 cert, gran voler.
 1314 Ab molt plaer
 1315 ell m'achceptà,
 1316 mas protestà
 1317 que may no-m ves
 1318 ni que-n sabés
 1319 res sa muller.
 1320 Lo mercader,
 1321 molt poderós
 1322 he virtuós,
 1323 ell m'afillà
 1324 hi m'abillà
 1325 com fa mester.
 1326 En hun troter,
 1327 ab prou dinés,
 1328 ell me tramés
 1329 ben arreat,
 1330 camí ferrat,
 1331 per Tarraguona
 1332 a Barcelona.
 1333 Quant arribí,
 1334 de Sent Martí
 1335 —castell fort pres,
 1336 en Penedés,
 1337 hon ab gran cuyta
 1338 se n'era fuyta—
 1339 ne viu cobrar,
 1340 presa tornar,
 1341 no menys ferrada
 1342 que d'ull mirada,
 1343 na Forciana,
 1344 qui catalana
 1345 fon natural.

1346 Ab prou de mal
 1347 he malaltia,
 1348 llexat havia
 1349 abandonat,
 1350 palau robat,
 1351 sense remey
 1352 son senyor rey,
 1353 propi marit!
 1354 mig mort al llit,
 1355 enmetzinat
 1356 he fetillat,
 1357 seguons se deya.
 1358 Atre tal feya
 1359 a sos fillastres,
 1360 he mals empastres
 1361 contra sa nora,
 1362 hun punt ne ora
 1363 nunca sessant.
 1364 Lo rey ginyant,
 1365 ab frau, enguan,
 1366 major, Johan
 1367 —après rey fon—
 1368 Martí, seguon,
 1369 sos fills abdós,
 1370 com ha traydós
 1371 deseretàs.
 1372 Sols prosperàs
 1373 ella y els seus,
 1374 fent-los ereus
 1375 de sos regnats.
 1376 Per tals peccats,
 1377 fon ben rodada
 1378 he turmentada.
 1379 Moltes cremades
 1380 de ses criades,
 1381 a llur mal grat.
 1382 A Monserrat
 1383 yo me'n vinguí.
 1384 Aquí prenguí
 1385 camí francés.
 1386 Fuy a Besés.
 1387 Hoý la fama
 1388 de Nostra Dama
 1389 qui-s diu del Puy.
 1390 Tantbé m'i fuy
 1391 a Sent Dinís,
 1392 puy a París.
 1393 Junt a l'ostal,
 1394 prop lo portal
 1395 trobí la hosta,
 1396 prou ben conposta,
 1397 que lli filava.
 1398 He yo fiava
 1399 que fos segura.
 1400 «Jus tancadura,
 1401 —dich— hostalera,
 1402 est-angevera
 1403 vós la'm tancau,
 1404 he la'm guardau
 1405 axí com l'ull,
 1406 car molt la vull.»
 1407 Aquella nit
 1408 pres bell partit:
 1409 matà son pare.
 1410 Ella y hun frare
 1411 tot ho robaren,
 1412 he se n'anaren,
 1413 mas no molt lluny.
 1414 A tres de juny

1415 ells se'n fogiren.
 1416 A set moriren!
 1417 Ella fon presa
 1418 he nuha mesa
 1419 dins huna bóta.
 1420 He closa tota,
 1421 ab companyia
 1422 de serp, bogia
 1423 hi d'un vell guall,
 1424 lo riu avall
 1425 la cabuçaren
 1426 he la llançaren.
 1427 Féu-me mal joch:
 1428 ultra l'or poch,
 1429 lletra y tenia,
 1430 la qual venia
 1431 ha hun marchant.
 1432 Fon empachant
 1433 tots mos afés.
 1434 Mas, poch après,
 1435 prenguí mos guatges.
 1436 He fiu viatges
 1437 ab molt valent,
 1438 ardid gent
 1439 de la francesa,
 1440 contra l'anglesa
 1441 fent cavalcades
 1442 molt estimades,
 1443 fort guerrejant
 1444 he saltejant,
 1445 cobrant castells.
 1446 Molts jovencels
 1447 apresonàvem,
 1448 hi·ls rescatàvem

1449 per molt argent.
 1450 Cruel, urgent
 1451 féyem la guerra,
 1452 he la desferra
 1453 molt bé·s partia.
 1454 Tothom n'avia!
 1455 Aquell estiu,
 1456 gran rich m'i fiu.
 1457 He ben armat,
 1458 era stimat
 1459 entre·ls guerrés,
 1460 no dels darrés.
 1461 En l'ivernada,
 1462 per la gelada,
 1463 lo campejar
 1464 he asetjar
 1465 prenia fi.
 1466 He lo Dalfí,
 1467 ab los senyors
 1468 capdals majors,
 1469 molt ben guarnits
 1470 he infinits,
 1471 gentil jovent,
 1472 feya sovent
 1473 fer belles juntes;
 1474 he córrer puntes
 1475 hi tornejar,
 1476 durant temps clar.
 1477 En lo plujós
 1478 temps enujós,
 1479 ab moltes guals,
 1480 feya fer sales
 1481 he bells convits
 1482 dies he nits;
 1483 ab los grans fochs

1484 molt plasents jochs,
 1485 bastir castells
 1486 per bavastells,
 1487 moms e gran festes.
 1488 Les dames, prestes
 1489 al bel dançar,
 1490 baxadançar
 1491 may hi fallien.
 1492 Totes venien
 1493 ben abillades
 1494 he divisades.
 1495 Ab tal guovern
 1496 lo temps d'ivern
 1497 axí-l passava
 1498 hi l'espletava,
 1499 conplidament.
 1500 Mas, molt forment,
 1501 lo temps gentil
 1502 del mes d'abril,
 1503 fins al setembre,
 1504 se feya tembre.
 1505 Puys ch-ivernàvem
 1506 ens ne tornàvem
 1507 a gualejar
 1508 e festejar,
 1509 enamorades,
 1510 a les posades,
 1511 ab gran plaer.

***Tercera part: Continua
los actes fets en París***

1512 En lo giner,
 1513 una polida,
 1514 gualant, ardida,
 1515 gentil burgesa,
 1516 flor de bellesa

1517 de tot París,
 1518 un jorn de pris
 1519 hon yo junyí
 1520 he lo guanyí
 1521 a sa requesta,
 1522 me mostrà festa.
 1523 E-m féu saber
 1524 son bon voler,
 1525 lo grat e àlt,
 1526 ab prou desalt
 1527 del seu burgés,
 1528 car l'entramés
 1529 bé-l conegué.
 1530 La que u tixqué
 1531 e ordidora
 1532 fon la traydora
 1533 de sa cambra,
 1534 falsa tercera.
 1535 Ella u tractà
 1536 hi-ns afrontà.
 1537 Ans que y entràs
 1538 ni m'i trobàs,
 1539 cert, no y cabí,
 1540 ni res sabí.
 1541 Feta la-mpresa,
 1542 ordenà presa
 1543 aquella nit
 1544 a son marit
 1545 perquè dormís.
 1546 Com ho sentís
 1547 en la sabor,
 1548 «beveu, senyor,
 1549 —dix— l'ipocràs».
 1550 Com se'n calàs
 1551 una gran tassa
 1552 —ell begué-n massa—

1553 lo fort dormir
 1554 fon tost morir.
 1555 He les vayletes,
 1556 tan indiscretas,
 1557 mogueren crits;
 1558 foren sentits
 1559 per los vejns.
 1560 He tots venins,
 1561 ohint los plos,
 1562 veren lo cos
 1563 stés e jahent,
 1564 un tant calent,
 1565 mas ja finat.
 1566 Per bon veynat,
 1567 volent sentir
 1568 he inquirir
 1569 sa malaltia
 1570 —però mentia—
 1571 molt sospirant,
 1572 dix, alt plorant:
 1573 «D'un gras porcell
 1574 e vi novell
 1575 à molt traguat.
 1576 És-s'ofeguat
 1577 de poplexia!»
 1578 Molt s'escroxia.
 1579 Tots la'n cregueren
 1580 e la'n plangueren
 1581 de sa dolor.
 1582 Nostra baudor
 1583 fon desviada
 1584 he destorbada.
 1585 Tal soberch mal,
 1586 molts de l'ostal
 1587 lo conegueren.

1588 D'ells ho cregueren.
 1589 Altres neguaven,
 1590 los huns ploraven;
 1591 altres bonien
 1592 los que y sentien.
 1593 No-s poch cobrir,
 1594 tant prest morir
 1595 he fort desastre
 1596 no llexàs rastre
 1597 de gran sospita.
 1598 Per mala dita,
 1599 ella fon presa,
 1600 he fon defesa
 1601 he favorida,
 1602 per ser nodrida
 1603 entre-ls de cort.
 1604 Mas hun fill bort
 1605 que-l mort tenia,
 1606 la perseguia
 1607 fort bravament.
 1608 Diligentment
 1609 ne féu la-nquesta.
 1610 A sa requesta,
 1611 instant forment,
 1612 pel parlament,
 1613 fon condempnada
 1614 ser soterrada
 1615 viva dejús,
 1616 lo mort desús.
 1617 He viva treta,
 1618 duta-n carreta
 1619 fora-l raval,
 1620 al cap d'un pal
 1621 no guayre baix,
 1622 obrat com haix,

1623 mes·a la roda
 1624 per l'ull hon roda,
 1625 ella lliguada,
 1626 aparellada
 1627 davall foguera,
 1628 com metzinera
 1629 hi fos rodada
 1630 he socarrada
 1631 fins tot fos cendra.
 1632 La jove tendra,
 1633 de pena fort
 1634 he dura mort,
 1635 ab paciència,
 1636 pres la sentència
 1637 he la rebé.
 1638 A mi també
 1639 qualche beuratge
 1640 o mal potatge,
 1641 fitilliries
 1642 o porreries,
 1643 m'aguera fet.
 1644 Per ço, de fet,
 1645 m'aconortí
 1646 hi·m deportí.
 1647 Més aquell any
 1648 hun cas strany
 1649 en lo món nou,
 1650 jorn de Ninou
 1651 s'i esdevench:
 1652 yo tinguí·l rench.
 1653 Fiu convidar
 1654 tots a sopar
 1655 qui junt havíem.
 1656 Allí teníem
 1657 de tots potatges,
 1658 de carns salvatges,
 1659 volateria,
 1660 pasticeria
 1661 molt preciosa,
 1662 la pus famosa
 1663 de tot París.
 1664 En hun pastís,
 1665 capolat, trit,
 1666 d'om cap de dit
 1667 hi fon trobat.
 1668 Fon molt torbat
 1669 qui·l conegué;
 1670 reguonegué
 1671 què y trobaria.
 1672 Mès hi avia
 1673 un cap d'orella.
 1674 Carn de vedella
 1675 créyem menjàssem,
 1676 ans que y trobàssem
 1677 l'ungha y el dit,
 1678 tros mig partit.
 1679 Tots lo miram,
 1680 he arbitram
 1681 carn d'om cert era.
 1682 La pasticera,
 1683 ab dos aydans,
 1684 filles ja grans,
 1685 era fornera
 1686 he tavernera.
 1687 Dels que y venien
 1688 allí bevien.
 1689 Alguns mataven;
 1690 carn capolaven,
 1691 feyen pastells.
 1692 He dels budells,
 1693 feyen salsices

1694 o llonguanices,
 1695 del món pus fines.
 1696 Mare y fadrines,
 1697 quants ne tenien
 1698 tants ne venien,
 1699 he no y bastaven.
 1700 Elles mataven
 1701 alguns vedells.
 1702 Ab la carn d'ells
 1703 tot ho cobrien,
 1704 asaborien
 1705 ab fines salses.
 1706 Les dones falses,
 1707 en hun clot tou,
 1708 fondo com pou,
 1709 descarnats ossos,
 1710 cames e toços,
 1711 allí·ls metien.
 1712 He ja l'omplien
 1713 les fembres braves,
 1714 cruels e praves,
 1715 infels, malvades
 1716 e celerades,
 1717 abominables.
 1718 Cert, los diables,
 1719 com los mataven,
 1720 crech los aydaven,
 1721 he lo dimoni.
 1722 Fas testimoni
 1723 que·n mengí prou.
 1724 May carn ni brou,
 1725 perdius, guallines
 1726 ni francolines,
 1727 de tal sabor,
 1728 tendror, dolçor,
 1729 may no sentí.
 1730 Per lo matí,
 1731 de totes tres
 1732 feren quartés.
 1733 He llur posada
 1734 fon derrocada
 1735 hi la planaren.
 1736 Sal y sembraren.
 1737 He tots los cossos
 1738 tallats a trossos,
 1739 cent n'i contaren,
 1740 hi·ls soterraren
 1741 en lloch sagrat.
 1742 Molt aguí grat
 1743 d'aquell país!
 1744 May viu divís,
 1745 bandolejar,
 1746 ni breguejar;
 1747 hòmens prou rics
 1748 e pacífichs,
 1749 suaus, benignes.
 1750 Dones malignes,
 1751 moltes veguades
 1752 viu condempnades;
 1753 mil bandejaven,
 1754 més ne penjaven
 1755 que de rayms,
 1756 per varis crims.
 1757 Huna·n penjaren,
 1758 viva scorcharen,
 1759 gran fitillera
 1760 he metzinera.
 1761 De nit venia
 1762 sens companyia.
 1763 Sola pujava
 1764 he arrancava
 1765 dents e quexals,

1766 dels qui en pals
 1767 ben alt muntats,
 1768 eren penjats.
 1769 La falsa folla,
 1770 dintre hun-olla
 1771 ben enginyada,
 1772 llum amaguada
 1773 ella tenia.
 1774 He si sentia
 1775 algú passàs
 1776 he s'acostàs,
 1777 la descobria.
 1778 De lluny paria
 1779 spaventable
 1780 cap de diable.
 1781 Per cinch forats
 1782 ben compassats
 1783 los raigs exien;
 1784 hulls, nas parien,
 1785 gran boca-b foch.
 1786 Ab semblant joch
 1787 tots s'espantaven,
 1788 fogir cuytaven.
 1789 Gens no-s torbava,
 1790 ans acabava
 1791 sos malificis.
 1792 Porch ple de vicis,
 1793 hun mal matí
 1794 son sent Martí
 1795 ella trobà.
 1796 La pell lexà
 1797 per fer-ne bots.

***Quarta part: Clou
 son viatge tornant
 ha València***

1798 Puyx ixquem tots,
 1799 molt bella flota,
 1800 fent fort derrota,
 1801 ab lo calt sol
 1802 de juliol.
 1803 En les companyes
 1804 he gens estranyes
 1805 qu-eren vengudes,
 1806 fem corregudes.
 1807 No-ns hi triguam
 1808 que calsiguam
 1809 tota llur terra.
 1810 «Bé n'aja guerra!»,
 1811 fa rey cortés.
 1812 Lo rey francés
 1813 me féu largessa:
 1814 una duxessa,
 1815 folla guerrera,
 1816 ma presonera
 1817 de gran finança,
 1818 per ma quitança,
 1819 he del botí,
 1820 quant lo partí
 1821 per part donà.
 1822 Ella-s finà
 1823 entreguament.
 1824 Dos mil e cent
 1825 nobles de nau,
 1826 ella paguà-u
 1827 complidament.
 1828 Delliurament
 1829 tirà sa via.
 1830 Yo quant avia,
 1831 puyx rich, potent,
 1832 me viu d'argent,
 1833 armes, vexella,
 1834 roba molt bella,

1835 lli, llana, seda,
 1836 molta moneda,
 1837 tot exagiú
 1838 he cambií,
 1839 segurament.
 1840 Cortesament
 1841 prenguí comiat,
 1842 ben encavalcat,
 1843 ab cinch canehes,
 1844 ab més lliurehes,
 1845 a la francesa
 1846 tots gent cortesa.
 1847 Per més jornades,
 1848 fent matinades
 1849 he curt dinar,
 1850 per caminar
 1851 cuytadament,
 1852 molt cautament,
 1853 entre Guascunya
 1854 he Catalunya
 1855 passí-ls mollons.
 1856 Pels guotirlons
 1857 de carn sens osos
 1858 —al coll, tan grossos
 1859 paren mamelles—,
 1860 les falses velles
 1861 d'aquells vilatges,
 1862 certs mals beuratges
 1863 fan hòmens beguen.
 1864 Axí los peguen
 1865 al viandant!
 1866 En Lleyda-ntant,
 1867 viu roceguar,
 1868 puy squarterar,
 1869 una fornera,
 1870 sols per tercera
 1871 he conduyr
 1872 son fill dormir
 1873 ab ses loçanes
 1874 parroquianes,
 1875 en l'alquavor.
 1876 Ab gran riguor
 1877 la-xecutaren.
 1878 Lo fill soltaren
 1879 per en jovent
 1880 ser tan valent.
 1881 De fet partí.
 1882 Tirant camí,
 1883 fuy al castell
 1884 antich, molt vell,
 1885 Morvedre dit.
 1886 Aquella nit,
 1887 un bon pajés,
 1888 vent l'entramés
 1889 de sa muller
 1890 —en lo celler
 1891 adulterava;
 1892 que trescolava
 1893 li dava-ntendre—
 1894 llevà's encendre
 1895 la matinada
 1896 gran carbonada.
 1897 Meté-y sa rella.
 1898 Quant fon vermella,
 1899 gran solch li féu
 1900 en lo camp seu.
 1901 Dins la fenella
 1902 lexà-y la rella.
 1903 Ell se'n partí.
 1904 Ella-s dormí.
 1905 Ab tal cauteri,
 1906 son adulteri

1907 curació,
 1908 punició
 1909 hagué condigna,
 1910 y de cert digna
 1911 de gran memòria.
 1912 Alt en sa glòria
 1913 Déu lo col-loque!
 1914 De fet, yo broque
 1915 ves ma ciutat.
 1916 Fuy acceptat
 1917 per mon parent
 1918 molt carament,
 1919 ab gran plaer.
 1920 Per sa muller,
 1921 renyant, gronyint,
 1922 he presomint
 1923 fos fill bastart,
 1924 anava-n part
 1925 les dents croxint.
 1926 He dix, bonint:
 1927 «Quin Déu vos sal!
 1928 ¿Tenim hostel
 1929 de llits fornit?
 1930 Diguau, marit,
 1931 cinch cavalcans,
 1932 orats, gualans
 1933 espluguabous,
 1934 ¿per quins cinch sous
 1935 los acolliu?»
 1936 He yo sabí-u.
 1937 Hun bell robí
 1938 yo li doní,
 1939 he l'afalague.
 1940 He de fet pague
 1941 quant despenia.
 1942 Lo prom tenia
 1943 com pare meu.

1944 Per son conreu
 1945 yo fuy persona.
 1946 Com a lleona
 1947 ella-m mirava;
 1948 no m'oblidava
 1949 lo benefici.
 1950 Feya servici
 1951 he gran honor
 1952 al prom major.

Libre seguon: De quant fon casat. Part primera: Com pres donzella

1953 En aquell punt
 1954 que yo fuy junt
 1955 en la ciutat,
 1956 aguí contat
 1957 quants anys havia:
 1958 trobí conplia
 1959 los trenta-y-dos.
 1960 Ab corredós
 1961 yo m'avenguí.
 1962 Comprí, paguí
 1963 l'alberch aquest.
 1964 Arrey'l prest
 1965 d'abillaments
 1966 hi forniments,
 1967 com covenia.
 1968 Sovint venia
 1969 la ranyinosa,
 1970 vella-nvejosa,
 1971 a visitar,
 1972 per aguaytar
 1973 si res portava
 1974 o si-m donava
 1975 lo marit seu.
 1976 Com ella véu
 1977 yo com vivia

- 1978 he quant avia,
 1979 d'ella·nviat
 1980 o campviat
 1981 —m'o véu cobrar
 1982 he bé smerçar—
 1983 bé li plagué
 1984 com conegué
 1985 que rich venia.
 1986 Ella tenia
 1987 una cosina;
 1988 tantost barrina
 1989 fos muller mia.
 1990 Ella m'envia
 1991 la corredora,
 1992 gran ralladora,
 1993 entrametent,
 1994 punta corrent
 1995 hi ben revessa.
 1996 Ella m'endressa
 1997 son parlament:
 1998 «D'un casament
 1999 molt singular
 2000 vos vull parlar,
 2001 d'una donzella
 2002 bona e bella,
 2003 ben endreçada,
 2004 molt heretada,
 2005 richa pobila
 2006 d'aquesta vila,
 2007 dels bons parenta.
 2008 En dot ha trenta
 2009 mília sous,
 2010 en tinbres nous,
 2011 tots en moneda».
- 2012 Un·arboreda,
 2013 gran alqueria,
 2014 dix possehïa
 2015 prop la Devesa.
 2016 Sense despesa,
 2017 dix se faria
 2018 seguons volria;
 2019 que u ordenàs,
 2020 que·n demanàs
 2021 aquella tia
 2022 qui·l trametia,
 2023 yo de consell.
 2024 «Vós fillol d'ell
 2025 hi ella d'ella.
 2026 Bona parella,
 2027 si vós me creu,
 2028 abdós sereu!»
 2029 Falsa parlera,
 2030 vella velera,
 2031 m'enbabuxà
 2032 hi·m tabuxà.
 2033 De tot mentia.
 2034 De sa falsia
 2035 yo la'n creguí.
 2036 Lo prom preguí
 2037 e sa muller,
 2038 en tal penser
 2039 me consellassen
 2040 e m'areglassen.
 2041 Yo la prenguí.
 2042 Si u avinguí,
 2043 ara u sabreu:
 2044 yo u diré breu.
 2045 Ella·m soptà
 2046 he fort reptà.
 2047 ¿Per què tardava?
 2048 He ¿què sperava?
 2049 Altre l'auria

2050 qui u grayria!
 2051 Tant o cuytaren,
 2052 que-ns esposaren.
 2053 Ella-s dotà
 2054 del que portà,
 2055 sense fermança.
 2056 Ab confiança,
 2057 cert, sanament
 2058 he planament,
 2059 axí u passí.
 2060 De fet pensí
 2061 què li daria
 2062 he què faria.
 2063 Yo provehí
 2064 he l'arehí:
 2065 perles, robins,
 2066 velluts, cetins,
 2067 conduyts, marts, vays,
 2068 vervins, duays,
 2069 percots, guonelles,
 2070 anglés, bruxelles
 2071 e bell domàs.
 2072 Arunçà-l nas,
 2073 cabotejant
 2074 he morrejant.
 2075 Ab gran menyspreu
 2076 donà-y del peu.
 2077 Vestir no u vol,
 2078 diu que du dol.
 2079 No y veu brocat;
 2080 de vellutat
 2081 hi fall faldetes.
 2082 Tot par robetes
 2083 de criatura,
 2084 falsa costura
 2085 he mal tallat,
 2086 pijor forrat.
 2087 Diu mal del sastre.
 2088 Sofir l'enpastre,
 2089 no li dich res.
 2090 En mi représ,
 2091 yo stich mirant,
 2092 la fi sperant.
 2093 Volguí provar,
 2094 son exovar
 2095 si-l me darien,
 2096 ho-m paguarien
 2097 sens demanar.
 2098 Cert, l'esperar
 2099 fon joch de falles!
 2100 Trenta mil malles
 2101 fon la moneda.
 2102 Cert, l'arboreda
 2103 he l'alqueria
 2104 fon malqueria:
 2105 béns confiscats,
 2106 ypotecats,
 2107 en plets pendens;
 2108 encartamens
 2109 de cantitats;
 2110 sensals quitats,
 2111 fictes, cuberts,
 2112 a cort oferts,
 2113 mal carreguats;
 2114 deutes paguats
 2115 sens cansellar.
 2116 Va'm consellar
 2117 —qui bé-m volia
 2118 he molt sabia
 2119 en aquets fets—
 2120 que lexàs plets.

- 2121 May per jamés
 2122 rebí-l promés.
 2123 Paguat axí,
 2124 ja no-m dexí
 2125 fer lo degut.
 2126 Haguí'm begut
 2127 ja les adives,
 2128 a mi nocives
 2129 al cos e bossa.
 2130 Era molt rossa,
 2131 blancha, polida
 2132 he ben sabida.
 2133 Yo no present,
 2134 ab tots rihent
 2135 he solacera,
 2136 ab tots parlera,
 2137 la lengua-sida;
 2138 ab mi cosida
 2139 com si fos muda,
 2140 tostemp premuda,
 2141 sols murmurava.
 2142 Un jorn plorava;
 2143 dix-li: «¿Per què?»
 2144 «Hoy, per ma fe,
 2145 no plor per res!»
 2146 Dich: «Queucom és!»
 2147 Dix: «Bé-m fartau!
 2148 ¿Per què-m matau?
 2149 Lexau-me star!»
 2150 Volent restar
 2151 sens del tot rompre,
 2152 yo só qui compre
 2153 alfarda, treça,
 2154 llistada peça,
 2155 bell drap de coll,
 2156 corda, trescoll,
 2157 bonys e polseres,
 2158 spill, orelleres,
 2159 crespina, trena,
 2160 collar, cadena,
 2161 coral e llambre,
 2162 àloes, ambre,
 2163 prou atzebeja,
 2164 clauer, correja,
 2165 boss[a], aguller,
 2166 pinta, crencher,
 2167 stoig, guavinets,
 2168 guants, ventallets,
 2169 calces, tapins
 2170 ab escarpins
 2171 de vellut blau,
 2172 migcofre y clau,
 2173 quant trobar puch,
 2174 he tot lo y duch.
 2175 Res no-m valgué,
 2176 ni-m respongué,
 2177 tostemp callant.
 2178 Yo devallant
 2179 hun jorn la scala,
 2180 dix: «Huna y mala!
 2181 Dolent, catiu,
 2182 yo mala-t viu!
 2183 Mas mala-m vist!
 2184 Mala-m prenguíst
 2185 per a tos obs!
 2186 Tirar los strops
 2187 sabries més!»
 2188 Son entramés
 2189 bé l'entenguí.
 2190 No y responguí,
 2191 en mi pensant

2192 que, per avant,
 2193 lo seu desdeny
 2194 —qui per poch seny
 2195 ve, e jovent,
 2196 plena de vent
 2197 he mal nodrida,
 2198 no may ferida
 2199 per sor ne frare,
 2200 filla sens mare
 2201 fet·a sa guisa,
 2202 ¿que àls divisa
 2203 sinó gran fum?—
 2204 llur mal costum,
 2205 yo·l me guarria.
 2206 Puix, ab llur tia
 2207 fiu escomesa:
 2208 fogint despesa
 2209 de bodes fer,
 2210 en lo giner,
 2211 de matinada,
 2212 pocha maynada,
 2213 sols huyt o nou.
 2214 Ella que u ou,
 2215 he ses parentes,
 2216 molt mal contentes,
 2217 totes rabien
 2218 he cridant dien:
 2219 «¿Hix de la rocha,
 2220 que ab tan pocha
 2221 honor se facen?»
 2222 Elles que tracen
 2223 com se faran:
 2224 demanaran
 2225 tots los honrats,
 2226 nobles, jurats,
 2227 cavalleria.

2228 Al bell de dia
 2229 hirà honrada,
 2230 alt cavalcada
 2231 en cosser blanch.
 2232 Duran lo banch
 2233 del fre parents,
 2234 dels seus potents,
 2235 puys prou ne té.
 2236 He vol tanbé
 2237 robes novelles,
 2238 joyes pus belles,
 2239 molts sonadós
 2240 hi menjadós,
 2241 tots vint casats;
 2242 murta, molts asts,
 2243 complidament.
 2244 «¿Mesquinament
 2245 he amaguada?
 2246 Esta veguada
 2247 no us ho pensàsseu
 2248 ni u comensàsseu,
 2249 car acabat,
 2250 menys adobat,
 2251 may o veuríeu!
 2252 Pensar deuríeu
 2253 ella d'on ve,
 2254 com li cové
 2255 solempne festa!»
 2256 Ella, qui resta
 2257 superbiosa,
 2258 tota briosia
 2259 los hulls regira.
 2260 Tota·s remira,
 2261 gronyint flastoma.
 2262 Com qui·s pren ploma
 2263 del cap e pits,

2264 ungles dels dits
 2265 se remordia.
 2266 En aquell dia,
 2267 per tals afrontes
 2268 yo fiu mos contes:
 2269 al temps de roses,
 2270 tenir mes coses
 2271 aparellades
 2272 he areglades.
 2273 Al terç diumenge
 2274 si-s vol, y menge
 2275 tot lo veynat;
 2276 rostit, cuynat,
 2277 si-s vol, o bullen,
 2278 facen que-s vullen!
 2279 En aquell jorn,
 2280 de cert, entorn
 2281 trecentes liures
 2282 despés en viures.
 2283 Tots y menjaren
 2284 he bé-n ballaren
 2285 a llur plaer.
 2286 Lo desplaer
 2287 fon meu a soles:
 2288 trobí violes
 2289 en lo meu ort
 2290 he morritort,
 2291 donzell ab malva.
 2292 Entrí-y ab salva.
 2293 Mon primer past
 2294 mengí ab tast,
 2295 he fort mostalla.
 2296 Al cap, sens falla,
 2297 bé la'm sentí,
 2298 he no u mostrí,
 2299 dissimulant
 2300 he no mostrant
 2301 en res conéxer
 2302 com m'an fet péxer.
 2303 De cert, pensau!
 2304 per haver pau
 2305 fuy pacient.
 2306 Dilluns següent,
 2307 com fom dinats,
 2308 los convidats
 2309 tots se'n partien,
 2310 he sols me dien:
 2311 «Gràcies grans
 2312 he molts infants
 2313 vos done Déu!
 2314 Si res voleu,
 2315 yo só tot vostre
 2316 si bé no u mostre.
 2317 Del que sé fer,
 2318 al menester,
 2319 manau de mi».
 2320 Fan son camí.
 2321 Lexen malsà
 2322 lo novençà.
 2323 La novençana
 2324 romàs hufana.
 2325 Com paguó vell
 2326 mirant-se bell
 2327 rodà ben alta,
 2328 dels peus sa falta
 2329 nunca mirant.
 2330 Mas yo, tirant
 2331 al pacifich,
 2332 vos certifich
 2333 que mon poder,
 2334 art, giny, saber,
 2335 quant treballava,
 2336 tot s'espletava,

2337 de nit e dia,
 2338 en cercar via
 2339 perquè·ns amàssem
 2340 he concordàssem
 2341 com se pertany.
 2342 Ab quant afany
 2343 hi temps perdent!
 2344 Primer, volent-
 2345 la solaçar
 2346 he abraçar:
 2347 a totes parts
 2348 ariçons, carts,
 2349 porca crespina,
 2350 no tenen spina
 2351 pus fort punyent!
 2352 Porcell grunyent
 2353 tota la nit
 2354 era·n lo llit.
 2355 Com se gitava,
 2356 primer cercava
 2357 lo coxinal,
 2358 de son senyal,
 2359 nuu del lançol,
 2360 si stà hon sol.
 2361 Aprés rallava.
 2362 Si yo callava,
 2363 no responent,
 2364 deya: «Dolent!
 2365 Só·ndiablada
 2366 o só orada?
 2367 No·m responeu?
 2368 Mal esclateu!»
 2369 Tenint-li corda,
 2370 may me recorda
 2371 restàs la mia.

2372 Si s'adormia,
 2373 tantost roncava.
 2374 Molt m'enujava
 2375 cascuna nit.
 2376 Sovint al llit
 2377 se orinava
 2378 he frecejava.
 2379 D'alre podia
 2380 quant li venia
 2381 son ordinari:
 2382 sens pus pensar-i,
 2383 cames e cuxes,
 2384 les calces fluxes,
 2385 tot se n'omplia.
 2386 Draps si·s metia,
 2387 ab tal olor
 2388 he tal color
 2389 com Déu se sap,
 2390 llançava·l drap
 2391 per los racons,
 2392 davall caxons,
 2393 entre la palla.
 2394 No y dava malla
 2395 hom si·l trobava;
 2396 lla·l se lexava
 2397 hon li cahia.
 2398 Mig any vestia
 2399 una camisa,
 2400 de sa divisa
 2401 gentil brodada,
 2402 tota clapada
 2403 de roges flos.
 2404 Nunca del cos
 2405 sinó podrida,
 2406 troços partida,
 2407 la's despullava.

2408 Tal la llançava
 2409 baix en la cova.
 2410 Mudava-s nova,
 2411 quada vestida,
 2412 mas no cosida
 2413 punt per ses mans.
 2414 En les nits grans,
 2415 hi menys de dia,
 2416 yo may dormia
 2417 sens purgatori.
 2418 En l'escrutori
 2419 tant m'espayava.
 2420 Si cavalcava,
 2421 fent qualque volta,
 2422 a missa solta
 2423 yo me'n tornava
 2424 e m'acostava
 2425 al mal dinar.
 2426 Feya cuynar
 2427 yo, finament
 2428 he netament,
 2429 als meus esclaus.
 2430 Ella les claus
 2431 ne tancadura,
 2432 menys la mesura,
 2433 ni regiment
 2434 del forniment,
 2435 de mà tocava
 2436 ni se'n curava.
 2437 Res no y sabia,
 2438 ni-s comedia
 2439 res ordenar,
 2440 menys lo manar
 2441 sols de paraula.
 2442 Seya's a taula
 2443 avent menjat
 2444 he almorzat
 2445 ja de matí.
 2446 Tostemps ab mi
 2447 enfastijada
 2448 he desmenjada,
 2449 d'altres viandes
 2450 feya demandes
 2451 cert impossibles.
 2452 Menjàs playbles
 2453 dels que-s cohien
 2454 no li plahien,
 2455 tant fastijosa
 2456 com desdenyosa
 2457 he delicada.
 2458 Com, enfitada,
 2459 sola sopàs,
 2460 e-s menejàs
 2461 lo candeler
 2462 —fon l'escuder
 2463 dins lo rebost.
 2464 No vingué tost—
 2465 caych la canel·la.
 2466 Féu bé la vela
 2467 per les tovalles!
 2468 Llexà-y fer falles
 2469 he flamejar,
 2470 per no tocar
 2471 lo sèu de mà.
 2472 Cert, se'n cremà
 2473 bé la mitat.
 2474 Senyalat plat,
 2475 certa scudella
 2476 tenia ella,
 2477 taça-partada,
 2478 sal no tocada,
 2479 son drap de boca.
 2480 Tallar sens broca
 2481 no consentia;

2482 ni menjaria
 2483 carn del mercat,
 2484 si hom penjat
 2485 algú y havia;
 2486 ni permetia
 2487 fruyta-n portassen,
 2488 bé, que y comprassen
 2489 conils, perdius,
 2490 francolins vius
 2491 —de nit, a foscha,
 2492 en ells la moscha
 2493 nunca s'i met—.
 2494 Plomats secret,
 2495 un gran coxí
 2496 sé que n'omplí
 2497 En la cambreta,
 2498 foguer, olleta,
 2499 ast hi tenia:
 2500 allí-s cohia
 2501 sense cuynés.
 2502 Los jorns faynés,
 2503 entre semmana,
 2504 may era sana:
 2505 al llit s'estava.
 2506 Ella-s levava
 2507 tocales deu,
 2508 com a la Seu
 2509 Déu s'i alçava.
 2510 Nunca filava,
 2511 ni dels guans
 2512 treya les mans;
 2513 jamés cosia.
 2514 Sols clau tenia
 2515 al seu migcofre,
 2516 ple de girofre
 2517 he droguerries.
 2518 Les averies
 2519 de sa persona
 2520 alguna stona
 2521 ella spiava.
 2522 Mas més pastava
 2523 pasta de muda,
 2524 d'oli de ruda
 2525 he de ginebre,
 2526 pols de ginebre,
 2527 molla de muga.
 2528 Ab hunt de sutga
 2529 o de rovell,
 2530 ab cert vermell
 2531 tret d'escudelles,
 2532 morros e celles
 2533 s'enpeguntava.
 2534 Quant se n'huntava
 2535 fâstig me feya!
 2536 Ab por se reya
 2537 de rompre-l pint.
 2538 Mestre de tint,
 2539 de full, hurxella,
 2540 no aparella,
 2541 ni fa més tines!
 2542 Ans de matines
 2543 ella-s levava,
 2544 hi-s perfumava
 2545 fent-se ben olre.
 2546 Los jorns de colre,
 2547 la matinada,
 2548 era-faynada
 2549 per ben lluyr,
 2550 al bell febrir,
 2551 dos o tres ores.

2552 Com van les mores
 2553 que son sabies,
 2554 en semblants dies
 2555 tal se pintava.
 2556 En missa-ntrava
 2557 com ja preycaven.
 2558 Si no-s llevaven
 2559 per ella totes,
 2560 s'i feya bótes.
 2561 Les que-s llevaven
 2562 fort se besaven,
 2563 ab dos premudes
 2564 he revengudes.
 2565 Tostemps torbava,
 2566 e s'aturava
 2567 lo preycador,
 2568 per la remor
 2569 del convidar
 2570 he saludar.
 2571 Si tart venia,
 2572 pus tart n'exia:
 2573 ab anellada
 2574 n'era llançada.
 2575 Yo la sperava.
 2576 Tot se cremava!
 2577 Quant mal dinar,
 2578 pijor sopar,
 2579 n'aguí callant
 2580 he soportant.
 2581 Hi quant mal dia!
 2582 Res no-m valia,
 2583 ans pijorava,
 2584 més exorava.
 2585 Mà de paper,
 2586 ploma y tinter
 2587 ella tenia.

2588 Què n'escrivia,
 2589 may o sabí.
 2590 Per cas, trobí
 2591 tot en la plegua.
 2592 Que fos seu negua,
 2593 porfidiega,
 2594 cridant bravega,
 2595 pug-a la quinta.
 2596 Mas yo de tinta
 2597 ses mans sullades
 2598 viu prou veguades.
 2599 Durant l'Avent,
 2600 los fanchs ni vent
 2601 no lo y vedava.
 2602 Ella-m tocava
 2603 pus de cent sous,
 2604 cascun dijous,
 2605 ab noves banyes.
 2606 Ab ses companyes,
 2607 he manllevades
 2608 hi repleguades
 2609 per la carrera,
 2610 no sens faldera,
 2611 passant per Llonga,
 2612 ab huna monga
 2613 no menys febrida,
 2614 ni ab més brida
 2615 al seu costat,
 2616 per lo mercat
 2617 feya la volta
 2618 a regna solta,
 2619 mirant les tendes.
 2620 He per les sendes
 2621 feyen-li lloch,
 2622 com si fes joch

2623 mestre Corà.
 2624 ¿Qui dir porà
 2625 dels ciutadans,
 2626 gentils, gualans,
 2627 com los donava
 2628 o-ls demanava
 2629 a tots de fira?
 2630 May se'n partira
 2631 no fos despés,
 2632 donat, malmés
 2633 tot en estrenes.
 2634 En Magdalenes
 2635 après entrava.
 2636 Grech s'escansava:
 2637 oració,
 2638 col·lació.
 2639 No sé què y feya!
 2640 Venir la'n veyà.
 2641 Dites completes,
 2642 per Menorettes
 2643 o Boseria
 2644 feya sa via,
 2645 quant se'n tornava.
 2646 Sovint anava,
 2647 de nit, al nou
 2648 bany d'en Çanou
 2649 o d'en Suau,
 2650 en lo Palau.
 2651 De despullar
 2652 véreu ballar,
 2653 en bels tapits,
 2654 ahuchs, salts, crits,
 2655 ab ses veïnes;
 2656 perdius, gualines,
 2657 pollets petits,
 2658 juleps, solsits,
 2659 ous ab gíngebre
 2660 —los dus ab pebre—
 2661 grech e clarea,
 2662 sense perea;
 2663 la malvesia,
 2664 per cortesia,
 2665 en guobellets.
 2666 Los artalets
 2667 no-ls y preaven.
 2668 E si y ampraven,
 2669 peguats de llambre,
 2670 benguhý, ambre,
 2671 aygües, almesch.
 2672 Feya fer fresch
 2673 molt citronat,
 2674 carabaçat,
 2675 prou gíngebrons,
 2676 he canyellons,
 2677 fin tartuguat,
 2678 hi caponat
 2679 en lletovari.
 2680 L'apotecari
 2681 pus ancià,
 2682 en Macià
 2683 Martí, sabent
 2684 en son jovent
 2685 qui la servia,
 2686 mil sous n'avia
 2687 de tres veguades.
 2688 Yo dich, ausades
 2689 del que y restava
 2690 que bé-s paguava
 2691 de cad-andana,
 2692 cert, na Farfana,
 2693 sa banyadora.
 2694 Si bé l-un-ora

2695 era complida,
 2696 ans que finida
 2697 fos llur banyada,
 2698 acompanyada
 2699 de Fabres, Pardos,
 2700 ab balls, alardos,
 2701 cans e cançons,
 2702 ab molts brandons,
 2703 ella tornava.
 2704 Si may guosava
 2705 dir d'on venia,
 2706 «¿com?» responia
 2707 ab gran furor.
 2708 «¿En la color
 2709 no u conexeu?
 2710 No merexeu
 2711 semblant tendror,
 2712 ni tal olor
 2713 vós, en groser!
 2714 Lo travesser
 2715 és per a tals.
 2716 Ab los capçals
 2717 deuen dormir,
 2718 he no tenir
 2719 tant empachades
 2720 ni agreujades
 2721 tals com yo só!»
 2722 Semblant cançó
 2723 deya, y pijós:
 2724 «D'uymés, a vós,
 2725 no us val corona.
 2726 De Guillamona
 2727 content seríeu.
 2728 Tant amaríeu
 2729 un-aldeana,
 2730 dona serrana,
 2731 qui vist en capes.
 2732 Del temps de chapés
 2733 sou e d'entany:
 2734 no sou d'enguany.
 2735 Ja no us husau!
 2736 Vós ja us pixau
 2737 en la çabata!
 2738 La nostra guata
 2739 vós ne portau.
 2740 Molt cavalcau
 2741 tort en la sella!
 2742 Fa-u la scarsella
 2743 o curt cambal?
 2744 Sonau tabal
 2745 o cornamusa?
 2746 També s'i husa
 2747 sonar llahut,
 2748 he lo vellut
 2749 de tripa groch,
 2750 e calçar çoch
 2751 pus alt lo dret.
 2752 Mostrau-os fret
 2753 he tant suau?
 2754 Per què plorau?
 2755 Fa-u la mostalla?
 2756 Cau la muralla!
 2757 Desenbancau?
 2758 Sech, flach tornau!
 2759 Podeu menjar?
 2760 Ja blanquejar
 2761 l'orta comença.
 2762 Per més ofensa
 2763 o per més toch,
 2764 llexant l'estoch,
 2765 vós cenyiu fulla.
 2766 No pot l'agulla
 2767 cosir, qu-és roma!

2768 La cort de Roma
 2769 aurà sentir
 2770 he departir
 2771 tan gran error.
 2772 Revenedor
 2773 féu tal parell.
 2774 Hun cos tan bell,
 2775 alt com plançó,
 2776 ab hun beçó
 2777 cich, caguaniu,
 2778 sech, renadiu,
 2779 flach, setmesí,
 2780 avar, mesquí,
 2781 menjabonico,
 2782 caguapoquico,
 2783 sart, mirmidó,
 2784 pus ver capó,
 2785 só·nparellada.
 2786 Mils consellada,
 2787 com yo poré
 2788 sé què faré».
 2789 De tals liçons,
 2790 ab agres sons
 2791 sovent n'ohia
 2792 he soferia.
 2793 Dijous llarder
 2794 diguí: «Muller,
 2795 lo temps s'acosta
 2796 de pendre posta,
 2797 en penitència.
 2798 Per continència,
 2799 partixcam llit».
 2800 Dix: «Aveu dit?
 2801 Molt bé preycal!
 2802 Ara scoltau,
 2803 diré tanbé:
 2804 l'om qui s'absté

2805 d'axò-n Quaresma,
 2806 a Cinqujesma
 2807 cornut se troba.
 2808 Spolse sa roba
 2809 qui apartar-ne
 2810 vol que no s'arne.
 2811 Prou és simolsa
 2812 qui no la spolsa
 2813 un·ora·l dia».
 2814 En casa mia,
 2815 si no junyien,
 2816 o no corrien
 2817 toros per festa,
 2818 cascuna sesta,
 2819 fins llums enceses,
 2820 moltes enteses
 2821 —o so cuydaven—,
 2822 les que filaven,
 2823 com diu la gent,
 2824 ab fus d'argent,
 2825 s'i ajustaven.
 2826 Tanbé y cridaven
 2827 jóvens sabits,
 2828 ben escaltrits,
 2829 llançats entr·elles.
 2830 A coceguelles
 2831 ells començaven,
 2832 puy psalmejaven
 2833 de ses endreces,
 2834 teles e peces,
 2835 que fan ordir
 2836 al bell mentir.
 2837 Puy una·s clama,
 2838 l'altra difama,
 2839 altra despita,
 2840 l'altra sospita,

2841 altra flastoma,
 2842 conten prou broma.
 2843 Tot de mal dien,
 2844 e y afigien,
 2845 ab molts envits,
 2846 de llus marits,
 2847 he se'n burlaven.
 2848 Après juguaven:
 2849 «Voleu palleta?»,
 2850 «Dau-me man dreta!»,
 2851 «Qui té nalell?»,
 2852 «Dó-us est ramell!»
 2853 Capsa-b comandes,
 2854 ab ses demandes,
 2855 hun arbre y cant
 2856 ocell donant.
 2857 Més dir rahons
 2858 de variions
 2859 he maravelles.
 2860 De *Cent Nouvelles*
 2861 he *Fassesies*,
 2862 filosofies
 2863 del gran Plató,
 2864 Tuli, Cató,
 2865 Dant, pohesies
 2866 he tragedies,
 2867 tots altercaven
 2868 he disputaven.
 2869 Qui menys sabia
 2870 més hi mentia.
 2871 He tots parlaven,
 2872 no s'escoltaven.
 2873 Yo bé u sentia,
 2874 mas no-m playja
 2875 llur negre strado.

2876 Cercant-li vado
 2877 que l'amansàs,
 2878 abonança's
 2879 de l'arispea,
 2880 per sa vivea
 2881 duptant no surta,
 2882 com a la murta
 2883 yo la menege
 2884 he llaguotege.
 2885 Ella menys ol.
 2886 Temte si vol
 2887 res no li cele.
 2888 Yo li revele
 2889 tot quant sabia
 2890 he quant avia.
 2891 Tots mos secrets
 2892 agué'ls retrets
 2893 tost en poblich.
 2894 De cert, vos dich
 2895 que feya rims,
 2896 recitant crims
 2897 que m'afigia.
 2898 En eretgia,
 2899 rebel·lió
 2900 o tració,
 2901 ella sabés
 2902 què y cabés,
 2903 cert no u celara,
 2904 ans m'acusara.
 2905 Vent-la mudable
 2906 he variable,
 2907 mudí lo treu.
 2908 Pensí per preu
 2909 que la compràs
 2910 hi la'm tiràs,
 2911 fent-li parences

2912 he prometences,
 2913 que tot lo meu
 2914 seria seu.
 2915 Ella pressent,
 2916 fiu testament
 2917 fent-la ereua.
 2918 De fet capbreua
 2919 tots mos sensals
 2920 perpetuals,
 2921 he los movents.
 2922 Ab sos parents
 2923 ella féu ligua.
 2924 Menys c'una figua
 2925 tot ho prehà.
 2926 Mas bé-s pensà
 2927 ella que fóra,
 2928 mort yo, senyora,
 2929 he partiria
 2930 ab qui volria.
 2931 Com esperava
 2932 he desijava
 2933 que yo morís!
 2934 Pensí cobrís
 2935 la desamor,
 2936 llexàs remor
 2937 hi tempestat.
 2938 Sa malvestat
 2939 llavòs doblà:
 2940 desamoblà
 2941 la casa mia.
 2942 Del que y avia
 2943 furtà, robà,
 2944 en quant trobà
 2945 avinentea.
 2946 No hac perea
 2947 d'enpenyorar
 2948 he trafeguar.

2949 Una tendera
 2950 he sa faldera
 2951 eren de lligua:
 2952 feyen botigua
 2953 —tres hi cabien—
 2954 he revenien
 2955 robes de llits,
 2956 bancals, tapits,
 2957 teles, tovalles
 2958 he vituales,
 2959 argent, or, coure.
 2960 Quant se pot moure,
 2961 tot ho furtaven
 2962 he trafeguaven
 2963 ab arteria;
 2964 barateria
 2965 los ajudava.
 2966 Preu que tocava
 2967 del que venia,
 2968 se despenia
 2969 no sé en què.
 2970 Crech, per ma fe,
 2971 tot ho llançava!
 2972 May no paguava
 2973 res que prengués.
 2974 Si res degués,
 2975 a mi u dreçava.
 2976 Ab mi contava
 2977 l'especier;
 2978 sastre, draper
 2979 he costurera,
 2980 tapins, velera,
 2981 lo brunater
 2982 he confiter.
 2983 La bunyolera
 2984 e casquetera,
 2985 tenien talles,

2986 seguons les ralles,
 2987 yo pagador.
 2988 De l'ordidor
 2989 he texidora,
 2990 canejadora
 2991 ni vanover,
 2992 ni perpunter
 2993 de lli comprat,
 2994 cuyt ni filat,
 2995 may ne viu contes.
 2996 Vehent tals ontas,
 2997 perdició,
 2998 destrucció
 2999 tant manifesta,
 3000 altre no-m resta
 3001 experiment.
 3002 Darrerament,
 3003 per ensajar
 3004 de bandejar
 3005 los seus guarips,
 3006 joch de nayps
 3007 de nit juguàvem.
 3008 Abdós rumflàvem,
 3009 ella partia.
 3010 Sovint prenia
 3011 les copes totes;
 3012 trinca de sotes.
 3013 Si ans juguava,
 3014 copes llançava;
 3015 puys no-m valia,
 3016 bastons servia.
 3017 Com al badoch
 3018 mudava joch;
 3019 lo del noguer
 3020 dant-li lloguer
 3021 perquè dó-l fruyt,
 3022 juguava-n buyt.

3023 Per reduyr-la,
 3024 juguav-a birla
 3025 sovent ab ella.
 3026 Joch d'escampella
 3027 ni de la chocha,
 3028 com si fos rocha
 3029 menys se'n movia.
 3030 Si responia,
 3031 sols digués «buf»,
 3032 avia «xuf».
 3033 Si deya «baf»,
 3034 tantost lo «çaf»
 3035 al cap sentia.
 3036 Sa malaltia
 3037 vent incurable,
 3038 desesperable
 3039 de millorar,
 3040 de pijorar
 3041 essent yo cert,
 3042 lo cap hubert,
 3043 enfastigat,
 3044 molt enugat,
 3045 mudí d'estil:
 3046 fiu codicil,
 3047 del tot cassant
 3048 he revocant
 3049 lo testament.
 3050 Sàviament
 3051 yo posí prest
 3052 en cort protest,
 3053 dins temps degut,
 3054 com may rebut
 3055 lo dot agués.
 3056 Que y respongués
 3057 li fon manat,
 3058 ben intimat,
 3059 ab escriptura.

3060	Sa oradura	3095	articulà
3061	no-s metiguà,	3096	he prest provà
3062	ni-s castiguà	3097	qu-era casada,
3063	gens per axò.	3098	d'altri sposada
3064	Lo seu caxó	3099	primer de mi,
3065	ple d'ampolletes	3100	he que dormí
3066	hi scudelletes	3101	ans ab aquell.
3067	he barralets,	3102	Cert, hun cornell,
3068	ab mil potets,	3103	ella cornella.
3069	tot ho trenquí.	3104	Féu-ne parella!
3070	He li prenguí	3105	Lo magnífich
3071	sos ornaments,	3106	en Guauderich
3072	abillaments,	3107	lo de Soler,
3073	anells, manilles,	3108	canonge ver,
3074	vels, beatilles.	3109	doctor llegiste,
3075	L'Argenteria	3110	gran canoniste
3076	e Pelleria	3111	oficial,
3077	me n'alleujaren	3112	tragué lo mal
3078	he m'o paguaren,	3113	de casa mia.
3079	tantost o tart,	3114	Feren sa via.
3080	mas no lo quart	3115	Yo, deliurat
3081	del que costà.	3116	e desferrat,
3082	May s'acostà	3117	tret de gran fanch,
3083	a la rahó.	3118	romanguí franch.
3084	Com farahó,	3119	Cert, qui-m tragués,
3085	cor endurit,	3120	si yo y jagués,
3086	dur, enpedrit	3121	de mig d'infern,
3087	he pus malvada,	3122	en l'ull hun pern,
3088	aconsellada	3123	si m'i ballava,
3089	no sé per qui	3124	qui-m delliurava
3090	—molt lo y grahí—	3125	més alegria
3091	ab llarch cartell,	3126	no-n mostraria.
3092	posà'm libell	3127	Gran guoig aguí,
3093	fort de repudi.	3128	com romanguí
3094	Ab prou gran studi,	3129	d'aquell diable

3130 inconportable
 3131 desobliguat;
 3132 llicenciat,
 3133 poder entendre
 3134 si volgués pendre
 3135 altra muller.
 3136 Com carceller
 3137 pres me tenia.
 3138 Ma homenia
 3139 puy fon quitada
 3140 he rescatada.
 3141 Yo reposí.

***Seguona part: Com
 volgué pendre beguina***

3142 Puy proposí
 3143 hun vot complir.
 3144 Ans del partir,
 3145 huna beguina
 3146 mia vehina,
 3147 per mi preguada
 3148 he ben paguada,
 3149 fiu guardadora
 3150 receptadora.
 3151 He tot lo meu,
 3152 al consell seu
 3153 acomanant,
 3154 yo confiant
 3155 del beguinatge,
 3156 fiu mon viatge
 3157 devés Sent Jaume.
 3158 Dix-li: «Stojau-me
 3159 ab molta cura,
 3160 sots tancadura,
 3161 lo que us coman.

3162 Al Sent Johan,
 3163 o juliol,
 3164 si Déu o vol,
 3165 seré tornat».
 3166 He ben ornat
 3167 del necessari,
 3168 pensí d'anar-i
 3169 camí tirant,
 3170 poch sospirant
 3171 per lo passat,
 3172 asolassat
 3173 per lo present.
 3174 Era'm plasent,
 3175 pensant-me forro,
 3176 he tret del corro
 3177 hon m'escorchava
 3178 hi-m guarochava
 3179 la carnicera.
 3180 Al mig jorn era
 3181 passat Bunyol;
 3182 he post lo sol
 3183 fuy en Requena.
 3184 Per bona strena
 3185 trobí gran festa
 3186 prou desonesta,
 3187 no coneguda,
 3188 mas avenguda.
 3189 Huna sposada,
 3190 ja desflorada
 3191 ans de casar,
 3192 lo jorn d'arrar,
 3193 aparellada,
 3194 ben emperlada,
 3195 sabé fingir,
 3196 mostrant tenir
 3197 al cos diable

- 3198 espaventable.
 3199 Torcent la cara,
 3200 pres una vara,
 3201 mou tots de bregua.
 3202 La gent s'aplegua
 3203 meravellats,
 3204 los peus lliguats,
 3205 les mans també.
 3206 La gent ne ve
 3207 devés la sgleya.
 3208 Allí si-n feya
 3209 de ficcions
 3210 he varions,
 3211 ab l'esposat!
 3212 Lo bon curat
 3213 vol-la senyar,
 3214 desús posar
 3215 aygua beneyta.
 3216 Surt la maleyta:
 3217 fingint pintures
 3218 de diablures,
 3219 diu que no y creu.
 3220 Fent-li la creu,
 3221 ell la conjura.
 3222 Ella perjura,
 3223 de Déu renegua.
 3224 Ell s'i carregua
 3225 ab tot son seny,
 3226 pus fort la streny.
 3227 Diu: «Hixca tost
 3228 per lloch dispost,
 3229 no fent gens mal!»
 3230 A la final,
 3231 la ressabida,
 3232 mudant veu, crida:
- 3233 «No-n vull exir,
 3234 sens ben obrir
 3235 o esquinçar,
 3236 ben examplar,
 3237 aquell forat
 3238 qual té guardat
 3239 mès en son cos!»
 3240 Crida l'espòs
 3241 ab alta veu:
 3242 «Al plaer seu,
 3243 per honsevulla,
 3244 puy tost s'aculla,
 3245 rompa y squexe,
 3246 pus no la vexe!
 3247 Més no-l forceu
 3248 ni-l conjureu!
 3249 Preguau-lo ixcha!
 3250 Sols ella vixcha,
 3251 no cur de pus!»
 3252 Dient «Jhesús!»
 3253 fingint-se storta,
 3254 mostrà's mig morta.
 3255 Com esmortida,
 3256 esbalayda,
 3257 clamà's del lloch:
 3258 «Baix —dix— gran foch,
 3259 cert m'à lexat,
 3260 tot escorchat!
 3261 Par foch salvatge!»
 3262 Such de plantatge
 3263 crech la'n guarí.
 3264 Axí cobrí
 3265 son falliment!
 3266 Tothom content,
 3267 lo nóvio més!

3268 Dimecres après,
 3269 com me n'exia,
 3270 fel companyia
 3271 he fent per mi,
 3272 de cert trobí.
 3273 Seguint monjoyes,
 3274 plans, monts e foyes,
 3275 he rius passant,
 3276 fuy al Cos Sant
 3277 de la Calçada,
 3278 ciutat murada.
 3279 Huna vil osta,
 3280 roýn, disposta
 3281 a puteria,
 3282 llavòs tenia
 3283 en sa posada
 3284 una berguada
 3285 de pelegrins,
 3286 vells e fadrins.
 3287 Hu li n'altà,
 3288 he requestà
 3289 li fes plaer.
 3290 No u volgué fer.
 3291 La vil baguassa
 3292 mès-li la tassa
 3293 dins son fardell.
 3294 Partint-se'n ell,
 3295 menys la trobaren.
 3296 Féu que-l penjaren.

3297 Los altres tiren,
 3298 llur vot compliren.
 3299 Com se'n tornaren,
 3300 de fet anaren
 3301 veure-l penjat,
 3302 poch apartat
 3303 del gran camí.
 3304 Viu, lo fadrí
 3305 dix: «Despenjau-me!
 3306 Beneyt sent Jaume
 3307 m'à sustentat!»
 3308 Lo greu peccat
 3309 fon descubert.
 3310 He fon pus cert
 3311 car, com cuytassen
 3312 e-l demanassen
 3313 al president,
 3314 ell responent
 3315 a llur querella,
 3316 per maravella,
 3317 dos cuyts ocells,
 3318 presents tots ells,
 3319 ressucitaren
 3320 he alt cantaren
 3321 guallina y guall.
 3322 Sens entrevall,
 3323 l'osta dampnada
 3324 prest fon penjada.
 3325 Yo caminant,
 3326 adés pensant,
 3327 adés rihent,
 3328 fuy en ponent.
 3329 Aquí vetlí,
 3330 del tot complí
 3331 ma romeria.
 3332 Yo me'n venia,

3333 viu fort peleha
 3334 dins hun-aldea:
 3335 en hun carrer,
 3336 marit, muller
 3337 viu emplazar,
 3338 fort acusar
 3339 qu-adulterava.
 3340 Ella neguava.
 3341 Ferro callent,
 3342 vermell, ardent,
 3343 li feren pendre.
 3344 Véreu encendre
 3345 de fet, la mà.
 3346 Tota-s cremà.
 3347 No la scoltaren,
 3348 de fet voltaren.
 3349 Sentenciada,
 3350 fon deguollada
 3351 per son marit.
 3352 Fuy en Olit,
 3353 vila molt bella.
 3354 Dona ja vella
 3355 hi viu portar
 3356 a soterrar.
 3357 Sobre lo cos,
 3358 moltes, grans plors
 3359 feyen, e plant:
 3360 huna, cantant,
 3361 alt endexava
 3362 he coblejava,
 3363 maldient fort
 3364 la falsa mort,
 3365 per massa tost
 3366 aver desbost
 3367 dona semblant,
 3368 darrer lexant
 3369 lo marit viure.
 3370 Prenguím a riure
 3371 com les hoý.
 3372 Era fadrí
 3373 jove lo mort,
 3374 he, per sa sort,
 3375 vint-e-cinqué
 3376 marit dels que
 3377 aguts avia
 3378 mentres vivia.
 3379 Elles encara
 3380 lo cap e cara
 3381 se n'arrapaven,
 3382 cabells pelaven,
 3383 com no moria,
 3384 ans romanía
 3385 lo jove viu.
 3386 Passí lo riu
 3387 gros d'Araguó.
 3388 En Alaguó
 3389 desfiu ma trossa.
 3390 En Saraguossa
 3391 gualant entrí
 3392 he dret tirí
 3393 descavalcar
 3394 al Sant Pilar;
 3395 qual, quant vivia
 3396 santa Maria,
 3397 àngels obraren.
 3398 Ells lo portaren
 3399 per salvetat
 3400 a la ciutat,
 3401 ahon preycant
 3402 l'apòstol sant,
 3403 més gent l'ohý

3404 e-s convertí.
 3405 Puy a la Nau
 3406 —ostal, pensau
 3407 millor— posí.
 3408 Dones trobí
 3409 molt divisades,
 3410 ençafranades,
 3411 ab mil tocados.
 3412 Aní per strados
 3413 de les senyores:
 3414 punts ni tisoires
 3415 no s'i tocaven,
 3416 ni-s pratichaven
 3417 fusos, filoses.
 3418 Les generoses
 3419 he grans noblesses,
 3420 també convesses,
 3421 axí-s deporten!
 3422 Allí-s conforten
 3423 los estrangés,
 3424 no en vergés,
 3425 car no n'i ha!
 3426 Viu l'endemà
 3427 comoviment
 3428 de molta gent,
 3429 per una presa
 3430 en carçre mesa,
 3431 hon era stada
 3432 tres anys tancada
 3433 adulterant.
 3434 Marit instant,
 3435 denunciada,
 3436 sentenciada
 3437 per a penjar,
 3438 fent-s-enprenyar
 3439 ha hun berguant,

3440 articulant
 3441 de son prenyat,
 3442 fon porroguat
 3443 l'executar.
 3444 Per escapar,
 3445 pres per partit,
 3446 avent parit,
 3447 fort treballàs,
 3448 prest s'enprenyàs.
 3449 Quatre veguades
 3450 continuades,
 3451 hun mateix dia
 3452 ella paria
 3453 he s'enprenyava.
 3454 Axí guanyava
 3455 lo porroguar!
 3456 Féu-ho durar
 3457 més de tres anys,
 3458 ab los tacanys
 3459 qui li aydaven,
 3460 los que posaven
 3461 en la cadena.
 3462 A la cinquena
 3463 yo fuy present:
 3464 per manament
 3465 dels salmedines,
 3466 quatre madrines
 3467 la remiraren,
 3468 he deposaren,
 3469 ab sagrament,
 3470 concordantment,
 3471 no ser prenyada.
 3472 Fon enforcada
 3473 al mercadal,
 3474 hon lo dogual
 3475 li fon tallat,
 3476 car fon duptat

3477	concebiment	3511	he de gran spant,
3478	—gran moviment	3512	contaminant
3479	al ventre verem—.	3513	la sua fe.
3480	Prest la meteren	3514	No sé per què
3481	dins l'almodí.	3515	—sols jelsia
3482	Bé sé per qui	3516	crech la y movia—
3483	lo ventre hubert,	3517	ella-s clamava
3484	pus clar e ben cert	3518	molt la tractava
3485	a hull mirada,	3519	son marit mal.
3486	fon prenys trobada.	3520	Pensà-l Raval
3487	Avent mentit,	3521	o Moreria
3488	fals referit,	3522	consell auria
3489	les pastoraces	3523	d'un serrahý,
3490	de madrinaces,	3524	llur alfaquí,
3491	lo llur fals dir	3525	per son diner.
3492	la féu morir.	3526	Lo fetiller
3493	Molt més parira	3527	dix, si-l paguava
3494	si no morira!	3528	he li portava
3495	Tanbé-s morí	3529	ben amagat
3496	dins lo fadrí,	3530	lo Cors sagrat,
3497	sens batejar,	3531	cert ell faria
3498	he féu errar	3532	que la volria
3499	los alguasís.	3533	bé son marit.
3500	Ans que-m partús,	3534	Prest fet e dit,
3501	una torbada	3535	en la capella
3502	dona darbada,	3536	que és molt bella
3503	tant rabiosa	3537	de Sent Miquel,
3504	com ansiosa	3538	calat lo vel,
3505	de ser amada,	3539	ella-s confessa
3506	entenebrada	3540	ab mala fressa.
3507	per lo diable,	3541	Pres falsament
3508	féu cas mirable,	3542	lo sacrament
3509	gran eroguància,	3543	sant de l'altar,
3510	fet d'importància	3544	com qui torcar
		3545	se vol la boca,
		3546	la santa quoca

3547 se'n trach sancera.
 3548 En candelera
 3549 o cofrenet,
 3550 com pus secret
 3551 pogué, tancà.
 3552 De fet tornà.
 3553 Dix ja-l tenia,
 3554 hon ho volia.
 3555 Dix que u portàs.
 3556 He com cuytàs,
 3557 ab molta raxa
 3558 obrint la caxa,
 3559 què y hac lextat
 3560 fon transformat:
 3561 hun bel infant,
 3562 tot rutilant
 3563 he lluminós,
 3564 molt graciós,
 3565 tot nuu jahent;
 3566 lo qual vehent
 3567 com qui sol mira,
 3568 al moro tira.
 3569 Tota sglayada,
 3570 alienada,
 3571 fora de si,
 3572 lo taguarí,
 3573 perro malvat
 3574 tot atronat,
 3575 dix se'n tornàs,
 3576 tot ho cremàs.
 3577 Provehiria
 3578 per altra via.
 3579 La reneguada,
 3580 endiablada,
 3581 folla dement,
 3582 Déu no tement,
 3583 no res duptant
 3584 ni gens pensant
 3585 en lo que feya
 3586 —crech que no y veyà—
 3587 féu gran foguera;
 3588 la candelera
 3589 mès sus enmig.
 3590 Aprés afig
 3591 llenya y carbó.
 3592 Tost lo caxó
 3593 fon ben cremat,
 3594 tot abrasat.
 3595 Lo sant cosset
 3596 de l'infantet
 3597 romàs il-lés;
 3598 del foch sospés,
 3599 sense cremar
 3600 restà-n la llar
 3601 mirablement,
 3602 pus resplendent
 3603 he semblant viu,
 3604 entre-l caliu
 3605 no socarrat.
 3606 Tant lleig peccat
 3607 no-l puch narrar
 3608 sens fort plorar.
 3609 Lo paper mulle,
 3610 lo ja scrit sulle
 3611 llacremejant.
 3612 Continuant
 3613 sos pensaments,
 3614 porta sarments,
 3615 lenya molt més;
 3616 pi sech y mès.
 3617 Més foch encén,
 3618 molt fort entén

3619	fer de tot cendres.	3655	tinch ja perduda,
3620	Era divendres,	3656	si no-ns ajuda
3621	entorn migdia:	3657	Déu poderós.
3622	ella sabia	3658	Morts som abdós,
3623	lo perro cha	3659	si nostre cas
3624	fer la çalà,	3660	pels populàs
3625	en semblant ora.	3661	serà sentit.
3626	Arrapa's, plora,	3662	Prenguem partit
3627	no sap què fer.	3663	tal que-ns deliure,
3628	Veya'l sancer,	3664	que puguam viure.
3629	no gens fumat	3665	Abdós morrem,
3630	ni alterat.	3666	si no correm
3631	Brases he foch,	3667	dret a la Seu.
3632	tot li fa lloch.	3668	He vós, al peu
3633	Cegua per yra,	3669	del confessor,
3634	lo camí gira	3670	la gran error
3635	ves la mesquita.	3671	que fet haveu
3636	Plorant recita	3672	confessareu.
3637	son mal novell,	3673	He yo, mon mal,
3638	per mal consell	3674	al general
3639	seu, quant ha fet.	3675	major vicari,
3640	Lo vell moret	3676	sens jens mudar-i,
3641	hix de l'alquible:	3677	recitaré:
3642	pres-lo terrible	3678	acusaré
3643	por d'avalot.	3679	mon falliment.
3644	Pensa quant pot	3680	Discretament
3645	en si discorre.	3681	provehiran.
3646	Sols li ocorre	3682	Si-ns guiaran,
3647	dir a la fembra:	3683	he som estorts
3648	«Qui spines sembra,	3684	abdós de morts,
3649	descals no vaja.	3685	lley mudaré:
3650	Qui molt s'ensaja	3686	reneguaré
3651	a l'aygu-anar,	3687	de Mafomet.
3652	ell ha lexar	3688	Axí u promet!»
3653	lo coll o l'ansa.	3689	Tot axí-s féu.
3654	Tota speransa	3690	Bisbe sabé-u:

3691 manà-l vicari,
 3692 ab son notari,
 3693 se desfreçassen
 3694 he que y anassen
 3695 a la vesprada,
 3696 après tocada
 3697 la uració.
 3698 Relació,
 3699 carta li feren
 3700 del que pogueren
 3701 un tant mirar.
 3702 Puy féu manar
 3703 al gran prior,
 3704 son confessor,
 3705 ab certs devots
 3706 bons sacerdots,
 3707 la nit vetlassen;
 3708 tot ho guardassen
 3709 dant bon recapte.
 3710 Demà disapte,
 3711 hach ajustats
 3712 los quatre stats,
 3713 hòmens de títols,
 3714 los dos capítols,
 3715 religions,
 3716 nobles barons
 3717 he cavallés,
 3718 los consellés
 3719 o consolat
 3720 de la ciutat,
 3721 gran part del poble,
 3722 al lloch pus noble,
 3723 Sent Salvador.
 3724 Ab gran fervor
 3725 volgué preycar,
 3726 manifestar
 3727 lo dit atràs,
 3728 tan órreu cas,
 3729 exorbitant,
 3730 mas confermant
 3731 la nostra fe.
 3732 Devot he bé
 3733 féu lo sermó.
 3734 Gran professó
 3735 molt singular
 3736 féu areglar:
 3737 primer les creus;
 3738 ab altes veus,
 3739 los coronats
 3740 he ordenats
 3741 *Pange* cantant;
 3742 los llechs portant
 3743 llum en les mans;
 3744 los senys sonans
 3745 he les campanes,
 3746 sens mans humanes,
 3747 pels campanàs.
 3748 He com tornàs,
 3749 ab gran honor,
 3750 en hun plat d'or
 3751 lo Cos posat,
 3752 fon depositat,
 3753 sense tancar,
 3754 sobre l'altar
 3755 de Sent Valero.
 3756 He tot lo clero
 3757 llegint, vel-lant
 3758 he contemplant
 3759 tota la nit,
 3760 lo Sant Sperit
 3761 hach revelat
 3762 al sant prelat
 3763 la-ucarestia

3764 que là faria.
 3765 De fet ordena
 3766 res no s'i vena
 3767 demà diumenge,
 3768 he no s'i menge
 3769 carn per algú.
 3770 Tothom dejú
 3771 vingu-a scoltar
 3772 lo sant orar.
 3773 Volgués vestir
 3774 a missa dir
 3775 del sagrament,
 3776 solemnement;
 3777 adés cantant,
 3778 adés plorant,
 3779 per la oferta
 3780 ell no concerta
 3781 ni vi ni pa.
 3782 Sols en la mà
 3783 lo sant cos pres,
 3784 dient lo ves,
 3785 com l'oferí
 3786 se convertí
 3787 cobrant la forma,
 3788 seguons la norma
 3789 que-n l'ostier,
 3790 per lo ferrer
 3791 era scolpida,
 3792 arredonida
 3793 com fon primera
 3794 òstia vera,
 3795 la qual sumí.
 3796 Axí finí
 3797 la furiosa
 3798 he perillosa

3799 d'avalot gesta:
 3800 solemne festa,
 3801 miraculosa
 3802 he profitosa
 3803 als bons e fels;
 3804 als mals, infels
 3805 he folls incrèduls,
 3806 heretges, hèmuls,
 3807 contrariosa;
 3808 he verguonyosa
 3809 a dones tant.
 3810 Per temps avant
 3811 sabí la fi,
 3812 com cert ferí
 3813 la dona-l llamp,
 3814 anant al camp.
 3815 En Saraguossa
 3816 buydí la bossa,
 3817 tant aturant.
 3818 Strados cercant,
 3819 gran temps perdí.
 3820 Tirí camí.
 3821 Fuy a Terol.
 3822 De hun fillol,
 3823 secret honrat,
 3824 hi fuy amprat
 3825 a ser compare.
 3826 Fon la comare
 3827 una noblessa,
 3828 gran confratressa
 3829 de santa Mònica.
 3830 Una verònica
 3831 d'or niellada,
 3832 molt bé smaltada
 3833 li viu als pits;
 3834 gests e vestits

- 3835 tots de beguina.
 3836 De la reïna
 3837 dona Viulant,
 3838 llavòs regnant,
 3839 era nodrida,
 3840 frescha y polida.
 3841 Abdós anant
 3842 he passeijant,
 3843 cercant la sgleya,
 3844 per lo que y veyà
 3845 meté'm en noves,
 3846 contres e proves.
 3847 He cortesana,
 3848 mostrant-se sana,
 3849 cateminant
 3850 he batejant,
 3851 de peus s'estech.
 3852 Cert may se sech.
 3853 Aquella nit,
 3854 lo fill parit
 3855 matex avia,
 3856 quant s'atrevia
 3857 per fer son fet,
 3858 del fillolet
 3859 pròpia mare,
 3860 també comare
 3861 fon e padrina.
 3862 Ella madrina
 3863 fon e partera.
 3864 Pare cert era
 3865 lo capellà
 3866 qui-l batejà.
 3867 May viu tal acte!
 3868 Creyen llur tracte
 3869 ser ben cubert;
 3870 fon descubert.
- 3871 Puys, caminant
 3872 he rominant
 3873 què fer deuria,
 3874 he com viuria
 3875 sense destorp,
 3876 dins en Soguorp
 3877 yo-m recordí
 3878 he acordí
 3879 que la beata,
 3880 si m'era grata
 3881 he fos honesta,
 3882 humil e presta
 3883 al que volgués,
 3884 que la prengués
 3885 per companyona
 3886 he muller bona,
 3887 molt a mi cara:
 3888 serà'm avara,
 3889 no guastarà,
 3890 ni rastrarà
 3891 tan llongues faldes,
 3892 hi tendrà baldes
 3893 a la finestra.
 3894 És dona destra,
 3895 pobra criada,
 3896 no gens dotada.
 3897 Molt de bé sap,
 3898 he del seu cap
 3899 fer-n'é ma guisa.
 3900 L'ome divisa,
 3901 en si prepon,
 3902 he Déu dispon
 3903 he provehix,
 3904 a qui-l servix,
 3905 al profit seu.

3906	Ell sols preveu	3940	tot lo contrari
3907	lo venidor;	3941	del que pensava.
3908	fa lo millor,	3942	Yo ja-m cuydava
3909	per bé no-s mostre,	3943	ser adressat
3910	a l'hútil nostre.	3944	he ben casat.
3911	Sa magestat,	3945	Sols encartar-
3912	per pietat,	3946	li l'exovar
3913	me inspirà	3947	me convenia.
3914	he consellà	3948	Cert, ja-m tenia
3915	miràs lo pas,	3949	per esposat,
3916	ans que cuytàs	3950	he bé smersat
3917	saltar avant.	3951	de bon cabal.
3918	He fuy menbrant	3952	Mas l'animal
3919	de hun retoch,	3953	fet a revessa,
3920	qual dix hun coch	3954	veig que confessa
3921	a sa senyora,	3955	llarch e sovent.
3922	gran traguadora:	3956	Yo tinch bé sment
3923	«Qui massa-s cuyta,	3957	com se comporta.
3924	crua, mal cuyta,	3958	Veig que quant porta
3925	o massa calda	3959	és tot pintat.
3926	ab què s'escalda,	3960	Humilitat
3927	pren la vianda».	3961	no n'i viu molta.
3928	Si la comanda	3962	A part escolta
3929	no fos divina,	3963	molts parlaments;
3930	la vil beguina,	3964	perdons, covents,
3931	del primer alt,	3965	molts ne visita.
3932	de calt en calt,	3966	Prenguí sospita
3933	cuyta o crua,	3967	de sa manera.
3934	vestida u nua,	3968	Restà darrera,
3935	aguera pres.	3969	ella-n la sgleya:
3936	Fon lo revés.	3970	ab molts se reya.
3937	Quant arribí,	3971	Com lo preych feyen
3938	del que trobí	3972	hi totes seyen,
3939	diré sumari:	3973	s'agenollava

3974 o de peus stava.
 3975 Si la tocaven
 3976 qui prop li staven,
 3977 de fet bonia.
 3978 May se movia,
 3979 si-s vol vingués
 3980 qui més valgués
 3981 he fos quisvulla.
 3982 Ab un-agulla
 3983 totes punchava
 3984 he barallava:
 3985 «¿Per què-npenyeu?
 3986 Que m'estrenyeu!
 3987 ¿Com no callau?
 3988 Molt me torbau!
 3989 No destorbeu
 3990 qui servex Déu!»
 3991 A totes hores
 3992 ses belles Hores,
 3993 ystoriades
 3994 he ben pintades,
 3995 d'or tancadós,
 3996 molts giradós
 3997 sovint obria.
 3998 Cert, no sabia
 3999 conéixer lletres.
 4000 Arreu los metres
 4001 fingint legia;
 4002 los hulls vogia
 4003 deçà y dellà.
 4004 Hun capellà
 4005 la conbreguava;
 4006 òstia dava
 4007 sens consagrar,
 4008 a may fallar,
 4009 cada semmana,
 4010 com a terçana
 4011 fent paroxismes.
 4012 Ab certs sufismes
 4013 ells s'entenien.
 4014 Abdós venien
 4015 al conbregar,
 4016 davant l'altar
 4017 de la capella.
 4018 Portava's ella
 4019 sa tovallola,
 4020 [e] ell ab sa stola
 4021 ydolatraven.
 4022 Puys alt parlaven
 4023 perquè s'hoís:
 4024 «En Parayís
 4025 que desijam
 4026 prest nos vejам».
 4027 «Ay, pare meu,
 4028 fóssem-hi breu!»
 4029 «Ja, filla mia,
 4030 huy fos lo dial!»
 4031 «Yo ja só presta!
 4032 Aquesta sesta
 4033 ja lla fruýs!»
 4034 Lo Parayís
 4035 que nomenaven
 4036 he desijaven
 4037 era hun llit
 4038 pintat, fornit,
 4039 ab ses cortines.
 4040 Altres beguines,
 4041 ses conpanyones
 4042 he tacanyones,
 4043 en aquell lloch,
 4044 per fer son joch

4045 s'i concertaven
 4046 he repleguaven.
 4047 Hun menor frare
 4048 li deya *mare*
 4049 davant la gent,
 4050 he molt sovent
 4051 la visitava;
 4052 he li mostrava,
 4053 per son deport,
 4054 de monacort,
 4055 he contenplar,
 4056 he de parlar
 4057 del divinal.
 4058 Del mundanal
 4059 he vida-ctiva
 4060 molt era squiva.
 4061 Baxet parlava
 4062 he començava:
 4063 «Ave Maria!»
 4064 o «Lloat sia
 4065 Déu Jhesucrist!»
 4066 Que desús vist
 4067 cot e mantell
 4068 de gros burell,
 4069 roba jusana
 4070 de fina llana,
 4071 prima, llistada,
 4072 vert, blau pintada,
 4073 duy-almexia.
 4074 Ella texia,
 4075 de son ofici,
 4076 algun selici:
 4077 tots los venia.
 4078 May se'n vestia
 4079 algú·n la squena.

4080 Dijous de cena,
 4081 d'àbit vestida
 4082 he prim cenyida,
 4083 la creu portava.
 4084 May se tocava
 4085 de diciplina.
 4086 Al coll, justina
 4087 duya e mostres
 4088 de patenostres,
 4089 he agnus d'or
 4090 en dret del cor.
 4091 Lo llit volia,
 4092 lla hon dormia,
 4093 flux, moll e bla,
 4094 igual e pla;
 4095 ab flos e rama,
 4096 ab timiama,
 4097 lo perfumava.
 4098 Acostumava
 4099 taula bastida
 4100 he ben fassida,
 4101 no quaresmal,
 4102 mas de carnal.
 4103 May dejunava
 4104 ni pex menjava:
 4105 gran mal li feya
 4106 —o axí u deya—.

4107 Quant se levava,
 4108 aconsolava
 4109 lo seu ventrell,
 4110 ab hun guobell
 4111 de malvesia.
 4112 D'ipocresia
 4113 he de parença

- 4114 aguí crehença
 4115 tot son conport
 4116 fos de coll tort,
 4117 rosegualtàs.
 4118 Si no faltàs
 4119 en pofembria,
 4120 queucom seria!
 4121 Mas, avertint
 4122 he inquirint
 4123 de honestat,
 4124 gran malvestat
 4125 la beateta
 4126 sabí hac feta
 4127 prou subtilment:
 4128 ella vilment
 4129 se trobà prenys,
 4130 poch més o menys
 4131 de huns tres meses.
 4132 Ab certes preses
 4133 de diablures,
 4134 dos criatures
 4135 se féu sortir
 4136 he abortir,
 4137 secretament.
 4138 Yo-n fuy felment
 4139 certificat
 4140 de son peccat.
 4141 Sense blasmar
 4142 ni difamar,
 4143 li fon prest dit
 4144 cercàs partit.
 4145 Yo li prestí
 4146 he la vestí
 4147 tota de nou,
 4148 ultra son sou
 4149 més de paguada.
- 4150 Fon-se'n anada
 4151 casa lloguar
 4152 al Bovalar
 4153 dels aguostins,
 4154 entre·ls beguins
 4155 he Sent Francesch,
 4156 al carrer fresch
 4157 hon fan rollons,
 4158 per los perdons
 4159 poder guanyar,
 4160 sense banyar
 4161 los seus tapins.
 4162 Alguns vehins
 4163 lo y demanaren
 4164 he la'n reptaren
 4165 per quina via
 4166 de casa mia
 4167 se n'era-xida.
 4168 «Só-m desexida
 4169 d'ocasió.
 4170 De tració
 4171 ell m'infestava
 4172 e-m requestava,
 4173 ab sa vellura,
 4174 rompés costura,
 4175 ab vot sarsida
 4176 he recusida
 4177 ab fermetat
 4178 de volentat».
 4179 Diu: «Só'm guardada
 4180 he apartada
 4181 d'avinentea!»
 4182 Deya malea,
 4183 fals inculpant
 4184 he increpant

4185 qui mal no y mir.
 4186 He hoý dir
 4187 com [a] altres dia
 4188 que no podia
 4189 Déu prou servir.
 4190 Volguí'n exir!
 4191 Son beguinatge
 4192 he beatatge
 4193 en mal finaren
 4194 he s'espletaren;
 4195 car quant fon vella,
 4196 deya's donzella
 4197 tota devota,
 4198 fon alcavota.
 4199 D'una vehina,
 4200 bona fadrina,
 4201 fon acusada.
 4202 Sentenciada,
 4203 bé l'açotaren
 4204 he bandejaren.

***Tercera part: Com
pres viuda***

4205 En aquell any,
 4206 mossén Company,
 4207 valent confrare,
 4208 ell, e lo pare
 4209 d'en Remolins,
 4210 eren vehins.
 4211 Antich prevere,
 4212 la de Sent Pere
 4213 missa hoýda,
 4214 hun jorn me crida.
 4215 Dix-me: «Mossényer,
 4216 yo us vull bé strényer,
 4217 mas perdonau.

4218 No ignorau
 4219 que'l casament
 4220 és sagrament
 4221 per Déu manat
 4222 he ordenat
 4223 dins Paraýs.
 4224 Per ço us avís,
 4225 per caritat.
 4226 Ja la mitat
 4227 tenui del temps.
 4228 A veles, rems,
 4229 vos ve vellea;
 4230 dot ni riqueta
 4231 no us deu torbar.
 4232 Yo us vull trobar
 4233 muller barbuda:
 4234 huna tenguda
 4235 en gran estima;
 4236 huy és la cima
 4237 entre-nviudades.
 4238 Lo món ausades
 4239 cercar poríeu,
 4240 no trobaríeu
 4241 més fes per vós.
 4242 Ha trenta-y-dos
 4243 anys temps conplit.
 4244 D'altre marit
 4245 és ja husada,
 4246 dona trencada.
 4247 De mi-s confessa;
 4248 yo sé sa-ndreça.
 4249 És guanyadora
 4250 gran manadora,
 4251 sap-ho ben dir.
 4252 No vol cosir,
 4253 car prest exorba,

- 4254 perchè·l cap torba;
 4255 ni debanar,
 4256 per no sullar
 4257 mans de saliva,
 4258 filosa squiva.
 4259 Mas tix bé vetes
 4260 de seda stretes,
 4261 he té·y gran pressa:
 4262 cert, una peça
 4263 tix cascun més.
 4264 Poha dinés!
 4265 May s'enverniça.
 4266 Hou sovent missa;
 4267 és en la seu.
 4268 ¿Sabeu hon seu?
 4269 Davall la trona!
 4270 És cosa bona:
 4271 ¿voleu·la veure?
 4272 No·n podeu beure
 4273 en carabaça!
 4274 Aquesta·braça
 4275 huy los majós;
 4276 dels regidós
 4277 sereu parent.
 4278 En regiment
 4279 de fet, caureu.
 4280 Per ella·ureu
 4281 tots los oficis
 4282 he beneficis,
 4283 molt prestament.
 4284 De cert, no us ment!
 4285 Jur·vos, per Déu,
 4286 qui vist aveu
 4287 huy en mes mans,
 4288 com bons jermans
 4289 abdós viureu.
- 4290 Anem, veureu.
 4291 Creu·me, veniu».
- 4292 De fet, la viu
 4293 prou rebedora
 4294 he passadora,
 4295 fuy·ne calent.
 4296 Semblant valent
 4297 he fet per mi,
 4298 tantost fermí
 4299 lo maridatje.
 4300 Aquest potatje,
 4301 lo capellà
 4302 lo tornellà,
 4303 fon socarrat.
 4304 Ell, enguanat,
 4305 me enguanà.
 4306 Prest demanà
 4307 alguns dels seus,
 4308 he yo dels meus.
 4309 Mas l'esposar,
 4310 ab reposar,
 4311 may s'encontraren,
 4312 des que·ns arraren
 4313 sens beneyr.
 4314 Lo malayr
 4315 qui·ns acostà
 4316 e·ns ajustà,
 4317 molt s'i usava.
 4318 Ella·busava
 4319 de fets e dits,
 4320 fent·me despits.
 4321 Reboteguava,
 4322 deya, rallava:
 4323 «Paraís haja,
 4324 en bon pos vaja
 4325 mon mort marit!

4326 D'ell he parit
 4327 yo tres veguades,
 4328 en tres anyades
 4329 que fom abdós.
 4330 Yo veig que vós
 4331 no-n curau guayre.
 4332 Ab gran repayre
 4333 yo y ell vivíem.
 4334 Tots nuus dormíem
 4335 ensemps les sestés;
 4336 dijous e festes,
 4337 volateria.
 4338 A l'alqueria
 4339 sovint sopàvem;
 4340 mas no-ns popàvem,
 4341 com feu vós ara.
 4342 No-ns era cara
 4343 cosa volguda.
 4344 Millor venguda
 4345 he més amada,
 4346 d'ell acceptada
 4347 fuy, per ma fe!
 4348 De vós no-m sé:
 4349 gens no-l seguiu.
 4350 Ja fos ell viu,
 4351 costàs-me-l dit!»
 4352 Deya-n lo llit:
 4353 «Seguons que veig,
 4354 cert mal e leig
 4355 vós me tractau,
 4356 car retractau
 4357 tot quant yo man.
 4358 Si res deman,
 4359 may se'n fa res.
 4360 Vostres dinés,
 4361 he quant teniu,
 4362 de mi u cobriu.
 4363 Res no-m fiaiu,
 4364 ni confiau
 4365 sabés guardar.
 4366 Veig-vos tardar,
 4367 que res no-m feu.
 4368 Del que sabeu
 4369 may me'n parlau,
 4370 ni-m revelau
 4371 vostres secrets».
 4372 Cent mil retrets
 4373 semblants me deya.
 4374 Pijor me feya
 4375 en obres, gests.
 4376 En tots sos fets
 4377 era malvada;
 4378 mula folguada,
 4379 muyna, parda,
 4380 treta d'albarda;
 4381 mula de moro,
 4382 brava com toro,
 4383 falsa traydora,
 4384 repetnadora,
 4385 desafrenada,
 4386 desaveada
 4387 de fre, cabestre;
 4388 molt fort en destre,
 4389 pijor en sella.
 4390 Què us diré d'ella?
 4391 Quanta malea,
 4392 tota l'asprea
 4393 qu-al món se llig,
 4394 més n'i afig!

4395 Tota maldat,
 4396 poca bondat,
 4397 al mal promtea,
 4398 al bé perea.
 4399 De molt parlar
 4400 he poch obrar,
 4401 molt envejosa,
 4402 superbiosa.
 4403 Lo capellà,
 4404 quant me'n parlà,
 4405 bé dix: «Barbuda,
 4406 lluny la saluda»,
 4407 diu la referta.
 4408 Ficta, cuberta,
 4409 fort coratjada,
 4410 nunca batuda
 4411 ne ultratjada,
 4412 senyorejada
 4413 nunca per hom.
 4414 May per mon nom
 4415 me nomenava;
 4416 axí-m menava
 4417 com si fos guoc
 4418 o portàs boç.
 4419 Vell avançat,
 4420 yo ja cansat
 4421 de tempestats
 4422 he malvestats,
 4423 perquè-m fartava,
 4424 me n'apartava
 4425 de sentir crits,
 4426 remós, brogits
 4427 he bregues braves,
 4428 ab les esclaves
 4429 que foren meues.

4430 Les que y dux seues
 4431 molt favoria,
 4432 he avorria
 4433 tots mos parens
 4434 he benvolens
 4435 amichs antichs,
 4436 criats de chichs:
 4437 mal los volia.
 4438 May se dolia,
 4439 ne duya dol,
 4440 si qualsevol
 4441 dels meus moria.
 4442 He si guaria,
 4443 no-ls visitava.
 4444 A tots vedava
 4445 no s'acostassen,
 4446 ni may entrassen
 4447 en ma posada.
 4448 Mal reposada,
 4449 maliciosa,
 4450 de mi gelosa
 4451 estretament,
 4452 pacientment
 4453 may o prenia,
 4454 si tart venia.
 4455 He quant hi era,
 4456 totstemp guerrera,
 4457 dava'm turment.
 4458 Rahonament
 4459 may escoltava!
 4460 Si hom contava
 4461 quants anys avia
 4462 —lo cap tenia
 4463 ja bruxellat,

4464	lo front ruat,	4498	may inpetrar
4465	he no paria—	4499	poguí son grat,
4466	no li plaÿa	4500	he sens desgrat
4467	dels anys parlassen	4501	fos l'acostar.
4468	ni·ls hi contassen.	4502	He l'empeltar
4469	May concebé.	4503	no ha ops força:
4470	He yo sé bé	4504	l'escut d'escorça,
4471	en què u perdia:	4505	exerç agula.
4472	ell·anys havia,	4506	Cové se culla
4473	quan m'enguaní	4507	quant és de temps,
4474	he la prenguí,	4508	ab delit sempre,
4475	quaranta y més.	4509	obrant sens cuyta.
4476	La que tal és,	4510	Lo que·s fa·b lluyta
4477	ja poch concep.	4511	may ha sahó.
4478	Com qui vell cep	4512	Per tal rahó
4479	enpeltar vol,	4513	no s'enprenyava.
4480	tart n'à mallol.	4514	Ella renyava
4481	Mas puyt purguava,	4515	incessantment,
4482	d'ella sperava	4516	hi constantment
4483	que fill n'auria.	4517	y treballava.
4484	No romania,	4518	Però fallava,
4485	per ser molt grassa,	4519	no component
4486	ni magra massa;	4520	he disponent
4487	ni malaltia	4521	a si matexa.
4488	no la retia	4522	Ella no dexa
4489	parir inàbil.	4523	cercar metgesses,
4490	Mas era llàbil,	4524	velles urquesses,
4491	punta corrible,	4525	emprenyadores,
4492	ab mi terrible	4526	les banyadores
4493	he desamable,	4527	mores madrines,
4494	inacordable	4528	les adivines
4495	per al concebre.	4529	he potecaris,
4496	Per lo pesebre	4530	los erbolaris
4497	temptant entrar,	4531	e triagués,

4532 hon que pogués
 4533 remey trobar.
 4534 Volgué-nsajar
 4535 huna tacanya
 4536 metgessa stranya:
 4537 fon de Biguorra,
 4538 qui, vella y porra,
 4539 tot Araguó,
 4540 de Rosselló
 4541 fins a València,
 4542 ab sa ciència
 4543 guorrat avia.
 4544 Quant li venia
 4545 qualque raxossa
 4546 he desigosa
 4547 de fills concebre,
 4548 clavells, gíngebre
 4549 los feya pendre,
 4550 dant-los a-ntendre,
 4551 per la fredor,
 4552 que la llavor
 4553 poquet impur
 4554 del marit llur
 4555 res no y valia.
 4556 Ella tenia
 4557 en sos retrets
 4558 jóvens ben trets,
 4559 bons companyons,
 4560 qui los renyons
 4561 tenien calts.
 4562 Ans de tres salts,
 4563 li prometia
 4564 que prenys seria.
 4565 Molt y guanyava!
 4566 Com practicava
 4567 de medecina,
 4568 dita madrina,
 4569 per mala via,
 4570 la muller mia
 4571 bé u conegué;
 4572 mas no volgué
 4573 semblant metgia.
 4574 Sols aquell dia
 4575 fon hun poch bona:
 4576 a poca stona
 4577 m'o contà tot.
 4578 Del primer bot,
 4579 dret me n'aní
 4580 he referí
 4581 l'acte tan vil
 4582 al bon Boÿl,
 4583 guovernador.
 4584 Son assessor,
 4585 micer Rabaça,
 4586 dix: «Tal baguassa,
 4587 mon consell és,
 4588 sens fer procés
 4589 —si-s contra fur
 4590 gens no me'n cur—
 4591 per evitar
 4592 scandelizar
 4593 tan trist marit,
 4594 a miga nit
 4595 dins sa posada
 4596 ser ofeguada,
 4597 secretament».
 4598 Discretament
 4599 he bé fon fet.
 4600 Quant bort secret
 4601 restà ledesme!
 4602 A mon bon esme,

4603	cert, dos millés	4636	en lo cervell
4604	de sous despés	4637	malencolia
4605	metges paguant,	4638	he mirarchia.
4606	cerquant, mudant.	4639	Molt la guastaren
4607	Fins als estròlechs,	4640	he la cremaren.
4608	ab falsos pròlechs,	4641	Tota secada,
4609	jutgant falsa,	4642	prop heticada,
4610	per geumencia	4643	per lo parir
4611	he ses figures,	4644	cuydà perir.
4612	fan oradures.	4645	L'ànima·b lo cos
4613	Més la qui·ls creu!	4646	—cert, yo dir-te guos—
4614	A tots arreu	4647	ho abjurada
4615	recorregué:	4648	ho crech, dampnada,
4616	tots los cregué.	4649	que fóra morta,
4617	Huns calda deyen,	4650	si no que·n l'orta,
4618	altres la feyen	4651	a l'alqueria
4619	freda y humida	4652	que yo y tenia,
4620	o adormida.	4653	la fiu portar.
4621	Tots variaven	4654	Fiu·la·y restar
4622	hi la·nguanaven.	4655	per més d'un any.
4623	D'ells ser liguada,	4656	Avia·y bany
4624	enfitillada,	4657	he molts deports.
4625	li feyen creure.	4658	Ab bons confort
4626	Feren·li beure	4659	he valent metge,
4627	mil beuratjades,	4660	son mal de fetge
4628	prou mal forjades.	4661	he batiments,
4629	En banys, huntures	4662	esmortiments
4630	he faxadures,	4663	he la flaquea,
4631	perfums e cales,	4664	si no bravea,
4632	úlceres males	4665	tot l'àls curà.
4633	li concriaren,	4666	Poch apurà
4634	he li causaren	4667	sa consciència.
4635	salt de ventrell,	4668	Per aparència

4669	se confessava,	4704	may lo trobava.
4670	he no sessava	4705	Déu no u volia,
4671	que no bornàs	4706	car no·l colia
4672	he prest tornàs	4707	de tot son cor;
4673	al natural,	4708	de l'oy, rancor,
4674	qu·és immortal.	4709	no·s desexia.
4675	Car la sperança	4710	No merexia
4676	d'aver criança	4711	may obtengués
4677	hun·ora·l dia	4712	què retengués,
4678	li recudia.	4713	ni que fill entre
4679	Féu prometences	4714	dins lo seu ventre.
4680	fer abstinences,	4715	May n'·i rebé
4681	llexar arreus;	4716	ni concebé.
4682	nòmines, breus,	4717	Totstems entesa
4683	tot ho cremà.	4718	en tal empresa,
4684	En l'endemà	4719	girà·l penell
4685	tallàs la coha.	4720	a mal novell,
4686	Voltà la proha	4721	fent malifici
4687	als santuaris:	4722	he lladronici,
4688	donà'ls suaris,	4723	he de fals crim
4689	bells vestiments,	4724	machinat prim,
4690	molts ornaments,	4725	malvat, diforme,
4691	calzes, tovalles,	4726	molt lleig, enorme:
4692	grans presentalles,	4727	figís prenyada,
4693	terraces, lliris,	4728	he mig·anyada
4694	ymatges, ciris	4729	ella ginyà
4695	d'argent e cera.	4730	he tracmanyà
4696	Perquè sa spera	4731	ab tots sos senys
4697	no fos frustrada,	4732	mostrar·se prenys.
4698	era temprada	4733	Dix: «Sent·me llassa!
4699	cercar les vetles,	4734	Hun mes me passa
4700	ermites, cetles,	4735	ja ma camisa,
4701	cada disapte.	4736	de bona guisa,
4702	Mas lo recapte	4737	he prou purguí.
4703	qu·ella cercava		

4738	Deu draps n'aguí.	4774	he la padrina,
4739	Com só dolenta!	4775	cert no pofembres,
4740	Trop-me calenta!	4776	les males fembres,
4741	Si no vomite,	4777	elles ordiren
4742	tantost m'enfite».	4778	fals part cobriren.
4743	Mostr·apetits:	4779	En certa hora
4744	ja vol confits,	4780	que fuy defora
4745	demana·l moll,	4781	prest fon partera.
4746	la carn del coll	4782	La fals·artera
4747	he los coprons;	4783	mès-se en lo llit,
4748	menjar carbons,	4784	molt embellit,
4749	figís mastegua;	4785	de huyt palms alt.
4750	algeps rosegua	4786	Féu-ne bell salt
4751	he beu llexiu,	4787	la que-s dey·ama:
4752	he sobre viu	4788	trencàs la cama,
4753	dix que-s cenyia.	4789	lo cap e braç,
4754	Axí·npenyia	4790	ab lo cabaç
4755	lo temps avant,	4791	de les cotetes
4756	a part davant	4792	he vanovetes
4757	les mans pleguades	4793	del fill tan car.
4758	tenint alçades,	4794	Feren tancar
4759	gros infingint,	4795	finestres, portes,
4760	he afigint	4796	ab tancaportes,
4761	als pits cotons.	4797	de raç cortines.
4762	Los muguorons	4798	Perdius, gualines,
4763	duya·lquenats,	4799	infinits ous,
4764	morats, tenats,	4800	noscades nous
4765	mostrant senyal.	4801	he totes salses,
4766	A la final,	4802	les dones falses
4767	fidelitat	4803	prou n'i spletaren.
4768	he veritat	4804	He concertaren
4769	posant a part,	4805	que fos la dida,
4770	suposa part.	4806	qui hac parida
4771	Ab sos mals tractes	4807	la criatura.
4772	he pigós pactes,	4808	Per oradura,
4773	ab la madrina	4809	pus fort erraren,

4810 car hiteraren,
 4811 Déu no tement,
 4812 lo sagrament
 4813 del sant bapisme.
 4814 Mas Déu Altisme,
 4815 qui béns e mals
 4816 he cominals
 4817 tots investiga
 4818 he los castigua,
 4819 lo pus cubert
 4820 fa pus hubert,
 4821 res no li-s cela,
 4822 tot ho revela:
 4823 les males mares,
 4824 ab grans conpares,
 4825 rebatejaren
 4826 he gualejaren,
 4827 feren gran festa.
 4828 Déu los tench presta
 4829 dolor e plor.
 4830 La sua flor
 4831 entr·elles geia.
 4832 La huna-s reia,
 4833 l'altra cantava,
 4834 lo chic mamava.
 4835 Tots s'adormiren.
 4836 Dormint se giren,
 4837 qualsevol d'elles
 4838 braç o mamelles
 4839 sus li posaren.
 4840 Mort lo-s trobaren,
 4841 ben acostat
 4842 jus llur costat.
 4843 La mort los cou,
 4844 la bregua-s mou
 4845 he fort baralla.
 4846 Grans crits sens falla
 4847 feren abduy.
 4848 Yo sempre y fuy
 4849 he ben cuytant;
 4850 però cuydant
 4851 que fos fill meu,
 4852 girí'm a Déu,
 4853 ab continència
 4854 de paciència,
 4855 he bé u prenguí.
 4856 Mas reprenguí
 4857 fort les fembraces
 4858 dormidoraces,
 4859 de necligença
 4860 he gran ofensa,
 4861 per l'omicidi
 4862 o fillicidi
 4863 a Déu han fet.
 4864 Per llur fort plet,
 4865 tots los vehins,
 4866 vells e fadrins,
 4867 se despertaren.
 4868 Tots hi passaren.
 4869 Tot llur ruhido,
 4870 crits, apellido,
 4871 los fon poblich.
 4872 Yo lo melich
 4873 viu arrancat,
 4874 caygut, secat
 4875 ja de molts dies.
 4876 Per moltes vies
 4877 fon divulgada
 4878 he publicada

4879 llur tració
 4880 he ficció.
 4881 Enverguonyida
 4882 he perseguida,
 4883 Benaguazir
 4884 hac ha fogir.
 4885 L'inquiridor,
 4886 guovernador,
 4887 he lo llur fisch,
 4888 passà gran risch
 4889 no l'atenguessen
 4890 he la prenguessen.
 4891 Jamay menjà,
 4892 ans se penjà,
 4893 desesperada.
 4894 Puy despenjada,
 4895 jorn de cap d'any,
 4896 fon en mal guany,
 4897 fora sagrat,
 4898 tost soterrat
 4899 aquell seu cos.
 4900 Aga-y mal pos!
 4901 Per tant abús
 4902 restí confús,
 4903 ab prou verguonya.
 4904 Per la llur ronya
 4905 he enbaraç,
 4906 pel fort agraç
 4907 qu-elles menjaren,
 4908 a mi restaren
 4909 les dents muçades
 4910 he descalçades,
 4911 injustament.

Quarta part:
De monges

4912 Honestament,
 4913 prenguí conort
 4914 he reconfort,
 4915 com mils poguí.
 4916 He disponguí,
 4917 mos mals refent
 4918 he contrafent
 4919 mon dol plaer,
 4920 triàs muller.
 4921 Fon m·acusada
 4922 una criada
 4923 de monestir.
 4924 Volguí sentir
 4925 de qui partia.
 4926 Huna sa tia
 4927 me'n féu parlar.
 4928 Féu-me contar
 4929 qu-era chiqueta,
 4930 quant fon mongeta
 4931 ella vistida.
 4932 Seguí llur vida
 4933 com a novícia,
 4934 ab amicícia
 4935 dintre vivint,
 4936 anys prop de vint.
 4937 He l'abadessa
 4938 que-s fes professa
 4939 la requestava,
 4940 he no guosava
 4941 dir son propòsit,
 4942 ni fer opòsit
 4943 al seu combat.
 4944 Del llur debat
 4945 fuy encertit.
 4946 Semblà'm partit
 4947 prou acceptable,

4948 ben agradable
 4949 per molts respectes.
 4950 De totes sectes
 4951 era sullat,
 4952 emburullat.
 4953 Fallia'm esta!
 4954 Jorn de la festa
 4955 de Sent Antoni
 4956 fiu matrimoni.
 4957 Volguí-la rebre:
 4958 costà'm pel pebre,
 4959 errí mos comtes.
 4960 Haguí'n més ontes
 4961 que dels primés.
 4962 Déu ho permés,
 4963 a mon juhí,
 4964 pel prejuhí,
 4965 hun tant desorde
 4966 fet contra l'orde.
 4967 Volgué'm ponir.
 4968 Ja no us vull dir,
 4969 tot per menut,
 4970 com fuy venut
 4971 he rebugat,
 4972 quant enugat
 4973 he decebut.
 4974 Vull per rebut
 4975 ara u agau.
 4976 Bé-m plau ogau
 4977 de tot les flos.
 4978 Lo que-n lo clos
 4979 après havia
 4980 àls no sabia:
 4981 so perfumar
 4982 he despensar
 4983 confits de monges,
 4984 poncís, taronges,
 4985 pomes, limons,
 4986 codonys, torrons
 4987 he llepolies,
 4988 les praderies,
 4989 aygiues, ramets,
 4990 perfums, pevets,
 4991 cordons, frasquetes,
 4992 trenes, bossetes,
 4993 flochs, agullés.
 4994 Del que mullés
 4995 deuen aver,
 4996 sentir, saber
 4997 —bondats, virtuts,
 4998 solicituts,
 4999 estalviar
 5000 he mesurar,
 5001 guardar, fornir,
 5002 tallar, cosir,
 5003 de mans abtea,
 5004 en tot soltea,
 5005 honrar, cobrir,
 5006 amar, servir,
 5007 en tot complaure,
 5008 may desconplaire,
 5009 prest hobeyr,
 5010 secret tenir—
 5011 gens no-n tenia.
 5012 Sols entenia
 5013 metre's entorn,
 5014 passar lo jorn
 5015 sense fer bé.
 5016 May pus sabé
 5017 del recitat.
 5018 Diversitat
 5019 hac qualche pocha.

5020 A poques tocha!
 5021 No malparlava,
 5022 ans aretglava
 5023 sa barbellera;
 5024 no dismendera
 5025 ni tampoch folla.
 5026 Mas era molla;
 5027 tal la'm passava
 5028 he comportava.
 5029 Puy d'embregar,
 5030 rebotegar,
 5031 se divertia.
 5032 Yo la seguia:
 5033 deya-li dama,
 5034 per cobrar fama
 5035 de bon caser
 5036 he solacer.
 5037 Sap Déu si-m cou,
 5038 he quant me nou
 5039 tanta fluxea
 5040 he tal mollea!
 5041 Tot ho guanyà
 5042 quant s'enprenyà
 5043 he parí fill,
 5044 hun gra de mill
 5045 no dessemblant,
 5046 ans tot semblant
 5047 ha mi-n la cara.
 5048 Molt me fon cara,
 5049 puy fon partera.
 5050 Viu-la lletera.
 5051 Diguí preguant:
 5052 «D'aquest infant
 5053 que-ns ha Déu dat,
 5054 per ta bondat
 5055 sies tu dida,
 5056 puy ést fornida
 5057 de llet tan bona».
 5058 Voltàs redona.
 5059 Com lo peix féu,
 5060 qui lo fill seu
 5061 en l'aygua llança,
 5062 may s'i atança
 5063 ne pus se'n cura.
 5064 Sa criatura
 5065 no la torchà
 5066 com fa lo cha,
 5067 ni-l mirà-b hurça
 5068 com fa la sturça,
 5069 ni l'alendà
 5070 com lleó fa.
 5071 Lo car fill meu
 5072 cert menys lo véu
 5073 que si fos orba,
 5074 cuquella, corba,
 5075 que fills renegua.
 5076 «No penseu begua
 5077 —dix ab grans crits—
 5078 llet dels meus pits!
 5079 Yo, novençana,
 5080 no pel-licana,
 5081 plaer vull pendre.
 5082 No-m plau despendre,
 5083 los pits nafrar,
 5084 per al fill dar
 5085 la sanch del cos.
 5086 Més ham repòs.
 5087 No só serrana,
 5088 ni ortolana,
 5089 ni de treball.
 5090 Huy ab bon rall

5091 sou exit abte!
 5092 Agau recapte
 5093 de llet estranya.
 5094 Hun-alamanya,
 5095 yo sé tendrera,
 5096 gran filanera
 5097 com les de Cilla,
 5098 à parit filla.
 5099 És dona pobra,
 5100 no té què-s cobra.
 5101 Perquè avance,
 5102 faré la llance
 5103 a l'espital.
 5104 Aquesta·y·tal,
 5105 per vós lloguada
 5106 he ben paguada,
 5107 lo us criarà.
 5108 Com mamarà,
 5109 vós ho veureu.
 5110 Si vós volreu
 5111 yo l'alletàs,
 5112 he que-m guastàs
 5113 aquest meu cos,
 5114 he senta plos
 5115 tota la nit,
 5116 he chague-l llit,
 5117 pix als costats,
 5118 si tal pensats
 5119 e u acordau,
 5120 a mi no-m plau!
 5121 Puy sou potent,
 5122 siau content
 5123 que yo us parixcha.
 5124 Mas que us servixcha,
 5125 los fills allete
 5126 he que m'esplete.
 5127 No u farà Déu!

5128 No us ho cuydeu,
 5129 car may serà.
 5130 Nunca-s farà,
 5131 clar vos ho dich.
 5132 Si sou menich,
 5133 avar, dolent
 5134 —deya-u la gent—
 5135 ara-n só certa.
 5136 Feu, si-s desperta,
 5137 pugua mamar.
 5138 No-l vull amar
 5139 tant qu-a mi nogua.
 5140 Cuydau me mogua,
 5141 que l'he-ngendrat?»
 5142 Fo'm regirat
 5143 l'enteniment,
 5144 pel moviment
 5145 extrordinari,
 5146 en poch temps vari.
 5147 Torní groch, roig.
 5148 Mudàs lo guoig
 5149 tot en enuig.
 5150 Lo seny me fuig,
 5151 sobrevé'm yra;
 5152 amor me tira,
 5153 la yra-m cobra,
 5154 voler me sobra;
 5155 disputa-l seny,
 5156 natura-l streny,
 5157 rahó m'afrota.
 5158 Flixí tal honta,
 5159 puy conexia
 5160 bé com exia
 5161 lo seu guosar;
 5162 he tant rallar
 5163 he parleria,
 5164 de groseria

5165 de sentiment.
 5166 Atreviment,
 5167 pel parteratge,
 5168 de nou llenguatge
 5169 feya parlar.
 5170 Volguí callar
 5171 he no respondre,
 5172 però dispondre
 5173 la criatura
 5174 agués pastura
 5175 al nessessari,
 5176 paguant salari
 5177 a qui la crihe.
 5178 Ella que trihe,
 5179 faça cercar,
 5180 mercat o car,
 5181 al càrrech seu.
 5182 En temps fort breu
 5183 fon regirada
 5184 he capgirada:
 5185 féu-se senyora.
 5186 Per la penyora
 5187 que-n mi avia
 5188 tant s'atrivia!
 5189 Puy's fon parida,
 5190 lleva's la brida,
 5191 la regna-s cala:
 5192 torna's ququala
 5193 he cadernera.
 5194 Gualina era
 5195 que tostemps calla,
 5196 mas, en la palla
 5197 com ha post l'ou,
 5198 tothom la hou;
 5199 ella-l festega,
 5200 tant lo menega,
 5201 trencat lo's beu.
 5202 Cert, tal fi féu
 5203 mon fill per ella:
 5204 primer ovella,
 5205 en après guata
 5206 que sos fills mata,
 5207 tant los remuda;
 5208 ans era muda,
 5209 après sabida.
 5210 Sovint revida
 5211 mudar de dides:
 5212 quantes parides
 5213 de poch trobaren
 5214 s'i remudaren.
 5215 Una dorm massa,
 5216 l'altra, llet grassa,
 5217 blava, cerosa,
 5218 he l'altra-yguosa,
 5219 altra, cabruna.
 5220 Altà-li'n una
 5221 qu-era-veada
 5222 sols d'ansalada,
 5223 alls e formatge,
 5224 molt tart potatge,
 5225 carn algun dia.
 5226 Sana vivia,
 5227 criava sans
 5228 sos fills d'abans.
 5229 Ab almorzàs
 5230 he berenàs,
 5231 turmes, resoles

5232 he lleteroles,
 5233 formatges freschs,
 5234 moschats e grechs
 5235 he forts fins vins,
 5236 que tots matins
 5237 feya tastar,
 5238 li féu guastar
 5239 la bona llet.
 5240 Lo pobrellet
 5241 pres-lo l'espasme:
 5242 barretes, asme,
 5243 alferecia,
 5244 epilencia
 5245 he molt alforro.
 5246 Torcé lo morro,
 5247 agué bocatge
 5248 he foch salvatge;
 5249 nunca dormí.
 5250 De preguamí
 5251 li féu mamella.
 5252 Ella y apella
 5253 moltes madrines:
 5254 mil medicines,
 5255 meneschalies
 5256 he burleries!
 5257 Unten he faxen,
 5258 sovint desfaxen,
 5259 refreden, guasten;
 5260 suor li tasten,
 5261 ara salada,
 5262 adés gelada.
 5263 Troben que bull;
 5264 fan-li per ull.
 5265 Res no profita.
 5266 Prenen sospita

5267 si u han fet bruxes:
 5268 en pits e cuxes
 5269 blavós trobaven.
 5270 No-s recordaven
 5271 d'aver mudades
 5272 he remudades
 5273 quaranta dides,
 5274 llets infinides
 5275 tant diferents!
 5276 Pels mudaments
 5277 he consells varis,
 5278 tant voluntaris,
 5279 ella·l matà
 5280 e l'aplatà
 5281 dejús la terra.
 5282 Ella s'aferra
 5283 ab tots los sants,
 5284 plegua les mans,
 5285 torna's a Déu.
 5286 Com ella-s veu
 5287 del fill partida,
 5288 he avorrida
 5289 de mi tan fort,
 5290 a son gran tort
 5291 ella-s coneix
 5292 que bé u mereix.
 5293 Per culpa sua,
 5294 ella tant sua
 5295 suor de mort,
 5296 no pren conort.
 5297 Diu: «Mon fillet,
 5298 si de ma llet,
 5299 yo natural
 5300 he maternal,
 5301 l'agués nodrit,
 5302 cert és, podrit

5303 ell ja no fóra».
 5304 Fort s'entrenyora,
 5305 de si matexa.
 5306 Del fill se dexa;
 5307 ves mi se gira,
 5308 callant sospira,
 5309 res dir no-m guosa.
 5310 Tot li fa nosa.
 5311 Pren-la gran bascha,
 5312 grata's e rascha
 5313 hon no li pru.
 5314 Tot li ve en cru.
 5315 Aprés plorava,
 5316 alt endexava:
 5317 «Ves les cremades,
 5318 velles dampnades,
 5319 monges cerreres,
 5320 mal conselleres,
 5321 tant mal desvien
 5322 les qui s'i fien!
 5323 Ell fóra viu!
 5324 Mala les viu!
 5325 Ja conegudes
 5326 yo ni cregudes
 5327 may les agués!
 5328 Axí plagués
 5329 a Jhesucrist!»
 5330 Yo, pare trist,
 5331 desconsolat
 5332 he tribulat,
 5333 hoynt son plant
 5334 he contenplant
 5335 sa passió,
 5336 compassió
 5337 aguí gran d'ella.

5338 De qui-s querella
 5339 volguí sentir;
 5340 he sens mentir,
 5341 de mot a mot
 5342 m'o contà tot,
 5343 llarch rahonant
 5344 he blesonant
 5345 la sua scola.
 5346 «Com bestiola
 5347 —dix— enfrenada,
 5348 han enguanada
 5349 a mi, na Trista,
 5350 qui he ben vista
 5351 experiència
 5352 de llur prudència,
 5353 dret e envés,
 5354 per a quant és.
 5355 Puys m'an traïda,
 5356 llur negra vida,
 5357 quant hi sabré,
 5358 dirivaré,
 5359 sens dir falsa.
 5360 Clar és de dia
 5361 quan se desperten,
 5362 l'espill concerten
 5363 per oratori.
 5364 L'invitatori
 5365 que saben dir
 5366 és malehir,
 5367 primerament,
 5368 en lo covent
 5369 qui les meté,
 5370 qui les rebé,
 5371 he qui bo y fo.
 5372 Per la lliçó

5373 del *Martilogi*,
 5374 qui conta-l vogi
 5375 que fa la luna,
 5376 canta la una
 5377 cant pus plazent.
 5378 Diu altament:
 5379 “Puys som restades
 5380 encarcerades,
 5381 per força meses,
 5382 nostres empreses
 5383 devem seguir.
 5384 No-ns cal tenir
 5385 vots fets per força.
 5386 Cascuna torça
 5387 a l’orde-l nas!”
 5388 Semblants cantàs
 5389 totes los hoen,
 5390 ab *amén* clohen
 5391 llur bon acort.
 5392 Van-se’n a l’ort,
 5393 dexen lo cor.
 5394 Al refetor
 5395 a tart s’i meten;
 5396 en cambra spleten
 5397 la llur sabor.
 5398 Del dormidor
 5399 escuses prenen:
 5400 fingint mal tenen,
 5401 dormir-hi fugen.
 5402 Temprades pugen
 5403 al mirador.
 5404 Del parlador
 5405 tart se’n partixen:
 5406 parlen, ordixen

5407 sos casaments,
 5408 dons e presents,
 5409 tots ab husura,
 5410 he fan segura
 5411 mercaderia.
 5412 Si d’alegria
 5413 donen torrons,
 5414 speren capons;
 5415 si granyons, fava,
 5416 demanen sclava.
 5417 Per una flor
 5418 prenen march d’or.
 5419 He per entrada,
 5420 volen mudada
 5421 tapiceria.
 5422 He cascun dia
 5423 muden tudor
 5424 he comprador;
 5425 a quants hi vénen,
 5426 a tants se venen.
 5427 Si no-s paguada
 5428 bé la mesada,
 5429 dels escabells
 5430 he cófrens vells
 5431 muden senyal.
 5432 Lo *Diornal*
 5433 he *Breviari*
 5434 stan-se-n l’armari,
 5435 perquè no-ls fumen.
 5436 Lo temps consumen
 5437 tot en fer lletres,
 5438 rebre’n e retre’s
 5439 a qui les vol.
 5440 Perqu-entre-l sol,

5441 en aver mestres
 5442 de ponts, finestres,
 5443 trapés, entrades
 5444 per les taulades,
 5445 passos, atalls,
 5446 amagatalls,
 5447 caus e retrets,
 5448 sostres secrets
 5449 he caves baixes;
 5450 tancar en caxes;
 5451 portar en males,
 5452 fermar escales;
 5453 tirar esportes,
 5454 rexes e portes
 5455 fer llevadices
 5456 he movidices
 5457 eximenes;
 5458 vestir llurehes,
 5459 anar armades,
 5460 he desfreçades
 5461 com hom exir,
 5462 de nit texir
 5463 per la ciutat
 5464 a pas cuytat,
 5465 fent cavalcades;
 5466 he les vesprades
 5467 d'aguost, anar
 5468 camí de mar
 5469 a la banyada;
 5470 en la tornada,
 5471 minyonegant,
 5472 venir juguant
 5473 joch de mantades.
 5474 Al jorn, tornades,
 5475 canten a Prima
 5476 ab sa veu prima,
 5477 no gens mudades.
 5478 Si són prenyades
 5479 he ve a llum,
 5480 és llur costum
 5481 a tres o quatre
 5482 fer-los debate,
 5483 ab daus rifant
 5484 o sorts gitant
 5485 pare qual és.
 5486 Mas les demés
 5487 may no parixen,
 5488 ans se'n desixen
 5489 polidament;
 5490 sabidament
 5491 la llet s'exuguen.
 5492 Bé lo joch juguen
 5493 de passa-passa:
 5494 de carabaça
 5495 ne fan sistella,
 5496 del cel paella,
 5497 he de l'hom moça.
 5498 O dien: "Guoça
 5499 és qui-s menega!"
 5500 com l'om pasega,
 5501 si u sent algú.
 5502 Del vert fan bru
 5503 a l'abadessa:
 5504 par-los revessa
 5505 he vella mala,
 5506 si no·ls és tala
 5507 qual la volrien.
 5508 Sempre li dien

5509 “vella merdosa”
 5510 si n’és celosa
 5511 o gens les guarda;
 5512 molt més si-s tarda
 5513 dar-los llicències
 5514 de fer absències
 5515 del dormidor.
 5516 Ab gran furor,
 5517 enrabiades,
 5518 aguabellades,
 5519 fort la encorren,
 5520 totes la corren,
 5521 ferm acanyicen.
 5522 Axí la ficen
 5523 com bou en plaça.
 5524 Donen-li caça
 5525 com cans a llebre,
 5526 o li fan rebre
 5527 en brou o vi
 5528 qualche verí,
 5529 o la infamen
 5530 he d’ella-s clamen,
 5531 al llur major
 5532 visitador,
 5533 de negligència
 5534 o d’inpotència
 5535 a ben regir.
 5536 Fan-la morir,
 5537 ab ses follies,
 5538 ans de sos dies
 5539 per sobres d’ira.
 5540 De sa cadira
 5541 pur la derroquen.

5542 Quant les convoquen,
 5543 per elegir
 5544 al monestir
 5545 nova pastora,
 5546 no-ls plau priora
 5547 dona sabent,
 5548 ni Déu tement,
 5549 ni que vots serve,
 5550 ni que conserve
 5551 en pau, amor,
 5552 honor, favor,
 5553 lo monestir.
 5554 Plau-los tenir
 5555 bé babarota,
 5556 qualche babota,
 5557 ni s’ou ni-s veu.
 5558 Ha la llur veu,
 5559 concordantment
 5560 he scientmen,
 5561 tal elegixen
 5562 he reverixen
 5563 davant la gent.
 5564 Dins lo covent,
 5565 li fan les figues,
 5566 serven ses lligues;
 5567 fan lo que solen,
 5568 més que no volen,
 5569 ab tal badessa.
 5570 Bé viu en pressa
 5571 —nunca li fall
 5572 afany, treball,
 5573 pena, dolors—
 5574 lo puagrós,
 5575 flach corredor,

5576 vell fet pastor
 5577 de tals cabrons,
 5578 bous e moltons,
 5579 no gens ovelles;
 5580 car les més velles
 5581 se fan parats
 5582 ben enseuats,
 5583 per fer varar
 5584 dins la llur mar
 5585 a ses criades.
 5586 Les avançades,
 5587 no ja novícies,
 5588 són les pus nícies,
 5589 més saltadores.
 5590 Ha-y de senyores,
 5591 en la llur cloca,
 5592 qui saben poca
 5593 oració;
 5594 de ficció,
 5595 ypocresia,
 5596 parensèria,
 5597 ne saben prou.
 5598 A qui les hou
 5599 paren sibil·les,
 5600 he són centil·les
 5601 a fer gran foch.
 5602 Firen de broch,
 5603 ben lluciades
 5604 he simulades,
 5605 santes profetes.
 5606 Paren travetes
 5607 he fan centbells
 5608 a govencells
 5609 he hòmens sants.

5610 Cahen-n'i tants!
 5611 Més c'om no creu!
 5612 Fill és de Déu,
 5613 més és que Papa
 5614 lo qui n'eschapa.
 5615 Angeliqua
 5616 és l'om carnal,
 5617 de carn exint,
 5618 en carn vivint,
 5619 he no tonbat,
 5620 cohinquinat
 5621 en tal ruïna.
 5622 Huna merlina,
 5623 hun jorn, parlant
 5624 ab hun gualant,
 5625 jove pobil,
 5626 prest seduï'l
 5627 llur amistat
 5628 no ser peccat,
 5629 hoc amor pura
 5630 qui tostemp dura,
 5631 no perillosa,
 5632 ans ésser cosa
 5633 molt meritòria.
 5634 Tengués a glòria,
 5635 que-l decebé.
 5636 Ell hi vengué
 5637 aquella nit.
 5638 Ab gran convit
 5639 ella-l rebé.
 5640 Dix: "Dexaré
 5641 lo maridet,
 5642 negre velet,
 5643 ans de res fer.

5644 Feu-m'est plaer,
 5645 no us enugeu,
 5646 de fet m'aureu,
 5647 tost serà fet".
 5648 Lo jovenet
 5649 dix, tot alegre:
 5650 "Per què vel negre
 5651 de jorn portau,
 5652 ara·l dexau?"
 5653 Ella respon:
 5654 "Molt presupon
 5655 lo que dieu.
 5656 Vós no cureu
 5657 d'aquell perquè,
 5658 car yo·l me sé".
 5659 "També primer
 5660 —dix— vull saber
 5661 hunes tals coses".
 5662 Dix ella: "sposes
 5663 som, les profeses,
 5664 monges, frareses,
 5665 totes de Déu.
 5666 Lo vel que·ns veu
 5667 al cap portar,
 5668 nos fa menbrar,
 5669 per cert judici,
 5670 l'esposalici.
 5671 Per ço·l portam,
 5672 he lo lexiu
 5673 en tals afés".
 5674 Quant lo procés
 5675 hac ell hoït,
 5676 "donchs, per marit
 5677 —dix— Déu teniu,
 5678 he yo, catiu,
 5679 ha mon Senyor
 5680 seré traydor,
 5681 fent-lo cornut?
 5682 Si Déu m'ajut
 5683 que no u faré.
 5684 Ans me n'hiré!"
 5685 De fet partí.
 5686 En lo matí
 5687 primer següent,
 5688 de continent,
 5689 al monestir
 5690 vench per oyr
 5691 lo sant ofici.
 5692 Hun crucifici
 5693 de fust forgat,
 5694 asitiat
 5695 en la paret,
 5696 quant fon endret,
 5697 visiblement,
 5698 lo cap movent
 5699 lo saludà.
 5700 He quant tornà,
 5701 missa·cabada,
 5702 altra veguada.
 5703 Déu ho permés,
 5704 que la gent ves
 5705 la cortesia
 5706 que li retia,
 5707 mostrant-li'n grat.
 5708 Lo bon prelat
 5709 d'aquella sgleya
 5710 li dix què feya,
 5711 o com vivia;
 5712 què vist havia

5713 li referí.
 5714 Lo bon fadrí
 5715 dix no sabia
 5716 d'on li podia
 5717 allò venir;
 5718 molt poch servir
 5719 à fet a Déu,
 5720 sinó-l que féu
 5721 aquella nit,
 5722 seguons és dit.
 5723 Altra velada,
 5724 enamorada
 5725 del confessor,
 5726 mostrant terror
 5727 de malaltia,
 5728 dix que-s volia
 5729 d'el confessar.
 5730 Feta buydar
 5731 la gent de fora,
 5732 fingint que plora,
 5733 dix-li tancàs,
 5734 he que miràs
 5735 davall lo llit,
 5736 no fos hoÿt
 5737 lo que diran
 5738 ni·l que faran.
 5739 Dix ell: "diguau,
 5740 he començau
 5741 cruant, senyant,
 5742 ab plors preguant,
 5743 Déu que us ajud".
 5744 Lo prom segut,
 5745 lo cap se cobre.
 5746 Ella-s descobre

5747 dient molt sua;
 5748 mostrant-se nua,
 5749 diu que-s descobra
 5750 he faran obra,
 5751 la "perquè y són".
 5752 "No vull del món
 5753 sinó sols vós!
 5754 Puys som abdós,
 5755 agam plaer,
 5756 ab bon voler
 5757 he fin-amor."
 5758 Lo confessor,
 5759 no mal parlar,
 5760 dix: "Mon poder
 5761 no bast-absolre,
 5762 ni us puch yo tolre
 5763 tan gran calor,
 5764 tanta dolor
 5765 dels peccats vostres.
 5766 Mil paternostres
 5767 ni vint psaltiris,
 5768 trenta cristiris,
 5769 no us bastaran.
 5770 Déu vos coman!"
 5771 He tirà via.
 5772 En aquell dia,
 5773 endiablada,
 5774 fon conjurada
 5775 per bona via;
 5776 he responia
 5777 dins l'esperit:
 5778 "ja per ton dit
 5779 no n'exiré.
 5780 Sols me n'hiré

5781 per la clamor
 5782 d'un confessor,
 5783 al foch pleguat
 5784 he no cremat.
 5785 Ha tocat pegua,
 5786 neta y entregua;
 5787 ha tocat pex,
 5788 neta sens grex
 5789 restant la mà".
 5790 En l'endemà
 5791 Vissent Ferrer,
 5792 lo sant darrer
 5793 canonizat,
 5794 fon lo temptat.
 5795 Ell hi vengué
 5796 he lo'n tragué.
 5797 No sabent res
 5798 del que dit és,
 5799 altra també
 5800 escometé
 5801 hun metge prom
 5802 de bon renom,
 5803 jove polit.
 5804 Dix en lo llit:
 5805 "Yo gran mal tinch,
 5806 dret a vós vinch.
 5807 Sé que-m guarreu
 5808 prest, si us voleu."
 5809 "Hon? —dix lo metge—
 5810 És en lo fetge?"
 5811 "No us ho vull dir,
 5812 ja presomir
 5813 ho deveu vós."
 5814 Dix colerós:

5815 "Si-l mal no sé,
 5816 com lo guarré?"
 5817 "Adivinau!
 5818 Tant hi pensau?
 5819 Bé sou mal pràtich,
 5820 més que fleumàtich!
 5821 Àls dir no us puch.
 5822 May aureu such,
 5823 si no feneu
 5824 he no premeu
 5825 fort la taronga."
 5826 Tal és la monga.
 5827 "Què us dich? dormiu?
 5828 Ja no us hoÿu?"
 5829 Ell gens no-s mou.
 5830 "Vós, Josef sou
 5831 l'egipcià?
 5832 Valencià
 5833 fósseu cuydava!"
 5834 Altra-s clamava
 5835 ab ell sovent.
 5836 Dix: "Tinch gran vent
 5837 en lo ventrell;
 5838 ab lo donzell
 5839 no m'i trop bé.
 5840 Mostrar-vos he
 5841 hun jorn l'orina.
 5842 Ja la madrina
 5843 m'à dat ventoses:
 5844 són enujoses!
 5845 Pus no m'i fiu,
 5846 de vós confiu".
 5847 Vengué-y hun dia;
 5848 ella-l metia

5849 en grans rahons
 5850 de muguorons
 5851 he de mamelles.
 5852 Què-s faran elles
 5853 que no s'emprenyen,
 5854 com fort s'estrenyen,
 5855 per no ser grosses!
 5856 Fer altres brosses
 5857 de més parença
 5858 ella comença.
 5859 Ell conexia
 5860 bé què volia.
 5861 Dix: "espachem,
 5862 qu-a fer avem.
 5863 À-y orinal?"
 5864 "No tinch lo mal
 5865 —dix— hon cuydau.
 5866 Per què cuytau?"
 5867 Ell, per fogir,
 5868 volgué sortir.
 5869 La monga-l cuyta,
 5870 metent-lo-n lluyta.
 5871 Com l'abraçàs,
 5872 embaraçàs
 5873 lo seu speró,
 5874 ab lo sacsó
 5875 de la guonella.
 5876 Cert, la parella
 5877 mal se tingueren;
 5878 abdós caygueren
 5879 la scala-vall.
 5880 Féu-se bon tall
 5881 ella-n la gualta.
 5882 Vera malalta

5883 romàs e torta.
 5884 Entre la porta
 5885 he los grahons,
 5886 axí redons
 5887 fets com capdell,
 5888 restà-l parell
 5889 cridant ajuda.
 5890 La llur cayguda
 5891 donant rahó
 5892 de mal grahó,
 5893 ell la's cobrí.
 5894 Donchs llur verí,
 5895 més que conjur
 5896 basalís pur,
 5897 qui gens l'escolta
 5898 ajuda molta
 5899 obs ha de Déu,
 5900 perquè llur veu
 5901 prest la rebuig.
 5902 De mil, hun fuiç.
 5903 Mas infinits
 5904 són qui sos dits
 5905 volenter hohen;
 5906 tals prest se clohen
 5907 en llur exàvegua.
 5908 Qui en llur tàvegua
 5909 mal punt és pres,
 5910 may per jamés
 5911 ne pot exir,
 5912 ni-s pot partir
 5913 llur mal·amor,
 5914 si-l Crehador
 5915 no u fa per gràcia.

5916 Altra fal·làcia
 5917 tenen prou presta:
 5918 a llur requesta,
 5919 sos amadós
 5920 he servidós,
 5921 més que catius,
 5922 vanant motius
 5923 de falsedat
 5924 sens veritat,
 5925 perquè-s deporten
 5926 he mils conforten
 5927 llur apetit
 5928 he l'esperit,
 5929 bulles propícies,
 5930 mas surreptícies,
 5931 de cort obtenen.
 5932 Ab ells s'entenen
 5933 los deleguats
 5934 he celerats
 5935 jutges profans,
 5936 los escrivans
 5937 he advocats.
 5938 Mals amaguats
 5939 molts articulen,
 5940 metges tribulen
 5941 fals testifiquen
 5942 he que-ls apliquen
 5943 tenir grans còliques
 5944 he malencòliques
 5945 congestions.
 5946 Ab ficcions
 5947 he fals procés,
 5948 dad·a través
 5949 plahent sentència,
 5950 sens consciència
 5951 hixen de fora.
 5952 Van en mal·ora,
 5953 de port en port
 5954 hi d'ort en ort,
 5955 de cambra-n cambra,
 5956 fins a l'Alfambra
 5957 tan profanada
 5958 qu-és en Granada;
 5959 adés guarint,
 5960 adés parint,
 5961 apostatant,
 5962 scandalizant
 5963 tots los hohents
 5964 he tal vehents
 5965 desonestat.
 5966 Llur santedat
 5967 en açò stà
 5968 Massa-m costà
 5969 llur consellar
 5970 he fals brellar,
 5971 per ma simplea
 5972 he bestieha
 5973 creure-les tant.
 5974 Car, infestant-
 5975 me la priora,
 5976 que-m fes senyora,
 5977 dix, me manava.
 5978 He-m consellava,
 5979 si fill parís,
 5980 m'ensenyorís,
 5981 may no-m prostràs,
 5982 mas que-m mostràs
 5983 hun tant altiva,

5984	no-m fes cativa	6018	consell donà
5985	de marit vell.	6019	que-m fes malalta,
5986	“Contente’s ell	6020	he qualque falta
5987	del toch e vista,	6021	en ma persona,
5988	puyts que conquista	6022	alguna stona
5989	muller tan bella	6023	o pus sovent,
5990	he só bé sella	6024	seguons lo vent,
5991	per al cavall.	6025	figís tenir:
5992	Del cap avall	6026	no prou hoyr;
5993	anau polida	6027	al cap dolor
5994	he ben guarnida.	6028	he baticor,
5995	A tots manau,	6029	esmortiments;
5996	vós no sirvau,	6030	afollaments,
5997	siau servida.”	6031	mal de neullela;
5998	Altra revida	6032	en la mamella
5999	la sacristana:	6033	no hulcerat,
6000	«Si res vos mana	6034	mas començat
6001	lo vell exorch,	6035	càncer tenir.
6002	grunya com porch,	6036	“Molt pots fingir
6003	no-n façau res.	6037	ab gentil art:
6004	He més que més,	6038	secret, a part,
6005	si vol crieu	6039	met en l’orina
6006	lo que parreu:	6040	cendra, farina,
6007	per res no u fésseu,	6041	oli, calç, llet,
6008	no us hi perdésseu!	6042	algun ququet
6009	Car lo criar,	6043	chich del forment.
6010	fills alletar,	6044	Fes, cautament,
6011	prest fa-nvellir	6045	metge sabut,
6012	hi enllegir;	6046	pràtiche, astut,
6013	lo cos afluxa,	6047	vell, no la vega:
6014	los pits engruxa,	6048	si la menega,
6015	la faç desfreça”.	6049	conexeria,
6016	Mas l’abadessa	6050	divulguaria
6017	me doctrinà;	6051	ton artifici.

6052	Metge novici,	6087	por mostraràs.
6053	llaguotegat	6088	Sempre seràs
6054	he ben paguat,	6089	ben costehida;
6055	te planyerà	6090	tantost guarida,
6056	he complaurà.	6091	com ho volràs,
6057	Per son jovent,	6092	ésser poràs.
6058	no prou sabent,	6093	Febres tenir
6059	s'enguanarà:	6094	no-s pot cobrir.
6060	publicarà	6095	Conéixer sia
6061	que tens grans mals.	6096	bé tal falsia!
6062	Mil cordials,	6097	D'enmalaltir
6063	confits, aloses,	6098	o del guarir,
6064	he quantes coses	6099	quant són mester,
6065	desigaràs,	6100	la qui u sab fer,
6066	atenyeràs.	6101	molt se n'ajuda;
6067	Si tot te fall,	6102	lo que-s vol muda.
6068	faxa't hun all	6103	Hun 'no u hoy',
6069	o porcelletes:	6104	'lo mal aguí',
6070	fan banbolletes.	6105	'ja só guarida',
6071	Tanbé mostalla	6106	'ja só ferida',
6072	lo cuyro talla,	6107	la scusarà
6073	color altera;	6108	del que volrà.
6074	pebre ulcera,	6109	Tos fets faràs,
6075	polvorizat,	6110	si bé-m creuràs".
6076	sobreposat	6111	Huna, pus vella,
6077	a honsevulla.	6112	quant fuy donzella,
6078	Ab un-agulla	6113	me féu apendre
6079	te pots punchar	6114	saber d'ull pendre,
6080	lo paladar,	6115	de fitillar
6081	secretament:	6116	he de lliguar;
6082	poràs sovent,	6117	fer avortir,
6083	ab sech tosir,	6118	saber fingir
6084	sanch escopir.	6119	virginitats
6085	De tisigüea	6120	no ser peccats
6086	o d'etigüea		

6121	me feya creure;	6156	no consentia
6122	ni donar beure	6157	entrar al temple.
6123	per dormir fort.	6158	“Bé saps l'exemple
6124	La qui té l'ort	6159	—dix— de sent·Ana.
6125	qui dintre stà	6160	Com canya vana,
6126	apostatà	6161	pòpul, xop, àlber,
6127	en lo passat:	6162	olm, vern e sàlzer,
6128	ha prou cassat,	6163	qui fruyt no fan
6129	lo món cerquant	6164	he al foch van
6130	he trespasant	6165	com la cugula;
6131	per Cequa y Mequa,	6166	he com la mula
6132	la Vila Cequa	6167	qui fills no sembra,
6133	he Vall d'Andorra,	6168	la xorqua fembra
6134	Volta d'en Torra	6169	és reputada.
6135	he Senta Creu,	6170	Si bé stimada
6136	per tot arreu,	6171	fer vols que vixques,
6137	fins Pont Tranquat.	6172	fes que parixques
6138	Al lloch sagrat	6173	a <i>quinque</i> for.
6139	puyt receptada,	6174	Ab gran error,
6140	ben castigada,	6175	per sos dinés
6141	me féu menbrant	6176	aquest às pres
6142	fos recordant	6177	marit ja vell.
6143	del manament	6178	Fes aparell
6144	de creximent,	6179	si veus te fall,
6145	multiplicar	6180	d'un altre guall
6146	he augmentar,	6181	millor granat,
6147	lo món onplir,	6182	fet a ton grat.
6148	degués complir.	6183	Muda-n'i tants,
6149	Més, fent camí,	6184	fins tant infants
6150	com malahí	6185	te veges vius.
6151	Déu la figuera,	6186	Si-t fallen nius,
6152	per no fruytera	6187	la cambra mia
6153	ni tenir figua;	6188	vull tua sia,
6154	la lley antiga,	6189	hon fer poràs
6155	qui no paria	6190	lo que volràs

6191 entrant per l'ort:
 6192 per ton deport
 6193 yo t'i convide.
 6194 He no t'oblidge
 6195 que-l metge mana,
 6196 per viure sana
 6197 la jove plena,
 6198 de llur colmena
 6199 al temps la brescha,
 6200 ans massa crescha,
 6201 cové li tallen.
 6202 Si no, no y fallen
 6203 de mares mals
 6204 paroxismals,
 6205 precipitant,
 6206 he prefocant
 6207 mil passions
 6208 de cor, torçons,
 6209 esmortiments,
 6210 retorciments
 6211 espaventables,
 6212 de gests mirables;
 6213 llur massa mel
 6214 se torna fel,
 6215 malvat verí.
 6216 Ajuda-t'i:
 6217 mena les cols
 6218 si viure vols;
 6219 hiràs carrera.”
 6220 La cellerera
 6221 major m'à dit:
 6222 “A ton marit,
 6223 si tu no-l venç

6224 en lo començ
 6225 essent novici,
 6226 tost pendrà vici:
 6227 dar-t'à faena,
 6228 viuràs ab pena.
 6229 Donchs no-l malvehes,
 6230 mostra que-l prehes,
 6231 mas de parença,
 6232 he ta crehença
 6233 sens ell la spleta.
 6234 No s'entrameta
 6235 saber què fas,
 6236 d'on véns, hon vas,
 6237 qui va, qui ve,
 6238 com ni per què.
 6239 He s-y comença,
 6240 guarda no-t vença.
 6241 Perquè no-t fart,
 6242 ginya'l ab art:
 6243 al començar,
 6244 ho enfornar
 6245 sens bon acort,
 6246 lo pa-s fa tort,
 6247 clotós, morrut
 6248 he geperut.”
 6249 Dix la roncera
 6250 de la tornera:
 6251 “Volenter picha!
 6252 En casa richa
 6253 à-y què partir.
 6254 Al monestir,
 6255 dau-nos sovent
 6256 aroç, forment,
 6257 salses, perfums,
 6258 fruyta, llegums,
 6259 oli, mel, vi,

6260	llenç, seda, lli.	6296	Illus daus rebatre
6261	De bona casa	6297	bé sapiau.
6262	pren bona brasa.	6298	Si li parau,
6263	Lo que-ns dareu,	6299	cambiau sort.
6264	axò us n'aureu.	6300	Si sou d'acort,
6265	Si-l vell se mor,	6301	vós paguareu
6266	yo he gran por	6302	he plorareu”.
6267	—tant és dolent—	6303	Plore, mesquina
6268	en testament	6304	per llur doctrina
6269	ni codicil	6305	he grans errades
6270	—tant és de vil—	6306	que m'an mostrades!»
6271	que pus n'ajau.	6307	Axí plorosa
6272	Les mans amprau	6308	he sospirosa,
6273	mentres poreu.	6309	havent hoit
6274	He si volreu	6310	tot quant m'à dit
6275	guardat vos sia	6311	he ben notat,
6276	la cambra mia,	6312	avalotat,
6277	ja la sabeu:	6313	lexí-la-n banda
6278	allí u tendreu.	6314	a la comanda
6279	Si or portau,	6315	de Llucifer.
6280	tancat ab clau,	6316	May poguí fer
6281	ben estogat	6317	se corregís,
6282	he ben guardat	6318	ni que-s regís
6283	trobar-ho eu;	6319	ab savieha;
6284	servir-vos n'eu,	6320	car d'infanteha,
6285	com sia mort	6321	des que fon nada,
6286	lo vell, roig, tort”.	6322	fon doctrinada
6287	Altra m'escriu:	6323	dins lo covent,
6288	“Marit serviu	6324	qual fo-n jovent,
6289	com ha senyor?	6325	tal avançada:
6290	Com d'un traydor	6326	tostemps cansada,
6291	d'ell vos guardau,	6327	molt ociosa,
6292	car ab fals dau	6328	més pereosa.
6293	lo marit jugua.	6329	Altra veguada
6294	Fique'l quant pugua;	6330	que fon prenyada
6295	de sis feu quatre.	6331	—la voluptat

6332 o lo prenyat
 6333 qual la y mogué
 6334 may se sabé—
 6335 del vi novell
 6336 del monestrell,
 6337 beure pres tema.
 6338 Ple de verema
 6339 era lo trull,
 6340 al major bull
 6341 he fortaleha.
 6342 Sense perea
 6343 ella y muntà,
 6344 bé n'apartà
 6345 fondo la brisa.
 6346 Sens pagar sisa
 6347 pens ne begué,
 6348 he romangué
 6349 lo cap ficat,
 6350 d'on apartat
 6351 la bris·avia.
 6352 Lo cos tenia
 6353 sobre la vora.
 6354 Morí·n mal ora
 6355 de mort honrada,
 6356 massa soptada:
 6357 no sperà·l part.
 6358 Yo restí fart,
 6359 enfastigat,
 6360 ben enugat.
 6361 Ja mortallada,
 6362 en la vesprada
 6363 fiu la portassen
 6364 he soterrassen
 6365 al monestir.
 6366 De dol vestir

6367 no me'n volguí:
 6368 poch me'n dolguí.

***Tercer libre. Primera part
de la lliçó de Salamó***

6369 Per reposar,
 6370 volguí·m posar
 6371 al llit, enjorn;
 6372 ans de retorn,
 6373 yo fuy despert.
 6374 Quant he sofert,
 6375 lo pensament,
 6376 escasament
 6377 m'o presentà:
 6378 primer contà
 6379 tots mos anys mals;
 6380 recogità'ls
 6381 ab amarguor,
 6382 dolor, agror
 6383 d'ànima mia.
 6384 Presents tenia
 6385 afliccions
 6386 he passions
 6387 mig oblidades
 6388 he ja passades.
 6389 Per tant, plorant
 6390 he sanglotant,
 6391 yo·m rebolcava
 6392 he fort baschava,
 6393 prou turmentat;
 6394 descontentat
 6395 de ma ventura,
 6396 com per natura

6397	o per mal fat,	6432	forçar-la'n hia
6398	o per peccat,	6433	deute y natura.
6399	o grosseria,	6434	Llur oradura
6400	tant soferia,	6435	après pensava,
6401	tostemps penant;	6436	delliberava
6402	may oblidant	6437	tot lo contrari.
6403	que no-s fa res	6438	Trobant-me vari
6404	si no-s permés	6439	d'opinions,
6405	per Déu manant.	6440	feya'm rahons
6406	He roinant	6441	del divinal.
6407	ma calitat,	6442	A la final
6408	yo fuy temptat,	6443	yo-m delibere,
6409	com no tenia	6444	que pus no spere;
6410	ni-m romania	6445	pregua parenta,
6411	algun ereu.	6446	sols hi consenta
6412	Lo temps tant breu	6447	lo sant decret.
6413	de pocha vida	6448	Si fent pertret
6414	a mi convida	6449	en cort romana,
6415	prengués muller	6450	de molta llana
6416	—sols per haver	6451	fer-se poria,
6417	o fill o filla,	6452	axí-s faria.
6418	he fos clavilla	6453	Aconortat
6419	del fust mateix—.	6454	he confortat,
6420	De hun gran feix	6455	fantasiant
6421	de mes parentes	6456	o dormitant,
6422	he benvolentes	6457	yo stant axí
6423	huna-n triàs,	6458	sobre-l coxí,
6424	qual me semblàs	6459	aguí terror
6425	voler menys guala.	6460	per la orror
6426	He pensant quala,	6461	gran que sentí.
6427	yo m'alegrava,	6462	Yo-m despertí
6428	car yo-m cuydava	6463	endormiscat;
6429	lo parentat	6464	mas ariscat,
6430	nostr·amistat	6465	los hulls girant
6431	redoblaria:		

6466	he remirant,	6500	En molta pau
6467	yo res no viu.	6501	fórest vixcut,
6468	Hoý qui-m diu:	6502	si-l seu tengut
6469	«O hom cansat!	6503	consell aguesses:
6470	Vell amansat,	6504	penes e presses
6471	enpagesit!	6505	t'auries tolt.
6472	Vell envellit	6506	Puys fuyst absolt
6473	en tos mals dies,	6507	de la primera,
6474	yo crech ja sies	6508	tala com s'era,
6475	despoderat,	6509	¿per què-n cerquist,
6476	apoderat	6510	altra-n prenguist,
6477	per filles d'Eva!	6511	molt voluntari,
6478	Desperta't, lleva,	6512	sens ben guardar-i?
6479	no hajes por,	6513	Tu t'ingeries
6480	obre-l teu cor	6514	he conexies
6481	he les orelles!	6515	que t'enguanaves.
6482	Grans caramelles	6516	¿Per què tornaves
6483	són estes tues.	6517	entrar al llaç,
6484	Cové que sues,	6518	com perdiguaç
6485	puy varieges	6519	soltat, plomat,
6486	he tant vaneges!	6520	mes reclamat,
6487	Ara ploraves,	6521	torna-l reclam?
6488	com te menbraves	6522	De coha-n l'am
6489	dels improperis	6523	may hi donist;
6490	he vituperis,	6524	he coneguist
6491	hontes, despits,	6525	que la llur escha
6492	quals has sentits	6526	no t'era brescha
6493	en lo passat.	6527	ni canyamel,
6494	Vell acaçat!	6528	ans era fel,
6495	Tu t'o volguist,	6529	amarch donzell.
6496	car no creguist	6530	En l'am e brell
6497	lo Sau, ans nostre,	6531	tu t'i meties
6498	ara gran vostre,	6532	—tals les volies—.
6499	apòstol Pau!	6533	Donchs, ¿per què plores,

6534 he dins dos ores
 6535 lo teu cervell
 6536 gira-l penell
 6537 ab tant poch vent?
 6538 Vell ignocent!
 6539 Ta mala vida,
 6540 ¿tan prest t'oblida?
 6541 ¿De tantes plagues
 6542 ja t'afalagues?
 6543 ¿De tant forts greuges
 6544 tan prest t'alleuges?
 6545 ¿Fet t'an mil faltes
 6546 he ja te n'altes?
 6547 Ara te'n dols,
 6548 ara les vols:
 6549 tu minyoneges!
 6550 Ja les bandeges,
 6551 tantost les guies.
 6552 Hi donchs, ja tries?
 6553 ¿Axí u vols fer?
 6554 Lo carnicer
 6555 qu-és necligent,
 6556 qui va sovent
 6557 al bestiar
 6558 per bous triar,
 6559 triant, triant
 6560 he confiant
 6561 de son saber,
 6562 veu-se llauger,
 6563 pert-ne la por.
 6564 A la fi-n mor.
 6565 Toro u rancall
 6566 lo's met davall.

6567 Aragonés
 6568 ne diu bon ves:
 6569 “Mostins e perros
 6570 qui per los cerros
 6571 los lobos caçan,
 6572 lobos los matan”.
 6573 A la final,
 6574 hom feminal,
 6575 triant morràs!
 6576 No-t guardaràs,
 6577 ni saps fogir,
 6578 donchs vols morir!
 6579 Sabs que lo guat
 6580 poch escaldat
 6581 tem aygua tébea;
 6582 queda e rébea
 6583 tem guat mullat.
 6584 En lo filat
 6585 llaços e brell,
 6586 en lo costell
 6587 llexades plomes,
 6588 pardals, colomes
 6589 no y tornen més.
 6590 Pardal may pres
 6591 fon, ni trobat,
 6592 ja descohat,
 6593 davall la llosa.
 6594 L'infant no guosa
 6595 tocar lo foch,
 6596 si qualque poch
 6597 l'à ja scalfat.
 6598 Tu, socarrat,
 6599 pelat e sech,
 6600 ungles e bech
 6601 t'an escatit.

6602 ¿Cuytat, ardit,
 6603 ja y tornaràs?
 6604 ¿Ja dius pendràs
 6605 muller parenta?
 6606 Pus tost enpenta
 6607 de mort n'auràs.
 6608 Prest la veuràs
 6609 de tu senyora.
 6610 Més manadora
 6611 ésser volrà,
 6612 menys te tembrà.
 6613 ¿Per què t'encegues?
 6614 Par massa begues,
 6615 tant perts lo sest.
 6616 ¿No has tu llest
 6617 hom de parens
 6618 pot haver béns,
 6619 bona muller
 6620 no-s pot haver
 6621 sinó de Déu?
 6622 Do és tot seu!
 6623 Davall lo sol,
 6624 Josep tot sol
 6625 obtench tal do.
 6626 Hom del món no
 6627 jamay obtés
 6628 —al món no és—
 6629 dona conplida
 6630 he provehida
 6631 de saviea,
 6632 virtuts, bonea,
 6633 he de seny clar.
 6634 No-n cal cercar,
 6635 car no n'i ha.
 6636 Bé-s trobarà
 6637 en qualque part,
 6638 mas lluny e tart,
 6639 muller tal qual
 6640 he cominal,
 6641 tol-leradora,
 6642 ordenadora,
 6643 queucom curosa,
 6644 en abundosa
 6645 casa fornida,
 6646 però regida
 6647 per lo marit.
 6648 Tant mal profit,
 6649 tal pertinàcia,
 6650 tan gran audàcia,
 6651 pèls e repèls,
 6652 tants de recels
 6653 les dones tenen,
 6654 que may obtenen
 6655 ni obtendran
 6656 —quantas seran—
 6657 nom apurat,
 6658 net e tarat
 6659 de *sí*, *sinó*
 6660 *mas o però*
 6661 de muller bona.
 6662 La que menys trona,
 6663 que menys llampegua,
 6664 que menys mou bregua,
 6665 que menys fa tala,
 6666 qual és menys mala
 6667 —com l'agre vi
 6668 és dit bon vi—
 6669 és dita bona.
 6670 Tal és qual dóna
 6671 Déu, hon li plau.
 6672 No y fa res grau

6673	d'afinitat.	6709	té monarchia,
6674	Ni parentat,	6710	he senyoria
6675	cort consultar,	6711	en molts regnats.
6676	ni dispensar	6712	Millàs armats
6677	en grau vedat,	6713	capitaneja,
6678	a la bondat	6714	he patroneja
6679	no y afig res.	6715	castells e naus.
6680	Tart o jamés,	6716	Turchs, tartres, sclaus
6681	casats parens	6717	fa obeyr.
6682	són opulens:	6718	Per son servir,
6683	fills, pau ni pa,	6719	doma y amansa,
6684	a tart n'i ha;	6720	carregua, cansa
6685	hoc prou remor,	6721	de castells grans
6686	pocha temor	6722	los orifans.
6687	he ferer manyes.	6723	Onsos, llehons,
6688	Has vist d'estranyes	6724	cervos, mufrons
6689	mullés mal manses,	6725	fa mansuets;
6690	¿he no te'n canses	6726	toros, masetes.
6691	ni-t descontentes?	6727	Lo mul e mula,
6692	¿Mullés parentes	6728	trets de la dula,
6693	encara cerques?	6729	ab mos e trava
6694	¿De menys enterques	6730	los asuava.
6695	fas inventari?	6731	He fa-costar
6696	Molt voluntari	6732	al cavalcar.
6697	véns a llus bregues.	6733	He fa parlera
6698	No par conegues	6734	la cadenera;
6699	la llur fereha	6735	brúfols llaurar.
6700	ni ta fluxea.	6736	Ab lo llourar,
6701	L'om diligent,	6737	los aguillons,
6702	ardit, sabent,	6738	tots los falcons
6703	qui bé-s meneja,	6739	mudats e sos,
6704	sabs senyoreja,	6740	sparvés, açtós,
6705	ab sa prudència,	6741	al puny d'om cuyten.
6706	la influència	6742	Onsos fa lluyten;
6707	celestial.	6743	grues ballar;
6708	Imperial		

6744	lo ca callar,	6779	he creus e penses
6745	mostrant ab braç	6780	que tu les vences,
6746	costrar matraç	6781	tals feres fembres?
6747	he dir “al cau”.	6782	Bé crech te membres
6748	Lliguat fa-l brau	6783	dels set marits
6749	mès ab collar.	6784	jóvens, ardits,
6750	Agenollar	6785	llacivosos,
6751	fa lo camell;	6786	llibidinosos,
6752	lo cavall bell	6787	gualants, orats,
6753	enfrena, ferra.	6788	enamorats
6754	No-s en la terra	6789	d’una donzella
6755	brutal tan fer.	6790	—filla molt bella
6756	L’om, si u sap fer,	6791	de Ragüel,
6757	no-l domestique	6792	dels d’Israel—
6758	he pacifique.	6793	com, del primer
6759	Mas la malvada	6794	fins al darrer,
6760	muller elada	6795	foren trobats
6761	fer corregible	6796	morts, ofeguats
6762	és impossible:	6797	al costat d’ella.
6763	no-s pot domar,	6798	Esta querella
6764	menys avehar.	6799	tots la saberen;
6765	Al llur poch seny	6800	no s’obstingueren
6766	no y val congreny,	6801	fer casament
6767	derrocador,	6802	tots follament.
6768	trava, tortor,	6803	Per ço periren
6769	art ni destrea.	6804	he tots moriren.
6770	Molt menys vellea!	6805	Quantes veguades
6771	Açò, vell trist,	6806	n’às esposades,
6772	tu bé u às vist:	6807	morir devies!
6773	mil n’às tocades	6808	Car sols seguies
6774	he praticades,	6809	la volentat,
6775	tostemps fellones	6810	desatentat.
6776	com a lleones,	6811	Si-t tens per dit
6777	a tu senyores.	6812	ton foll delit
6778	¿Ja les enyores	6813	ab jove, frescha

6814	muller, te crescha	6849	He ta muller,
6815	he llonch temps dure,	6850	marit certer
6816	yo t'asegure	6851	ton enemich,
6817	d'estrangulada	6852	si-t sap antich,
6818	he d'ulcerada,	6853	aquell pendrà
6819	molt prest, sens trigua,	6854	e-s paguarà
6820	certa vexigua;	6855	de dot e crex.
6821	de gran ardor,	6856	Traurà bon fex,
6822	dolor, cuyçor	6857	ab lo furtat
6823	en l'orinar;	6858	he apartat
6824	de tremolar	6859	del millor munt.
6825	cap, peus e braços;	6860	Casat defunt,
6826	ab cuytats passos,	6861	may fon trobat
6827	de poplexia	6862	amonedat;
6828	o litargia	6863	la viuda-magua,
6829	ben tost morir.	6864	ultr·axò-s paga
6830	Si per parir,	6865	del crex e dot,
6831	puyss fills no tens,	6866	com millor pot.
6832	dius que la prens,	6867	Lo crex augment,
6833	¿qui t'asegura	6868	injustament,
6834	que criatura	6869	moltes lo prenen,
6835	d'ella veuràs,	6870	qui saben vénen
6836	he si n'auràs	6871	ja encetades
6837	filles o fills?	6872	he violades
6838	Òrfens pobils	6873	a l'encartar.
6839	te naxerien,	6874	Dot, exovar,
6840	he may haurien	6875	lo pert, per dret,
6841	hedat complida.	6876	la qui comet
6842	Durant ta vida,	6877	fer adulteri,
6843	los llurs tudós	6878	a vituperi
6844	he curadós,	6879	del marit seu,
6845	los pobils tendres	6880	he morir deu
6846	pendran per gendres:	6881	sentenciada:
6847	fer-s'an hereus	6882	apedreguada,
6848	de tos arreus.	6883	per la lley vella;

- 6884 dins en Castella
 6885 mor deguollada;
 6886 alt enforcada,
 6887 en Araguó;
 6888 per lo Fur, no
 6889 mor en València;
 6890 sols penitència
 6891 pecuniària,
 6892 rep fornicària.
 6893 Puta, baguassa,
 6894 ab simple passa
 6895 punició.
 6896 Sabent que no
 6897 ha ben paguat
 6898 dot encartat,
 6899 sens consciència,
 6900 obté sentència
 6901 de paguament.
 6902 La cort venent
 6903 sens encantar,
 6904 fan estimar
 6905 qualque convés,
 6906 d'aquells pellés
 6907 ben sobornat.
 6908 És-li liurat
 6909 tot a menys for;
 6910 no li fa por
 6911 venda's retracte
 6912 per lo fals acte,
 6913 ab dol, que fan,
 6914 ni per enguan
 6915 *de miges* dit.
 6916 Quant lo marit
 6917 és ja finat,
 6918 no-ls par peccat
 6919 ni ésser vici,
- 6920 furt, lladronici,
 6921 robar del mort;
 6922 ni-ls par fer tort
 6923 a l'ereu gens,
 6924 robant sos béns.
 6925 Quant ve-l notari
 6926 fer inventari,
 6927 los cófrens scriuen
 6928 buyts, e diriven
 6929 llarch la pintura
 6930 he tancadura.
 6931 Joyes ni roba
 6932 no se n'hi troba.
 6933 Per mortallar,
 6934 han a comprar
 6935 capell de cap,
 6936 camisa, drap,
 6937 de la botigua.
 6938 ¿Ha-y enemigua
 6939 al món major,
 6940 Cahim pigor,
 6941 pus adversari?
 6942 ¿Trobàs cosari
 6943 pus celerat?
 6944 ¿À-y cullerat,
 6945 major traydor,
 6946 ni robador
 6947 en Balaguer,
 6948 que la muller?
 6949 Totes guosades,
 6950 totes husades
 6951 són de furtrar!
 6952 Si baratar
 6953 alre no poden,
 6954 sos fills enlloden
 6955 he desereten.

6956	Los béns se meten	6994	He ton mester
6957	dels fills llevar,	6995	no basta tant,
6958	per aumentar	6996	ni y fuy bastant
6959	dot a les filles;	6997	yo, quant vivia.
6960	joyes, ostilles,	6998	Llur vana via
6961	cambr[a], axovar,	6999	no-s pot trobar.
6962	los fan pagar,	7000	Ans en la mar,
6963	triant a hull	7001	hon és passada
6964	lo corumull,	7002	nau aviada,
6965	dels millós béns.	7003	se trobaria;
6966	Tu bells ulls tens	7004	e-s mostraria
6967	he no y vols veure!	7005	alt senderola,
6968	Tornes a beure	7006	per lla hon vola
6969	lo vomitat;	7007	l'ocell en l'ayre.
6970	enormitat	7008	Entreguart, squayre,
6971	vols fer com guoç,	7009	llivell, compàs,
6972	vell, toceguoç	7010	llur fons ni pas,
6973	ètich e sech.	7011	barranchs ni valls,
6974	Per Déu te prech	7012	deu escandalls
6975	que renunciés	7013	no y pleguarian,
6976	ses companyies.	7014	ni trobarien
6977	No temptes Déu!	7015	llurs folls atalls.
6978	Pren consell meu.	7016	Trenta batalls
6979	Si mil mudaves,	7017	han en llur seny;
6980	he les triaves	7018	per bell desdeny
6981	bé d'una-n huna,	7019	sonen ensemps:
6982	per llur fortuna	7020	açò-s, al temps
6983	he calitat,	7021	doblen, repiquen.
6984	per llur peccat	7022	Sò que pratiquen
6985	serien tals.	7023	no-s pot entendre,
6986	Car tots sos mals	7024	ni menys comprendre
6987	són, per natura,	7025	sa-ntenció.
6988	de rarra cura	7026	L'afecció
6989	o incurables.	7027	nunca l'an ferma.
6990	Ab los diables	7028	Què les desferma
6991	qui fa llaurada,	7029	no-s hom al món,
6992	gran agullada		
6993	ha menester.		

7030 ni may hi fon
 7031 haja vist quart,
 7032 ni quinta part
 7033 del que yo-n sé.
 7034 Yo só mosé
 7035 Salamó, rey
 7036 d'antigua ley,
 7037 gran sabidor,
 7038 rey e senyor
 7039 molt rich, potent.
 7040 En mon jovent
 7041 mullés prenguí;
 7042 yo-n repleguí
 7043 fins en set-centes,
 7044 he ben tre-centes
 7045 drudes, amigues:
 7046 mil enemigues!
 7047 En què-m meteren,
 7048 què fer me feren,
 7049 no u cal dir ara.
 7050 Quant me fon cara
 7051 llur messió,
 7052 la ració
 7053 de museria!
 7054 Carniseria
 7055 cert infinida,
 7056 he, sense mida,
 7057 botelleria;
 7058 paniceria
 7059 inenarable;
 7060 cosa mirable,
 7061 tantes hostilles,
 7062 torques, manilles,
 7063 collàs, vestits,
 7064 tants llits fornits;
 7065 orfebreries,
 7066 tapicereries!
 7067 No-s pot asmar,
 7068 menys estimar,
 7069 los artificis,
 7070 ni-ls edificis
 7071 dels meus palaus,
 7072 ab quantes claus
 7073 eren tancades
 7074 he ben guardades
 7075 per caponats.
 7076 Altres armats,
 7077 defora-l clos,
 7078 entorn del fos,
 7079 de jorn guardaven;
 7080 altres vetlaven.
 7081 He tot valia
 7082 lo que podia!
 7083 Altres servien,
 7084 or despenien
 7085 innumerable.
 7086 Inestimable
 7087 fon la despesa
 7088 per mi malmesa,
 7089 mal esmerçada,
 7090 del tot llançada!
 7091 Sols m'à valgut
 7092 qu'è ben sabut
 7093 llur calitat:
 7094 són *vanitat*
 7095 *de vanitats*,
 7096 d'iniquitats
 7097 iniquitat,
 7098 he pravitat
 7099 de pravitats!
 7100 Per llurs peccats,

7101 lo general
 7102 Diluvi, qual
 7103 preycà Nohé,
 7104 de cert vengué,
 7105 car se lliuraven
 7106 dones, hi-s daven
 7107 als seus diables.
 7108 Cossos palpables
 7109 falsos prenien,
 7110 he subconbien
 7111 furtant, prenent
 7112 d'altri sement.
 7113 Ab diabòlich
 7114 art no catòlich,
 7115 ells engendraven,
 7116 he s'enprenyaven
 7117 de fills malvats.
 7118 Quantes ciutats
 7119 són deruïdes
 7120 he subvertides
 7121 per ses hufanes,
 7122 pomposes, vanes!
 7123 Terç d'Isaïes
 7124 llegint, veuries
 7125 Déu què promet,
 7126 hon se permet
 7127 elles collegen
 7128 he senyoregen!
 7129 Ses chaperies,
 7130 quinquilliries,
 7131 qui les consent
 7132 sa part ne sent.
 7133 Gran Ninivé
 7134 per ço caygué;
 7135 Colach, Sidònia,
 7136 Tir, Babilònia,
 7137 Troya, Sodoma,
 7138 Cartayna, Roma;
 7139 la gran Seguont
 7140 —huy-n resta-l mont,
 7141 antich Montvert,
 7142 aquell de cert
 7143 qui-s féu tal mal
 7144 per Anibal,
 7145 huy dit Morvedre—
 7146 no speres medre
 7147 pus en crexença;
 7148 Càlis, Cigüença,
 7149 quals en Castella
 7150 perderen bella
 7151 he gran potència.
 7152 Vella València
 7153 fon derrocada,
 7154 per inculpada
 7155 d'incontinència.
 7156 L'altra València,
 7157 dita vellarda,
 7158 gran e guallarda,
 7159 tant pus antiga
 7160 quant gran amigua
 7161 dels vells romans,
 7162 llurs capitans
 7163 M. Aquil·lino,
 7164 Q. Valentino,
 7165 Quinto Certori
 7166 —grans del pretori—
 7167 quant hi vingueren
 7168 francha la feren:
 7169 may sens paguava
 7170 quant dominava

- 7171 lo llur senat.
 7172 Girat llur stat
 7173 regnant los guots,
 7174 may mudà vots
 7175 ni senyoria.
 7176 May com dormia
 7177 segur de nit,
 7178 Taülfus dit,
 7179 llur rey matà.
 7180 Ni-s rebel·là
 7181 com Barcelona,
 7182 dins en Girona,
 7183 Banba regnant,
 7184 rey coronant
 7185 altre dit Pol
 7186 —no fon hu sol,
 7187 car altre u féu
 7188 ciudadà seu,
 7189 en Berenguer
 7190 cognom Oller.
 7191 Rey Pere-l pres,
 7192 féu-ne quartés.
 7193 Lo Pol fon grech—.
 7194 Tostemps s'estech,
 7195 esta València,
 7196 ab gran prudència
 7197 molt fidel·líssima.
 7198 Per gent nequíssima,
 7199 morischa stranya,
 7200 puy tota Spanya
 7201 fon calciguada
 7202 he dissipada:
 7203 féu-ho na Cava,
 7204 la qual criava
 7205 lo rey Rodrich.
 7206 Llavòs, te dich,
 7207 mal temps passà;
- 7208 puy l'aquistà,
 7209 Rodriguo Scit
 7210 Diegueç —dit
 7211 Campeador—
 7212 segur senyor
 7213 mentres vixqué.
 7214 Molt més crexqué
 7215 per Jaume-l Bo,
 7216 rey d'Aragó,
 7217 quant l'ach guanyada
 7218 he l'ach poblada
 7219 de clerecia,
 7220 cavalleria,
 7221 artizat poble,
 7222 constant, inmoble,
 7223 gent valentíssima.
 7224 Terra-miníssima,
 7225 tota de rech,
 7226 en va s'estech,
 7227 com l'asetgà
 7228 he campegà,
 7229 tant temps sobr-ella,
 7230 rey de Castella
 7231 ab son poder.
 7232 Fon-li mester
 7233 —per què-s salvàs—
 7234 que se'n pujàs,
 7235 per repicar,
 7236 al campanar
 7237 de Sent Vicent.
 7238 La gent valent,
 7239 si s'o pensàs
 7240 qu-ell repicàs,
 7241 poguera'l pendre.
 7242 Sabés defendre
 7243 del rey malvat
 7244 esta ciutat,

7245 molt valentment
 7246 he llealment,
 7247 absent llur rey.
 7248 Per tal servey
 7249 he valentia;
 7250 per cortesia,
 7251 de tot peatge
 7252 he cabeçatge,
 7253 morabatí,
 7254 la enfranquí
 7255 lo rey seu, Pere,
 7256 qual alt prospere
 7257 en lo cel Déu.
 7258 Com tanta y véu
 7259 fidelitat,
 7260 féu-la ciutat
 7261 noble, real.
 7262 Com pus lleal
 7263 la coronà,
 7264 he li donà,
 7265 com molt l'amàs,
 7266 sola portàs
 7267 en sa bandera,
 7268 penó, senyera,
 7269 altres senyals;
 7270 armes reals
 7271 soles pintades,
 7272 no gens mesclades
 7273 ab lo passat;
 7274 lo camp daurat,
 7275 vermels bastons
 7276 sobre ls cantons
 7277 d'or coronat.
 7278 Hon tu ést nat
 7279 he té son statge
 7280 lo teu linatge

7281 d'antich solar,
 7282 Huetaviar,
 7283 lo seu riu blanch,
 7284 com si fos fanch
 7285 ho munt de fems,
 7286 en antich temps
 7287 la'n disipà
 7288 he derribà.
 7289 Puyt alt obrada,
 7290 fon fort murada
 7291 contra lo riu.
 7292 Aprés, Deú viu
 7293 —pels abitans
 7294 ser cristians—
 7295 l'à ben guardada,
 7296 amplificada,
 7297 feta major.
 7298 Mas del millor
 7299 de la ciutat,
 7300 del nou poblat
 7301 he vell ricós,
 7302 per les errós,
 7303 primerament,
 7304 d'aquell covent
 7305 qui-n temps passat
 7306 fon començat
 7307 —quant era orta,
 7308 fora la porta
 7309 del mur antich—
 7310 per fer castich
 7311 d'un órreu cas
 7312 —en lo camp ras
 7313 deya's Rovella;
 7314 ara s'apella
 7315 hi se nomena
 7316 la Magdalena—

- 7317 hac mal inici.
 7318 Del crim he vici
 7319 habominable,
 7320 fet per diable,
 7321 dona, vilment,
 7322 hac fonament.
 7323 La peccadora,
 7324 qui gran senyora
 7325 fon e comtessa,
 7326 per ser revessa
 7327 a son marit,
 7328 seguint partit
 7329 per sa fortuna,
 7330 se féu comuna
 7331 en lo poblich.
 7332 Fon son amich
 7333 hun cavaller;
 7334 hun mariner
 7335 puy la y tolgué
 7336 he la stengué:
 7337 peix li venia.
 7338 Molt la seguia
 7339 lo gran senyor,
 7340 ple de furor,
 7341 he la cercava;
 7342 tot sol anava
 7343 he desfreçat,
 7344 desesperat
 7345 cercant lo món.
 7346 Quant ací fon
 7347 lo marit seu,
 7348 de fet la véu
 7349 vil, envellida
 7350 he mal vestida,
 7351 venent lo pex.
 7352 Allí matex
- 7353 la volch matar
 7354 he deguollar;
 7355 carniceria,
 7356 peixcateria
 7357 s'avalotà.
 7358 Tothom cuytà
 7359 he la y llevaren;
 7360 presa portaren
 7361 a la cadena.
 7362 Per fer esmena
 7363 de semblant vida,
 7364 repenedida,
 7365 dins la caseta
 7366 de parets feta,
 7367 hi fon tancada,
 7368 enparedada,
 7369 sola reclusa
 7370 —ja hui no s'husa
 7371 l'enparedar
 7372 ni sola star—.
- 7373 Lo marit comte
 7374 donà per comte
 7375 son exovar,
 7376 he féu obrar
 7377 lo monestir,
 7378 per sostenir
 7379 allí tancades,
 7380 dones errades
 7381 d'incontinència,
 7382 fent penitència.
 7383 Per temps avant,
 7384 molts ajudant,
 7385 fon ampliat
 7386 he fon fundat
 7387 de observança,

7388	a la husança	7424	los navegans
7389	de Preycadós.	7425	en les gualeres,
7390	Los tancadós	7426	són grans parleres,
7391	he los guafets	7427	ab lo cardó
7392	huy són desfets;	7428	he llarch sermó.
7393	los forrellats	7429	Tant saben dir,
7394	romputs, trencats:	7430	que·ls fan vestir
7395	res no s'i tanca.	7431	lo vell per nou,
7396	A scala franca	7432	he de hun sou
7397	hixen de fusta.	7433	ne fan ducat
7398	Dintre s'i justa	7434	—lo mal cuynat
7399	he corren puntes;	7435	qui ve après
7400	de gualants juntes	7436	tal mateix és—.
7401	s'i para rench.	7437	Les peixcadores,
7402	Aprés al Trench,	7438	grans robadores
7403	hon Déu no·l volen	7439	són d'entradós,
7404	dones, ni·l colen	7440	de caladós
7405	manades festes,	7441	he bruginés.
7406	algunes prestes	7442	Al vendre més,
7407	fer en ses tendes	7443	pex de fer esch
7408	públiques vendes,	7444	venen per fresch;
7409	may a Déu llohen,	7445	lo d'Albufera,
7410	ni misses hohen;	7446	riu de Cullera,
7411	de fals pes husen.	7447	per pex de mar;
7412	Altres hi cusen	7448	l'encamarar
7413	robes girades;	7449	saben bé fer:
7414	portes tancades,	7450	del Guarrofer,
7415	diumenge tallen.	7451	Alte[a], Albir
7416	Disapte ballen;	7452	—cert vos sé dir—
7417	cuynen divendres	7453	per Calp lo venen
7418	—ab faves tendres,	7454	he totes tenen.
7419	cebes e alls—	7455	Sa talponera
7420	carn a tassalls,	7456	servix primera,
7421	gualls he hammins.	7457	la bossa·prés.
7422	Als florentins,	7458	Sols los darrés
7423	venecians,	7459	mostren, no pus.

7460	Ab tal abús,	7495	lo mercat roden;
7461	als parçonés	7496	trobar no y poden
7462	he traginés,	7497	lloch ni repòs;
7463	als de la quinta,	7498	venen en gros,
7464	a sobre pinta	7499	sou per tres malles,
7465	los fan les barbes.	7500	ses vitualles.
7466	Falses alarbes,	7501	Les consertades,
7467	set preus demanen,	7502	aguabellades
7468	he gens no-s manen	7503	tenen terceres;
7469	per llurs Jurats.	7504	ab ses maneres
7470	No-s són girats,	7505	tant exquisites,
7471	ja-ls fan bef-baf.	7506	rompen les fites.
7472	Lo Mustasaf,	7507	Compren arreu,
7473	sos balancés,	7508	ans lleven Déu
7474	hi van de més.	7509	cada matí.
7475	Ans d'aforar,	7510	Del sou, florí
7476	solen mostrar	7511	fan, revenent,
7477	triat millor;	7512	robant la gent;
7478	ab aquell for	7513	abtes ronceres
7479	ne val sotil.	7514	he reguateres,
7480	Ab tal estil,	7515	revedores,
7481	en lo mercat	7516	enguanadores
7482	en va fitat,	7517	de venedós
7483	per tot s'i roba!	7518	he compradós,
7484	Lloch no s'i troba	7519	en pes e preu.
7485	per pollaceres	7520	May lo llur peu
7486	he vidrieres,	7521	entra-n la sgleya.
7487	taules e guàbies,	7522	No menys hi feya
7488	tendes e ràbies.	7523	festes trencar;
7489	Les estrangeres	7524	lo fer, obrar.
7490	he forasteres,	7525	Debanadores,
7491	descaminades,	7526	llates d'estores;
7492	són menasades,	7527	peses, graneres,
7493	fan-los despits.	7528	que les fusteres
7494	Sercant partits,	7529	als catius fien,

7530 tanbé u venien
 7531 tot en les festes.
 7532 Per totes estes
 7533 fer tals peccats,
 7534 d'aquells veynats,
 7535 la Pelleria,
 7536 Trench, Fusteria,
 7537 fins mig mercat,
 7538 n'às vist cremat,
 7539 any sis quaranta,
 7540 pus de setanta
 7541 cases, alberchs.
 7542 Si no per prechs
 7543 dels Vicents dos,
 7544 intercessós
 7545 per llur ciutat
 7546 —martiriat,
 7547 he confessor
 7548 lo Preycador—
 7549 qui Déu preguaren
 7550 he u inpetraren,
 7551 tota-s cremaval
 7552 Tanbé preguava
 7553 la llegua gent,
 7554 devotament,
 7555 ab crits e plors,
 7556 davant lo Cos
 7557 sant consagrat;
 7558 al foch portat
 7559 per santes mans
 7560 dels capellans.
 7561 Déu soplicat,
 7562 per tants preguat
 7563 —com li plagué
 7564 de Ninivé
 7565 ab en Jonàs—

7566 per ço romàs
 7567 tot no-s cremà.
 7568 Molt hi aydà,
 7569 car Déu, yrat,
 7570 fon molt placat
 7571 per la justícia
 7572 d'aquella nícia
 7573 enrabiada,
 7574 qui deguollada
 7575 fon lo jorn ans,
 7576 ab tres aydans
 7577 esquarterats
 7578 he roceguats,
 7579 hu sols penjat,
 7580 per crueldat
 7581 qu-ella tractà.
 7582 Axí-s placà,
 7583 com quant cessar
 7584 féu lo matar
 7585 dels d'Israel,
 7586 per lo bon zel
 7587 de Finehés.
 7588 He com sospés
 7589 la mort molts dies
 7590 a n'Ezechies,
 7591 per penitència.
 7592 Per tal sentència
 7593 he prest procés,
 7594 Déu ho remés,
 7595 per bons respectes
 7596 mudant efectes
 7597 —no mudant-s-ell
 7598 ni-l llur consell,
 7599 car és inoble—
 7600 com quant lo poble
 7601 lo vedell féu.

7602	Parlant ab Déu	7638	També Mallorca,
7603	Moysés sant	7639	la llur riera,
7604	he soplicant	7640	tota ribera
7605	pel poble tal,	7641	los derrochà;
7606	no féu lo mal	7642	molts ne matà
7607	que fer volia.	7643	per altres tals.
7608	Bé u merexia	7644	Dir tots llurs mals
7609	esta ciutat,	7645	molt llarch seria;
7610	per vanitat,	7646	no y bastaria
7611	ells consentir	7647	tota la nit.
7612	dones regir,	7648	É'n repetit
7613	massa manar;	7649	alguns, per moure.
7614	fent revocar	7650	Que són, vull cloure,
7615	establiments,	7651	superbes, vanes,
7616	d'abillaments	7652	vils, inhumanes.
7617	d'elles, profans;	7653	En hòmens mil
7618	inposats bans	7654	no y ha hun vil,
7619	fent perdonar;	7655	he si n'i ha
7620	lexant doblar	7656	algun vilà
7621	en llur vestir	7657	en lo miller,
7622	lo destruyr	7658	fa-u la muller;
7623	que totes fan.	7659	he qualsevulla
7624	Car totes van	7660	dona lo sulla,
7625	ab grans entulls,	7661	mare tanbé.
7626	pompes, ergulls,	7662	Bell nom n'opté
7627	vanes despeses,	7663	honrat en cort:
7628	faldes bé steses	7664	cornut e bort,
7629	ab forradures	7665	bastart, malnat,
7630	he trepadures,	7666	afeminat;
7631	draps de gran preu.	7667	guayol, fembrer
7632	Ab gran menyspreu	7668	he baguasser,
7633	tot ho roceguen,	7669	concupinari
7634	de fanch enpeguen;	7670	he fornicari;
7635	fan-ne granera	7671	macip cachat.
7636	per la carrera,	7672	No-s hom tachat
7637	qui lo fem torcha.	7673	per algun vici,

- 7674 reputat nici,
 7675 vilà dolent,
 7676 sinó-l volent,
 7677 en res amant,
 7678 participant
 7679 gens ab alguna.
 7680 Tota llur çuna,
 7681 ley, art e manya,
 7682 pràtica stranya,
 7683 ypocresia
 7684 he ronceria,
 7685 te vull mostrar
 7686 he declarar,
 7687 curt en semblances.
 7688 Per llurs husances
 7689 axí diverses,
 7690 he tan perverses
 7691 obres e manyes,
 7692 són alimanyes.
 7693 Serp tortuosa
 7694 són e rabosa,
 7695 mona, gineta,
 7696 talp, oroneta,
 7697 muçol, putput,
 7698 guall, cutibut,
 7699 aranya·b tela,
 7700 tavà, mustela,
 7701 vespa, alacrà
 7702 he rabiós cha;
 7703 la sanguonera,
 7704 he vermenera
 7705 mosca, e grill,
 7706 llebre, conil,
 7707 drach, calcatric,
 7708 tir, basalís,
 7709 vibra parida
 7710 he cantarida;
 7711 la onsa parda,
 7712 he leoparda,
 7713 lloba, lleona;
 7714 la escurçona.
 7715 Són llop de mar,
 7716 lo pex mular,
 7717 drach e balena,
 7718 polp e serena,
 7719 de milà coha.
 7720 A qui la lloha
 7721 de llur bellea,
 7722 més de noblea,
 7723 són bellmarí;
 7724 de llur verí
 7725 hoyr no·ls plau.
 7726 Si n'escoltau
 7727 qualsevol d'elles,
 7728 dir maravelles
 7729 he grans llahors
 7730 del llur bell cors
 7731 no·s farta may.
 7732 Com papaguay,
 7733 de llengua jugua.
 7734 Diu·se tartugua.
 7735 Jamay ofén.
 7736 Res no despén,
 7737 ni beu, ni tasta.
 7738 Com tortra casta,
 7739 en vert no·s posa.
 7740 Com mariposa,
 7741 de l'ayre viu.
 7742 Vetlant se diu
 7743 grua, guall, ocha,
 7744 curosa llocha,

- 7745 cadella-migua,
 7746 sirguant formigua,
 7747 simpla coloma,
 7748 llisa de ploma
 7749 he sense fel.
 7750 No-s para pèl
 7751 com de si ralla.
 7752 He si-s baralla,
 7753 fals allevar,
 7754 he malmesclar;
 7755 nunca se'n cansa!
 7756 Més són balansa
 7757 de carnicer,
 7758 he de barquer
 7759 retorçut rem.
 7760 Són munts de fem:
 7761 si gens se muden,
 7762 olen e puden;
 7763 çabata streta,
 7764 qui par ben feta
 7765 al mirador,
 7766 he fa dolor
 7767 he ulls de poll
 7768 al peu del foll;
 7769 correns atzebres,
 7770 llúdrics, vebres,
 7771 hon bo ni bell,
 7772 sinó la pell,
 7773 àls no s'i troba;
 7774 de pellés roba,
 7775 a grans, chics cossos;
 7776 als flachs e grossos,
 7777 a tots servexen,
 7778 mas prest s'esquexen.
 7779 Són rocí sart,
 7780 car sols a part
- 7781 giren la squerre.
 7782 Pus prest que-l ferre
 7783 si hom no-l malla
 7784 ho no-l treballa,
 7785 prenen rovell.
 7786 Són oripell
 7787 he brut estany;
 7788 portes de bany,
 7789 he de riu nores.
 7790 Són cantiplores,
 7791 grunyents poliges,
 7792 hubertes ciges,
 7793 pintat carner.
 7794 Sens centener,
 7795 són la madexa;
 7796 he joch de flexa
 7797 per ceguo fet:
 7798 fir cascun tret
 7799 fora-l terror;
 7800 sens cap carrer
 7801 o atzucach;
 7802 he sens fons lach
 7803 he brolladós;
 7804 de voladós,
 7805 vidres, ampolles;
 7806 grosses banbolles
 7807 de moll çabó;
 7808 fum de carbó;
 7809 d'àguila ploma,
 7810 cascada poma;
 7811 ram de tavernes;
 7812 buydes sisternes:
 7813 res no retenen.
 7814 Pedra-l cor tenen
 7815 com les esponges;
 7816 torbats rellonges,

7817	per rodes, cordes,	7853	dones vinguessen,
7818	sonen discordes.	7854	ni res ne vessen.
7819	Són contrapés,	7855	Mas lo matí,
7820	falsant lo pes	7856	quant ell sortí
7821	de la romana.	7857	reçucitat,
7822	Donchs, qui·ls comana	7858	del vas tancat
7823	qualsevol fet	7859	he monument,
7824	tenir secret,	7860	com prestament
7825	pert com Sampsó	7861	a ell plagués
7826	sa qüestió:	7862	tost ho sabés
7827	trenta mantells	7863	tota la gent,
7828	als jovencells,	7864	primerament
7829	sos companys,	7865	a dones, clar,
7830	ans de set jorns	7866	se volch mostrar,
7831	hac ha pagar;	7867	enans del dia.
7832	s·aygua stogar	7868	Car bé sabia
7833	vol en cistella.	7869	tost correrien
7834	En bossa vella	7870	hi u preycarien,
7835	—sens tancadós,	7871	res no tement,
7836	ab boques dos—	7872	públicament.
7837	met son cabal;	7873	Com la serrana
7838	en lo foch, sal;	7874	samaritana
7839	foch en bombardà.	7875	cuytà preycar,
7840	Mig jorn no·s tarda,	7876	dins en Ciquar,
7841	parrà n'an feta	7877	de sa venguda
7842	Artús trompeta	7878	esdevenguda,
7843	he companys,	7879	de ple l'avia.
7844	per los cantons	7880	“À'm dit tenia
7845	crida real,	7881	marits morts cinch.
7846	he general	7882	L'ome que tinch
7847	pública veu	7883	—ara yo viu
7848	del secret seu.	7884	veritat diu—
7849	Lo Redemptor,	7885	no·s mon marit.”
7850	al que·n Tabor	7886	Per lo seu crit
7851	volch fer secret,	7887	tots prest ixqueren
7852	no féu pertret	7888	he lo reberen.

- 7889 Bé-s de notar
 7890 lo simular
 7891 he ficció
 7892 del fill minyó
 7893 romà discret,
 7894 mudant secret
 7895 a sa senyora.
 7896 Ans de hun-ora,
 7897 les ciutadanes,
 7898 dones romanes
 7899 d'ella u saberén.
 7900 De fet vingueren
 7901 les ancianes
 7902 he novençanes
 7903 al Capitoli,
 7904 ab malenpoli
 7905 he avalot,
 7906 a dir llur vot
 7907 ab brams e crits.
 7908 Si los marits
 7909 dos ne volien,
 7910 elles pendrien
 7911 cascuna tres;
 7912 e-ncara més!
 7913 Lo qui s'i fia
 7914 troba-y falsia.
 7915 Com l'oricorn
 7916 qui-n pert lo corn
 7917 al si-s met foch.
 7918 De serp vol toch,
 7919 met-la's al coll.
 7920 En mà del foll
 7921 met son coltell,
 7922 nau e castell.
 7923 Beu en flaschó.
- 7924 Lo fort Samsó
 7925 ne fon liguat,
 7926 orp, enceguat,
 7927 ab lo cap ras.
 7928 Rey Ypocràs;
 7929 filòsof vell;
 7930 poet-aquell,
 7931 en alt pujat,
 7932 restant penjat.
 7933 Duch Sisarà,
 7934 quant s'i fià
 7935 aygua volgué
 7936 mas llet begué;
 7937 féu-se cobrir,
 7938 mès-se-dormir.
 7939 Contra la pau,
 7940 hun ben llarch clau,
 7941 ab gros martell,
 7942 per lo cervell
 7943 li fon ficat
 7944 he travessat
 7945 de pols a pols.
 7946 Sobre la pols
 7947 que-n terra stà
 7948 ell mort restà.
 7949 Cert, infinits
 7950 ne sé scarnits.
 7951 Qui les doctrina
 7952 pert diciplina
 7953 e-n va té scola;
 7954 llava ragola,
 7955 repasta tests.
 7956 Ab l'om, de fets,
 7957 qui dorm, rahona.
 7958 Al sort sermona
 7959 he missa canta.
 7960 La serp encanta,

7961 castigua saura,
 7962 he l'estany daura.
 7963 Vol fondre ferre.
 7964 Que no s'aferre
 7965 pregua la edra
 7966 en alt la pedra
 7967 per si pujar
 7968 vol avar.
 7969 Dels fills tol pans
 7970 per dar als cans.
 7971 En l'aygua scriu.
 7972 L'or llança-l riu.
 7973 Met vi novell
 7974 en odre vell,
 7975 ab rot anbut.
 7976 Llum jus l'almut
 7977 ell vol posar;
 7978 perles semblar
 7979 als porchs davant.
 7980 Sòcrates, quant
 7981 volch esmenar
 7982 he ordenar
 7983 muller e filla
 7984 —de fort jahilla
 7985 abdós— d'un fex,
 7986 aygua —hon pex
 7987 llavat avien,
 7988 per quant bonien,
 7989 guaronegaven
 7990 he bravegaven—
 7991 com s'apartàs,
 7992 per bon solàs
 7993 sus li llançaren:
 7994 tot lo sullaren.
 7995 “De semblants sons,
 7996 crits, llamps e trons,
 7997 yo, ja sabia
 7998 pluja n'auria”,
 7999 dix tol-lerant.
 8000 Johan, parlant
 8001 de negres bodes,
 8002 quals ab Erodes
 8003 féu sa cunyada
 8004 —fort desdenyada
 8005 per sa doctrina—
 8006 féu qu'Erodina
 8007 lo fes matar,
 8008 lo cap tallar,
 8009 als seus donzells.
 8010 Qui-n pren consells
 8011 ne mor de fam
 8012 —so féu Adam—,
 8013 he vol cercar,
 8014 he creu trobar
 8015 en l'erm espigues;
 8016 en lo cep figues;
 8017 rayms e peres
 8018 en les figueres;
 8019 en l'arbre sech
 8020 de lloch sens rech
 8021 fruyta rosada.
 8022 De mar salada
 8023 vol aygua dolça.
 8024 Han pocha molsa,
 8025 such e sabor
 8026 de ver-amor
 8027 llurs pensaments
 8028 he parlaments.
 8029 Consells, reports,
 8030 tots vénen torts,
 8031 ab ficció
 8032 he passió

8033 pròpia llur.
 8034 L'estil bé scur
 8035 he males arts
 8036 tots són brocarts.
 8037 He ab retochs,
 8038 dits equivochs
 8039 he amphibòlichs,
 8040 may són catòlichs.
 8041 La llur retòricha
 8042 és metafòricha.
 8043 He varions,
 8044 cacefatons
 8045 gentils e vils,
 8046 d'estils subtils,
 8047 saben ben dir.
 8048 Fa'ls bon hoyr
 8049 com elles ploren
 8050 marits, com moren.
 8051 Alt endexant,
 8052 fan elegant
 8053 parlar plahent.
 8054 No altrament,
 8055 bella parlera
 8056 fo y consellera
 8057 Rebecha sola.
 8058 Com féu caçola
 8059 a Jacob fill,
 8060 de hun conill
 8061 o cabridet
 8062 féu-ne broet,
 8063 ab qu-enguanà
 8064 pare y germà.
 8065 Per l'escoltar
 8066 llur consellar,
 8067 Sahul, gran rey,
 8068 cercant remey

8069 trobà la mort.
 8070 Per mala sort,
 8071 en tot mal guany,
 8072 yo-n fiu déu strany.
 8073 Per llur consell,
 8074 fiu déu novell
 8075 e l'adorí:
 8076 apostatí
 8077 contra mon hús.
 8078 No-n vull dir pus.
 8079 Qui aver vol
 8080 d'elles costol,
 8081 quant és malalt,
 8082 farà bon salt
 8083 del llit al vas.
 8084 Mostrant solàs
 8085 he gran amor,
 8086 he sots color
 8087 de molta cura,
 8088 sense mesura,
 8089 de brous premsats
 8090 he destil-lats
 8091 en ampolletes,
 8092 solsits d'olletes,
 8093 celiandrats
 8094 he molts picats,
 8095 l'enbotiran
 8096 he fassiran,
 8097 com al porcell.
 8098 May lo consell
 8099 del metge tenen.
 8100 Elles s'entenen
 8101 la malaltia
 8102 no-l mataria.
 8103 Fer-l'à morir
 8104 sols l'enbotir
 8105 he fassiment.

8106	Honestament,	8142	pach la civada,
8107	cert, infinits,	8143	puy resta prenys!”
8108	han mort marits.	8144	Ab crits, desdenys,
8109	He may a mort,	8145	del llit l’arullen;
8110	criminal cort,	8146	guarrons li bullen
8111	per tal falsa	8147	dels de cabró;
8112	les sentència	8148	cor de moltó
8113	ni executa,	8149	li fan solsir
8114	ni les reputa	8150	—lo vi jaquir—
8115	hom per pigós,	8151	hun ou en truyta,
8116	ans per millós.	8152	o qualche fruyta.
8117	Si no matar,	8153	Dien: “Menjau!
8118	o si salvar	8154	No febrejau,
8119	lo marit volen,	8155	ni serà res!
8120	tanbé-l se colen	8156	De fredor és
8121	necligentment.	8157	sobreposada.
8122	Lo pus dolent	8158	Cuyta-ncendrada,
8123	moble que tenen	8159	madexa crua,
8124	al llit l’estenen.	8160	lo vent desnua.
8125	Quant marit jau	8161	Ragola, teula,
8126	dien: “Llevau	8162	calda meteu-la
8127	sus! ¿què aveu?	8163	sobre lo mal.
8128	No us jahilleu,	8164	Cert, hun cantal
8129	car lo llit tira	8165	ben escalfat,
8130	ab gran esquira”.	8166	de vi ruxat,
8131	Si molt se plany:	8167	és fina cosa;
8132	“Sus! en malguany	8168	saquet, ventosa;
8133	si us sou cansat,	8169	he tabalet,
8134	desnaturat,	8170	albaranet
8135	no-m sé ab qui,	8171	al coll lliguat;
8136	pur no ab mi.	8172	vime tallat.
8137	Bé us ne guardau!	8173	No y ha res tal!
8138	Llevau, tornau	8174	Metge no y cal!
8139	a l’altre niu	8175	Maten de fam
8140	de hon veniu.	8176	he dien ‘da’m’.
8141	L’egua prenyada		

- 8177 No y cal despendre!
 8178 Si voleu pendre
 8179 sols d'ayguasal,
 8180 peucrist, orval
 8181 —ab hun diner
 8182 yo-l poré fer—
 8183 hun bon cristiri,
 8184 vostre martiri
 8185 no durarà,
 8186 prest passarà”.
 8187 Pus no-l servexen,
 8188 axí-l se dexe
 8189 a la ventura.
 8190 Déu e natura
 8191 si no-ls guarien,
 8192 los més morrien.
 8193 Algunes certes,
 8194 per ser cubertes
 8195 he dar crehença
 8196 —sols per parença
 8197 he ombrallum,
 8198 d'elles per fum—
 8199 com seran ètichs,
 8200 los dies crètichs
 8201 —vint-e-hun jorn,
 8202 metent-se-ntorn,
 8203 seran passats—
 8204 molts ajustats
 8205 metges demanen.
 8206 Mas del que manen
 8207 may ne fan res.
 8208 Lo que-ls plau és
 8209 col-lacions,
 8210 per ficcions,
 8211 he que gens vegen
 8212 que s'i menegen,
 8213 diligentment.
- 8214 Al paguament,
 8215 lo llur marit
 8216 enmalaltit,
 8217 florins vells tria.
 8218 Ella-ls camvia.
 8219 Baratarà
 8220 he comprarà
 8221 timbres trencats,
 8222 estisorats,
 8223 nachcis e mals,
 8224 falsos reals.
 8225 Sabudament,
 8226 generalment,
 8227 han falsa pagua,
 8228 si dona-ls pagua,
 8229 he poch profit.
 8230 Si jau al llit
 8231 marit malalt,
 8232 quant a son àlt
 8233 he plen plaer
 8234 de la muller
 8235 ha ja testat,
 8236 puy d'eretat
 8237 se veu segura,
 8238 pus no se'n cura.
 8239 De fet fingix
 8240 que s'esmortix.
 8241 Per tant vetlar,
 8242 sens despullar,
 8243 diu que s'és fusa.
 8244 Ab tal escusa,
 8245 al llit se gita,
 8246 pus no-l vesita.
 8247 Altra-ls servix
 8248 he costehix,
 8249 millor per ella,

8250 fent la scudella.
 8251 Ella, durment,
 8252 menjant, bevent,
 8253 donant repòs
 8254 al seu bell cos,
 8255 al llit s'està.
 8256 Molt pigor fa
 8257 si-l testament
 8258 és desplaent.
 8259 Si diu: 'Pel Fur
 8260 reba-l dot pur
 8261 tant solament.
 8262 Entreguament
 8263 torne l'escrex
 8264 lla d'on partex'.
 8265 Mas, sobretot,
 8266 si y és lo mot
 8267 *de casta* scrit
 8268 *he sens marit*,
 8269 com rabiosa,
 8270 perniciosa,
 8271 crech, si podia,
 8272 se menjaria
 8273 lo marit viu
 8274 he qui tal scriu.
 8275 Qui vol tenir
 8276 he costeyr
 8277 elles malsanes,
 8278 de ses quartanes
 8279 o altre mal,
 8280 pert son cabal:
 8281 roba, dinés,
 8282 no y basta res.
 8283 May se contenten!
 8284 Per poch que-s senten
 8285 vénen parentes,
 8286 dides, serventes

8287 he les vejnes.
 8288 Maten guallines,
 8289 quatre se'n menjen
 8290 he huna-n penjen,
 8291 qual menys los plau,
 8292 en qualque clau,
 8293 mostrant qu'és polla.
 8294 Puy en ampolla,
 8295 partid-a troços,
 8296 chafats los ossos,
 8297 fan-ne solsit.
 8298 Menja-l marit
 8299 los peus en sols,
 8300 he beu la pols
 8301 del que remenen,
 8302 talen, despenen,
 8303 compren, deguollen.
 8304 Quant se afollen
 8305 o han parit,
 8306 volen lo llit
 8307 encortinat
 8308 he ben parat;
 8309 cambra-reada,
 8310 empaliada:
 8311 tot lo millor!
 8312 Si de dolor
 8313 algun poch penen,
 8314 tantost hi vénen
 8315 metges, madrina.
 8316 La francolina
 8317 tantost a coure.
 8318 Morter de coure
 8319 de fet resona.
 8320 Per llur persona
 8321 ne va la casa
 8322 a tall d'espasa,

8323 a sac o strall.
 8324 May res los fall,
 8325 cost que costàs:
 8326 hun mart al nas
 8327 dels gebelins,
 8328 per vint florins,
 8329 quant fa lo fret;
 8330 he ventallet
 8331 de tres colós,
 8332 per les calós;
 8333 aygiues, mosquets,
 8334 perfums, pevets,
 8335 ab què bé olen.
 8336 Marachde volen
 8337 per testimoni
 8338 de matrimoni.
 8339 Per alegrar-se
 8340 he deportar-se,
 8341 volen les mans
 8342 ab diamans,
 8343 balaxos, robins,
 8344 he granats, jaccins.
 8345 Porten safir
 8346 per l'ull guarir.
 8347 Per baticor,
 8348 perles, fin or
 8349 de vint-hi-tres
 8350 quirats, poc més.
 8351 Per lo ventrell,
 8352 coral vermell.
 8353 La llet si-ls fall,
 8354 porten cristall.
 8355 He per la còlichà
 8356 porten cresòlichà;
 8357 portant turqueses,
 8358 cahen bé steses,
 8359 sanes se lleven;
 8360 les pedres beuen,
 8361 polvorizadas;
 8362 he limonades
 8363 he restaurant,
 8364 alquermes tant,
 8365 que no-ls profiten,
 8366 ans se n'infiten.
 8367 No stan pel cost,
 8368 sols vinguà tost:
 8369 los marits paguen.
 8370 Ans que s'o traguen,
 8371 cert, no u aforen.
 8372 He may se moren,
 8373 fins destrui't
 8374 han lo marit.
 8375 Qui les defén
 8376 sa vida ven,
 8377 la fe y honor
 8378 he sa valor.
 8379 Si n'enprén lliça,
 8380 se enbardiça,
 8381 per llur malícia,
 8382 contra justícia
 8383 he veritat.
 8384 Sa malvestat
 8385 volent cobrir,
 8386 solen mentir.
 8387 En lo camp clos,
 8388 perdrà lo cos,
 8389 perquè les creu
 8390 he tempta Déu.
 8391 Ell hi morrà,
 8392 ho-s desdirà
 8393 com a vençut.
 8394 He abatut
 8395 mentres viurà,

8396	en restarà,	8432	Mas prest ne mor
8397	après sa mort,	8433	qui molt s'i fexa.
8398	tostemps recort.	8434	La força y dexa,
8399	Lo cavaller	8435	cap s'enblanquix,
8400	Jordi, guerer,	8436	prest s'envelix,
8401	cuydà·vançar,	8437	com lo pardal,
8402	per defensar	8438	he lo fruytal
8403	del rey la filla,	8439	fent molta fruyta:
8404	dintre la ylla	8440	morir se'n cuyta.
8405	hon era·l drach.	8441	Mor com llebrer,
8406	Tal premi n'ach!	8442	en lo femer,
8407	Molt poch après,	8443	qui les servex
8408	ell ne fon pres.	8444	he obehex
8409	He fort batut,	8445	fent mil plaés.
8410	dins en Barut,	8446	Per hun no-res
8411	fon escorxat,	8447	s·amor fenix.
8412	per mig serrat.	8448	Qui les seguix
8413	Qui les comet	8449	fins a la mort,
8414	e s'arremet,	8450	menys n'an recort,
8415	cera vermella	8451	ni la virtut
8416	molla sagella;	8452	de gratitut
8417	lo vidre trenca;	8453	que·l chich infant.
8418	de llenç romp llenca;	8454	Ès orifant
8419	chic afalagua;	8455	qui s'i acosta
8420	lo llum apagua	8456	he pren per posta
8421	he roses cull.	8457	tal serrat arbre;
8422	Hun mirar d'ull	8458	llit més que marbre
8423	o donatiu,	8459	dur, fret, banyat,
8424	algun motiu	8460	aconpanyat
8425	fals de grandea	8461	d'escorpions,
8426	o de bellea,	8462	serps, escurçons,
8427	de personatge	8463	no de fluxell.
8428	de gran llinatge,	8464	Tot l'aparell
8429	ficte llaguot	8465	és gingoler,
8430	obté llur vot	8466	guarauller
8431	de foll·amor.		

8467	he guavarera,	8501	tota la mar
8468	de romaguera	8502	vol mesurar
8469	he d'argilagua.	8503	—en clot la buyda—.
8470	Viu ab prou plagua,	8504	Folguar qui y cuyda
8471	ab semblant osta	8505	suor de mort,
8472	tant indisposta,	8506	sens may deport
8473	qui y participa;	8507	en si remira;
8474	mort s'anticipa,	8508	brugina tira
8475	com l'urcheller	8509	e cava mena;
8476	he triaguer.	8510	lo molí mena
8477	Qui vol guardar	8511	qui-s diu de sanch,
8478	tal bestiar	8512	catiu may franch.
8479	de no fer tales,	8513	La tirant serra,
8480	de ferer males,	8514	davall la serra,
8481	rampellament,	8515	la serradura
8482	crebantament	8516	als hulls s'atura.
8483	he altres dans,	8517	Talla pedrera.
8484	no y basten cans,	8518	Qui bé n'espera,
8485	murat castell,	8519	espera-l punt
8486	loba, pastell,	8520	que puig amunt
8487	rexa, grilló,	8521	l'aygua del riu;
8488	de hull presó.	8522	que torne viu
8489	No y cal res dir!	8523	spera-l mort.
8490	Ell vol morir	8524	He bufant fort
8491	com lleoner.	8525	en sa fornal,
8492	Tal carceller	8526	filosofal
8493	en va trahulla.	8527	pedra curable,
8494	Per cos d'agulla	8528	or fet potable,
8495	o portal vell	8529	argent de coure.
8496	vol pas camell.	8530	Gran os a roure!
8497	He pendre vol	8531	Ab guarbell poha.
8498	lo raig del sol,	8532	Vol per la coha
8499	ell a grapades.	8533	o per la squena
8500	A cullerades	8534	tenir morena,

8535	anguila viva.	8570	he menstrual
8536	Donchs ¿qui no squiva	8571	li fan ben veure,
8537	ferir les roques	8572	yo-t vull fer creure
8538	ab semblants coques,	8573	quant l'an orrible,
8539	naus, caraveles,	8574	fort avorable
8540	sens rems e veles,	8575	extremament.
8541	carta, guovern?	8576	Generalment,
8542	En foch d'infern	8577	los animals
8543	¿qui-s vol calfar,	8578	—que són brutals—
8544	dins en lo far	8579	fan maravelles.
8545	prop Mongibell,	8580	D'ells llurs femelles
8546	l'Estranguol, vell	8581	may són geloses,
8547	bolcam fumós?	8582	ni receloses
8548	En Portfanguós,	8583	elles ab elles.
8549	platga romana,	8584	Vaques, ovelles,
8550	valenciana,	8585	egües, someres,
8551	hon llaura-l ferre,	8586	molt grans raberes,
8552	en què s'aferre	8587	ab hun mardà,
8553	no-s pot trobar,	8588	toro, guarà,
8554	¿qui y deu calar	8589	se conpanyegen.
8555	ni vol sorgir?	8590	May s'enbreguegen!
8556	Fogir, fogir	8591	Cert temps de l'any,
8557	a veles plenes,	8592	ab poch afany,
8558	de tals serenes	8593	llur mascle spleten.
8559	encortadores.	8594	Sols s'i jusmeten
8560	Falses cantores,	8595	fins que s'enprenyen.
8561	a tots encanten,	8596	Tantost los renyen,
8562	qui no s'espanten	8597	no-ls cansen pus,
8563	del llur moral!	8598	fins per llur hús,
8564	Perquè-l coral	8599	avent parit
8565	llur amorós,	8600	he fills nodrit,
8566	mal d'ereós,	8601	les mou natura.
8567	si-l posehex,	8602	A dones dura
8568	sovent guarex,	8603	tot l'any bon temple,
8569	si-l natural		

8604 mesclant-hi sempre
 8605 llur voluntari.
 8606 Lo llur armari
 8607 porten cubert;
 8608 sovint hubert
 8609 los sia·ls plau.
 8610 Si·s pert la clau
 8611 o si s'aprima,
 8612 més si s'esquima
 8613 en altre pany,
 8614 per a tot l'any
 8615 són desdenyades.
 8616 Per ser prenyades
 8617 dien, treballen,
 8618 sofiren, callen.
 8619 Axí s'escusen,
 8620 mas no refusen
 8621 ni se n'enugen.
 8622 Nunca rebugen
 8623 colps de guerrer.
 8624 Per fills haver
 8625 tot frau farien;
 8626 enguanarien
 8627 lo pare llur.
 8628 Ab vi fort pur,
 8629 donat ab art,
 8630 Llot, ja vellart,
 8631 lo deceberen;
 8632 d'ell conceberen
 8633 ses filles drudes.
 8634 Lo prom de Judes,
 8635 ja vell e sogre,
 8636 sa nora·b logre
 8637 lo penyora.

8638 D'ell s'enprenyà
 8639 de dos en huna.
 8640 Tostemps la lluna
 8641 bona·ls y par,
 8642 a treballar
 8643 he menar mans.
 8644 Veu ab enguans
 8645 ésser prenyada,
 8646 huna, banyada
 8647 en comú bany.
 8648 Tornant ab guany,
 8649 dix s'enprenyà
 8650 quant se banyà,
 8651 cert, sens marit
 8652 he sens delit
 8653 qu·ella sentís.
 8654 Aben Roýs,
 8655 qui u descriví,
 8656 algun matí
 8657 ho somià!
 8658 Bé sé n'i ha
 8659 de closes nades
 8660 o no passades;
 8661 vèrgens de dit,
 8662 no d'esperit;
 8663 vèrgens de fet.
 8664 Mas contra dret,
 8665 dites donzelles,
 8666 ab coceguelles
 8667 —ho no sé com—
 8668 mas no sens hom
 8669 ni sens plaer,
 8670 fills saben fer.
 8671 Ab natural
 8672 o manual

8673	cert insturment,	8707	sa muller fos.
8674	forçadament	8708	Prestà-li-l cos.
8675	se han obrir,	8709	Ben contentada,
8676	ans del parir.	8710	restà prenyada
8677	Les més ne moren,	8711	de fill senyor,
8678	com se desfloren,	8712	conquistador
8679	les nades closes.	8713	de tres ciutats,
8680	No cal fer gloses,	8714	ab sos regnats.
8681	noves llectures.	8715	Na Sarraý
8682	Per criatures	8716	¿no requerí
8683	totes y penen	8717	fer emprenyar
8684	he fort entenen.	8718	sa moç·Aguar
8685	Gran arteria	8719	dejús sa falda?
8686	hac na Maria	8720	Tant era calda!
8687	de Monpeller,	8721	Puys no paria,
8688	reyna, muller	8722	he no tenia
8689	del rey en Pere.	8723	fill d'ella nat,
8690	Anant darrere	8724	fill adoptat
8691	lo decebés,	8725	almenys aver!
8692	he concebés	8726	Per infants fer,
8693	qualque fill d'ell.	8727	velles modorres,
8694	En hun castell	8728	exorques, porres,
8695	hac son obtat.	8729	moltes y roden.
8696	Hun son privat	8730	Quant àls no poden,
8697	lo y féu anar.	8731	han fill furtat
8698	Cuydà-y trobar	8732	ho manllevat,
8699	qui més amava.	8733	suposant parts.
8700	Ella callava,	8734	Fill ab tals arts
8701	ell era llosch;	8735	tu ja n'has vist,
8702	lo retret fosch.	8736	mentres tenguist
8703	No discernia	8737	la viuda xorqua.
8704	ab qui dormia.	8738	Tanbé-n la forqua
8705	Altra-s cuydava.	8739	d'esta ciutat,
8706	No-s talayava		

8740 per tal tractat,
 8741 dues mesquines
 8742 has vist madrines
 8743 sentenciades,
 8744 ensemps penjades
 8745 ab hun tercer.
 8746 Ab gran saber,
 8747 na Nohemí
 8748 mostrà-l camí,
 8749 temps e bon·ora,
 8750 a Rut, sa nora,
 8751 com concebria,
 8752 cert, si·s cobria
 8753 jus lo mantell
 8754 de Boç, ja vell
 8755 he prop parent.
 8756 Al cap, gahent
 8757 ab tal pertret,
 8758 agué n'Obet.
 8759 Generalment,
 8760 si y tens bé sment,
 8761 totes hi dancen
 8762 he may se'n cansen,
 8763 per fills haver
 8764 he per plaer.
 8765 Hauran rebut
 8766 o concebut,
 8767 he més ne reben
 8768 he reconceben
 8769 dos, set, huyt, tres,
 8770 en moltes més
 8771 grans cantitats
 8772 multiplicats.
 8773 Sé tres mullés,
 8774 fills d'un senés
 8775 cent vint-e-huyt,
 8776 aver parit
 8777 en molts parells.
 8778 D'aquells ocells
 8779 dits e infants,
 8780 nats tants germans
 8781 de Guodofré
 8782 —cascú naxqué
 8783 ab son collar;
 8784 en lo tallar
 8785 se tornà signe,
 8786 sinó l'insigne
 8787 dit de Bolló—
 8788 si fon o no
 8789 —apòcrif par—
 8790 l'anglés en clar
 8791 té qu·és canònicha
 8792 aquella crònicha.
 8793 És pohesia,
 8794 ficta falsia,
 8795 com *Cent Nouvelles*
 8796 als hohents belles.
 8797 Lo fet d'aquells
 8798 dits nou porcells
 8799 cosa·s comuna.
 8800 Setanta, huna,
 8801 fills animats,
 8802 tots figurats
 8803 cos ab melich,
 8804 en hun bolich
 8805 los avortà,
 8806 he los contà
 8807 jutge comú,

8808	de hu en hu.	8841	he gran calor.
8809	D'una saps bé	8842	Fan més error
8810	—ab tu tingué	8843	a l'engendrar,
8811	afinitat—	8844	sense llavar.
8812	per hun horat	8845	Seran freçoses,
8813	que la sglayà,	8846	he fan llebroses
8814	com s'afollà,	8847	ses criatures.
8815	de set justats,	8848	Lleges pintures
8816	vius bategats,	8849	he variades,
8817	may pus n'agué.	8850	davant posades
8818	Recorregué	8851	quant concebran
8819	a la metgessa.	8852	—com de Llaban
8820	Com ha dehessa,	8853	a les ovelles—
8821	cert, la tenien	8854	o pensant elles
8822	les qui y venien.	8855	d'altri figura,
8823	Vengué-y ab dues	8856	torben natura.
8824	parentes sues.	8857	Virtuts majors
8825	A totes tres	8858	manen menors;
8826	en bany les mès.	8859	les animals,
8827	Medicinà	8860	a naturals;
8828	o metzinà.	8861	he per llur cuyta,
8829	May no pariren.	8862	no serà cuyta
8830	Les dos moriren	8863	prou la llur sanch.
8831	en l'endemà.	8864	De pare blanch
8832	Ella restà	8865	hauran fill negre;
8833	set anys liguada,	8866	de sa y alegre,
8834	morint orada,	8867	de seny catòlich,
8835	sense testar.	8868	fill malencòlich
8836	Continuar	8869	he maniach;
8837	los plau la rúbricha:	8870	d'om fort, fill flach,
8838	totes han llúbricha	8871	desfigurat,
8839	l'afecció,	8872	lleig, morfeat.
8840	per passió	8873	Per falliment

8874 de llur sement
 8875 tant indigest,
 8876 hixen de sest;
 8877 fan-ne sens braç;
 8878 hu, gran cabaç;
 8879 d'ells cap dins pits;
 8880 ermofrodits;
 8881 altres sens ses;
 8882 altres sens res,
 8883 sens peus e mans.
 8884 He dos germans,
 8885 abdós peguats.
 8886 D'ells, enceguats,
 8887 nats sorts e muts,
 8888 d'ells paren bruts.
 8889 Mes inprudens
 8890 he negligens,
 8891 ben indiscretas
 8892 cinyen-se stretes.
 8893 Ballen a salts.
 8894 Fan los llits alts
 8895 he grans tapins.
 8896 He per bocins,
 8897 si-ls miraran,
 8898 s'afollaran
 8899 si prest no-n mengem;
 8900 he si no-s vengen
 8901 de qui-s discorden;
 8902 he si no morden
 8903 al frare-l coll.
 8904 Anant en foll,
 8905 estropeçant
 8906 he molt husant
 8907 amprar la clau
 8908 —lo que bé-ls plau—
 8909 sovint s'avorten.
 8910 Si lo que porten
 8911 les verguonyoses
 8912 he rabioses
 8913 no-ls plau mostrar,
 8914 per avortar
 8915 cubertament,
 8916 mas ferament,
 8917 metges demanen
 8918 he los enguanen:
 8919 mostren orina
 8920 d'altra vehina.
 8921 Tots mals atorguen
 8922 perquè les porguen:
 8923 sagnies facen
 8924 que n'arrabacen;
 8925 fan-s'i empastres
 8926 he mil desastres;
 8927 ballesta-ncollen
 8928 per què s'afollen.
 8929 Huna sagrada
 8930 monga prenyada,
 8931 superbiosa
 8932 —molt desigosa
 8933 que s'afollàs—
 8934 féu curt lo pas:
 8935 prengué bevenda
 8936 de una tenda
 8937 no prou fornida.
 8938 Errà la mida.
 8939 Enmetzinada,

8940 morí soptada
 8941 sens dir Jhesús.
 8942 No-n diguam pus,
 8943 com Déu no u vol!
 8944 Si-s prenys d'un sol
 8945 o d'altres més,
 8946 al setén mes
 8947 he huyt o nou,
 8948 he si no-s mou
 8949 de deu fins onze
 8950 —si u creus quatorze
 8951 he més encara—
 8952 per zuna y xara,
 8953 dona morischa
 8954 set anys s'arischa
 8955 restar prenyada,
 8956 desconpanyada
 8957 del marit seu.
 8958 Vengut si-l veu,
 8959 qu-és sua jura
 8960 la criatura.
 8961 Dins ha dormit,
 8962 fins l'à sentit!
 8963 Bon creure u fa.
 8964 Si molts n'i ha,
 8965 los de poch mesos
 8966 no són atesos,
 8967 he tots perixen.
 8968 Sols ne parixen
 8969 los ja conplits.
 8970 Criden prou crits
 8971 al parturir,
 8972 qui ver vol dir.
 8973 No-s dolén tant
 8974 com és llur plant
 8975 he continença.
 8976 A la naxença,
 8977 si ja no y moren,
 8978 “a!” o “e!” ploren
 8979 pel peccat d'Eva.
 8980 Per la qui-ls lleva
 8981 melich tallat,
 8982 ben mal lliguat,
 8983 llavats, bolcats
 8984 he enconats
 8985 —alguns ab mel,
 8986 los més ab fel—
 8987 de les qui-ls amen
 8988 la llur llet mamen,
 8989 los més ab plos.
 8990 Puys, per les flos
 8991 de què-s nodrien
 8992 dins, e-s pexien
 8993 per los melichs,
 8994 pobres e richs,
 8995 han per equal
 8996 tots, semblant mal:
 8997 piguotes, rosa.
 8998 Mas, si-ls fa nosa
 8999 lo fill qu-és nat
 9000 he n'an mal grat,
 9001 no-ls plau que vixcha.
 9002 D'ells fan perixcha
 9003 bollit, cremat,
 9004 nu soterrat.
 9005 Altres ofeguen,
 9006 en mar los neguen;
 9007 en pous e rius

9008 ne llancen vius,
 9009 sens batejar;
 9010 d'ells fan menjar
 9011 tallats a troços,
 9012 a porchs e guòços,
 9013 malignament,
 9014 negligement.
 9015 Altres devoren
 9016 he los acoren.
 9017 Per mala-ndreça,
 9018 llur sanch se vessa,
 9019 pel meliquet
 9020 restar fluxet:
 9021 troben-lo mort.
 9022 Altres, molt fort,
 9023 stret enbolquant.
 9024 Altre-nconant
 9025 ab medecines,
 9026 pus ver metzines.
 9027 Altres desvien,
 9028 los quals envien,
 9029 secretament
 9030 he nuament
 9031 als espitals;
 9032 o als portals
 9033 de la Seu posen.
 9034 Molt poch reposen
 9035 desparterades:
 9036 d'un mes llevades,
 9037 ja van al bany
 9038 he fan parany
 9039 per aver lisça.
 9040 Hixen a missa
 9041 ab fill o filla,
 9042 com la conilla,
 9043 ab ventre gros;
 9044 llet no n'an ros.
 9045 Meten dos fills
 9046 a gran perills
 9047 abdós, de mort.
 9048 Mes per deport
 9049 he guallardia,
 9050 per fidalguia
 9051 la més part d'elles
 9052 —per llus mamelles
 9053 servir gentils—
 9054 tenen per vils
 9055 mares qui crien.
 9056 Sa carn avien,
 9057 dides hi lloguen.
 9058 Sos fills alloguen
 9059 com la cuquella
 9060 —sos ous pon ella
 9061 en nius estranys—.
 9062 Dels fills, afanys
 9063 no-ls plau sentir,
 9064 he fan mentir
 9065 la llur llavor,
 9066 per llur error
 9067 he oradures.
 9068 Ses criatures,
 9069 mig avorrides,
 9070 donen a dides,
 9071 he les mesquines
 9072 no guarden quines;
 9073 quines o quales,
 9074 bones o males;
 9075 si malaltices,

9076 entulladices;
 9077 si massa traguem;
 9078 si s'enbriaguem;
 9079 si fels e castes;
 9080 si de llet bastes;
 9081 folles verdoses,
 9082 braves, yroses;
 9083 si amiguables,
 9084 afalaguables
 9085 he humanals.
 9086 Virtuts morals,
 9087 males costumes
 9088 —diré-u en sumes—
 9089 molt se diriven
 9090 ab de què viuen,
 9091 llet de les mares
 9092 més que dels pares.
 9093 No sols moral,
 9094 mas natural
 9095 la llet altera:
 9096 si de somera
 9097 mama la llet,
 9098 lo chich potret
 9099 may porà ser
 9100 cavall llauger,
 9101 ni bon ginet.
 9102 Lo moltonet
 9103 he fill d'ovella,
 9104 si morta ella,
 9105 de cabra mama,
 9106 com cabró brama,
 9107 corre, surt, salta;
 9108 dreta, llisa, [a]lta,
 9109 li naix la banya;
 9110 grosera, stranya,
 9111 no prima, blana,
 9112 li's fa la llana.
 9113 Pigor fan dides
 9114 mal comedides:
 9115 dida-nbriagua
 9116 lo chich ne plagua,
 9117 e la baguassa
 9118 semblant atrassa.
 9119 Dida juhya
 9120 pauruch lo criha.
 9121 La poch sabent
 9122 fa'l ignocent.
 9123 Qui no té llet,
 9124 flach e magret,
 9125 de fam lo mata.
 9126 Femta de rata,
 9127 chinges mengant,
 9128 cristall portant
 9129 o caramida.
 9130 Si d'altra dida,
 9131 —qui la y furtà
 9132 menjant d'un pa—
 9133 la llet no cobren,
 9134 perquè s'encobren,
 9135 los bolqués sullen,
 9136 d'aygua los mullen,
 9137 fingint prou hixen
 9138 he que bé pixen.
 9139 Si tot los fall,
 9140 ¡quants ab cascall
 9141 per fer dormir,
 9142 los fan morir
 9143 o-ls fan dements!
 9144 No tendran dents,

9145 ga·ls fan menjar.
 9146 D'ells fan mamar
 9147 llet d'animals,
 9148 he resten tals
 9149 per temps avant.
 9150 Chica mamant,
 9151 una donzella,
 9152 llet de cadella,
 9153 què vomitava
 9154 menjar tornava,
 9155 ho llet de truga,
 9156 en fanchs ab pluga.
 9157 En lo femer
 9158 fon son plaer
 9159 jaure·nsollat
 9160 he rebolcat.
 9161 Altr·ermità,
 9162 cerva·l crià.
 9163 Hun altr·ègua,
 9164 dins una llegua
 9165 si fanchs trobava,
 9166 en cent pixava.
 9167 Puy llet no tenen,
 9168 ¿per què u enprenen
 9169 fer semblant tala?
 9170 Si han llet mala,
 9171 ¿com no se'n dexten,
 9172 puy la's conexen,
 9173 les inhumanes,
 9174 no cristianes,
 9175 en la color,
 9176 sabor, olor?
 9177 Déu les ne paga
 9178 he dóna plagua,
 9179 per tal nocura,
 9180 obrant natura.
 9181 Si llet vermella
 9182 de llur mamella
 9183 hix e no blancha,
 9184 molt prest no·ls mancha
 9185 del tot ser folles!
 9186 Més per ser molles
 9187 de flach recort,
 9188 algú·n fan tort,
 9189 visch e guercer;
 9190 lleig, esquerrer
 9191 he geperut;
 9192 contret, ventrut;
 9193 per mal socors
 9194 trencat, potrós
 9195 he comes tortes.
 9196 Dormint com mortes,
 9197 alguns plorant,
 9198 altres mamant
 9199 massa, los maten;
 9200 altres n'esclaten,
 9201 sus ells llançades,
 9202 endormiscades
 9203 necligentment.
 9204 En mon jovent,
 9205 yo rey regnant,
 9206 viu cas semblant
 9207 entre fembrasses,
 9208 abdós baguasses:
 9209 huna·b tal sort,
 9210 son fill hac mort.
 9211 Prest despullà'l
 9212 he cambià'l

9213	ab altre viu.	9248	perquè mils sien
9214	L'altra sentí-u:	9249	acaptadós
9215	véreu punyades!	9250	he vividós
9216	Foren llunyades.	9251	sobre-l paýs.
9217	Fon tal contesa	9252	De bon avís,
9218	davant mi mesa:	9253	art doctrinal,
9219	la matadora,	9254	dot e cabal,
9220	gran ralladora,	9255	sos fills ereten!
9221	fort defenia,	9256	De cert, cometen
9222	puy consentia	9257	molta maldat,
9223	he requestava	9258	lo fill, sa nat,
9224	he fort instava	9259	volent mancar.
9225	yo-l migpartís.	9260	Més vull contar
9226	Que no morís	9261	llur crueldat
9227	l'altra-m preguava,	9262	he pravitat,
9228	he fort plorava	9263	per incident
9229	tot lo y donàs.	9264	lo solch torcent.
9230	Sols viu restàs!	9265	En temps antich,
9231	Fiu dret juhí,	9266	¿no féu poblich
9232	puy coneguí	9267	acte malvat
9233	qual mare fóra.	9268	he celerat
9234	La dormidora	9269	Semiramís,
9235	fiu castiguar.	9270	qui féu morís
9236	Sens comparar	9271	he de sa mà
9237	fan cas pigor,	9272	hun fill matà,
9238	de gran error,	9273	per no complir
9239	mares traydores,	9274	ni obeyr
9240	dissipadores	9275	son manament?
9241	he celerades;	9276	Gran foch ardent
9242	delliberades,	9277	que-n si sentia,
9243	tant scientment	9278	son fill volia
9244	com follament,	9279	lo y apaguàs
9245	propis fills manquen;	9280	he la'n fartàs.
9246	hulls los arranquen,	9281	Ell lo y neguà.
9247	he allisien,	9282	Per ço-l matà!

- 9283 La foriosa,
 9284 llibidinosa,
 9285 molts n'elegí
 9286 he se'n serví,
 9287 fins rebuaven.
 9288 Com se'n cansaven,
 9289 pus no podien,
 9290 no li plaïen,
 9291 feya'ls matar,
 9292 a cans donar.
 9293 Ans los forçava,
 9294 puy los matava!
 9295 Bé fon semblant,
 9296 exorbitant
 9297 he cruel acte:
 9298 dos feren pacte
 9299 sos fills matassen
 9300 e-ls se menjassen.
 9301 La hu menjaren,
 9302 puy pledejaren
 9303 pel qui vivia,
 9304 morir devia
 9305 també menjat.
 9306 He asetjat
 9307 Jherusalem,
 9308 en hun estrem
 9309 de la ciutat,
 9310 ¿no fon trobat
 9311 per los vehins,
 9312 olor sentins
 9313 de carn molt fina,
 9314 c'una vehina,
 9315 viuda, juhia,
 9316 mig fill cohia
- 9317 en ast, partit
 9318 com a cabrit
 9319 —perquè-l menjàs,
 9320 he que stojàs
 9321 l'altra mitat—
 9322 del fill cuynat
 9323 begués lo brou?
 9324 Ara de nou,
 9325 en la Bretanya,
 9326 mare tacanya
 9327 d'un fill molt bell,
 9328 per lo budell
 9329 l'ast li meté.
 9330 Pel cap ixqué!
 9331 Al foch lo mès.
 9332 Com son fill ves
 9333 mort e rostít,
 9334 pare y marít,
 9335 bon crestià,
 9336 a Déu cridà
 9337 viu lo y tornàs,
 9338 he reclamàs
 9339 al Vicent sant
 9340 Ferrer, preguant,
 9341 reçucità'l.
 9342 No-s animal
 9343 son fill matàs
 9344 perquè-l menjàs!
 9345 Huna malvada
 9346 reïna fada
 9347 —deya's Atàlia—
 9348 farta d'alguàlia
 9349 com a çabia,
 9350 de malaltia
 9351 Déu li ferí

9352	fill, qui-n morí.	9388	e crueltat
9353	Prest féu cercar,	9389	de feres dones.
9354	presos portar	9390	Les amazones,
9355	los fills reals.	9391	quant començaren,
9356	Tots ab destrals,	9392	dels que restaren
9357	esquarterar	9393	vius, llurs marits,
9358	féu, e matar	9394	sans o ferits
9359	gran cantitat.	9395	d'una batalla,
9360	Johàs, furtat	9396	de colp d'estralla
9361	—chich qui mamava—	9397	—les envidades,
9362	per qui l'amava	9398	avalotades—
9363	fon amagat;	9399	tots los nafren.
9364	he ben criat	9400	També mataren
9365	al temple dins	9401	pares, germans,
9366	per los rabins.	9402	fills, chichs e grans.
9367	Ab tal remey,	9403	Tots hi moriren!
9368	fon après rey.	9404	Aprés s'uniren
9369	He na Tamar,	9405	casi-nfinides;
9370	¿no féu matar	9406	ensenyorides
9371	lo gran rey Cir,	9407	han molt vixcut
9372	he féu partir	9408	he prou crexcut,
9373	lo cap del cos,	9409	matant los fills,
9374	e-n odre gros	9410	com a conills.
9375	de sanchs d'om ple	9411	No les femelles!
9376	lo cap meté?	9412	Mas les mamelles
9377	Rey de sanchs glot,	9413	dretes llevades,
9378	en lo ple bot,	9414	ab archs armades,
9379	dix: “vull fartar	9415	fent cruel guerra,
9380	he confitar”.	9416	gran part de terra
9381	Perquè-s venjàs.	9417	cert, conquistaren;
9382	Hun altre cas	9418	hedificaren
9383	vull dir, terrible,	9419	temple bellísim,
9384	no menys orrible,	9420	mas nefandísim,
9385	d'ira molt lega,	9421	obra molt vana,
9386	de gran envega,	9422	de na Diana,
9387	iniquitat		

9423 fent hun Déu strany
 9424 d'or o d'estany
 9425 fus, contrafet.
 9426 ¿No fon mal fet
 9427 com na Justina,
 9428 mare mesquina
 9429 d'enperador,
 9430 del Creador
 9431 renegadora,
 9432 emparadora
 9433 dels arrians,
 9434 dels crestians
 9435 pus de vint mília,
 9436 a sa família
 9437 martiriar
 9438 féu e matar?
 9439 Ans cristiana,
 9440 puy arriana
 9441 apostatà,
 9442 puy esclatà!
 9443 Huna vil fembra
 9444 —del nom no-m menbra—
 9445 la qual tenia
 9446 fill qui seguia
 9447 al sant Andreu,
 9448 com ella-l véu
 9449 jove, polit,
 9450 del pare-l llit,
 9451 l'instà sullàs
 9452 he violàs.
 9453 Fer no u volgué.
 9454 Recorregué
 9455 ella-l pretor,
 9456 posant clamor
 9457 de violència.
 9458 Sens audiència,
 9459 de l'innocent
 9460 no mal mirent,
 9461 fon condempnat
 9462 ser ofeguat,
 9463 llançat al riu.
 9464 Déu lo féu viu,
 9465 Andreu preguant.
 9466 Del cel ragant
 9467 llamp la ferí,
 9468 he descobrí
 9469 sa malvestat.
 9470 No menys peccat
 9471 he desamor
 9472 féu na Lleunor,
 9473 reyna chiprana,
 9474 qui fon jermana
 9475 del vell qui-s diha
 9476 duch de Guandia.
 9477 A son cunyat,
 9478 tot descuydat
 9479 lo féu matar.
 9480 He féu entrar
 9481 dins Famoguosta,
 9482 més que llaguosta,
 9483 gent genovesa.
 9484 De roba fesa
 9485 he violada,
 9486 en la entrada
 9487 prou n'i agué!
 9488 Cert, bé tingué
 9489 iníqua fúria
 9490 he gran lluxúria

9491	huna-n Castella	9525	los ulls los torquen.
9492	reÿna vella,	9526	Axí-ls enforquen,
9493	mare del rey,	9527	doguals los filen,
9494	cerquant remey	9528	los més avilen!
9495	a sa calor,	9529	Si hu sols n'an,
9496	per foll·amor	9530	pus foll lo fan
9497	d'un taguarí,	9531	he ignocent,
9498	donant verí	9532	grosser, dolent.
9499	al rey fill seu!	9533	Viudes, pus nicis,
9500	Altre mal greu,	9534	de pigós vicis.
9501	de no menys dan	9535	Los més penjats
9502	qual als chichs fan,	9536	són llurs criats,
9503	vull recitar:	9537	los alcavots
9504	lo mal criar	9538	he gualiot.
9505	dels fills fadrins,	9539	Fembres errades
9506	que-ls fan rohins,	9540	he coronades
9507	ben enpastats	9541	en lo poblich,
9508	he viciats,	9542	viudes te dich
9509	cobrint, scusant,	9543	les han criades.
9510	desenculpant	9544	Folles yrades,
9511	ses oradures	9545	si carta giren,
9512	he travesures,	9546	pus fort los firen
9513	friandaries	9547	he sens rahó.
9514	he llepolies,	9548	Ab bon bastó,
9515	lladrupejar,	9549	veureu sovar
9516	tacanyejar.	9550	cap, braç trencar,
9517	Axí-ls desvien!	9551	croxir los ossos;
9518	Pares bé-ls crien.	9552	la carn a mossos
9519	Ab rahó-ls baten.	9553	d'anques tallar;
9520	Mares "que-ls maten!"	9554	stopa liguar
9521	veureu cridar,	9555	grossos moxells,
9522	he flastomar	9556	ab bons cordells,
9523	"pare cruel!"	9557	al ventre y cames,
9524	Ab lo llur vel	9558	encendre-y flames,

9559 lexant cremar;
 9560 nas, dits levar,
 9561 he a les filles,
 9562 ab les clavilles
 9563 ferir de punta,
 9564 la pell pus junta
 9565 he verguonyosa;
 9566 ab fus, filosa,
 9567 arrancar l'ull.
 9568 Lexar-me vull
 9569 llur crueldat,
 9570 iniquitat,
 9571 insipiència
 9572 e negligència
 9573 pus recitar.
 9574 Per apartar
 9575 l'estil de llarch,
 9576 descolle l'arch
 9577 he pus no-l stire;
 9578 l'aladre gire.
 9579 Torn-al camí
 9580 d'on m'apartí,
 9581 al natural
 9582 llur general.
 9583 Per què pensaren
 9584 he començaren
 9585 la indicible
 9586 pudent, orrible,
 9587 fort llebrosia:
 9588 la sodomia
 9589 —peccat no poch
 9590 digne de foch,
 9591 del mundanal,
 9592 he infernal
 9593 a l'arma y cos—
 9594 dins lo llur clos
 9595 no ben tancat,
 9596 per tal peccat,
 9597 o com Déu vol,
 9598 formar-se sol
 9599 del qu-és posible
 9600 lo menys noïble,
 9601 millor vivent
 9602 ocultament.
 9603 Obrant natura,
 9604 de podridura
 9605 d'umós corruptes,
 9606 sovint, no y duptes,
 9607 serguantanetes,
 9608 serps, granotetes,
 9609 rates penades,
 9610 feres alades
 9611 he baboïnes,
 9612 per draps, cortines,
 9613 volen e van.
 9614 Cranchs, polps s'i fan
 9615 dits companyons,
 9616 semblants ronyons;
 9617 moles diformes,
 9618 de leges formes
 9619 he mostruoses.
 9620 Més són ventoses
 9621 d'odre mig buyt,
 9622 d'aygues conduyt.
 9623 Tabal, tanbor,
 9624 par la remor

9625	de llur costat;	9659	ans les perdràs;
9626	ventositat,	9660	si-l cremaràs,
9627	grossa vapor.	9661	may clar flameja,
9628	De llur fredor,	9662	tostems blaveja.
9629	dins engendrada,	9663	No-n val res l'escha,
9630	en la yllada	9664	la nafra frescha;
9631	molts sons fa fer,	9665	si li'n fan bena,
9632	com fa troter	9666	s'estiomena
9633	de Llenguadoch.	9667	o s'i fan cuchs.
9634	No dura poch	9668	Qui talla buchs,
9635	ser mestruoses,	9669	si d'ell fum porta,
9636	molt enugoses,	9670	d'abelles morta
9637	lo quart del mes.	9671	cau la mitat,
9638	Per tant, jamés,	9672	enbolicat
9639	les dones gregues,	9673	ab tal bafor.
9640	monges e llegues,	9674	De la llavor
9641	ni les juhies,	9675	dels cuchs de seda
9642	huyt o nou dies,	9676	més se'n refreda,
9643	mentres sanch tenen,	9677	no se n'aviva
9644	ni van ni vénen	9678	o s'eschaliva.
9645	a Déu preguar.	9679	Pur viu-ne pocha
9646	Al templ-entrar	9680	si-l drap la tocha.
9647	no-ls és permés;	9681	Si són presents,
9648	en l'estiu més,	9682	tocans, vehens,
9649	per tant com puden.	9683	quant han llur magna,
9650	Del drap que-s muden	9684	l'ome que-s sagna,
9651	fetilles fan;	9685	pus sanch no n'ix
9652	del que-n roman,	9686	o s'esmortix.
9653	may bon paper	9687	Si tals s'aturen,
9654	d'ell se pot fer.	9688	quant metges curen
9655	Si-n fas penó,	9689	l'ome nafrat,
9656	mès al maymó	9690	és tart curat
9657	de les gualeres,	9691	o ben prest mort.
9658	bon vent no speres,	9692	Si van per l'ort,

9693 los arbres sequen;
 9694 maten, entequen
 9695 herbes, si-n cullen;
 9696 hi l'espill sullen,
 9697 e com llops miren.
 9698 Més si may firen
 9699 ab llur saliva,
 9700 no speres viva
 9701 l'escorpió.
 9702 Infecció
 9703 he verins obra,
 9704 lo vi que-ls sobra
 9705 en la llur copa,
 9706 o si y fan sopa,
 9707 en l'om, si y beu,
 9708 rentar-la deu.
 9709 De furioses
 9710 he rabioses,
 9711 guocets orinen
 9712 he s'enverinen,
 9713 per tració,
 9714 complexió,
 9715 mudant ab art.
 9716 De certa part
 9717 l'umit, si-t tocha,
 9718 la mort te flocha
 9719 com [a] Alexandre.
 9720 Quin celiandre
 9721 per a llonch ús!
 9722 Ab cert greix fus,
 9723 com diu la gent,
 9724 se fan hungüent

9725 he bruxes tornen.
 9726 En la nit bornen;
 9727 moltes s'apleguen,
 9728 de Déu reneguen.
 9729 Hun boch adoren.
 9730 Totes honoren
 9731 la llur caverna,
 9732 qui-s diu Biterna.
 9733 Mengen e beuen,
 9734 après se lleven,
 9735 per l'ayre volen.
 9736 Entren hon volen
 9737 sens obrir portes.
 9738 Moltes n'an mortes
 9739 en foch cremades,
 9740 sentenciades
 9741 ab bons processos,
 9742 per tals excessos,
 9743 en Catal·lunya.
 9744 Tal fet, si-s lunya
 9745 de veritat,
 9746 ja-s declarat
 9747 en lo decret.
 9748 Allà-t remet.
 9749 Fet és mirable:
 9750 lo gran Diable
 9751 qui les guanyà,
 9752 hi té la mà.
 9753 Ell les enguana
 9754 he les profana,
 9755 fins que són preses,
 9756 en carçre meses
 9757 a mal llur grat.

9758 La libertat,
 9759 com l'an perduda,
 9760 pus no·ls ajuda
 9761 ni·ls val pus l'art.
 9762 D'elles ja fart,
 9763 quant són al foch,
 9764 ell se'n trau joch
 9765 he se'n fa trufa.
 9766 Al foch los bufa.
 9767 Més les dampnades
 9768 són inclinades,
 9769 naturalment,
 9770 mes follament,
 9771 ser fetilleres
 9772 he sortilleres,
 9773 conjuradores,
 9774 invocadores
 9775 he adivines.
 9776 Moltes mesquines,
 9777 ab geumencia,
 9778 nigromancia,
 9779 són fitonesses.
 9780 Les diablesses,
 9781 totes malignes,
 9782 cert, són indignes
 9783 per los esguards
 9784 de males arts
 9785 he fals compàs,
 9786 *et aliàs*,
 9787 hom s'i acoste,
 9788 mas deu ser oste
 9789 de sols mig dia.
 9790 He tirant via,
 9791 poch aturant
 9792 he menys curant
 9793 del llur acost,
 9794 qui passa tost
 9795 he tant l'om cansa!
 9796 Llur amistansa,
 9797 afecció,
 9798 dilecció,
 9799 treva y amor,
 9800 sens oy, rancor,
 9801 gronyir, renyar,
 9802 no pot durar
 9803 al més hun·hora.
 9804 Si no ab nora
 9805 o ab fillastre,
 9806 sogre, padastre,
 9807 sogra, cunyada,
 9808 acompanyada
 9809 ab quisque sia,
 9810 la revessia
 9811 és llur camisa.
 9812 Sens pagar sisa,
 9813 ab quants pratiquen,
 9814 ab tots repiquen.
 9815 Neguen si deuen,
 9816 crim fals alleuen.
 9817 Secrets descobren,
 9818 ab ales cobren.
 9819 Ab lo bech piquen
 9820 he prevariquen.
 9821 Mentint difamen.
 9822 Puy res no amen
 9823 ésser amades,
 9824 vana y debades

9825	és tal husança:	9858	de dia-n dia
9826	sols sa criaça,	9859	l'eclésiàstich
9827	qu-és tendrelleta,	9860	estat monàstich,
9828	mentres l'alleta	9861	tot sacerdoti
9829	la pot amar.	9862	posat en oci,
9830	Lo desmamar	9863	se divertia
9831	partex l'amor	9864	e-s convertia
9832	en l'amarguor	9865	en dar plaés
9833	d'acéver groch,	9866	a ses mullés;
9834	qual en lo broch	9867	he sostenir
9835	de llus mamelles	9868	he mantenir
9836	se posen elles	9869	elles guarnides,
9837	quant los desmamen.	9870	cases fornides.
9838	Ja par desamen	9871	Déu invocat,
9839	llur criatura,	9872	he convocat
9840	mostrant figura,	9873	tot l'apostòlich
9841	començament	9874	senat catòlich,
9842	he tastament	9875	ab gran conflicte,
9843	de l'amarguosa	9876	ell féu edicte
9844	vida penosa	9877	he decret llarch,
9845	que passar deuen,	9878	llevant l'enbarch,
9846	qui llur llet beuen	9879	tot rasament,
9847	he mal cuynat.	9880	del casament
9848	Pel mal veynat	9881	als capellans.
9849	he sobres dan	9882	Sols apellans
9850	que totes fan	9883	foren los grechs,
9851	a tot vehí,	9884	qui, com folls llechs,
9852	hi provehí	9885	fan matrimonis.
9853	Calixte Papa,	9886	Llurs patrimonis
9854	vestint la capa	9887	per los fills vénen,
9855	d'apostalat:	9888	tots alienen
9856	vent asolat	9889	he destrohén.
9857	he ja-s perdia	9890	Déu no servexen

9891 deliurament.
 9892 Lliberament
 9893 viuen llatins,
 9894 qui tots matins
 9895 missant conbreguen.
 9896 Tots a Déu preguen,
 9897 dien ses ores;
 9898 mullers ni nores,
 9899 gendres, nebodes,
 9900 casaments, bodes,
 9901 res no-ls embargua.
 9902 Bé fon amargua
 9903 hun temps la sgleya,
 9904 com ella-s veyà
 9905 ser enguanada!
 9906 Huna malvada,
 9907 hom se fingia.
 9908 Per sa mongia
 9909 he ficció,
 9910 elecció
 9911 fon feta d'ell,
 9912 papa novell.
 9913 Violentment
 9914 he dignament
 9915 Déu la matà.
 9916 Ella sclatà:
 9917 mostràs ser dona.
 9918 Per tant, en trona,
 9919 públicament,
 9920 ab tocament
 9921 si-s hom se prova,
 9922 com se renova
 9923 lo Pare Sant;
 9924 totstemp pensant

9925 que-l Redemptor,
 9926 d'ells fundador
 9927 he fonament,
 9928 claus, regiment
 9929 a hom donà,
 9930 he ordenà
 9931 sols mascle hom.
 9932 Guarden e com
 9933 may no-ls enguane
 9934 dona, ni-ls mane,
 9935 ni órden prengua,
 9936 ni may emprengua
 9937 de fer sermons.
 9938 De fe tres móns
 9939 regiraria
 9940 llur parleria!
 9941 Ni han permés
 9942 ogen jamés
 9943 confessions.
 9944 D'elles perdons
 9945 nunca s'aurien:
 9946 revelarien
 9947 peccats secrets!
 9948 Foren discrets
 9949 pròmens e savis,
 9950 los pares, avis,
 9951 qui desviaren
 9952 he apartaren
 9953 de clerecia
 9954 tal travessia
 9955 he gran destorp.

***Seguona part
 del tercer***

9956 E tu, vell corp,
 9957 com alquimista
 9958 avent ja vista
 9959 llur art frustrada,
 9960 altra veguada
 9961 experimenta,
 9962 no se n'absenta
 9963 ni se n'aparta,
 9964 ni may se farta
 9965 bufar al foch;
 9966 he com en joch,
 9967 lo perdedor
 9968 gran jugador,
 9969 ab mala sort
 9970 para pus fort
 9971 he mil jochs muda;
 9972 fins que perduda
 9973 ha sa moneda
 9974 may se'n refreda,
 9975 ven tot quant té,
 9976 quant no y ha què
 9977 per jugar furta;
 9978 a mort s'ahurta
 9979 per tornar tost;
 9980 fins que desbost
 9981 guanye quisvulla,
 9982 allí-s despulla
 9983 en lo taulell.
 9984 Tu, pagés vell,
 9985 laciviós,
 9986 porfidiós,
 9987 axí u faràs:
 9988 no-t fartaràs
 9989 bufar al foch.

9990 Escach pel roch
 9991 tens per la dona.
 9992 Sus mat te dóna.
 9993 Puys sorguer
 9994 te saben fer
 9995 he no-l conexes,
 9996 yo-t prech te'n dexes.
 9997 May pus no jugues
 9998 ab tals fexugues.
 9999 Si may te tempta
 10000 la llur empremta
 10001 tant afaytada
 10002 he repintada,
 10003 per ta defensa
 10004 dins què són pensa:
 10005 veus-les lluens,
 10006 no tenen dens;
 10007 alcofollades,
 10008 d'ulls afollades;
 10009 per l'enblanquir
 10010 perden l'ohir,
 10011 he l'odorar
 10012 per l'ensofrar.
 10013 Al cap grans banyes,
 10014 dins han migranyes.
 10015 Veus-les brodades
 10016 he divisades,
 10017 coha tallada,
 10018 crencha calada
 10019 fins a les celles.
 10020 Si-t paren belles
 10021 ab tals hufanes,
 10022 no te n'enguanes:
 10023 lleva'ls les robes,

10024	vejes què y trobes;	10058	Mas tota hora
10025	llava'ls la cara	10059	ta carn refrena,
10026	ab aygua clara.	10060	si guerra-t mena
10027	Fora tapins,	10061	libidinosa
10028	mira què tins:	10062	he furiosa,
10029	hun vell monet	10063	com fa-n lo brut.
10030	o cerronet,	10064	Si, dins, virtut
10031	tot cap e cames!	10065	de contenir
10032	Donchs, no t'inflames	10066	no pots tenir,
10033	per llurs pintures	10067	que t'i esforces
10034	ni brodades,	10068	—car no-n fa forces
10035	ni-n faces déus	10069	la part carnal,
10036	com los jueus,	10070	servisial
10037	nostres antichs.	10071	a la rahó—
10038	Dels arreus rics	10072	de bon baró
10039	d'elles, tan bells,	10073	pren bon consell.
10040	collars, anells	10074	A cas novell
10041	d'or, los foneren,	10075	nou emergent
10042	hun Déu se'n feren.	10076	he contingent,
10043	Hidolatraren,	10077	no nessessari,
10044	bou adoraren.	10078	ni voluntari
10045	Tu no adores	10079	ne imposible,
10046	ses alcandores	10080	mas deligible
10047	ni ses lliguaces.	10081	triant millor,
10048	Per ses caraces	10082	a ta calor
10049	ni lluent pell,	10083	seguons la lley
10050	menys pel cervell,	10084	donant remey,
10051	no te'n tribules.	10085	may ha fallit:
10052	Ni t'acumules	10086	de sarments llit,
10053	ydolatries,	10087	he d' <i>agnuscast</i>
10054	per frasqueries	10088	fornix ton trast.
10055	de quantes són,	10089	He d'un cantal
10056	ni pel preguon,	10090	te fes capçal;
10057	ni pel defora.	10091	llançols d'ortigues,

10092	ab què t'abrigues;	10125	dintre recluses,
10093	muller de neu,	10126	les cornamuses
10094	com Fransesch féu.	10127	fan fort inflar,
10095	Vetla, treballa,	10128	dreçar, sonar.
10096	puja, devalla,	10129	Donchs, carn, llegums,
10097	fins que t'enuig.	10130	ni los perfums,
10098	Com Josef fuig.	10131	perquè conciten
10099	Husa lo bany.	10132	apetits citen,
10100	Reb cascun any	10133	no n'uses guayre.
10101	sagnies dues.	10134	Mas, ab desayre,
10102	Fes sovint sues,	10135	ta carn castigua
10103	enans del past.	10136	com enemigua.
10104	Per viure cast,	10137	Porta-n lo llom
10105	les diciplines.	10138	plancha de plom;
10106	He com te dines,	10139	cércol bé stret
10107	pa y aygua usa,	10140	de ferro fret
10108	fin vi refusa,	10141	en los ronyons.
10109	he beu vinagre.	10142	Mulla-ls botons
10110	Lo mengar magre,	10143	en aygua freda.
10111	sols per la vida,	10144	Axí-s refreda
10112	ab certa mida,	10145	tal moviment.
10113	ans poch que massa.	10146	Lo sentiment,
10114	Carn de res grassa,	10147	rahó senyora,
10115	llet e los ous,	10148	la carn traydora
10116	potatges, brous,	10149	de l'hom discret,
10117	lo menjar blanch,	10150	ab si retret
10118	fan molta sanch,	10151	deu rominar,
10119	donchs, molt sement	10152	he dominar
10120	he moviment.	10153	he ben regir.
10121	Llegums, fumosos	10154	He deu fogir,
10122	són e ventosos,	10155	no sols pensar,
10123	cuyts o torrats;	10156	mas somiar
10124	ventositats	10157	avinentea.
		10158	Lluquet e tea

10159	és de chich foch,	10193	refrigerar;
10160	he poch a poch	10194	o per squivar
10161	s'encén molt gran.	10195	aquell peccat
10162	¿Qui lo gran dan	10196	pus difamat;
10163	pot estimar,	10197	o si no vols
10164	qual per Thamar	10198	habitar sols,
10165	se féu Amon?	10199	per ser servit
10166	Cert, Absalon,	10200	he costeyt.
10167	per ço-l matà.	10201	Per tals esguarts,
10168	Bé-l que pensà	10202	ab bones arts
10169	crexqué-n grans flames!	10203	casar-te pots;
10170	Si tant t'enflames,	10204	o per grans dots
10171	lo seny no y basta,	10205	per ser raxós,
10172	tant te contrasta	10206	o per amós.
10173	la carn e mou,	10207	Ensaga-t'i:
10174	tant fort te rou.	10208	qualsevol fi
10175	Si tant te crema,	10209	que t'i mourà,
10176	torn-a ton tema,	10210	crech te courà.
10177	puy tant te plau.	10211	A hun plaer,
10178	Com dix sent Pau,	10212	auràs certer
10179	<i>més val casar</i>	10213	tantes dolós,
10180	<i>que no cremar.</i>	10214	quantes suós,
10181	¿Quin casament?	10215	treballs de mort,
10182	No semblantment	10216	a hun deport
10183	<i>com mul, cavall,</i>	10217	ha l'ome d'armes.
10184	<i>als quals seny fall;</i>	10218	Perquè-t desarmes
10185	mas sols casar	10219	de tal fatigua,
10186	per venerar	10220	cové yo-t digua
10187	lo sacrament,	10221	per què són tals
10188	Déu molt tement,	10222	descominals,
10189	per seus aver	10223	he d'on los ve
10190	de la muller	10224	tants mals, poch bé.
10191	fills successós;	10225	Hou bé, no dormes!
10192	o per calós	10226	Perquè t'informes
		10227	pus promptament,

10228	primerament	10263	ab simpla fe.
10229	vull explicar	10264	Pel que diré
10230	com llur peccar	10265	—he meditar
10231	he mal los dura,	10266	he contemplar
10232	per llur natura	10267	millor poràs,
10233	he voler d'elles.	10268	quant oyràs
10234	Les maravelles,	10269	les lliçons velles—
10235	virtuts, honós,	10270	ages orelles!
10236	premis, llahós	10271	Déu prepotent,
10237	de sola huna,	10272	lo món present
10238	Mare comuna	10273	crear pensant,
10239	he primicera,	10274	ell començant
10240	major clauera,	10275	al firmament,
10241	capitanessa	10276	de l'ornament
10242	he alcaydessa	10277	he d'invisible
10243	de Parahís,	10278	de tot visible
10244	per ton avís,	10279	fon creador.
10245	hi vull mesclar;	10280	Hútil senyor
10246	he recontar	10281	féu d'animals,
10247	algunes coses,	10282	de minerals
10248	ab què deposes	10283	treballador,
10249	tos moviments;	10284	cultivador
10250	bruts sentiments,	10285	de ferm e moble,
10251	folls apetits	10286	l'om bell, bo, noble,
10252	he vils delits	10287	per ell creat
10253	llexant en terra.	10288	en lo vert prat
10254	En l'alta serra	10289	camp de Domàs,
10255	de meditar,	10290	hon no y romàs,
10256	volent muntar	10291	mas apartat,
10257	l'enteniment,	10292	fon transportat
10258	pus clarament	10293	en Parayís.
10259	si vols apendre,	10294	Com s'adormís,
10260	poràs entendre	10295	Déu per sa mà
10261	lo que no veus,	10296	dona formà.
10262	solament creus		

- 10297 D'una costella
 10298 jus la mamella,
 10299 sens despertar
 10300 ni destorbar
 10301 lo llur sopor,
 10302 sense dolor,
 10303 no res trencant
 10304 ni foradant,
 10305 de l'hom tragué.
 10306 He li plagué
 10307 costella fos,
 10308 no dret fort os,
 10309 mas flach curvat,
 10310 redó, voltat
 10311 per sa natura;
 10312 car tal figura,
 10313 per ser redona,
 10314 molt poch s'adona
 10315 ab cos dret, pla:
 10316 tal virtut ha
 10317 he calitat.
 10318 Ab l'om pla nat,
 10319 ella·b sa punta
 10320 may se conjunta.
 10321 Qual vol, tal és,
 10322 ni menys ni més.
 10323 Pus no·s torçria
 10324 ni·s dreçaria,
 10325 ans se trencara,
 10326 si la forjara
 10327 d'algun fort fòcil.
 10328 May fòra dòcil,
- 10329 nunca flectible,
 10330 pus fort flexible,
 10331 com l'arch turqués
 10332 fet al revés.
 10333 D'una cabreta
 10334 pres la coheta,
 10335 llengua li'n féu.
 10336 Cert, bé prevéu
 10337 Déu que seria!
 10338 Ab maestria,
 10339 imposà nom:
 10340 Adam a l'hom,
 10341 Ev[a] a la dona.
 10342 Adam, camp sona
 10343 vermell o roig;
 10344 Eva, mal guoig,
 10345 maldició,
 10346 perdió
 10347 he remor d'ossos,
 10348 boca e mossos,
 10349 plor s'enterpreta
 10350 seguons la lletra.
 10351 Per Déu donada,
 10352 li fon manada
 10353 huna primera
 10354 lley, prou llaugera,
 10355 que la servàs.
 10356 Ella soldàs
 10357 ab hun dapnat
 10358 apostatat,
 10359 a Déu rebel,
 10360 llançat del cel,
 10361 superbiós,

10362	molt envegós,	10396	eternalment
10363	malvat sperit.	10397	fon condempnada.
10364	Sols per son dit	10398	A mort dampnada
10365	la lley trencà.	10399	he malaÿda,
10366	Ella peccà	10400	tota sa vida
10367	de crim molt fort,	10401	ser subjuguada
10368	digne de mort:	10402	he bandejada
10369	majestat llesa.	10403	de Parayís,
10370	Per Deú represa	10404	tostemps parís
10371	fon e citada.	10405	no sens tristor,
10372	Tota sglayada,	10406	ab gran dolor.
10373	comoció,	10407	De l'obeyr
10374	conpuncció	10408	he reverir
10375	he resistència,	10409	he ser subjecta,
10376	erubecència	10410	tota sa secta
10377	se ach sentida.	10411	may n'à fet res:
10378	Enverguonyida,	10412	llur crèdit és.
10379	al natural	10413	Puys fo primera
10380	lloch maternal	10414	ella parlera
10381	per fer infants,	10415	—primer mengà
10382	de fulles grans	10416	he menegà
10383	de les figueres,	10417	la llengua y morros;
10384	verdes, lleteres,	10418	restaren forros
10385	féu cobertura.	10419	a ser llenguda—,
10386	En llur fisura	10420	puy no fon muda,
10387	tocà-y la llet:	10421	de tal plomada
10388	llexà-y de fet	10422	vent-s-agreujada,
10389	la ordinària,	10423	creu s'apellà.
10390	hereditària,	10424	Del part callà
10391	prohig[a], ardor.	10425	—qui call-atorgua—.
10392	Com sa error	10426	L'amargua porgua
10393	no confessàs,	10427	del parturir,
10394	ans l'escusàs	10428	dolor, morir,
10395	ab la serpent,	10429	per ço li resta.

10430	De ser infesta,	10464	Déu no tement,
10431	contrariant	10465	guanyà·ls mals Eva.
10432	he rebel·lant,	10466	Dexà·n ereva
10433	a l'hom fent bregua,	10467	sa genitura.
10434	d'axò n'al·legua	10468	Molt poch se'n cura
10435	prescripció,	10469	de tal erència
10436	possessió	10470	la decendència,
10437	de fe antiga.	10471	cert, masculina;
10438	Primer·amigua	10472	la femenina
10439	fon del diable;	10473	és qui s'atura
10440	per conestable	10474	la diablura
10441	ella·l prengué.	10475	qu·ella·ls lleguà.
10442	De mala fe	10476	Ella lliguà
10443	posseïdores,	10477	a ses ereves,
10444	detenidores	10478	ab fermes treves,
10445	de s·amistat,	10479	ab l'inferral,
10446	ab malvestat,	10480	llur special,
10447	e contra dret	10481	drach Llucifer.
10448	pus ver, de fet,	10482	D'ell, sensaler,
10449	han prescrit	10483	emphiteotes
10450	contra·l marit	10484	les féu a totes,
10451	rebel·lió.	10485	jus sa fadigua,
10452	Contenció	10486	he les obligua
10453	totes abrigua!	10487	a fer errades.
10454	Donchs, per la figua	10488	Té capbreuades
10455	—o altra fruyta—	10489	totes arreu
10456	qual sens gran lluyta	10490	en son capbreu,
10457	fort cobegà,	10491	a sens no cert.
10458	tastà, mengà,	10492	Tal li fa vert,
10459	delliberada,	10493	tals, atzurat,
10460	no pas forçada,	10494	altra, morat,
10461	la lley trencant.	10495	les més vermell,
10462	No gens duptant	10496	negre, burell,
10463	lo manament,		

- 10497 groch o tenat,
 10498 o alquenat.
 10499 Són assensides
 10500 he bé stablides,
 10501 ab drets, lloïsmes.
 10502 Ab sos sofismes,
 10503 llímits e fites,
 10504 les té descrites
 10505 en manual.
 10506 Aquest sensal,
 10507 peyta, resens,
 10508 mil quatre-cens
 10509 vint-set complits
 10510 anys són finits
 10511 —sens trenta-tres
 10512 anys, los primés
 10513 des que naxqué,
 10514 mentres vixqué
 10515 lo Paguador—
 10516 que, per viguor
 10517 d'un instrument
 10518 —gràci·avent—
 10519 fon ja quitat,
 10520 he cancellat,
 10521 en lo notal,
 10522 l'original
 10523 antich contracte.
 10524 Desfet lo pacte
 10525 he difinit,
 10526 preu infinit
 10527 de carn e sanch,
 10528 per fer-lo franch,
 10529 ne fon paguat
 10530 he revocat.
 10531 Lo pleguador,
 10532 com robador,
 10533 apresonat
 10534 he castiguat.
 10535 Elles encara,
 10536 no·bstant la·mpara,
 10537 afranquiment
 10538 he quitament,
 10539 per fer plaer
 10540 ab el peyter,
 10541 d'ell no reneguen,
 10542 ne li deneguen
 10543 la senyoria,
 10544 ans volen sia
 10545 perpetual.
 10546 Crisma ni sal,
 10547 de padrins fe,
 10548 no les reté
 10549 ni se n'amaguen.
 10550 Totes li paguen
 10551 morabatí,
 10552 en lo matí
 10553 de Sent Johan,
 10554 o dat ho han
 10555 jorn de Ninou.
 10556 La boca·s clou
 10557 a Carnestoltes.
 10558 D'estes reboltes
 10559 —atén, escolta—,
 10560 Déu sols n'à·bsolta
 10561 de totes huna,
 10562 lluent com lluna,
 10563 cintil·lant stela;
 10564 més que cel cela,
 10565 ab lo sol sola;
 10566 com voltor vola,
 10567 abella bella;

10568	ovella vella	10602	grosses, inflades,
10569	he signant signe;	10603	ab set dolós;
10570	fènix insigne;	10604	de set colós
10571	colent coloma;	10605	totes tacades,
10572	ben olent guoma,	10606	de set picades
10573	segur seguonya.	10607	caps de serpent.
10574	Del sens e ronya	10608	Tal excel·lent
10575	he victigual	10609	casa obrada,
10576	tan general,	10610	hedificada
10577	sola n'és francha.	10611	sus set colones
10578	Més que neu, blanca,	10612	d'or, e redones;
10579	rosa, gesmir,	10613	llibre tanquat
10580	he flor de llir.	10614	he sagellat
10581	Més que mirall	10615	ab set sagells;
10582	he pur cristall,	10616	de set ramells
10583	Inmaculada.	10617	arbre de vida;
10584	No may tachada	10618	sana, guarnida
10585	de l'heretatge,	10619	de set virtuts;
10586	hach avantatge,	10620	ab set escuts
10587	sublimitat,	10621	he mil defesa;
10588	gran dignitat	10622	en set entesa
10589	he privilegi.	10623	arts liberals;
10590	Sobre·l col·legi	10624	Zodiachals
10591	de les catives,	10625	les set planetes,
10592	porroguatives	10626	ab set cometes
10593	obté molt altes;	10627	la inllumenen.
10594	totes malaltes,	10628	Set llums li tenen
10595	d'elles molt flaques,	10629	set canalobres:
10596	com les set vaques	10630	set cares obres,
10597	egipcianes;	10631	proximals, pies,
10598	altres malsanes	10632	en los set dies,
10599	de set humós,	10633	disapte més,
10600	ab set thumós;	10634	car jorn seu és
10601	molt engrassades;	10635	singularment.

- 10636 Car, certament,
 10637 en semblant dia,
 10638 la fe-s perdia:
 10639 sola tengué
 10640 ferma la fe.
 10641 Per tots fon rota.
 10642 La sgleya tota
 10643 sola fon ella.
 10644 Per ço s'apella
 10645 seu lo disapte.
 10646 Dant bon recapte,
 10647 potent obrera.
 10648 Pels seus guerrera,
 10649 defenedora
 10650 he protectora
 10651 als caminans
 10652 he batallans;
 10653 guanfanonera,
 10654 portant bandera
 10655 de pur argent,
 10656 blanch e lluhent.
 10657 Humilitat,
 10658 virginitat
 10659 és llur empresa.
 10660 Per sa noblesa,
 10661 maternitat,
 10662 fecunditat
 10663 és sa llurea.
 10664 Per tant-altea,
 10665 mereix aquesta
 10666 de dita questa
 10667 ésser exhemta.
 10668 D'aquella-npremta
 10669 original,
 10670 cort divinal
- 10671 ha preservat
 10672 he reservat
 10673 aquesta sola.
 10674 Hun-altra scola
 10675 saps que opina
 10676 altra doctrina
 10677 de la susdita.
 10678 Sense sospita,
 10679 creu quala vullés.
 10680 Puy no t'arrulles,
 10681 ni-t desonestes
 10682 fent vanes festes,
 10683 detracciions,
 10684 maldicions,
 10685 contaminant,
 10686 calumpniant
 10687 en trones, setges;
 10688 dient eretges,
 10689 mals cristians,
 10690 pechs, ignorans,
 10691 los qui mantenen
 10692 la part qu-entenen
 10693 ser veritat.
 10694 Pluralitat
 10695 de doctós sans,
 10696 grans discordans
 10697 d'opinió,
 10698 la qüestió
 10699 ret fort duptosa,
 10700 dificultosa
 10701 de dicidir.
 10702 Lo sostenir
 10703 lo hoc o no,
 10704 conclusió
 10705 és de fatigua,
 10706 dels sants antigua

- 10707 d'abdós les parts,
 10708 de saber farts,
 10709 tots aprovats
 10710 canonizats.
 10711 Alguns moderns
 10712 són fets guoverns
 10713 de barques velles;
 10714 velles querelles
 10715 han fetes pròpies,
 10716 he són grans còpies
 10717 desafaynades;
 10718 són-se mesclades,
 10719 nom husurpans
 10720 de capitans,
 10721 en bando strany.
 10722 Mortal afany
 10723 n'an pres de més:
 10724 no-n sabran res
 10725 mentres viuran.
 10726 Morts com seran,
 10727 en Parayís,
 10728 lo llur divís,
 10729 ocularment
 10730 he clarament,
 10731 veuran finat.
 10732 Ací-l combat
 10733 resta duptós,
 10734 mas profitós
 10735 prou a la sgleya.
 10736 Car, seguons deya
 10737 qui papa fo
 10738 en Avinyó,
 10739 Benet de Lluna,
 10740 a la comuna
 10741 hutilitat
- 10742 aquest debat
 10743 ha fet gran bé:
 10744 molts en la fe
 10745 dels poch amichs,
 10746 científichs,
 10747 grans tehològichs,
 10748 sofistes, llògichs,
 10749 disputadós,
 10750 sermonadós
 10751 los ha fets fer.
 10752 Los quals, poder,
 10753 pacificats,
 10754 a l'oci dats,
 10755 tots ignorans
 10756 he rústechs sans
 10757 se restarien;
 10758 derrocarien
 10759 l'edificat.
 10760 Magnificat
 10761 ha l'edifici
 10762 llur exercici
 10763 tant envegós
 10764 com curiós,
 10765 he quèstió.
 10766 Cert, obsció,
 10767 segur, pots pendre;
 10768 tenir, defendre
 10769 com a brocarts
 10770 abdós les parts,
 10771 sens por de foch.
 10772 La part que-t moch
 10773 de *No concepta*
 10774 és molt accepta
 10775 a la més flota;
 10776 par pus devota
 10777 he prou segura.

10778	No la fa scura	10813	de verge llim,
10779	gens aquell crit	10814	terrós tarquim,
10780	qui fon hoÿt	10815	féu l'om manant,
10781	en Patmos bé:	10816	dient, parlant.
10782	l'àguila <i>Ve!</i>	10817	He del costat,
10783	a tots naxens	10818	sens fer forat,
10784	terratinents	10819	tragué costella
10785	dir tres veguades.	10820	e-n féu femella.
10786	<i>Ave</i> , debades,	10821	E dix: <i>crexeu</i> .
10787	l'àngel no dix.	10822	Sols pel dit seu
10788	Aquell seguix	10823	he sa virtut
10789	fel relador,	10824	han concebut
10790	embaxador	10825	he engendrat,
10791	de Déu primer.	10826	ensemps mesclat
10792	<i>Ave</i> , certer,	10827	de dos sement,
10793	capgirant <i>Eva</i> ,	10828	no altrament.
10794	tots tres <i>Ve!</i> lleva	10829	He qui, baxat
10795	he la n'apura.	10830	he humanat
10796	La sens <i>Ve!</i> pura,	10831	sens home pare,
10797	plena, perfeta;	10832	de sola mare
10798	la tota neta,	10833	sa carn prengué,
10799	sense querella;	10834	¿no sospengué
10800	la tota bella,	10835	tal mesclament?
10801	ver or sens ligua;	10836	Cert, qui-s potent
10802	mare y amigua	10837	fer gran misteri,
10803	del Creador,	10838	lo vituperi
10804	potent Senyor.	10839	chich, ansiós;
10805	De <i>Ve!</i> brotura,	10840	contagiós,
10806	res de sutzura	10841	hereditari;
10807	en cos, sperit,	10842	involuntari,
10808	haver sentit	10843	accidental;
10809	sols hun instant,	10844	no-sencial
10810	no-s versemblant.	10845	ni positiu,
10811	Qui de no res	10846	sols privatiu
10812	féu tot quant és,	10847	de natural,

10848	original,	10882	Cremar al foch
10849	vera justícia,	10883	és natural;
10850	no gens malícia,	10884	Déu eternal
10851	bé-l pot suspendre!	10885	lo sospengué.
10852	Quant volch rependre	10886	Donchs, bé pogué
10853	fort Eva, Déu,	10887	tal <i>Ve!</i> suspendre.
10854	per lo que féu,	10888	Sens molt contendre,
10855	¿no condempnà,	10889	com féu la lley
10856	sentencià,	10890	aquell bon rey
10857	en lo parir	10891	dit Asuer,
10858	totes sentir	10892	¿la reyna Ster
10859	pena, dolor,	10893	no la'n tolgué,
10860	por e tristor?	10894	quant li vengué
10861	Esta parí,	10895	ben abillada,
10862	mas no sentí	10896	aconpanyada
10863	dolor alguna!	10897	de ses donzelles?
10864	Qui la comuna	10898	No-t maravelles
10865	lley, general	10899	si qui pot més
10866	he corporal,	10900	la lley sospés!
10867	sospés en ella,	10901	¿No pot fer déus
10868	la lley aquella	10902	més que los seus
10869	accidental,	10903	subdeleguats,
10870	d'original	10904	metges, prelats?
10871	bé poch suspendre.	10905	Lo confessor,
10872	Com quant encendre	10906	lo peccador,
10873	féu gran fornal	10907	de tots peccats
10874	aquell rey tal	10908	greus confessats,
10875	de Babilònia,	10909	puy bé-ls engrune,
10876	per querimònia	10910	¿no-l ret immune
10877	dels tres juheus,	10911	he desinferna
10878	qui llus vans déus	10912	de mort eterna?
10879	no adoraren,	10913	¿No-s dit al doble
10880	hon no-s cremaren	10914	metge, pus noble,
10881	ni molt ni poch.	10915	lo preservant

10916	que lo curant,	10951	de tal canyella,
10917	lo mal que veu?	10952	sarment novella,
10918	L'alt metge Déu,	10953	de bàlsem planta.
10919	scientific,	10954	Filla tan santa,
10920	ver, magnífich,	10955	de sants parents
10921	inegrotable	10956	jutges sabents,
10922	o inpeccable,	10957	patriarchals
10923	dignificada,	10958	he profetals
10924	deíficada	10959	he sacerdots
10925	ans que-l món fos,	10960	sants e devots.
10926	ell, gloriós	10961	He dels reals,
10927	en l'eternal,	10962	a Déu lleals,
10928	<i>in mente</i> tal,	10963	de fet fon nada.
10929	com Papa fa,	10964	Fon nomenada
10930	la reservà	10965	nom honorós,
10931	he prelegí.	10966	bell, graciós,
10932	Puys confegí	10967	per Déu manat.
10933	santificada,	10968	He comanat
10934	vergua plantada,	10969	pel misatger
10935	per dar salut	10970	àngel, certer,
10936	al món perdut;	10971	al pare prom
10937	enmig del temps,	10972	li posàs nom
10938	entre-l[s] stremps	10973	molt alt: Maria.
10939	del món, enmig;	10974	Vol dir migdia,
10940	en lo config	10975	alba, diana
10941	de la promesa	10976	he tremuntana.
10942	terra, sosmesa	10977	De mar la stela,
10943	als de Judà.	10978	he nau ab vela
10944	Déu saludà	10979	amarinada.
10945	en lo migjorn	10980	Il·luminada,
10946	lo món entorn,	10981	il·luminant
10947	tot, d'orient	10982	lo caminant.
10948	fins al ponent,	10983	He mà daria,
10949	ab la sabor,	10984	més amaria.
10950	suau olor	10985	He maridada.

10986	La mar salada,	11020	devoció
10987	o mar amargua,	11021	speritual.
10988	he mare llargua.	11022	Perpetual
10989	Essent chiqueta	11023	virginitat,
10990	d'edat poqueta	11024	entreguitat,
10991	he delicada,	11025	les féu votar.
10992	fon dedicada	11026	Volch-les dotar
10993	servir al temple,	11027	de castedat
10994	hon fon exemple	11028	he d'onestat.
10995	de santedat.	11029	Conplits anys dotze,
10996	En tal edat	11030	ans dels quatorze,
10997	mostrà miracle:	11031	no-bstant lo vot,
10998	al tabernacle,	11032	sens algun dot
10999	quinze grahons,	11033	d'or ne florins,
11000	alts escalons,	11034	los sants rabins
11001	ella-s pujà.	11035	la maridaren.
11002	May s'enujà	11036	Tots acordaren
11003	de la clausura.	11037	fos son marit,
11004	Ab molt gran cura,	11038	pel ram florit,
11005	Déu inspirant	11039	Josep, juheu,
11006	he revelant,	11040	vell del trip seu,
11007	fon prest mestressa	11041	hom cast, honest,
11008	he doctressa	11042	just, sant, modest;
11009	dels majors mestres.	11043	la lley sabent,
11010	Ella-ls féu destres	11044	he Déu tement.
11011	en fer servicis	11045	Abduy parents
11012	he sacrificis	11046	foren consents.
11013	ben acceptables,	11047	Llur volentat,
11014	de Déu placables.	11048	pel parentat
11015	Dins hi vivien,	11049	al casament,
11016	qui Déu servien,	11050	fo prestament
11017	moltes fadrines;	11051	consolidada.
11018	donà'ls doctrines	11052	La maridada,
11019	d'oració,	11053	del marit vell
		11054	prengué l'anell

- 11055 en senyal d'arra,
 11056 millor que Sarra
 11057 la riallosa.
 11058 No fon llebrosa
 11059 huna semmana,
 11060 com la germana
 11061 de Moÿsés;
 11062 Déu fos permés
 11063 set jorns mesella.
 11064 Ni fon aquella
 11065 altra Maria,
 11066 qui no sabia
 11067 què-s demanava;
 11068 fort infestava
 11069 qui no calia.
 11070 Ni escarnia
 11071 son bon marit,
 11072 com ha Davit
 11073 na Micol féu.
 11074 Per ço volch Déu,
 11075 perquè se'n ris,
 11076 may no parís.
 11077 Esta, curosa
 11078 fon y amorosa,
 11079 dolça, [a]gradable,
 11080 no irritable
 11081 com la de Job.
 11082 Tenint a prop
 11083 de son mester
 11084 lo prom fuster,
 11085 en fusteria
 11086 o ferreria
 11087 ell s'afanyava.
 11088 Ella guanyava
 11089 en texidures,
 11090 tallar costures.
 11091 Molt temps filava.
 11092 Cert, no furtava
 11093 cabrit, corder,
 11094 com la muller
 11095 del cech Tobies.
 11096 Les nits e dies,
 11097 a may lexar
 11098 set veus orar.
 11099 Ab prou afany,
 11100 de llur poch guany
 11101 ells se vestien.
 11102 He despenien
 11103 sols nessessari,
 11104 llur ordinari
 11105 abastament.
 11106 Josef, content,
 11107 may enguanat
 11108 en lo cuynat
 11109 fon, com Ysach;
 11110 may enbriach
 11111 fon com Nohé;
 11112 ni cometé,
 11113 de vi torbat
 11114 he crapulat,
 11115 com Llot, incest.
 11116 Josef aquest,
 11117 ab sa muller,
 11118 en pau, plaer,
 11119 molt s'avenien.
 11120 Totstemps vivien
 11121 sòbriament.
 11122 Honestament
 11123 ells se tractaren.
 11124 May se tocharen

- 11125 ni-s conegueren,
 11126 ni may ronperen
 11127 sa virginitat.
 11128 Hi en equitat,
 11129 drets com palmera.
 11130 Cert, l'alma vera
 11131 yo la previu.
 11132 Per ella fiu
 11133 —Déu inspirant,
 11134 yo profetant—
 11135 los bells dictats
 11136 *Càntichs cantats*.
 11137 Fon figurada
 11138 he profetada
 11139 en profecies,
 11140 per Ysahies
 11141 he tots profetes,
 11142 per ella fetes:
 11143 de Nohé l'archa;
 11144 del Patriarcha
 11145 la scala-l cel;
 11146 del temple vel;
 11147 d'Archa o Tora
 11148 pell cubertora;
 11149 d'or la tarraça,
 11150 hurna o taça;
 11151 vergua d'Aron;
 11152 de Gedeon
 11153 conca del ros,
 11154 exut vellós,
 11155 era banyada;
 11156 porta tancada;
 11157 carro d'Elies;
 11158 peix de Tobies,
 11159 del rey la filla,
 11160 lo chic afilla
 11161 llevat del riu;
 11162 he de Daviu
 11163 torre, corona,
 11164 viula, clau, fona;
 11165 del sòl verdesca;
 11166 de Samsó bresca;
 11167 d'Iram argila;
 11168 de rabins vila
 11169 Jetsemaní;
 11170 munt Sinaí;
 11171 Tabor, Orep;
 11172 guot de Josep,
 11173 sach e graner;
 11174 lo guavarrer
 11175 tot emflamat
 11176 he no cremat;
 11177 font, ort tot clos;
 11178 tàlem d'espòs;
 11179 pou de Sichem;
 11180 Jherusalem;
 11181 nau mercadera.
 11182 De sa manera
 11183 yo n'escriví,
 11184 he descriví
 11185 quina seria,
 11186 en darrerria
 11187 d'un meu report:
 11188 muller prou fort,
 11189 ben lluny trobada;
 11190 gran preu preada,
 11191 sabent faynera
 11192 he filanera;
 11193 conservadora,
 11194 he provisora

- 11195 dels servidós.
 11196 Ab senadós
 11197 fa-l marit siure.
 11198 En son ben viure
 11199 és gran e chica,
 11200 pobra e richa;
 11201 dona spectable
 11202 he reductable.
 11203 Entre cent mil,
 11204 la pus humil
 11205 per Déu triada,
 11206 al seu criada
 11207 molt alt misteri.
 11208 Hac ministeri
 11209 angelical,
 11210 dominical
 11211 nunciador,
 11212 pus alt major
 11213 que-l misatger
 11214 de la muller
 11215 de Manué,
 11216 com fill agué
 11217 Samsó forçor.
 11218 L'enbaxador
 11219 fon Guabriel,
 11220 tramés del cel
 11221 ves Gualilea,
 11222 fora Judea.
 11223 En sa frontera
 11224 Natzaret era
 11225 ciutat e flor.
 11226 Ab gran claror
 11227 l'àngel venint,
 11228 Josef dormint,
 11229 a miga nit,
 11230 prop lo seu llit
 11231 entrant tot gint,
 11232 vetlant, llegint,
 11233 la trobà seyta.
 11234 Dix-li: "*Beneyta!*
 11235 *Ave Maria!*
 11236 Senyora mia
 11237 molt graciosa,
 11238 més fructuosa
 11239 que tota mare!
 11240 Perquè-s repare
 11241 nostra ruïna,
 11242 del cel reïna
 11243 tantost seràs.
 11244 Fill concebràs
 11245 reparador
 11246 he Salvador.
 11247 *Déu és ab tu!*"
 11248 Semblant-li cru
 11249 lo que splicà,
 11250 prest replicà
 11251 hun tant torbada
 11252 per l'ambaxada.
 11253 Molt homilment
 11254 he gentilment
 11255 dix ser contenta
 11256 de Déu serventa.
 11257 He migañant
 11258 l'Esperit Sant,
 11259 hac concebut.
 11260 Ab la virtut
 11261 de Déu Altíssim,
 11262 de Fill Santíssim
 11263 restà prenyada,

- 11264 acompanyada
 11265 de son espòs;
 11266 lo ventre clos
 11267 sempre restant.
 11268 Aquell instant
 11269 que dix "*fet sia!*"
 11270 l'umil Maria,
 11271 verge secreta
 11272 fo prenys perfeta;
 11273 verge sancera
 11274 he mare vera;
 11275 verge casada,
 11276 prenys no cansada;
 11277 grossa, llaugera,
 11278 prenys, caminera.
 11279 Hun jorn matí,
 11280 ella partí
 11281 ab lo bon prom
 11282 temprat —he com!—
 11283 de Natzaret.
 11284 Elisabet
 11285 volch visitar,
 11286 he recitar
 11287 del sant prenyat
 11288 al seu cunyat,
 11289 en Zacharies.
 11290 Per alguns dies,
 11291 los consolà
 11292 e y aturà.
 11293 Puy's se'n tornaren.
 11294 Aprés anaren
 11295 —no per delicte,
 11296 mas per edicte
 11297 que féu Sesar,
 11298 covench anar—
- 11299 a Betlem dret.
 11300 Ab prou gran fret
 11301 fon peregrina.
 11302 Dona vehina
 11303 de la ciutat
 11304 no n'agué grat,
 11305 ni la volch rebre.
 11306 En hun pesebre,
 11307 de comú era,
 11308 hac ser partera.
 11309 No y hac madrina,
 11310 sor ni cosina,
 11311 tristor ni por,
 11312 dolor ni plor.
 11313 Filla e mare,
 11314 parí son pare;
 11315 pare e fill,
 11316 sens tot perill;
 11317 fill e Senyor,
 11318 sens entrenyor;
 11319 senyor capdal;
 11320 àguila tal
 11321 vehent, volant,
 11322 al cel pujant.
 11323 Parí ver hom,
 11324 complit chic prom.
 11325 Parí fill bou,
 11326 sacerdot nou.
 11327 Parí lleó,
 11328 rey e baró.
 11329 Parí fill Déu,
 11330 qui lo món féu.
 11331 Parí Messies,
 11332 matant Guolies.
 11333 Parí fill Verb,

- 11334 d'aram la serp.
 11335 Parí giguant,
 11336 Satan lliguant.
 11337 Parí Fill Crist,
 11338 salvant l'om trist.
 11339 Parí ver Cos
 11340 de carn hi d'os.
 11341 Parí fill fort,
 11342 destruynt mort.
 11343 Parí *anyell*,
 11344 *tol peccat vell*.
 11345 Parí fill sant,
 11346 l'om abraçant.
 11347 Parí salut,
 11348 guarint l'om mut.
 11349 Parí fill llum,
 11350 del món trent fum.
 11351 Parí Fill etern,
 11352 qui-ns trau de infern.
 11353 Parí Fill Jhesús,
 11354 Satan fon confús.
 11355 Parí gran Rey,
 11356 per dar-nos lley.
 11357 Parí Redemptor
 11358 hi guovernador.
 11359 Parí lo bé
 11360 c'a tots sosté.
 11361 Parí lo sol,
 11362 jutge sens dol,
 11363 sol de justícia.
 11364 Ab gran perícia
 11365 lo enbolchà,
 11366 e l'adorà
 11367 llatriament.
- 11368 Fon, certament,
 11369 la verdadera
 11370 de Déu primera
 11371 adoradora.
 11372 Aquella hora
 11373 qual ell naxqué,
 11374 trencat caygué
 11375 tot Déu estrany;
 11376 rebé mal guany
 11377 la sodomia,
 11378 ydolatria
 11379 ab sos levites;
 11380 los sodomites,
 11381 mort infernal
 11382 he corporal,
 11383 ab gran escarn.
 11384 Més nat dins carn,
 11385 pel bou e ruch,
 11386 com rey e duch
 11387 fon conegut;
 11388 servit, temut
 11389 com Déu Senyor.
 11390 L'emperador
 11391 Octovià,
 11392 ell l'adorà
 11393 com a ver Déu.
 11394 En Roma-l véu
 11395 visiblement
 11396 anar pel vent.
 11397 Ampla font d'oli,
 11398 del Capitoli
 11399 molt prop hixqué.
 11400 Lo Nil crexqué,
 11401 reguant jovades
 11402 lluny set jornades,

- 11403 més que may féu
 11404 ni may se véu.
 11405 He pastós certs,
 11406 essent desperts
 11407 vetlant ovelles,
 11408 cançons novelles
 11409 àngels cantans,
 11410 manifestans
 11411 *Déu nat!* hoÿren.
 11412 De fet partiren
 11413 e-l visitaren,
 11414 hi u recitaren
 11415 bé stesament.
 11416 En lo ponent,
 11417 tres sols s'i veren:
 11418 tots tres hu-s feren.
 11419 He fon trobada
 11420 pedra tallada
 11421 en mena nova
 11422 —dins era tova—
 11423 ab esculpides
 11424 lletres polides,
 11425 hon se llegia
 11426 la profecia:
 11427 *que concebrà*
 11428 *verge y parrà*
 11429 *Fill, certament.*
 11430 En orient,
 11431 tres reys gentils,
 11432 pels nous estils
 11433 que-n lo cel veren,
 11434 lo conegueren.
 11435 Puy lo cercaren
 11436 e l'adoraren,
 11437 tots fent-li presens:
- 11438 mirra, or y ensens,
 11439 com a Senyor,
 11440 hom moridor,
 11441 c'a Déu pertany
 11442 —he cascan any
 11443 si y tens bé sment,
 11444 certerament,
 11445 lo poliol
 11446 secat al sol
 11447 veuràs florit,
 11448 a miga nit—.
- 11449 He cau hun tros
 11450 del temple, gros,
 11451 dels antichs, vans
 11452 déus dels romans,
 11453 que-n Roma resta,
 11454 nit de la festa
 11455 anyal major.
 11456 Puy Salvador,
 11457 huniversal
 11458 he general,
 11459 al món vingué.
 11460 A tot volgué
 11461 manifestat
 11462 fos ell ser nat,
 11463 perquè-l món pas
 11464 no s'escusàs
 11465 per ignorància,
 11466 ab abundància
 11467 de testimonis:
 11468 àngels, dimonis,
 11469 cel, elemens,
 11470 hòmens, jhumens,
 11471 testificaren.
 11472 Al món mostraren

- 11473 senyals notables,
 11474 molt admirables,
 11475 dant conexença
 11476 de tal naxença.
 11477 Huyt jorns après,
 11478 ell fon remés
 11479 al gran rabí.
 11480 Volch donar fi
 11481 al circuncir.
 11482 Sols per complir
 11483 hi fon menat,
 11484 lo tall manat
 11485 no duràs pus.
 11486 Hac nom Jhesús,
 11487 Hemanuel.
 11488 Per Guabriel,
 11489 com fon retret,
 11490 axí fon fet.
 11491 La humanal
 11492 he paternal
 11493 mare parida,
 11494 verge fon dida,
 11495 verge tendrera,
 11496 verge lletera.
 11497 Verge, nodrí
 11498 lo chic fadrí,
 11499 petit fillet.
 11500 He ab la llet
 11501 celestial
 11502 he virginal,
 11503 pròpia d'ella,
 11504 ab sa mamella
 11505 del cel omplida,
 11506 fins que complida
 11507 hac l'infanteha,
 11508 ab gran abteha
 11509 he carament,
 11510 abundantment
 11511 lo alletà.
 11512 De cor l'amà
 11513 ab gran temor,
 11514 com Déu, Senyor
 11515 he fill carnal,
 11516 seu natural.
 11517 Més mare fon
 11518 que quantes són
 11519 ni seran mares.
 11520 No y acompares
 11521 mares passades:
 11522 totes justades,
 11523 maternitat,
 11524 ab qualitat
 11525 haver semblant,
 11526 a tant bastant
 11527 és impossible.
 11528 Sant e terrible
 11529 nom ne reté;
 11530 mare no-l té
 11531 que-n lo món sia:
 11532 Verge Maria,
 11533 Mare de Déu,
 11534 Déu és fill seu.
 11535 Fill realment,
 11536 pus verament
 11537 que may fill fos.
 11538 Fill dins son cos
 11539 fet en instant;
 11540 complit infant
 11541 inreprehsible.
 11542 L'alt invisible,

11543	per sentiment	11579	s'agenollassen,
11544	de l'hom vivent,	11580	tots se prostrassen:
11545	Déu palpable,	11581	celestials,
11546	fet cos palpable;	11582	angelicals,
11547	Déu immortal,	11583	sperits humils,
11548	fet hom mortal;	11584	jhueus, gentils;
11549	Déu infinit,	11585	los terrenals
11550	fet cos finit;	11586	he infernals
11551	Déu inpasible,	11587	endiablats,
11552	fet hom pasible.	11588	tots aplatats,
11553	Les accions	11589	fets l'escabell
11554	he passions	11590	jus los peus d'ell.
11555	miserials	11591	Jutge final,
11556	he humanals,	11592	en tribunal,
11557	sense peccat,	11593	cert, quant seurà,
11558	ell à-cceptat:	11594	esclafarà
11559	mort, fam e set,	11595	los reyatons.
11560	sentir caltfret,	11596	Les nacions,
11561	colps, batiment,	11597	Déu poderós,
11562	son, cansament;	11598	hom piadós,
11563	suar, tossir,	11599	just jutjarà;
11564	parlar, scopir,	11600	caps cascarà
11565	riure, plorar;	11601	del terrenal.
11566	no ignorar,	11602	Déu eternal,
11567	ni esmortir	11603	pare Déu viu,
11568	enmalaltir,	11604	tal a Daviu
11569	ni pronitat	11605	fill rey tramés,
11570	a fer peccat,	11606	jurà, promés
11571	ni res profà.	11607	no li fallira.
11572	De hom res va	11608	En sa cadira
11573	ell no prengué.	11609	per ell seuria,
11574	Bé li plagué	11610	he regnaria
11575	ser humanat,	11611	eternalment
11576	Verb encarnat,	11612	he realment
11577	ver hom, ver Déu,	11613	sobre-l seu poble;
11578	perquè-n nom seu		

11614	lliguat en coble,	11648	príncep de pau,
11615	tot encequat	11649	ell se diria.
11616	per lo peccat	11650	Per ço pendria,
11617	qu·Eva tractà.	11651	en mig o centre
11618	Més se pactà,	11652	d'un sancer ventre
11619	ab jurament,	11653	tot virginal,
11620	l'Omnipotent	11654	carn humanal.
11621	ab Abraham.	11655	Sens d'om parria,
11622	Los fills d'Adam,	11656	lo qual seria,
11623	renuncians	11657	en sa sement,
11624	he reneguans	11658	d'ell decendent
11625	a Satan feu,	11659	—no dix semens—.
11626	per hun gran preu	11660	Dels decendens,
11627	axí·ls rembria;	11661	qui devallam
11628	son Fill seria	11662	de l'Abraham,
11629	lo Redemptor.	11663	trenta·novena,
11630	May fon deutor,	11664	vint·e·cinquena
11631	he paguaria.	11665	de mi fon nêta,
11632	Tal fill morria,	11666	per línia dreta
11633	rey coronat,	11667	he ley contat,
11634	en creu clavat	11668	lo parentat.
11635	enmig de dos;	11669	Só molt content
11636	per sos traydós	11670	ésser parent
11637	allancegat;	11671	de tal senyora,
11638	asedegat	11672	qui tant honora
11639	dins en Salem.	11673	lo seu linatge.
11640	Ans, en Betlem,	11674	De l'alt seu statge
11641	ciutat no chica,	11675	inenarrable,
11642	hon pas praticha,	11676	no recitable,
11643	duch naxeria,	11677	maravellós
11644	qui regiria	11678	he gloriós,
11645	tot Ysrael.	11679	pres son morir.
11646	Emanuel,	11680	Sols referir
11647	sant fort suau,	11681	se'n pot hun poch.
		11682	És lo seu lloch

- 11683 alt als cels sobre.
 11684 Lo sol la cobre,
 11685 tota l'abrigua;
 11686 lluna calcigua.
 11687 Obté repòs,
 11688 l'arma·b lo cos
 11689 glorificat,
 11690 de guoig dotat
 11691 perpetual.
 11692 Déu eternal,
 11693 fill seu, la mira
 11694 prop sa cadira.
 11695 Yo, Salamó,
 11696 en lo dret tro
 11697 mils no seguí.
 11698 Ni reverí,
 11699 tan alt ni bé,
 11700 na Bersabé,
 11701 la mare mia,
 11702 com fer devia;
 11703 car li neguí
 11704 què requerí.
 11705 Esta, priora,
 11706 mare, senyora,
 11707 stant a la dreta,
 11708 reyna feta
 11709 celestial,
 11710 ceptre real
 11711 té, e corona
 11712 al cap, redona,
 11713 de dotze steles.
 11714 Vist primes teles,
 11715 roba daurada,
 11716 de vays forrada
 11717 la cortapisa.
- 11718 Ella divisa,
 11719 millor conex,
 11720 husa, fruex,
 11721 clarament veu
 11722 la faç de Déu.
 11723 Ella conquista
 11724 pus alta vista
 11725 que tots elets.
 11726 Entre·ls perfets
 11727 és pus perfeta.
 11728 Més que profeta,
 11729 patriarquessa,
 11730 apostolessa,
 11731 màrtir secreta;
 11732 verge pus neta,
 11733 més confessora.
 11734 De preycadora,
 11735 alt en tribuna,
 11736 trona comuna,
 11737 mentres vixqué,
 11738 Déu no volgué
 11739 ella y preycàs;
 11740 car no fon cas
 11741 convenient.
 11742 Inpertinent
 11743 fóra stat vist,
 11744 que Jhesucrist
 11745 testificat
 11746 fos e preycat,
 11747 per mare sua;
 11748 car no desnua
 11749 dubietat,
 11750 lo parentat
 11751 testificant.

- 11752 Bé fon preycant
 11753 instruydora,
 11754 referidora
 11755 als croniquistes
 11756 evangelistes;
 11757 he dels dexebles,
 11758 en la fe febles,
 11759 confirmadora;
 11760 consoladora
 11761 de tots molt bé.
 11762 Bé merexqué,
 11763 per semblant schola,
 11764 donchs, l'aureola
 11765 dels preycadós!
 11766 Entre-ls doctós,
 11767 mestres sabens,
 11768 alt entenens
 11769 he metafísichs,
 11770 metges o físichs,
 11771 fon pus sabent;
 11772 molt més vehent
 11773 que-ls comprensós
 11774 ni que-ls cursós.
 11775 Adam format,
 11776 ans fes peccat,
 11777 més no sabé,
 11778 véu, conegué.
 11779 Johan Babtista
 11780 may hac tal vista.
 11781 May en Tabor,
 11782 ab tal claror,
 11783 ni tant, hi veren
 11784 cinch qui y vengueren.
- 11785 May Pau véu tant,
 11786 Jacob lluytant,
 11787 ni Moysés;
 11788 ni qui-n véu tres,
 11789 l'u adorant;
 11790 Johan orant,
 11791 als pits durment,
 11792 subtil scrivent;
 11793 ni-l pedreguat,
 11794 may han pleguat
 11795 al seu entendre;
 11796 veure, compendre,
 11797 dels vells algú,
 11798 he menys degú
 11799 dels sants moderns.
 11800 Los quatre perns,
 11801 llatins doctós,
 11802 grechs inventós,
 11803 mestres d'Atenes,
 11804 gran Origenes,
 11805 ni Dionís;
 11806 tants de París
 11807 teòlechs grans;
 11808 tres borts germans;
 11809 ni-l de Domàs;
 11810 Bernat, Thomàs,
 11811 sant preycador
 11812 de Boca-d'or;
 11813 rey honorat,
 11814 Francesch, plaguat;
 11815 lo gran Antòfol,
 11816 quant fon Cristòfol;
 11817 ni quant partí

11818	lo drap Martí,	11852	Que dó perdons
11819	may han sabut,	11853	a son Fill mana,
11820	vist, conegut,	11854	mare humana,
11821	ne tant entés,	11855	sos pits mostrant.
11822	ni han après	11856	D'ell impetrant
11823	tan alts decrets.	11857	pels peccadós,
11824	Tants dels secrets	11858	sos oradós,
11825	may a hom nat	11859	fills adoptats,
11826	fon revelat.	11860	ha sos obtats
11827	May tant sabí,	11861	de quant demana.
11828	qui obtenguí	11862	Gràcies mana;
11829	la saviesa,	11863	tota n'és plena,
11830	a mi promesa	11864	habundant vena,
11831	per do de Déu.	11865	distilant font.
11832	May hom tant véu	11866	És segur pont;
11833	en mort ne vida.	11867	molt prest se cala.
11834	És reverida	11868	Dreça la scala
11835	per tots los àngels,	11869	per qui li plau.
11836	virtuts, archàngels	11870	Ella·b sa clau
11837	he potestats;	11871	obre la porta.
11838	los principats	11872	He a Déu porta
11839	he dominans,	11873	qui la invoca.
11840	Déu adorans;	11874	Ella advoca
11841	e jherubins,	11875	millor que Ster,
11842	trons, seraphins.	11876	com d'Asuer
11843	Tots obehexen	11877	obtench los seus
11844	he la servexen.	11878	catius juheus,
11845	Per Déu alçada,	11879	de corporal
11846	alt exalçada,	11880	he temporal
11847	sus ells, Senyora,	11881	mort ésser quitis.
11848	ordenadora	11882	La Tachuÿtis,
11849	he cancellera.	11883	n'Abiguahil,
11850	Com dispensera	11884	ab llur bell stil
11851	partix los dons.		

- 11885 ni eloqüència,
 11886 benivolència
 11887 mils no captaren;
 11888 ne inpetraren,
 11889 del rey Davit,
 11890 als llus marit
 11891 e fill, perdó.
 11892 Remissió
 11893 més general
 11894 a l'humanal
 11895 llinatge fel,
 11896 del Rey del cel,
 11897 Déu creador,
 11898 Senyor major
 11899 té inpetrada,
 11900 ver-advocada,
 11901 elegantíssima,
 11902 sapientíssima,
 11903 dels miserables.
 11904 Los fills culpables,
 11905 Jhesús, fill seu,
 11906 stant en la creu
 11907 li comanà.
 11908 He ordenà
 11909 que mare fos
 11910 als venidós
 11911 a nova Sgleya.
 11912 Açò li deya
 11913 Johan mostrant,
 11914 per fill donant.
 11915 La Mare santa,
 11916 tals fills tresplanta
 11917 del militant
 11918 al trihunfant.
- 11919 Com fa la llocha,
 11920 sos fills colocha
 11921 dejús ses ales,
 11922 alt en les sales
 11923 celestials.
 11924 Hulls corporals,
 11925 cor ne orella,
 11926 que·ls aparella
 11927 Déu als servens
 11928 seus diligens
 11929 may han hoÿt,
 11930 vist ne sentit.
 11931 Tal divinal
 11932 goig eternal
 11933 de Parayís,
 11934 que u referís
 11935 no és disible
 11936 ni·nteligible.
 11937 Aprés ta mort,
 11938 veuràs tal cort
 11939 inenarrable.
 11940 La molt amable,
 11941 alt en lo cel,
 11942 ab gran recel
 11943 los vius conserva;
 11944 de mal preserva
 11945 he per ells pregua.
 11946 Al qui s'encegua,
 11947 los hulls li obre.
 11948 Al fill qu'és pobre,
 11949 prest l'enrequex.
 11950 Qui·nmalaltex,
 11951 ella·l guarix.
 11952 De Déu partix,

11953 ab vigil cura,
 11954 ab la mesura
 11955 ben asachsada
 11956 he rechalcada,
 11957 ben affluent
 11958 a la corrent,
 11959 corumullada,
 11960 no arrasada,
 11961 sens frau, fal·làcies,
 11962 totes ses gràcies
 11963 he mercés moltes.

***Tercera part
 del tercer***

11964 Donchs, si bé scoltes,
 11965 lleva·ls ulls alt!
 11966 Fes hun gran salt!
 11967 Surt ab bell tranch!
 11968 Hix d'aqueix fanch
 11969 hon jaus mullat,
 11970 de fanchs sullat,
 11971 tinyes e ronya!
 11972 Tu, sens verguonya,
 11973 en lo fanguaç
 11974 ple d'alvaraç
 11975 me par hi jagues,
 11976 ab altres plagues
 11977 prou verinoses
 11978 he doloroses.
 11979 He no les sens!
 11980 Són-te plasens
 11981 perquè les ames,
 11982 he no te'n clames

11983 ni te n'acuses,
 11984 ans les excuses.
 11985 Febra tens vera,
 11986 arma y cos quera;
 11987 cotidiana,
 11988 glòria vana.
 11989 Tens ycterícia,
 11990 per avarícia,
 11991 groch tot lo cos.
 11992 Tens hereós,
 11993 bestial fúria
 11994 de gran luxúria.
 11995 Frenetiquea,
 11996 hira, bravea,
 11997 folla furor;
 11998 d'alè pudor
 11999 tens de guolaça.
 12000 Tans mals a traça
 12001 tens de enveja.
 12002 Húlcera llega
 12003 he corrosiva
 12004 de vida-t priva.
 12005 Parlitiquea
 12006 tens de perea.
 12007 Tals discrasies
 12008 he chachechies,
 12009 llanguós aguudes,
 12010 si t'i ajudes,
 12011 poràs curar,
 12012 si vols sercar,
 12013 devotament
 12014 he humilment,
 12015 la medecina

12016	vera, divina.	12049	llus sanitats.
12017	Déu verdader	12050	Primer peccats
12018	qui n'ha-l poder,	12051	los remetia;
12019	si tu-l supliques	12052	puy's los guaria
12020	he li repliques,	12053	la corporal
12021	ell t'ohirà	12054	he temporal
12022	he guarirà.	12055	infirmitat.
12023	La cananeha	12056	Tal sanitat
12024	—no de Judeha,	12057	hi trobaràs,
12025	mas de Sidònia—	12058	si tu vendràs
12026	ab querimònia,	12059	ab fe, speranza
12027	porfidiant	12060	he confiança.
12028	he alt cridant:	12061	Com na Sofia,
12029	“Senyor, mercé!”	12062	sanch flux tenia
12030	d'ell obtengué	12063	antiguament,
12031	que fon curada	12064	lo vestiment
12032	—endiablada	12065	sols li tochà,
12033	sa filla era—.	12066	de fet curà.
12034	Ab fe sancera,	12067	He com plorant,
12035	sorts, muts, llebrosos,	12068	los peus llavant,
12036	sechs, tremolosos,	12069	ab huntament
12037	orps axí nats,	12070	de fin hungüent,
12038	tròpichs inflats,	12071	vench Magdalena.
12039	tísichs febrosos,	12072	Solempne strena
12040	los puagrosos,	12073	Dimas agué:
12041	coxos, artètichs,	12074	per prompta fe
12042	folls e frenètichs;	12075	hach Parahís.
12043	subets, llitàrgichs,	12076	Pren per avís
12044	ètichs, miràrchichs;	12077	centurió
12045	mentres vixqué	12078	e-l reyató,
12046	he li plagué,	12079	què obtingueren
12047	quants hi venien,	12080	quant hi vingueren
12048	tots obtenien	12081	ab tanta fe.
		12082	Vés-hi tanbé,

- 12083 no duptes pus,
 12084 perquè Jhesús
 12085 prest te repare.
 12086 Piadós pare,
 12087 Crist Redemptor
 12088 e Salvador,
 12089 al cel muntat,
 12090 aparellat
 12091 és per hojr
 12092 qui vol guarir,
 12093 a perdonar,
 12094 justificar
 12095 lo peccador
 12096 cridant: “Senyor!”
 12097 Si y vols venir,
 12098 pot-te guarir,
 12099 si molt lo pregues
 12100 he no-l renegues,
 12101 d’ell despitant
 12102 he blasfemant
 12103 com foll eretge.
 12104 Ell és rich metge,
 12105 aromatari
 12106 he hungüentari,
 12107 cirurgià.
 12108 De quant ell fa,
 12109 may ne pren res.
 12110 Déu or may pres
 12111 ni vol grans pagues;
 12112 sols vol tes plagues
 12113 li manifestes.
 12114 Tes desonestes
 12115 he praves obres
 12116 vol li descobres
 12117 he les confesses.
- 12118 A ell t’endreces;
 12119 d’ell sols confies.
 12120 Abrenuncies
 12121 Bel e Satan,
 12122 he a quant fan
 12123 exarmadores,
 12124 encortadores,
 12125 les piromàntiques
 12126 he nigromàntiques
 12127 de Zabuch filles,
 12128 ab ses fetilles.
 12129 Tu, enseguat,
 12130 desesperat,
 12131 de quant dit és
 12132 fas lo revés:
 12133 Bel no bandejes,
 12134 ans lo festeges.
 12135 He res no fas
 12136 sens Satanàs.
 12137 Vicis amats,
 12138 continuats,
 12139 tes passions,
 12140 il·lusions
 12141 axí revesses,
 12142 quant pots desfresses
 12143 he les amagues.
 12144 Bé t’embriagues
 12145 fort de vinagre!
 12146 Ple de puagre
 12147 tens lo cervell!
 12148 Pren lo consell
 12149 del sant Silvestre,
 12150 papa he mestre,
 12151 qui divertí
 12152 a Guostantí
 12153 que no-s llavàs,

- 12154 pus ver sullàs,
 12155 en tantes sanchs
 12156 —molts infans franchs
 12157 matar volia—.
- 12158 Per altra via,
 12159 sens sanchs tochar,
 12160 tants chichs matar,
 12161 ell lo féu sa
 12162 he cristihà.
- 12163 Consell pus breu
 12164 pren d'Eliseu.
- 12165 Ves set veguades,
 12166 per set errades,
 12167 set dolenties,
 12168 set astrosies
 12169 que són en tu,
 12170 llava't tot nu
 12171 al flum Jordà.
- 12172 Com acordà
 12173 duch Nahaman,
 12174 al riu te man,
 12175 llebrós, mesell,
 12176 te fasses bell,
 12177 fent-i set banys.
- 12178 Dorm per set anys,
 12179 no en moll llit,
 12180 nu, no vestit
 12181 no pas cubert,
 12182 en lo desert
 12183 a la serena;
 12184 sobre ta squena
 12185 he tot lo cos
 12186 caygua lo ros.
- 12187 Com bou remugua,
 12188 com féu Nabugua-
- 12189 donosor, rey:
 12190 de tant omeý
 12191 he crueldat,
 12192 en son regnat,
 12193 fets al proÿsme,
 12194 a Déu Altisme
 12195 tanta ofensa
 12196 hach conexença.
- 12197 Repenedit,
 12198 devot, contrit,
 12199 tornà's a Déu.
- 12200 Humilment féu
 12201 tal penitència.
- 12202 Gran paciència,
 12203 com Job, agué.
- 12204 A Déu plagué,
 12205 cobrà-l perdut.
- 12206 Axí, salut
 12207 prest cobraràs,
 12208 he reviuaràs
 12209 ressucitat,
 12210 com lo tocat
 12211 per Eliseu.
- 12212 Com aquell féu,
 12213 hulls obriràs,
 12214 badallaràs
 12215 tu set badalls;
 12216 perdràs set calls
 12217 he set brians,
 12218 quals en les mans
 12219 tens e als peus.
- 12220 Lleva't d'on seus:
 12221 mala cadira!
 12222 Surt, fuig e tira,
 12223 pus no t'i sigues.

- 12224 ¿Per què t'obligues,
 12225 ab neus e pluges,
 12226 a guardar truges
 12227 per les muntanyes?
 12228 Par que t'i banyes
 12229 en aygua-ros!
 12230 Roses e flos,
 12231 clavells, gesmir,
 12232 hi creus collir,
 12233 quant, ensollat
 12234 porch engrassat,
 12235 jaus en lo fanch.
 12236 Déu t'à fet franch,
 12237 net e llibert;
 12238 en lloch desert
 12239 te fas catiu.
 12240 Fuigs de Déu viu,
 12241 dexes Senyor,
 12242 ton Creador
 12243 omnipotent.
 12244 Fas-te servent
 12245 del teu peccat!
 12246 Déu oblidat,
 12247 vas al diable!
 12248 Fuig de l'estable
 12249 tan profanat!
 12250 Deschaminat,
 12251 lluxuriós,
 12252 pròdich, guolós,
 12253 ab gran instància,
 12254 de la substància
 12255 de ton rich pare
 12256 he bona mare
 12257 ta part às presa;
- 12258 has-la despesa
 12259 prodiguegant,
 12260 meretricant
 12261 a ton delit.
 12262 Has pres partit
 12263 molt honorós.
 12264 Ab lo fanguós
 12265 porch t'aconpanyes!
 12266 De ses castanyes
 12267 he seguonades,
 12268 faves sobrades,
 12269 no-t pots fartar,
 12270 que y vols restar?
 12271 Les dones totes
 12272 sabs que són glotes
 12273 més que la mar.
 12274 Foch de cremar,
 12275 terra del ros,
 12276 d'infern cahós
 12277 no són pus glots.
 12278 Chúquer llus clots
 12279 no-ls ompliria,
 12280 ni y bastaria
 12281 Ebro tanpoch.
 12282 Fuig de mal lloch,
 12283 pus no y atures!
 12284 Vés hon t'apures
 12285 al foch, com l'or.
 12286 Com fènix mor,
 12287 home ja vell.
 12288 Com serp de pell,
 12289 àguila vella
 12290 te renovella,
 12291 muda de viure.

- 12292 Dexa lo siure
 12293 tan ociós
 12294 he pereós.
 12295 Dreça't, partix.
 12296 Com Jacob, hix
 12297 de Canahan.
 12298 Servix Llaban
 12299 set anys pastor,
 12300 fel servidor.
 12301 Poràs aver
 12302 Llia primer;
 12303 set més per zel
 12304 d'aver Raxel;
 12305 sis anys de tornes,
 12306 perquè rich tornes.
 12307 Primer treballa,
 12308 pugna, batalla,
 12309 obté victòria.
 12310 Puy Raxel, glòria
 12311 si vols conplida,
 12312 ta carn oblida,
 12313 món, fills —si-n tens—
 12314 muller, parens,
 12315 ans soterrar.
 12316 Renunciar
 12317 primer a béns
 12318 no-t torbe jens.
 12319 May fall fosser,
 12320 menys ereter.
 12321 Qui, pres l'aladre,
 12322 mira-l baladre
 12323 restat darrere,
 12324 dret solch no spere
 12325 ni bon recapte.
 12326 No-s pot dir abte
 12327 per alt regnar.
- 12328 Per dret llaurar,
 12329 he fer guaret
 12330 he bon esplet,
 12331 t-ànima y cos
 12332 juny-los abdós
 12333 jus jou sancer,
 12334 tots d'un voler
 12335 he d'un consell,
 12336 fent bon parell.
 12337 Pren per pilot
 12338 aquell prom llot,
 12339 hoste tan bo;
 12340 ses filles no,
 12341 ni sa muller
 12342 —mirà darrer
 12343 he tornàs marbre!—
 12344 De poble barbre
 12345 volent exir,
 12346 segur fogir
 12347 de Farahó,
 12348 de la presó
 12349 d'Egipte vil,
 12350 per adalil
 12351 pren Moÿsés.
 12352 No-t recort res
 12353 de les carns cuytes,
 12354 cohonbros, fruytes,
 12355 figues, magranes
 12356 egipcianes,
 12357 terra lexada.
 12358 Mas trespasada
 12359 la Roiga mar,
 12360 cuyta mirar
 12361 la serp de coure:
 12362 no-t poran noure

12363	les serps detràs.	12398	llaguosts mengant
12364	He gustaràs,	12399	en lo desert,
12365	lo fust anprant,	12400	lo sucre vert
12366	sabor mudant	12401	o mel silvestre,
12367	d'aygues amargues.	12402	pren-lo per mestre.
12368	Fes que t'allargues,	12403	Fuig com Mateu,
12369	no fent vedell	12404	del teloneu
12370	per Déu novell	12405	de campviar.
12371	en lo camí.	12406	Dexa peixcar
12372	Avança-t'i,	12407	com Pere féu;
12373	no murmurant	12408	e com Andreu,
12374	ni Déu temptant,	12409	sobre parats,
12375	ab Josué,	12410	nau e filats,
12376	seguint-lo bé.	12411	a qui·ls repare,
12377	Passa dellà	12412	lexant son pare
12378	lo flum Jordà,	12413	en Zebedeu,
12379	he no t'atures	12414	en son bateu
12380	per les pastures	12415	o nau, tot sol,
12381	de Gualahat,	12416	ab tot son bol;
12382	com fills de Guat	12417	he la sposada
12383	he de Rubén.	12418	en sa posada,
12384	Mas fort entén	12419	he lo mantell
12385	fer nou altar	12420	de terçanell
12386	he trihunfar	12421	o de cendat,
12387	en terra-mable,	12422	desabriguat
12388	desiderable,	12423	o nu corrent,
12389	hon los vivents	12424	adolocent,
12390	terratinents	12425	Johan fogint.
12391	porcions han.	12426	A Déu venint
12392	També Johan,	12427	treballant sies.
12393	vestit de pell	12428	Les tues vies,
12394	d'algun camell	12429	desigs e fins,
12395	los molls vestits,	12430	tots tos camins,
12396	grossos convits	12431	tot lo teu cor,
12397	fogint, lexant,	12432	voler, amor,

12433	tes accions,	12468	malvat injust,
12434	intencions	12469	d'iniadoses,
12435	a Déu ordena,	12470	malicioses
12436	girant la squena	12471	dones roÿns.
12437	al ja passat.	12472	En los camins
12438	Si del fossat	12473	de peccadores,
12439	fet tan fondable	12474	infels, traydores,
12440	per lo diable,	12475	pus no y estigues;
12441	món, carn —antichs	12476	e may te sigues
12442	tres enemichs—	12477	en la cadira
12443	no-t pots retraure,	12478	de dol, frau, yra
12444	he t'i fa caure	12479	he pestilència.
12445	fragilitat,	12480	Ab gran prudència
12446	lleva't, girat	12481	he caritat,
12447	a la paret,	12482	hostalitat,
12448	en tu retret	12483	si u has mester,
12449	com Ezechies.	12484	a tu primer,
12450	He mort Uries,	12485	puy als servents,
12451	com David féu.	12486	après parens,
12452	He com a Déu	12487	los afins teus
12453	neguà greument,	12488	pobres —si-ls veus—
12454	amarguament	12489	après veÿns,
12455	plora com Pere.	12490	puy pelegrins,
12456	No-s desespere	12491	los peus llavant,
12457	com Cahim, Judes,	12492	past, vi, llit dant;
12458	per les caygudes	12493	morts soterrar,
12459	l'ànima tua.	12494	catius quitar,
12460	Per culpa sua,	12495	malalts guarir,
12461	quant en tu sia,	12496	los nuus vestir,
12462	en frau, falsia,	12497	òrfens casar,
12463	perquè no sages	12498	trists consolar.
12464	guarda't no vages	12499	Sperituals
12465	com jovencell,	12500	he corporals
12466	en lo consell	12501	tals obres pies,
12467	o foll ajust,	12502	fent com Tubies

12503	he Agostí,	12537	d'ell obtindràs
12504	Llorenç, Martí	12538	i·mpetraràs.
12505	he Nicolau,	12539	Los teus peccats
12506	Tomàs, palau	12540	rasos, dampnats,
12507	en lo cel obra.	12541	seran delits,
12508	D'allò que-t sobra,	12542	tots extingits.
12509	presa ta part,	12543	Si cinch talents
12510	he restant fart	12544	o dos, que tens
12511	del qu·és de més,	12545	acomants,
12512	almoynes fes.	12546	ben esmerçats,
12513	Si, com Sufia,	12547	neguociant
12514	dant quant havia	12548	he ben obrant,
12515	a l'hedefici;	12549	redoblaràs,
12516	he si l'ofici	12550	he los retràs
12517	fas o faena	12551	multiplicats
12518	de Magdalena,	12552	—no soterrats
12519	donant hungüent	12553	sens guany algú,
12520	o llavament	12554	com féu de l'hu
12521	tant preciós	12555	lo necligent
12522	al gloriós	12556	he vil servent—
12523	omnipotent;	12557	mas, fel factor,
12524	si, carament,	12558	a ton Senyor
12525	Marta solícita,	12559	rahó daràs.
12526	ab obra llícita	12560	Quant tornaràs
12527	a Déu ministres,	12561	de ton viatge,
12528	als seus ministres	12562	dar-t'à per guatge,
12529	—qui són los pobres—	12563	com mercader,
12530	fent pies obres,	12564	no quart diner
12531	sens vanaglòria,	12565	tan solament,
12532	havent memòria	12566	mas mil per cent.
12533	que·l Pare teu	12567	A la final,
12534	tot quant fas veu	12568	guany e cabal,
12535	—Déu de concòrdia—	12569	tot t'o darà,
12536	misericòrdia	12570	he teu serà
		12571	eternalment.

- 12572 He si, felment,
 12573 ta vida-ctiva
 12574 he volitiva,
 12575 elecció
 12576 a la llicó
 12577 divina gires,
 12578 jorn he nit mires
 12579 la curial
 12580 lley e moral,
 12581 qual Déu tramés
 12582 per Moysés,
 12583 en dues taules
 12584 —sols deu paraules:
 12585 tres sobiranes,
 12586 les set humanes—
 12587 jou tot cortés,
 12588 prou llauger pes
 12589 de tol·lerar,
 12590 si·l vols portar,
 12591 en quant faràs
 12592 prosperaràs
 12593 abundantment.
 12594 He l'instrument,
 12595 lo qual descriu
 12596 lo rey Daviu
 12597 en son *Psaltiri*
 12598 —ha nom saltiri,
 12599 fet de deu cordes—
 12600 fes que·t recordes,
 12601 ab harmonia
 12602 he melodia,
 12603 totstemp sonar.
 12604 He per servir
 12605 cordes setena
 12606 he la novena
 12607 de rompiment,
 12608 per lo ponent
 12609 tan perilloses,
 12610 de frauduloses
 12611 dones t'absenta:
 12612 strana, parenta,
 12613 totes les lexa.
 12614 D'elles t'esquexa,
 12615 descús e talla.
 12616 Prest te'n desmalla!
 12617 Ben avorrides,
 12618 destituïdes,
 12619 abominades,
 12620 lluny bandejades,
 12621 pus no te'n cures,
 12622 fes-te'n procures
 12623 obliuó:
 12624 oració
 12625 t'i farà·juda.
 12626 Puy coneguda
 12627 has llur manera,
 12628 muda carrera:
 12629 llexa·l camí
 12630 llur serpentí,
 12631 tan espinós
 12632 he verinós,
 12633 costes, barranchs,
 12634 hullals e fanchs,
 12635 xara, baladres,
 12636 llaços e lladres.
 12637 Lo de mà squerra
 12638 —molt hom s'i erra—
 12639 tir·a l'infern.
 12640 Gira·l guovern,
 12641 ferma e baxa
 12642 timons de caxa.

12643	Mira sovent	12677	plasant e richa;
12644	búxola, vent,	12678	lo bordó y ficha.
12645	compàs e carta.	12679	Fes-hi mallada,
12646	D'esculls t'aparta,	12680	pren-hi posada.
12647	de naufraguar	12681	Bé t'i vallega,
12648	he d'encallar.	12682	fort t'i ormega
12649	Mira la stela,	12683	he t'enfrenella.
12650	muda la vela.	12684	Cartes cansella
12651	Guarda-l mudar	12685	de ta-ncartada.
12652	d'encapellar.	12686	Llexa sposada,
12653	Cala primer,	12687	nóvia-bomina,
12654	com fa nauxer	12688	ací reclina.
12655	ben atentat.	12689	Muller deposa,
12656	Humiliat,	12690	ací reposa.
12657	serva man dreta:	12691	Drudes encorre,
12658	ves via streta,	12692	ací recorre.
12659	qui du a vida	12693	Viudes aÿra,
12660	de bé complida.	12694	a-questa-t gira.
12661	Pren a la creu:	12695	Monges esquiva,
12662	hiràs pus breu.	12696	ab esta-t priva.
12663	Lo menys ferrat	12697	Beguines lexa,
12664	may fon errat.	12698	ab esta-t fexa.
12665	Dexa-l real!	12699	Beates fuig,
12666	Tir-a l'ostal	12700	ací confuig.
12667	d'aquella-ntregua	12701	Vèrgens rebuga,
12668	Verge sens bregua,	12702	ves esta puga.
12669	humil, cortesa,	12703	Jóvens evita,
12670	sabent, entesa:	12704	velles vomita.
12671	ab gran mesura,	12705	Belles no-n veges,
12672	dels ostes cura,	12706	no mires lleges.
12673	may se n'agreuga.	12707	Totes bandega,
12674	Aquí t'alleuga,	12708	totes morrega,
12675	aquí t'atura.	12709	d'elles te clama.
12676	Casa segura,	12710	Esta reclama,

12711	esta servex,	12745	rebut seràs.
12712	esta seguex,	12746	Per bon solàs
12713	esta sols ama.	12747	he festegar,
12714	Ton cor enflama	12748	fer-t'à mengar
12715	en molt-amor:	12749	d'un gras vedell;
12716	ab gran temor,	12750	d'or bell anell,
12717	santa y humil,	12751	he què calçar
12718	no pas servil,	12752	te farà dar,
12719	la honraràs;	12753	he prima stola.
12720	esperaràs	12754	Sons de viola,
12721	qu-ella t'enpare	12755	orgue, tanbor,
12722	com vera Mare.	12756	arpa, tamor
12723	Cuyta lo pas!	12757	farà sonar.
12724	Torna-l seu mas	12758	Aprés dinar
12725	segurament.	12759	reposaràs,
12726	Devotament,	12760	contempraràs
12727	quant la veuràs,	12761	sa plasent cara
12728	l'adoraràs	12762	de mare cara,
12729	ab set prostrades	12763	no de madastra,
12730	agenollades,	12764	ni germanastra,
12731	ab genol nu	12765	ni de cunyada;
12732	—a n'Esahú,	12766	ni desdenyada,
12733	com Jacob féu,	12767	muller diable;
12734	de fet que-l véu—	12768	ni desamable
12735	he ploraràs,	12769	dels pobrellets
12736	inploraràs	12770	pobils, chiquets;
12737	lo seu auxili,	12771	mare-nviudada,
12738	perquè l'exili	12772	aprés casada
12739	teu revocat	12773	als fills cruel,
12740	sia y cassat;	12774	les quals sens fel,
12741	suplicaràs	12775	bandos e guerra,
12742	e t'obtindràs	12776	ab l'om en terra
12743	que, perdonat,	12777	viure no solen.
12744	pascificat,	12778	Tal Mare colen
		12779	los bons fills fels,

- 12780 qui alt als cels
 12781 pugar cobegen,
 12782 los qui sedegen
 12783 ésser tots seus.
 12784 He puy ja veus
 12785 prou clarament
 12786 com la serpent,
 12787 o Llucifer,
 12788 fon conseller;
 12789 no pas forçant,
 12790 Eva-cordant,
 12791 de tot son grat
 12792 fent lo peccat,
 12793 lo pom mordé.
 12794 Lo que-n perdé,
 12795 esta u cobrà,
 12796 Satan sobrà,
 12797 dampnat infel.
 12798 De Israel
 12799 vergua exint,
 12800 fort percodint
 12801 duchs de Mohab.
 12802 Tallà lo cap
 12803 del duch inich,
 12804 mils que Judich.
 12805 Millor que dita
 12806 la tebesita,
 12807 mola llançà.
 12808 Lo clau ficà
 12809 mils que Jabel.
 12810 Del duch Obel,
 12811 llur cap ferí
 12812 he conterí,
 12813 molt virilment;
 12814 he dignament
- 12815 cobrà la stola,
 12816 qual per sa guola
 12817 Ev[a] ach perduda.
 12818 Donchs, nom li muda,
 12819 fent-li bell ves:
 12820 *Eva*-l revés
 12821 en *Ave* gira.
 12822 Guabriel mira,
 12823 com saludà.
 12824 Li començà:
 12825 *Ave Maria!*
 12826 —diu-lo y tot dia—
 12827 he *de Déu Mare!*
 12828 Perquè-t repare
 12829 com ha padrina,
 12830 *Salve Regina,*
 12831 *dolçor de vida,*
 12832 sovint la crida.
 12833 He no t'oblíde,
 12834 perquè-t convide
 12835 ací dinar,
 12836 sobre l'altar
 12837 pels peccadós
 12838 he successós
 12839 fet en la barcha;
 12840 no pels de l'archa
 12841 raus de la Tora,
 12842 mas per la nora
 12843 de son fill sposa,
 12844 qui dir se guosa
 12845 sgleya novella,
 12846 hon s'aparella
 12847 altar e ara.
 12848 Taula s'i para
 12849 hon mengaràs,

12850	mentres viuràs,	12886	Pus alt del cel
12851	no-l fruyt vedat	12887	és devallat;
12852	ab que-nguanat	12888	humiliat
12853	fon l'om primer	12889	del cel l'à tret;
12854	per sa muller.	12890	en Natzaret
12855	No dir poràs	12891	mòlt e cernut;
12856	que t'enguanàs	12892	pastat, fengut
12857	ta conpanyona,	12893	dins en Betlem;
12858	d'Eva, sa dona,	12894	Jherusalem
12859	com Adam dix.	12895	fort lo punxà
12860	Allí-s partix	12896	he l'enfornà.
12861	molt alt pulment.	12897	Fon pel costat
12862	Si prestament,	12898	hubert, buydat,
12863	tu, despertat,	12899	com aquell pa
12864	de peus llevat	12900	que-n Lleyda-s fa.
12865	jus lo ginebre,	12901	Allí-s cogué,
12866	prest volràs rebre	12902	he no-n prengué,
12867	pa rescaldat,	12903	com l'agué cuyt,
12868	subcinerat,	12904	puja ne fruyt.
12869	aygua bevent,	12905	Salem peccà,
12870	he dignament	12906	mas bé u plorà;
12871	lo sumiràs,	12907	bé son peccat
12872	anar poràs	12908	fon castigat:
12873	per tes jornades	12909	Vespesià
12874	—he nits contades	12910	la'n discipà.
12875	pus de quaranta—	12911	Titus tanbé
12876	fins a la santa	12912	sa part agué
12877	de Déu muntanya.	12913	de la victòria.
12878	Menjar t'afanya,	12914	Llexe l'istòria
12879	si t'i convida,	12915	he llur imperi.
12880	tal pa de vida:	12916	Vull l'alt misteri
12881	pa de virtut,	12917	de l'enfornar
12882	pa de salut,	12918	arromançar,
12883	pa-ngelical,	12919	perquè-t declare
12884	pa divinal,		
12885	forment candel.		

12920	del que mon pare,	12954	mostrar volia
12921	lo rey Davit,	12955	ans de sa mort,
12922	en salms à scrit	12956	ésser rey fort,
12923	molt llarguament,	12957	príncep de pau,
12924	queucom breument	12958	lleó fort, brau
12925	del dit desús.	12959	he vencedor,
12926	Partint Jhesús	12960	duch, regidor
12927	de la gran cena,	12961	de Israel.
12928	hon Magdalena	12962	Hemanuel
12929	huntat l'avia,	12963	he huntat Crist,
12930	tirant sa via	12964	volgué fos vist
12931	ab sos criats,	12965	en la gran festa,
12932	d'ells dos leguats,	12966	hon trobà presta
12933	Pere, Feliu	12967	recepció.
12934	—Pere, qui-s diu	12968	Rebetlió
12935	ver confessant;	12969	no li tardà.
12936	Feliu preycant—	12970	Humil entrà;
12937	ab dimissòria	12971	no ab rigoor,
12938	executòria,	12972	mas ab amor,
12939	del que volgué,	12973	simplicitat,
12940	ell trameté;	12974	benignitat;
12941	executaren	12975	no faustuós,
12942	he deslliguaren	12976	mas poderós
12943	què·ls fon manat.	12977	senyor regnant;
12944	Camí ferrat	12978	rey no portant
12945	tirà de fet,	12979	davant bandera,
12946	ab prou gran fret,	12980	ni gent guerrera
12947	ves la ciutat,	12981	entorn armada,
12948	com profetat	12982	la spasa·lçada,
12949	fon llarguament.	12983	pali, brocat,
12950	L'Ompnipotent,	12984	carro daurat,
12951	Messies ver,	12985	alt, trihunfal,
12952	son alt poder	12986	ceptre real,
12953	he senyoria	12987	coron[a], anell;

- 12988 ni lo mantell
 12989 frederical;
 12990 sense fiscal,
 12991 procurador,
 12992 posentador
 12993 ni alguazir;
 12994 sens sons clangir
 12995 d'anafils trompes,
 12996 tals reals pompes
 12997 als reys tirans,
 12998 gentils, profans,
 12999 del món lexant,
 13000 no cavalcant
 13001 cavall cossier,
 13002 mas en somer;
 13003 no en rocí,
 13004 mas en pollí
 13005 no gens domat,
 13006 ni aveat
 13007 a dur cabestre.
 13008 Anava-n destre;
 13009 may portà càrregua,
 13010 feltre ni màrregua
 13011 sobre los rebles.
 13012 Los seus dexebles,
 13013 en lloch de bast,
 13014 sense contrast
 13015 se concordaren:
 13016 dotze y posaren
 13017 los seus mantells.
 13018 Segut sobr-ells,
 13019 rey mansuet,
 13020 sobre l'asnet
 13021 fill de femella.
 13022 L'asna aquella
 13023 que fon trobada
 13024 al peu lliguada
 13025 ha hun pinell,
 13026 prop lo castell
 13027 ple d'almuguaves,
 13028 he de gens braves,
 13029 moltes esquadres,
 13030 cullerats, lladres,
 13031 saltejadós
 13032 he robadós
 13033 —inichs, contraris
 13034 als comissaris,
 13035 he tots ells massa—
 13036 com a baguassa
 13037 sodomitava
 13038 he fornicava
 13039 ab sos tacanys,
 13040 molts déus stranys,
 13041 pseudodivins,
 13042 àsens, rocins.
 13043 Quants hi anaven
 13044 la cavalcaven,
 13045 com a publica.
 13046 Vench la ynica
 13047 coxa e manca,
 13048 per dolor d'anca
 13049 he fals cutter,
 13050 sens tragner
 13051 ni altra guarda;
 13052 sens bast, albarda,
 13053 collar, tifells;
 13054 sens cascavells,

13055	pitral, ransal,	13089	cahen abdós
13056	boç e dogual;	13090	dins en lo fos—.
13057	llansada càrregua,	13091	Llechs són maldestres
13058	la sobrecàrregua:	13092	per ésser mestres;
13059	bagues, civelles,	13093	cechs, mals doctós
13060	guarrots, armelles,	13094	de lley colós.
13061	romputs, llansats.	13095	Per ço, barons
13062	He, oblidats	13096	ni pròmens bons,
13063	deu manaments	13097	hom de Déu sant
13064	he los tants cents	13098	ni profetant,
13065	bans o calònies	13099	ja no y avia.
13066	he cerimònies,	13100	Per ço vivia,
13067	vench casi nua,	13101	desenjoyada,
13068	per culpa sua	13102	desabillada
13069	he tant abús.	13103	he desguarnida,
13070	Duya, sens pus,	13104	destituïda
13071	sobre la pell,	13105	com a infel.
13072	hun mandil vell,	13106	Ja sent Miquel
13073	antich, spletat,	13107	no la guardava,
13074	hun poc pintat.	13108	ans la lexava
13075	Ja no-s mostraven,	13109	abandonada,
13076	ni se'n menbraven	13110	acomana
13077	d'algunes marques,	13111	a llops e cans,
13078	de patriarques	13112	buytres, milans,
13079	del temps passat.	13113	corps e voltós,
13080	Del tot sessat	13114	per guardadós.
13081	era l'untar,	13115	No se'n serví,
13082	Judà regnar;	13116	tal la jaquí.
13083	cepre perdut,	13117	De la cansada
13084	bisbat venut;	13118	he cansellada
13085	sacerdots llechs;	13119	lley d'Esriptura
13086	guiadós sechs	13120	era figura
13087	—si cech orp guia	13121	axí certera,
13088	herren la via,	13122	com la figuera

13123	que malahí	13158	per cans menjada.
13124	prop lo camí,	13159	Fills de Elý,
13125	fruyt no tenia;	13160	príncep rabí,
13126	he maceria	13161	mal doctrinats,
13127	hedificada,	13162	no castiguats,
13128	he relloguada,	13163	les grasses reses
13129	morts los primés,	13164	qu-eren trameses
13130	a nous faynés.	13165	ells les menjaven,
13131	He com Vastí,	13166	flaques posaven
13132	qui no-beý	13167	als sacrificis.
13133	ni volch res fer	13168	He d'altres vicis
13134	per Asuer	13169	encriminats,
13135	rey, no tement	13170	morts e dampnats,
13136	son manament,	13171	cert, indicaren:
13137	ensuperbida	13172	pronosticaren
13138	perdé la vida	13173	mal creticar,
13139	he la persona,	13174	a mort finar,
13140	anell, corona,	13175	perdió,
13141	ceptre real.	13176	dampnació
13142	Serquà son mal,	13177	d'esta parlera,
13143	prest lo trobà.	13178	vella somera
13144	Ester guanyà	13179	d'aquell Balam.
13145	la senyoria	13180	Lo prom Abram,
13146	Vastí tenia.	13181	molt rich e vell,
13147	Per Jhesabel,	13182	mula, camell
13148	reyna rebel,	13183	ab daurat fre,
13149	d'alt espenyada,	13184	no palafré
13150	he calsignada	13185	ni dromedari,
13151	per Hieú rey,	13186	ell cavalcar-i
13152	l'antigua lley	13187	no se'n curà;
13153	fon figurada	13188	sols cavalcà
13154	en la entrada	13189	ase somer,
13155	del vencedor,	13190	anant serter
13156	senyor major	13191	al munt Tabor.
13157	ser derribada,		

13192	Lo Rey Senyor	13226	he u estenien
13193	rich cavalcà,	13227	per hon passava.
13194	qui l'adorà	13228	La gent portava,
13195	he reverí,	13229	ab gran plaer,
13196	ase pollí,	13230	al cap llorer,
13197	qui-l conegué	13231	signant victòria;
13198	quant ell naxqué.	13232	designant glòria,
13199	Tot profetat	13233	en les mans palmes;
13200	o figurat	13234	he tocant palmes,
13201	fon, o figura.	13235	alguns cantant,
13202	Ab rams, verdura	13236	altres ballant,
13203	de les murteres,	13237	qui prechien
13204	brots d'oliveres	13238	he qui seguien.
13205	he altres arbres,	13239	De la primera
13206	molts d'aquells barbres	13240	lley e tercera,
13207	qui s'i trobaren	13241	no fariseus
13208	ne enramaren	13242	ni seduseus,
13209	Jhetsemaní.	13243	scrivans, rabins,
13210	Rau ni rabí	13244	no vells mesquins
13211	de Betfaget,	13245	ni jóvens grans,
13212	ram ni ramet,	13246	mas chics infans
13213	cert, no tallaren,	13247	he molts gentils,
13214	ans s'amaguaren	13248	ab nous estils
13215	de gran matí.	13249	molt reverien
13216	Fon lo camí	13250	he benehien
13217	com a bell prat,	13251	ab psalmodia
13218	tot enramat	13252	lo qui venia,
13219	per artesans.	13253	Rey, Redemptor
13220	Pochs ciutadans,	13254	he Salvador,
13221	molts estrangés	13255	en nom de Déu,
13222	he forastés,	13256	ab clara veu
13223	se desbriguaren	13257	he tots hun crit:
13224	he despullaren	13258	<i>Fill de Davit</i>
13225	lo que vestien,	13259	<i>alt, Osannà!</i>

- 13260 Com rey entrà,
 13261 ab gran honor,
 13262 com ver Senyor,
 13263 Déu e Messia,
 13264 sols aquell dia
 13265 pels llechs atmés.
 13266 Lo jorn despés
 13267 tot en preycar.
 13268 Per al sopar,
 13269 com no trobàs
 13270 qui-l convidàs,
 13271 ell se n'anà.
 13272 Aprés tornà,
 13273 rey, ab riguor;
 13274 fort, ab viguor,
 13275 los billonés,
 13276 falsos banqués,
 13277 sacerdots vells,
 13278 ab certs cordells
 13279 començà batre;
 13280 e-ls féu abatre,
 13281 tancar, fallir,
 13282 mancar, fogir.
 13283 Llurs banchs trencà,
 13284 he derrochà
 13285 la vella tenda
 13286 de compra y venda
 13287 he llogreria,
 13288 de simonia
 13289 lleig ensutzida
 13290 he pervertida,
 13291 feta no pocha
 13292 de lladres clocha,
 13293 he velleguaça
 13294 fera vinyaça,
 13295 tant per malea
 13296 com per perea
 13297 dels podadós,
 13298 conreadós,
 13299 llargua tallada,
 13300 llobacejada,
 13301 sens morguonar
 13302 ni scanyotar
 13303 los ceps molt vells,
 13304 pànpols vermells,
 13305 la sarment grogua:
 13306 la Sinaguogua,
 13307 celler tot buyt,
 13308 vinya sens fruyt,
 13309 exorqua, erma.
 13310 Terra pus ferma,
 13311 nova, més plana,
 13312 blana, solana,
 13313 tot bon terreny
 13314 lluny de l'areny,
 13315 bon reguadiu
 13316 de font o riu,
 13317 mogué, llaurà.
 13318 Planta trià
 13319 stranya, pus sana,
 13320 de muntalbana,
 13321 boval, negrella,
 13322 no ferrandella
 13323 ni monestrell,
 13324 mallol novell
 13325 volent plantar
 13326 e conrehar,
 13327 pus fructuós
 13328 he virtuós.

- 13329 Com féu Nohé,
 13330 triar volgué
 13331 del bosch sarmens
 13332 de gentils gens,
 13333 poble tot llaych,
 13334 poc del judaych
 13335 vell entecat.
 13336 De cep corcat
 13337 sarment plantada,
 13338 ni de brocada,
 13339 ni d'esporguim,
 13340 tart fa raym
 13341 ni cabrerots.
 13342 Dels sacerdots
 13343 algú no-n pres;
 13344 rabins no res,
 13345 llechs los prengué.
 13346 Lo camp, donchs, bé
 13347 set palms contats,
 13348 drets senyalats,
 13349 fondo clotà,
 13350 sarments plantà,
 13351 no de rebuscha
 13352 de la llabrusca,
 13353 com Nohé pres.
 13354 Plantant hi mès,
 13355 per endolcir,
 13356 asaborir
 13357 amarguor tanta
 13358 de borda planta,
 13359 llim, fem, e fanch
 13360 de terra y sanch,
 13361 fets d'animals
 13362 quatre brutals:
 13363 lleó, bravea,
 13364 moltó, simplea,
 13365 lluxuriar,
 13366 porch e tragar,
 13367 bugia-nvega.
 13368 Al qui glopega,
 13369 lo vi, sovent
 13370 fort e pruent,
 13371 grans cantitats,
 13372 les qualitats
 13373 dels animals
 13374 li resten tals.
 13375 Causà-u Nohé:
 13376 primer begué.
 13377 Torbàs del vi.
 13378 Cam l'escarní.
 13379 Sarments elents,
 13380 hi mès deu vents,
 13381 portants dolçor
 13382 a la lliquor
 13383 dels seus rayms.
 13384 Fems ni tarquims
 13385 no y hac mester.
 13386 Per son plaer,
 13387 d'aygua y sanch pròpia
 13388 hi mès gran còpia.
 13389 Rahels meteren,
 13390 totes vixqueren,
 13391 sinó-l dampnat
 13392 Judes, penjat.
 13393 Puys, acotades,
 13394 mès en brocades
 13395 he encanyà.
 13396 He concertà
 13397 del seu costat,

13398	més arreglat	13431	ab nores sues,
13399	he millor rech,	13432	totes ser cruës,
13400	may serà sech	13433	descominals,
13401	ni ayguamoll.	13434	braus animals,
13402	Sischa, fenoll,	13435	de mal e lleig
13403	èvols, braceres,	13436	he fer meneig,
13404	cartes, romagueres,	13437	experiència
13405	canyota, gram,	13438	ne fa ciència
13406	cuqua, faram,	13439	he bastant prova,
13407	si y naxeran,	13440	la vinya nova,
13408	no y crexeran.	13441	pus ver·esgleya
13409	Ben vallegat,	13442	que de nou feya,
13410	enbardiçat,	13443	per muller presa
13411	com fon mester,	13444	de tal contesa
13412	obra y celler,	13445	volent llunyar
13413	torre, aljup,	13446	he separar,
13414	premsa, trull, cup	13447	nora donzella
13415	he nous vexells.	13448	de la lley vella,
13416	Faynés novells	13449	com d'ella fos
13417	altres lloguà,	13450	fill sols pel cos,
13418	al que plantà	13451	no conegut
13419	mallol novell.	13452	ni gens volgut
13420	Del celler vell	13453	dels de Judà,
13421	que derroquà,	13454	deliberà
13422	foragità	13455	mare jaquir
13423	los vells que y eren,	13456	he aderir
13424	per lo que feren,	13457	a sa muller,
13425	matant arreu,	13458	com al primer
13426	fins a l'ereu,	13459	Adam fon dit.
13427	per llur malícia,	13460	Com ver marit,
13428	per avarícia,	13461	hora per ora,
13429	los fraus e llogres.	13462	l'Archa o Tora
13430	He perquè sogres,	13463	de fust obrada,
		13464	moble, portada

- 13465 per caminans,
 13466 per colls e plans,
 13467 taules e vergua,
 13468 mannà sobergua
 13469 los *Cinç volums*,
 13470 —drets e torts fums—
 13471 lleys e judicis,
 13472 los sacrificis,
 13473 alisos pans,
 13474 bastó en mans
 13475 a l'inmolar,
 13476 guaspes tallar,
 13477 les cerimònies
 13478 he querimònies,
 13479 ja malastrugues,
 13480 quax ballarugues,
 13481 chiulets, juguets,
 13482 baceroteles,
 13483 fluxes lliçons
 13484 de chichs minyons,
 13485 li desechà
 13486 he rebugà,
 13487 com a fumosa
 13488 casa plujosa
 13489 he descuberta,
 13490 restant deserta,
 13491 vella y antiga.
 13492 La sgleya-migua,
 13493 ell, de sa mà,
 13494 cert la s'obrà,
 13495 ciutat murada,
 13496 en monts fundada,
 13497 temple inmoble.
 13498 He al nou poble,
 13499 hòmens barons,
 13500 d'altres liçons,
 13501 no sols polítics,
 13502 mas metafísiques,
 13503 sobre natura,
 13504 hultra mesura
 13505 tot transcendent
 13506 enteniment,
 13507 féu auditori,
 13508 scoles, pretori,
 13509 ferm culiseu.
 13510 Botigua-n féu
 13511 molt sumptuosa
 13512 he cabalosa,
 13513 richa, fornida
 13514 de infinida
 13515 gran drogueria,
 13516 de pedreria
 13517 pus preciosa,
 13518 més virtuosa
 13519 en medecina;
 13520 la pedra fina
 13521 filosofal,
 13522 qual may fon tal
 13523 feta ni vista
 13524 per alquimista;
 13525 de general
 13526 tiriactal,
 13527 bezaart fi,
 13528 de tot verí
 13529 guaridor fel;
 13530 mannà del cel,
 13531 maravellosa,
 13532 molt saborosa
 13533 he delectable,
 13534 inextimable,
 13535 de gran valor,

- 13536 per sol·amor,
 13537 no pas venent
 13538 ni preu prenent,
 13539 repartidora
 13540 he donadora,
 13541 franch, als confreres.
 13542 En senyal d'arres
 13543 he testimoni
 13544 del matrimoni
 13545 tant excel·lent,
 13546 li féu present,
 13547 no arres d'or:
 13548 d'ordi hun cor,
 13549 he mig contats
 13550 quinze·rgentats.
 13551 Ni d'or anell,
 13552 corder, anyell,
 13553 no carn ni grex.
 13554 Mas si matex
 13555 dant per estrenes,
 13556 mès en rehenes
 13557 sa magestat,
 13558 divinitat,
 13559 ànima y cos.
 13560 May tal socós,
 13561 ni tan alt do,
 13562 en lo món fo.
 13563 May fon lleguat,
 13564 tal preleguat,
 13565 ni tal herència.
 13566 Magnificència
 13567 may tal se féu.
 13568 Tot lo Salt meu
 13569 he quant Davit
 13570 hac provehit
- 13571 per fer la obra:
 13572 *sitim*, manobra,
 13573 argent e or;
 13574 tot lo tresor
 13575 per mi despés,
 13576 en los obrés
 13577 les mans paguant,
 13578 no valgué tant.
 13579 Octovià,
 13580 cert, quant lleguà
 13581 tot son imperi
 13582 al gran Tiberi;
 13583 quant Guostantí
 13584 restituhí
 13585 donació,
 13586 oblació,
 13587 quesvulla fos,
 13588 quant del seu cos
 13589 fon metge destre
 13590 papa Silvestre,
 13591 cert, no lleguaren,
 13592 ni res donaren
 13593 que valgués tant.
 13594 Pus trihunfant
 13595 he major cosa
 13596 donà [a] sa sposa
 13597 he la'n dotà.
 13598 Més li·ncartà,
 13599 fent testament,
 13600 ferm disponent
 13601 de fet tan sopte,
 13602 après son opte,
 13603 ressucitat,
 13604 als cels muntat,
 13605 taula conpondre,

13606	Regne dispondre:	13641	del Regne seu.
13607	no monarchia,	13642	Al gran conreu
13608	ni senyoria	13643	del seu camp pla,
13609	gens mundanal	13644	qual ell plantà,
13610	ni temporal,	13645	dels seus criats,
13611	tost transitòria	13646	dotze triats,
13612	he dilusòria;	13647	féu capitans.
13613	ni part de terra,	13648	He pres-ne tants
13614	ab cruel guerra	13649	en sacerdots,
13615	de gent traydora	13650	dels pus devots,
13616	conquistadora,	13651	com féu Esdraç,
13617	a infinits	13652	dels vells pus clas.
13618	d'Egipte-xits	13653	Dotze tanbé,
13619	juheus promesa,	13654	com Josuhé,
13620	he sols obtesa	13655	pròmens trià,
13621	per dos d'aquells	13656	quant lo Jordà
13622	he per novells	13657	volgué passar.
13623	pel camí nats,	13658	He yo regnar
13624	ab grans debats,	13659	quant comencí,
13625	perills, temós,	13660	constituhí
13626	treballs, suós;	13661	dotze prefets,
13627	cultivadora,	13662	en tots los fets
13628	posseïdora	13663	ma cort regissen
13629	no sens afanys,	13664	he just partissen
13630	al més cent anys.	13665	les racions.
13631	Mas supernal,	13666	Més tants barons
13632	cestial,	13667	los figurí
13633	eterna glòria	13668	yo, quant obrí
13634	als qui memòria	13669	los leonets,
13635	d'ell, mort, auran;	13670	dotze chiquets,
13636	tots quants volran	13671	d'or fi, molt bells,
13637	ésser fills seus,	13672	per capitells
13638	fills, donchs, ereus,	13673	al meu real
13639	per son plan do,	13674	alt sitial.
13640	per mèrits no,	13675	He més manà,

- 13676 com de Judà
 13677 pus car fill seu
 13678 en Jacob féu
 13679 —entre·ls germans
 13680 trips començans,
 13681 fos preferit
 13682 he reverit—
 13683 en Simó Pere,
 13684 major prevere
 13685 féu, e clavari,
 13686 per ell vicari,
 13687 ab general
 13688 he liberal
 13689 gran potestat,
 13690 ab honestat
 13691 a deslliguar,
 13692 obrir, tancar,
 13693 clau no errant
 13694 al freturant,
 13695 los seus tresòs.
 13696 Dels succesós
 13697 per ells criats
 13698 he ordenats
 13699 a tal ofici,
 13700 fa·l sacrifici
 13701 sols lo prevere.
 13702 Altri no spere
 13703 tan alt poder:
 13704 no·l pot aver
 13705 àngel, llech, dona
 13706 mala ni bona.
 13707 Sols capellans,
 13708 per les lurs mans,
 13709 féu partidós
 13710 he donadós.
 13711 Als casats llechs,
 13712 llatins e grechs,
 13713 fels, llarguament;
 13714 bé scassament
 13715 a beguinotes,
 13716 fictes devotes,
 13717 qui totes festes
 13718 se paren prestes
 13719 al conbregar:
 13720 massa privar
 13721 causa menyspreu.
 13722 Lliurar-se deu
 13723 molt cautament,
 13724 he majorment
 13725 a les convesses,
 13726 per ser revesses
 13727 he contumaces
 13728 he pertinaces,
 13729 plenes de cisma.
 13730 Pert-s'i la crisma!
 13731 Pèrfidament,
 13732 del prepotent
 13733 ver Déu, hom, rey,
 13734 he de sa lley
 13735 se desesperen.
 13736 Encara speren
 13737 altre Messies!
 13738 Ni són jhuÿes
 13739 ni cristianes,
 13740 hoc són marranes
 13741 he filistehes,
 13742 cert, cananehes,
 13743 samaritanes,
 13744 incrèduls, vanes,

- 13745 apostatades.
 13746 Són batejades,
 13747 he la judayca
 13748 lley e musayca
 13749 en lo cor tenen.
 13750 A llur dan prenen
 13751 lo pa sagrat
 13752 sens fe, sens grat,
 13753 indignament.
 13754 Mas, certament,
 13755 per llur error
 13756 no-n pert valor,
 13757 ni-n val res menys,
 13758 per llurs desdenys,
 13759 l'alt sagrament.
 13760 Ell, donchs, volent
 13761 complir sa-npresa,
 13762 ab gran largesa
 13763 —com profetat,
 13764 fon figurat
 13765 antiguament—
 13766 son testament
 13767 ab mort volch cloure.
 13768 Ell serp de coure,
 13769 aram, llautó,
 13770 en pal, bastó,
 13771 mès a través,
 13772 per Moysés
 13773 en alt alçada,
 13774 entrecruada,
 13775 clavada-b clau,
 13776 de treva y pau,
 13777 arch e senyal,
 13778 celestial,
 13779 yris pintat,
 13780 fon lo posat
 13781 al firmament.
 13782 Ell fonament,
 13783 pedra molt ferma
 13784 en què-s referma
 13785 tot lo senat
 13786 apostolat,
 13787 pels artesans
 13788 hedificans
 13789 ans reprovada,
 13790 puys paredada,
 13791 feta-ngular;
 13792 pedra calar
 13793 sens mans tallada
 13794 he declarada
 13795 per Daniel,
 13796 del rey cruel
 13797 regnes rompent
 13798 —d'or e d'argent,
 13799 d'aram tercer,
 13800 lo quart d'acer,
 13801 quint terra cuyta—
 13802 crexent ab cuyta,
 13803 feta tamanya
 13804 com gran muntanya.
 13805 Oricorn fort,
 13806 domat e mort,
 13807 cantant donzella
 13808 humil e bella;
 13809 brúfol portant
 13810 jou, dret llaurant;
 13811 anyell rostit,
 13812 tot enguollit,
 13813 os no trencat.

- 13814 Ell gra sembrat,
 13815 mort verament,
 13816 molt fruyt retent.
 13817 Ell bàlsem fi
 13818 de l'Enguadí.
 13819 Raÿm penjat,
 13820 en pal portat
 13821 al coll per dos
 13822 guardegadós
 13823 —lo cristià
 13824 de cara y va;
 13825 juheu, d'esquena.
 13826 Primer lo mena
 13827 poble rebel—.
- 13828 Ell com Abel,
 13829 mort e batut.
 13830 Jhosef venut
 13831 a gent dolenta,
 13832 per dinés trenta,
 13833 per llus germans.
 13834 De peus e mans,
 13835 Samsó lliguat.
 13836 Jhonàs llançat,
 13837 tres jorns begut
 13838 pel peix, retut,
 13839 qui-s diu balena,
 13840 fora-n l'arena
 13841 tornat en sest.
 13842 Ysach, fill prest
 13843 la mort volent,
 13844 obedient
 13845 al pare seu.
 13846 El fill de Déu,
- 13847 ver Redemptor,
 13848 llarch comprador,
 13849 paguador franch,
 13850 del cos la sanch,
 13851 ell, pel-licà,
 13852 sos pits nafrà
 13853 pels fills salvar
 13854 he restaurar,
 13855 scampant-la tota,
 13856 com una guota
 13857 sola y bastàs.
 13858 No gens escàs,
 13859 féu abundosa
 13860 he copiosa,
 13861 intensament,
 13862 no stesament,
 13863 Redempció.
 13864 Tal passió,
 13865 açots, colona,
 13866 de junchs corona,
 13867 martell tan greu,
 13868 llança, claus, creu,
 13869 set de gent stranya,
 13870 sponga e canya,
 13871 vinagre y fel,
 13872 mort tan cruel,
 13873 vituperosa,
 13874 tant dolorosa,
 13875 ell la's volgué
 13876 he la prengué
 13877 per amor nostra,
 13878 he per fer mostra
 13879 d'immensitat

13880	de caritat.	13914	les errós d'ella
13881	Ell jutge just,	13915	portant al dos,
13882	Adam, pel gust,	13916	fill prodiguós
13883	condempnà [a] mort.	13917	fon acollit;
13884	Morint a tort	13918	l'enfellonit
13885	ell e greument,	13919	fora romàs.
13886	molt justament	13920	Morí lo gras
13887	volch anul·lar	13921	he roig vedell,
13888	he revocar	13922	de cos e pell
13889	dita sentència,	13923	inmaculat,
13890	dada·n absència	13924	sacrificat
13891	als naxedors	13925	per lo comú,
13892	fills successós,	13926	alt e tot nu.
13893	generalment.	13927	Ver hom e Déu,
13894	Molt carament,	13928	sobre la creu
13895	de tots peccats,	13929	fermant la squena,
13896	fets e innats,	13930	nostra cadena
13897	ell féu ajust.	13931	d'acer tan fort,
13898	He alt en fust,	13932	d'infernai mort
13899	—d'on fon llevat	13933	morint desféu.
13900	lo pom vedat	13934	Sa mort reféu
13901	pels ignocens,	13935	lo nostre stat
13902	cinch mil docens	13936	mortificat,
13903	any xixanté	13937	donant-li vida.
13904	los remeté.	13938	Cert, sa ferida
13905	Hora matexa	13939	humanitat,
13906	fon la madexa	13940	divinitat,
13907	drachma dehena,	13941	may se partiren,
13908	hora novena,	13942	no-s desuniren
13909	llavòs trobada.	13943	ni dellexaren.
13910	Al coll portada	13944	Bé u confessaren
13911	ab alegria,	13945	he conegueren,
13912	qual ja peria	13946	en lo que veren,
13913	l'errant ovella,	13947	dels miradós

- 13948 executós
 13949 alguns sabuts,
 13950 en les virtuts
 13951 he grans senyals
 13952 tots divinals,
 13953 he molts secrets
 13954 que y foren fets.
 13955 Just lo preycà,
 13956 preu quant tornà,
 13957 Judes traydor.
 13958 Cridà'l: "Senyor!"
 13959 Dimas lladró.
 13960 Centurió,
 13961 hu cap de cent,
 13962 dix: "verament,
 13963 Fill de Déu és!"
 13964 Pilat, francés,
 13965 Rey l'escriví.
 13966 Gentil Longí
 13967 Déu l'adorà,
 13968 com se véu sa,
 13969 ans era cech.
 13970 Lo sol s'estech
 13971 de dar claror,
 13972 per son Senyor
 13973 ser turmentat.
 13974 Anuolat,
 13975 lo cel tronà,
 13976 fort llampeguà
 13977 movent grans vens.
 13978 Tremolaments
 13979 feren les terres;
 13980 dels mons e serres
 13981 roques caygueren,
 13982 en si-s romperen.
 13983 Cent cinch ciutats,
 13984 ab tots sos nats,
 13985 en orient,
 13986 de fonament
 13987 foren perides.
 13988 Foren solsides
 13989 moltes muntanyes.
 13990 Nacions stranyes
 13991 del cap del món,
 13992 fins hon se pon
 13993 lo sol tots jorns,
 13994 vent tals contorns,
 13995 temoregaren,
 13996 Déu invocaren.
 13997 Com hun gentil
 13998 mestre suptil,
 13999 dit Dionís,
 14000 lo món sentís
 14001 fort tremolar,
 14002 ves eclipsar
 14003 lo sol e lluna
 14004 contra comuna
 14005 astrologia,
 14006 en jorn de dia
 14007 ves tal foscura,
 14008 Déu de natura
 14009 dix soferia,
 14010 o periria
 14011 la mundanal
 14012 huniversal
 14013 màchina sempre.
 14014 Aquest destempre
 14015 ben prop lo véu

14016	lo mal juheu,	14050	he infestaren
14017	major prelat	14051	ne fos llevat.
14018	del gran bisbata	14052	Mas a Pilat
14019	—sols per lo guany—	14053	no li plagué,
14020	en aquell any	14054	ans romangué,
14021	arrendador,	14055	a llur despit,
14022	príncep traydor,	14056	<i>tal com fon scrit.</i>
14023	ab sos secaços,	14057	Dels moniments,
14024	ypocritaços.	14058	molts dels durments
14025	Mas no y cregueren.	14059	o morts sans cossos,
14026	Ans dels que y eren	14060	ab pell, carn, ossos,
14027	allí venguts,	14061	ressucitaren,
14028	escomoguts	14062	he recitaren
14029	més per temor	14063	que vist avien
14030	que per dolor	14064	lla d'on venien.
14031	ni pietat,	14065	L'altar celat,
14032	a pas cuytat,	14066	pel vel tallat
14033	esbalaïts,	14067	se descobrí.
14034	batent-se-ls pits,	14068	L'infern obrí
14035	barbes pelant,	14069	llim e presó,
14036	los caps calant,	14070	com féu Samsó.
14037	trits se'n tornaren.	14071	Ab clau de comte,
14038	May atorguaren	14072	l'alcayt en promte
14039	haver fet mal.	14073	apresonà,
14040	Lo trihunfal	14074	he fort lliguà
14041	títol subscrit,	14075	sa cavalcada
14042	per tots llegit,	14076	al llim tancada,
14043	grechs e llatins,	14077	qual ell tenia,
14044	als raus rabins	14078	ab tirannia,
14045	no-ls paregué	14079	ànimes santes.
14046	que digués bé	14080	Qui pot dir quantes!
14047	<i>Rey dels jubeus.</i>	14081	A mi, per gràcia,
14048	Ab agres veus	14082	ab pertinàcia,
14049	ne despitàren	14083	cert, no morí:

14084	yo-m penedí	14118	ser soterrat,
14085	ans de morir.	14119	qual obtengué.
14086	Gens referir	14120	Comprat agué
14087	no guos lo crim!	14121	net drap de lli,
14088	Tots los del llim	14122	nart, benjhuí,
14089	o si d'Abram,	14123	altres perfums,
14090	Eva y Adam,	14124	seguons costums
14091	sos descendens	14125	és dels juheus;
14092	Déu conexens,	14126	tot a grans preus,
14093	de fet cobrà	14127	lliures ben cent.
14094	he se'n portà,	14128	Devotament,
14095	tots Déu llohant;	14129	lo cos lliguat
14096	Caïm dexant	14130	e-nbalsemat,
14097	he tots los mals,	14131	lo soterrà,
14098	perpetuals	14132	he cimentà
14099	abitadós	14133	la porta, closa
14100	en lo cahós,	14134	ab molt gran llosa.
14101	totstemp penant.	14135	Pels seus lo cos
14102	En l'entretant,	14136	furtat no fos
14103	Josef, baró,	14137	los raus duptaren.
14104	decurió	14138	Per tant, instaren
14105	he noble, nat	14139	sa sepultura,
14106	en la ciutat	14140	ab molta cura,
14107	Arimatia,	14141	per hun baró
14108	prop vas tenia	14142	centurió
14109	o fossa nova,	14143	fos ben guardada,
14110	semblant a cova,	14144	sa gent armada,
14111	tallat en roqua,	14145	tots ben paguats.
14112	a pich de broqua	14146	Puys esglayats,
14113	fet per a si.	14147	terç jorn matí,
14114	Ell provehí,	14148	quant fort sortí
14115	ab diligència,	14149	del moniment,
14116	haver licència	14150	esmayament
14117	de Ponç Pilat	14151	he por agueren.
		14152	Tots lo cregueren

14153	ésser ver Déu!	14188	Lo retengut
14154	Tots, huna veu,	14189	poble, prou bo,
14155	de fet cuytaren	14190	per farahó,
14156	hi u recitaren	14191	com a catiu
14157	dins la ciutat:	14192	restà, tot viu,
14158	“Ressuscitat	14193	he féu-lo franch
14159	és verament!”	14194	aquella sanch
14160	Mas, promptament,	14195	del sant Anyell,
14161	d’ells sobornats,	14196	he fon coltell
14162	d’ells menaçats,	14197	de gran matança,
14163	molt variaren,	14198	en la criaença
14164	he deposaren	14199	d’Egipte tanta.
14165	mentint vilment.	14200	Puys la gent santa
14166	Ans, certament,	14201	Déu féu passar
14167	que lo dit cos	14202	la Roga mar,
14168	despenjat fos	14203	com per trespol.
14169	de la creu alt,	14204	Del rey l’estol
14170	encara calt,	14205	l’aygua-l neguà.
14171	del dret costat	14206	Mes Déu manà
14172	hon fon nafrat	14207	que-l poble ves
14173	gran sanch n’ixqué,	14208	com Moysés,
14174	aygua tanbé.	14209	ferint sa rocha,
14175	Lo poble u véu.	14210	aygua no pocha
14176	Tot açò-s féu	14211	manal n’ixqué,
14177	per a figures,	14212	de qual begué
14178	psalms he scriptures	14213	tot Israel.
14179	dar compliment.	14214	Ezechiel,
14180	L’Omnipotent,	14215	ell profetant,
14181	quant féu fer l’archa	14216	Déu inspirant,
14182	al Patriarcha	14217	gran aygua viva,
14183	antich Nohé,	14218	neta, [a]bsterciva,
14184	aygua volgué	14219	promet donar,
14185	punís lo vici	14220	per denejar
14186	he fos inhici	14221	los delinqüens.
14187	a la virtut.		

14222	Als penidens	14256	com sent Johan
14223	sedegans crida,	14257	lo y bategà.
14224	beure convida	14258	He com tornà
14225	Déu aygua francha.	14259	de l'aygua vi,
14226	Com llana blanca,	14260	architiclí
14227	promet tornar	14261	beure manà,
14228	he canejar	14262	allí mostrà
14229	les astrosies,	14263	començ de glòria.
14230	per Ysaïes.	14264	La natatòria
14231	“Dexen Déu, vena	14265	de Silohé
14232	habundant, plena	14266	la mostrà bé.
14233	d'aygües vivents,	14267	Prop de Sichar,
14234	als descrehents”,	14268	promés donar
14235	diu Jheremies.	14269	a l'aldeana
14236	Scriu Zacharies	14270	samaritana
14237	ab prophecia:	14271	aygua de vida,
14238	“En aquell dia	14272	font infinida,
14239	he temps de pau,	14273	perpetual.
14240	en lo palau	14274	Font d'aygua tal,
14241	del rey Daviu,	14275	ja figurada
14242	font gran com riu	14276	he profetada,
14243	s'i mostrarà,	14277	per Déu promesa,
14244	he llavarà	14278	may fon obtesa
14245	la mestruosa”;	14279	pels de natura,
14246	aygua-bundosa	14280	ni d'Escritura
14247	del dret costat,	14281	pobles passats,
14248	per hun forat	14282	a Déu ingrats;
14249	del templ-exint,	14283	ni quant suà
14250	fon vist guarint	14284	sanch, com plorà,
14251	les malalties.	14285	orant en l'ort.
14252	He ell, Messies,	14286	Sols après mort
14253	volch començar	14287	fon dada, cert,
14254	sanctificar	14288	quant fon hubert
14255	aquell flum gran,	14289	lo costat seu.

14290	Alt en la creu,	14325	set medecines,
14291	mig començades	14326	ab set divines,
14292	he sols forjades	14327	spirituals,
14293	les claus del cel,	14328	no naturals
14294	a Pere fel	14329	propietats,
14295	promeses dar,	14330	ab calitats
14296	volch acabar.	14331	ben divisades
14297	Subtil manyà,	14332	he graduades
14298	ell les temprà,	14333	a quatre graus
14299	com bon armer	14334	—tres per tres claus,
14300	tempra l'acer,	14335	quart per la llança—
14301	ab aygua y sanch.	14336	ab sa balança
14302	Bé lo barranch,	14337	just dret pesades,
14303	flum e torrent,	14338	ben dispensades
14304	passà bevent,	14339	les cantitats,
14305	càlzer e guot,	14340	ab què-ls prelats
14306	rey sacerdot	14341	—sos hungüentaris
14307	Melchisedech.	14342	he pigmentaris—
14308	Hubert lo rech	14343	fessen hungüents
14309	del costat dret,	14344	he fins piments,
14310	fon lo pertret	14345	preservatius
14311	he aparell,	14346	he curatius,
14312	pel senat vell,	14347	ratificans
14313	tot revocat;	14348	he conservans
14314	he reprovat,	14349	la sanitat,
14315	dels husuraris	14350	suavitat,
14316	e potecaris,	14351	beneyta, noble,
14317	llur receptari.	14352	salut al poble,
14318	Hubert l'armari	14353	novell ramat
14319	de deytat,	14354	elet, triat,
14320	per pietat	14355	anyells, moltons;
14321	al nou sacrari,	14356	barbuts cabrons
14322	antidotari	14357	habandonant.
14323	novell donà,	14358	Ell, alt cridant,
14324	hon ordenà	14359	Anyell benigne

14360	—com fa lo signe	14395	No l'an cregut:
14361	ab veu molt fort,	14396	han-ne perdut
14362	prop de sa mort,	14397	llur bovalar,
14363	ab lo cap dret—	14398	e-n l'anprivar
14364	haver gran set	14399	prioritat;
14365	de tots cridà.	14400	la salvetat
14366	Per tots paguà	14401	en prats, pastura,
14367	ell bastantment.	14402	per oradura.
14368	L'obedient	14403	Los qui, lloguats,
14369	Anyell corder,	14404	humiliats
14370	qui volenter	14405	obrar volran,
14371	hi és vengut,	14406	he suaran
14372	és franch remut	14407	en les cavades,
14373	complidament.	14408	no fent llobades,
14374	Lo fre mordent,	14409	del diürnal
14375	de dur cervell	14410	diner real
14376	—ga odre vell,	14411	seran paguats.
14377	enbotanat,	14412	Los enguanats,
14378	desenpeguat—	14413	moros e atres,
14379	juheu altiu	14414	turchs, ydolatres,
14380	restà catiu	14415	feroces, braus,
14381	per culpa llur.	14416	romanen sclaus,
14382	Puys en lo fur	14417	descaminats.
14383	o profecies	14418	Són figurats
14384	d'ell, ver Messies,	14419	l'enterch ebraych,
14385	no han fermat,	14420	lo gentil laych,
14386	en son ramat	14421	pobles abdós,
14387	no són contats.	14422	pels servidós
14388	Desvehinats,	14423	dos jovencells
14389	no-ls és permès	14424	—l'aze ab ells—
14390	posseir res	14425	ensemps, restats
14391	en realench.	14426	baix, no muntats
14392	Lo rey qui vench	14427	fer en la penya
14393	del cel al món		
14394	Messies fon.		

14428	altar, ni llenya	14464	lo ver seny pendre,
14429	pel sacrifici	14465	a ells s'inputa.
14430	d'Abram, inici	14466	Déu no refuta
14431	començador	14467	qui s'i atança.
14432	de fe y amor;	14468	No fora llança,
14433	Ysach, tercer,	14469	ni desempara
14434	lo poble ver	14470	l'om qui-s prepara
14435	he cristià,	14471	rebre sa gràcia,
14436	qui creu e fa	14472	tot quant li plàcia
14437	lo que Déu vol.	14473	fent, obehint,
14438	Aquest tot sol,	14474	Satan jaquint,
14439	la hu de tres,	14475	dret a ell ve,
14440	sols elet és;	14476	promet la fe,
14441	los dos dampnats.	14477	fent homenatge
14442	<i>Molts són cridats,</i>	14478	de vasallatge
14443	<i>pochs los elets.</i>	14479	perpetual,
14444	Déu, quants ha fets,	14480	rebut la sal
14445	vol ser salvats,	14481	de sapiència,
14446	he molts malvats	14482	en mans, presència
14447	ésser no u volen.	14483	del seu curat,
14448	Puys ells se tolen	14484	propi prelat
14449	lo bé promés,	14485	he sacerdot
14450	afectant més	14486	—solemne vot
14451	la vida grassa,	14487	a Déu n'à fet—.
14452	restar en plaça,	14488	Aquest, de fet,
14453	plogua u no plogua.	14489	és ben rebut,
14454	Troben qui-ls llogua,	14490	franch e remut;
14455	no-ls plau lloguer.	14491	lo seu rescat,
14456	Ni-l lloguader,	14492	per Déu paguat
14457	conduïdor,	14493	degudament.
14458	convidador,	14494	Per incident,
14459	no-ls plau oyr,	14495	me vull llunyar,
14460	molt menys seguir;	14496	foraviar
14461	ni les figures,	14497	hun poch del rench.
14462	Sanctes Scriptures	14498	Saltar entençh
14463	llegir, entendre,	14499	fora-l cavat;

14500	tant he mal grat	14535	del flux antich.
14501	de les mesquines	14536	Com en poblich
14502	fictes beguines.	14537	hoys preycar
14503	Prest, puys m'i moch,	14538	al popular
14504	llur saber poch	14539	lo ver Messies,
14505	he molt cuydar	14540	forts malalties
14506	vull incertar.	14541	li ves curar,
14507	Veig la beguina,	14542	volch-s-ariscar.
14508	saltamartina,	14543	La veu alçant
14509	de sel-la-n sel-la,	14544	he fort cridant,
14510	de vetla-n vetla;	14545	a qui-l portà
14511	giramantells,	14546	he l'alletà,
14512	picamartells,	14547	alt benehí.
14513	disputadora,	14548	Déu l'arguhí
14514	demanadora	14549	sols pel parlar.
14515	de qüestions,	14550	Dix: "L'escoltar
14516	he fent rahons	14551	he creur·après
14517	als confessós	14552	valen molt més".
14518	he preycadós.	14553	Marta tanbé
14519	De Déu demana:	14554	la reprengué,
14520	"Puys d'ell emana	14555	com replicà
14521	tant virtual,	14556	quant ell manà:
14522	huniversal	14557	"Llevau la llosa!"
14523	he fructuosa,	14558	Ella, duptosa,
14524	tan graciosa	14559	dix: "Pudirà!
14525	font d'aygua viva,	14560	Quatridià
14526	¿com no-s diriva	14561	és ja podrit!"
14527	a tots los vius	14562	"¿No t'é yo dit
14528	per eguals rius,	14563	—dix—, si creuràs,
14529	car molts no-n prenen,	14564	fets singulàs
14530	he los que-n tenen,	14565	te faré veure?"
14531	no per egual?"	14566	Donchs, més val creure
14532	Demanant tal	14567	que disputar
14533	és atrevida,	14568	ni altercar.
14534	com la guarida		

14569	D'on, altercant	14602	Faena feta,
14570	he inquestant,	14603	crida·ls faynés:
14571	causa movent	14604	los matinés,
14572	l'Omnipotent,	14605	cansats, suats,
14573	altre Senyor	14606	he los lloguats
14574	que Déu major,	14607	a la vesprada
14575	vol inquirir.	14608	dóna'ls soldada,
14576	Tal departir	14609	egual diner.
14577	és gran error.	14610	Axí u vol fer.
14578	Lo Creador,	14611	¿Qual injuria,
14579	en fer, crear,	14612	si per hun dia
14580	no pot errar.	14613	tots vol pagar?
14581	Vol, pot e sap.	14614	¿Qui-s deu clamar
14582	Tiny lo seu drap	14615	si tal l'à feta
14583	vermell, vert, blau,	14616	o contrafeta;
14584	groch, com li plau.	14617	si Rachel, Llia,
14585	A son plaer	14618	Marta, Maria;
14586	fa, com l'oller,	14619	si Ester, Vastí,
14587	qui d'una massa	14620	Rut, Nohemí?
14588	ne fa terraça,	14621	¿Al seu partir,
14589	olla, scudella,	14622	qui y pot res dir?
14590	plat, canterella,	14623	Per sol·amor,
14591	morter, llibrell,	14624	fa bo y millor
14592	gentil vexell,	14625	al plaer seu.
14593	lleig, com se vol.	14626	Qui ell vol, beu
14594	Déu, al mallol	14627	s·aygua o gràcia
14595	qu·ell s'à plantat,	14628	ab eficàcia,
14596	hi ha lloguat	14629	tant com ne cap
14597	quals ha volguts:	14630	en lo seu cap.
14598	d'ells són venguts	14631	La qui no·l vol
14599	ab sa lleguona	14632	altre Déu col.
14600	a prima, nona,	14633	Moltes peus tenen,
14601	vespres, completa.		

14634	ni y van ni y vénen;	14667	per rius, braçals,
14635	les mans per pendre,	14668	conduyts, canals
14636	cap per apendre,	14669	e cequioles,
14637	orelles, hulls.	14670	rolls e filloles,
14638	Per sos entulls,	14671	distilladós
14639	no·ls plau hoyr,	14672	e brolladós,
14640	ni obeyr	14673	miganes causes.
14641	los crits e lloure.	14674	Ab orde, pauses,
14642	No·s volen moure,	14675	conte, mesura,
14643	sos rolls obrir.	14676	pes e dretura,
14644	Son eeligir	14677	l'aygu·abandona,
14645	ab llibertat,	14678	francha la dóna
14646	sa volentat,	14679	l'alt cequier
14647	no l'an forçada.	14680	a l'ereter.
14648	La mal dreçada	14681	Qui, pel que ou,
14649	roman en sech.	14682	sa terra mou
14650	Qui·s clou son rech,	14683	ab jou e rella,
14651	son portell tancha,	14684	ab sa trugella,
14652	l'aygua li mancha	14685	exada, pala,
14653	ab gran rahó.	14686	son camp eguala,
14654	Qui ab oró	14687	fa·y cavallons
14655	se aparella	14688	ab alerons;
14656	e va·b cistella,	14689	obre boqueres,
14657	cedaç, guarbell	14690	clou talponeres
14658	o chich vexell	14691	del seu ribatge;
14659	de l'aygua pendre,	14692	sols poch mundatge
14660	bé deu rependre,	14693	e l'escurim
14661	si·s mor de set,	14694	tragua·l tarquim
14662	lo mal pertret	14695	del seu portell.
14663	propi mateix,	14696	Qui son cervell
14664	no d'on parteix	14697	he los cinch senys,
14665	la font tan ampla,	14698	a Pasqua·lmenys,
14666	qual Déu exampla	14699	cad·any no·rbega

14700	e no-ls denega,	14733	per son prelat,
14701	fa's herm desert.	14734	propi curat
14702	Lo temps hi pert,	14735	—en temps de pressa,
14703	té martellada	14736	si fall endressa
14704	la-ntrecuydada	14737	de capellà,
14705	beguina folla,	14738	tot cristià
14706	qui, quant bull l'olla,	14739	hi pot soplir,
14707	no u coneix clar,	14740	si sap ben dir,
14708	ni sap filar,	14741	sens barbarisme,
14709	ni res cosir,	14742	mots del babtisme—
14710	ni menys llegir;	14743	l'aygua vessant
14711	he del saber,	14744	l'Esperit Sant,
14712	poder, voler,	14745	pel llavament
14713	fer e crear,	14746	obté granment
14714	gràcies dar,	14747	fe d'om mateix
14715	secrets juhís,	14748	si ja-s coneix,
14716	ne vol avís	14749	o del padrí,
14717	he s'entramet.	14750	si-s chich fadrí,
14718	Què Déu promet	14751	he dels presents.
14719	és infal·lible,	14752	Fe dels parents
14720	cert e crehible	14753	d'aquell malalt,
14721	—tothom, diu Déu,	14754	del terrat alt,
14722	qui ferm no creu	14755	fet hun forat,
14723	o no creurà,	14756	per ells calat
14724	dampnat serà	14757	jahent al llit,
14725	he bandegat—.	14758	que fos guarit
14726	Tot bategat	14759	tant hi bastà,
14727	d'aygua manal	14760	que romàs sa.
14728	he natural,	14761	Si per fe stranya,
14729	no d'alambí	14762	l'ome tant guanya,
14730	—oli, llet, vi,	14763	quant més per pròpia
14731	ni tal llicor	14764	lo qui-n té còpia,
14732	no y han valor—	14765	regenerat

- 14766 e ordenat,
 14767 recreat fet,
 14768 per Déu elet
 14769 fill adoptiu,
 14770 caritatiu.
 14771 Qui sperarà
 14772 he ferm creurà
 14773 aquells cartells,
 14774 qui pels mantells
 14775 al ruch posats,
 14776 he pels sobrats
 14777 dotze sportins,
 14778 del peix cofins
 14779 e pa pleguats,
 14780 són figurats.
 14781 Per dotze, tretes
 14782 del riu, eletes
 14783 pedres, molt belles
 14784 —Josué d'elles
 14785 féu fabricar
 14786 novell altar—
 14787 són denotats,
 14788 pronostichats,
 14789 los dotze mots
 14790 dictats per tots
 14791 los majós d'òmens,
 14792 apòstols, pròmens
 14793 de l'apostòlica,
 14794 huna, catòlica
 14795 he santa sgleya;
 14796 no seguons creya
 14797 lo manicheu,
 14798 contra qui-s féu
 14799 Credo novell,
- 14800 en hun consell
 14801 sant e consult.
 14802 *Quicumque vult,*
 14803 per Atanàs,
 14804 a bon compàs
 14805 fet gentilment,
 14806 diu verament
 14807 lo que-s deu creure.
 14808 A sopar, beure,
 14809 tot tal crehent
 14810 qui, prou sovent,
 14811 de tot son tort
 14812 ací-n la cort
 14813 de son prelat
 14814 s'és composat;
 14815 he dels engüents
 14816 he sacraments
 14817 s'és ja huntat
 14818 he ben dinat
 14819 —no en posada
 14820 pel rey dexada
 14821 ab na Vastí,
 14822 qui sols bastí
 14823 dinar a fades,
 14824 mullers malvades,
 14825 mas en bellíssim
 14826 ort de l'Altíssim,
 14827 rey Asuer,
 14828 per ell fet fer
 14829 ab consellés,
 14830 contra mullés,
 14831 en or, argent—
 14832 menjant, bevent

- 14833 a son delit,
 14834 no conpel·lit,
 14835 ab fe formada,
 14836 acompanyada
 14837 de virtuosos
 14838 he piadosos
 14839 fets, obrant bé;
 14840 no morta fe,
 14841 mas ab fe viva,
 14842 caritativa,
 14843 tot elevat
 14844 —Gesseeu, pujat
 14845 en arbre, creu
 14846 per veure Déu.
 14847 Jhesús lo crida
 14848 e s'i convida
 14849 ab ell restar,
 14850 ensemps menjar—.
 14851 Si no u recusa
 14852 ni se n'escusa,
 14853 per pres aver
 14854 de nou muller,
 14855 és convidat.
 14856 Asegurat,
 14857 no dupt·entrar
 14858 alt al sopar
 14859 celestial,
 14860 si nupcial
 14861 roba polida
 14862 porta vestida.
 14863 Qui mal robat
 14864 serà trobat
 14865 en semblant cena,
 14866 pres en cadena
- 14867 serà lliguat,
 14868 d'infern llançat
 14869 en la foguera.
 14870 Donchs la huxera
 14871 qui té·l retret
 14872 sagell secret,
 14873 la clau del pa
 14874 —com dit és ja:
 14875 pa consagrat,
 14876 pa enforat,
 14877 pa cuyt e bla—
 14878 puys per sa mà
 14879 às a sopar,
 14880 la deus preguar
 14881 sia contenta
 14882 he que consenta
 14883 tu entres dins.
 14884 Mentres temps tins,
 14885 de roba muda,
 14886 he la saluda
 14887 totstems ab *Ave*
 14888 preguant te llave
 14889 los teus delictes.
- Quarta part del
tercer***
- 14890 Per tants conflictes
 14891 qui són en tu,
 14892 yo, inportú
 14893 he transformat,
 14894 ben informat
 14895 te só tramés.
 14896 He ja d'uymés

14897	s'acosta l'alba.	14930	Si-m fas contrari
14898	Ta llengua, balba,	14931	del manament,
14899	a queucom dir	14932	seguonament;
14900	he contradir,	14933	en Parayís,
14901	a mi respondre	14934	ans del divís,
14902	la veig dispondre	14935	ja provehit,
14903	he tremolar.	14936	per Déu fon dit:
14904	Aconsolar	14937	<i>“Multiplicau</i>
14905	te vull hun tant.	14938	<i>he aumentau,</i>
14906	Si ést duptant	14939	<i>bonpliu la terra”</i> .
14907	en alguns passos,	14940	Qui no s'aferra
14908	e-t paren cassos	14941	ni se n'à cura,
14909	maldits o nul-les,	14942	seguint natura,
14910	o falses butles	14943	ans se'n desix,
14911	lo que t'é dit	14944	poch obehix:
14912	he repetit	14945	trenca-l manar.
14913	tant de les dones	14946	Responch, de clar,
14914	—les abandones—	14947	tal argument
14915	si y às duptat,	14948	és defallent.
14916	la voluptat	14949	Adam, creat
14917	te fa torbar;	14950	fon e format,
14918	fa't exorbar	14951	engendrador,
14919	los hulls e seny;	14952	començador
14920	rahó-t costreny	14953	d'umà llinatge.
14921	he ta edat.	14954	Fera ultratge
14922	Consells t'é dat	14955	he greu peccat,
14923	de prou prudència;	14956	si engendrat
14924	experiència	14957	ell no n'agués.
14925	tots los conferma.	14958	Tots los après
14926	Agés-ne ferma	14959	Adam venguts,
14927	opinió,	14960	no y són tenguts.
14928	oblivió	14961	També peccara
14929	del voluptari.	14962	si no-ngenrara

14963	Emanué;	14997	Jhesús, hom ver,
14964	Abram tanbé,	14998	no hac muller;
14965	he Jhoachim.	14999	si-n fos tengut,
14966	Fóra gran crim,	15000	n'aguera-gut.
14967	en aquells dies,	15001	Nunca peccà,
14968	si Zacharies	15002	donchs may trenchà
14969	se'n fos estat:	15003	la lley aquesta.
14970	no fóra nat	15004	Ell a la festa
14971	aquell Johan,	15005	fon convidat
14972	<i>dels nats pus gran</i>	15006	del tant amat
14973	<i>qui may fill féu</i>	15007	cosín germà.
14974	ni hac ereu,	15008	He y confermà
14975	sense peccar.	15009	lo matrimoni,
14976	No y cal estar	15010	ab testimoni
14977	molt en açò.	15011	miraculós.
14978	Semblant lliçó	15012	Mas ell, l'espòs,
14979	fon l'alt parlar	15013	no volch complís,
14980	del consagrar:	15014	ni que dormís
14981	<i>"Açò fareu</i>	15015	may ab la sposa.
14982	<i>per recort meu"</i> .	15016	Donchs, prou par cosa
14983	A tots se dix,	15017	més voluntària
14984	mas no-s partix,	15018	que nessessària.
14985	ni-s fa per tots.	15019	Cert, l'engendrar,
14986	Aquells dos mots:	15020	o lo servir
14987	tots engendrau,	15021	l'establiment,
14988	tots consagrau,	15022	pròpiament
14989	són parlar breu	15023	és dit consell.
14990	manat per Déu;	15024	Qui l'obrar d'ell
14991	llarchs en virtut,	15025	en tot semblar,
14992	a multitud	15026	ben himitar
14993	e en comú,	15027	vol e seguir,
14994	no a cascú	15028	bé-n pot fogir,
14995	singularment.	15029	sense peccar
14996	L'Omnipotent	15030	ni lley trencar.

15031	Façà-u quisvulla.	15065	la nomenada
15032	Tu te'n despulla	15066	pel món anada,
15033	de tal calor.	15067	del meu poder
15034	No-t faça por,	15068	he alt saber,
15035	per ésser buyt	15069	més divinal
15036	de fills o fruyt,	15070	que humanal,
15037	sies vedat;	15071	per més entendre
15038	ni ton curat	15072	de mi apendre,
15039	t'escomunique;	15073	lo món passant
15040	ni que t'abdique	15074	e-ntravessant,
15041	entrar als temples.	15075	ha veure'm vench,
15042	Si més contemples	15076	he ab mi tench
15043	les maravelles	15077	grans parlaments.
15044	d'algunes d'elles,	15078	Donà'm hungüents
15045	com referir	15079	molt fins d'olor,
15046	he l'argüir	15080	de gran valor.
15047	de la molt alta	15081	Donà'm planter
15048	he sense falta	15082	he sementer,
15049	sabent reÿna,	15083	de bàlsem brots;
15050	Sabbà Austrina	15084	Enguadí tots
15051	se nomenà.	15085	vinya·n plantam.
15052	Ab si menà,	15086	Sovint parlam
15053	de saviesa	15087	he discutim;
15054	he gentilesa	15088	molt departim
15055	ben abillada	15089	d'astronomia
15056	he avisada,	15090	—molt ne sabia—.
15057	gentil companya	15091	Ella·m signà
15058	de lley bé strana.	15092	he designà:
15059	Ella, famosa	15093	“En aquest fust,
15060	he poderosa,	15094	hun rey robust,
15061	en lo moral	15095	molt desigat,
15062	he natural	15096	serà penjat
15063	molt erudida,	15097	per los juheus,
15064	avent oÿda	15098	mals vasalls seus,

15099	en creu ben alt”.	15133	De tot hagué,
15100	De l’ort del Salt	15134	tanbé-s caygué.
15101	prest lo’n traguí,	15135	Si més t’impliques
15102	e l’amaguí	15136	he fort repliques,
15103	jus la pecina;	15137	de virtuoses
15104	d’ell medicina	15138	dones, famoses
15105	l’aygua prenia.	15139	he venerades,
15106	Hòmens guaria	15140	qui són estades
15107	sols la llacuna.	15141	—vérgens, fadrines,
15108	Dones, denguna	15142	monges, beguines,
15109	no-s llig guarís.	15143	poques casades—
15110	Per llur avís,	15144	canonizades
15111	après per dies,	15145	per papa santes;
15112	Jhesús, Messies,	15146	sibil·les tantes,
15113	als fariseus	15147	Déu Redemptor
15114	he seduceus	15148	ser venidor
15115	los al·leguà	15149	pronosticans;
15116	he divulgua.	15150	d’algunes grans
15117	Tal diligència,	15151	—mas foren poques—
15118	per més sciència	15152	mares e çoques
15119	al jutgament,	15153	de lley antiga,
15120	fort argument	15154	bo és te digua
15121	a ells seria.	15155	la veritat.
15122	Llarch respondria	15156	Per equitat
15123	si no duptàs	15157	he Déu honrar,
15124	temps hi bastàs.	15158	per ell formar
15125	Curt hi vull dir.	15159	d’Eva lo cos,
15126	No-m cal desdir	15160	qui d’om fon os,
15127	per pocha streta:	15161	carn de carn llur;
15128	hun-oroneta,	15162	perquè fan dur,
15129	cert, no fa stiu.	15163	per genitura,
15130	Muller la viu	15164	obrant natura,
15131	de infel rey.	15165	en lo món hom,
15132	Fon fora lley.	15166	algun queucom

15167	són poc amables,	15201	ben lluny l'arullen
15168	no extimables	15202	he la's despullen,
15169	que valguen més,	15203	de si la llancen.
15170	per ser mullés.	15204	Les que s'atancen
15171	Car matrimoni	15205	fer qualque bé,
15172	no-s testimoni	15206	sots lley e fe,
15173	no sospitós,	15207	són estimades,
15174	ans prou duptós:	15208	hun tant preades,
15175	inducció,	15209	en gran recort;
15176	presumpció	15210	com l'ome tort,
15177	és de bondat;	15211	rey entre-ls cechs,
15178	seguretad	15212	per alguns llechs
15179	no-n porta gens,	15213	mencionades,
15180	car moltes gens	15214	perpetuades
15181	fills d'altri crien.	15215	per llongua fama.
15182	Cové, donchs, sien	15216	D'aquestes ama
15183	no molt amades,	15217	lo que han bo;
15184	mas comportades	15218	no tot lo so
15185	per ses aïnes,	15219	que-n fa la gent,
15186	com les guallines,	15220	mas, solament,
15187	qui tot ho sullen	15221	sola virtut:
15188	hon se recullen,	15222	la fortitut
15189	per tants ous pondre.	15223	de na Judich;
15190	Més vull respondre	15224	d'Ester te dich
15191	a l'argument,	15225	la complacència;
15192	generalment,	15226	per sapiència
15193	per què les dones	15227	Rebecha mira;
15194	formà Déu bones.	15228	de Sarra tira
15195	Bondat alguna,	15229	—o Sarrahí—
15196	sols la comuna,	15230	qui requirí
15197	si-s vol en tenen;	15231	[a] Abram tocar
15198	d'elles ne prenen	15232	la mos-Aguar,
15199	alguna part;	15233	fidelitat;
15200	les més, a part,	15234	humilitat

- 15235 molt gran, de Llia;
 15236 la parleria
 15237 he bell estil
 15238 d'Abiguaÿl;
 15239 d'Elbora tria
 15240 sols profecia;
 15241 Raab, celant;
 15242 lo clau ficant
 15243 al pòls, Guabel;
 15244 amant, Rachel;
 15245 viudatge d'Anna;
 15246 de na Susanna
 15247 pren continència;
 15248 la penitència
 15249 de Magdalena;
 15250 d'alta Elena
 15251 peregrinatge;
 15252 spitalatge,
 15253 dels pobres zel
 15254 de Ysabel,
 15255 reyna, contessa
 15256 he menoressa;
 15257 de Caterina,
 15258 Tecla, Merina,
 15259 Anastasia,
 15260 Agnés, Lluçia,
 15261 virginitat,
 15262 ab caritat
 15263 per fe, martiri
 15264 sens ereptiri.
 15265 Ne pots amar,
 15266 ben afamar
 15267 he ben voler,
 15268 dir ab plaer
- 15269 sols tals virtuts.
 15270 Sollicituts
 15271 de dones vives
 15272 te prech esquives.
 15273 Sols te deportes,
 15274 de semblants mortes,
 15275 llegint llur vida,
 15276 car han seguida
 15277 en qualque pas,
 15278 sens contrapàs,
 15279 la bona via
 15280 de qui m'envia.
 15281 Axí desfàs
 15282 he satisfàs
 15283 tos arguments
 15284 he pensaments.
 15285 Llexa disputes,
 15286 he no refutes
 15287 los consells meus.
 15288 Cert, si no-ls creus,
 15289 viuràs penat,
 15290 morràs dampnat.
 15291 Ta testa calba,
 15292 puys és ja l'alba,
 15293 volrà dormir.
 15294 Vull-me'n partir.
 15295 Coman-t-a Déu».

***Quart llibre o quarta part
 principal: De enviudat
 Primera part del quart:
 Com ordenà sa vida***

15296	Puys que sa veu	15330	per Déu guiats
15297	yo no sentí,	15331	mirablement.
15298	de fet sortí	15332	Ells, realment
15299	tot elevat,	15333	feren l'ofici,
15300	alienat,	15334	lo sacrifici,
15301	esbalajt,	15335	santes preguàries,
15302	pel que hojèt	15336	per funeràries
15303	llavòs havia.	15337	dels susdits sants.
15304	Com qui somia	15338	Llurs ajudants,
15305	cosa plaent,	15339	vent-los becar,
15306	soptosament,	15340	massa tardar,
15307	si-s despertat	15341	los despertaren.
15308	ne ha mal grat	15342	Perquè-ls torbaren
15309	he li sap greu,	15343	del que lluny feyen
15310	com plaer seu	15344	he tan clar veyen,
15311	li han torbat;	15345	los desplaqué.
15312	desconsolat	15346	Cascú n'agué
15313	com fon Tobies,	15347	enuig hun tant—.
15314	com Azaries	15348	He com, parlant
15315	—àngel Rafel—	15349	Déu, instruhís,
15316	se'n tornà-l cel	15350	los senys obrís
15317	he conguoxat.	15351	a les figures
15318	He com hugat	15352	Sanctes Scriptures,
15319	fon sent Ambròs,	15353	les declaràs
15320	qui fon al cos	15354	a Clehofàs
15321	del sant Martí,	15355	—altre ab ell,
15322	tanbé Frontí	15356	en lo castell
15323	fon al de Marta	15357	apostatats,
15324	—llegint la carta	15358	maravellats
15325	de celebrar,	15359	del que parlà,
15326	sobre l'altar	15360	trencant lo pa
15327	ells s'adormiren.	15361	lo conegueren;
15328	Dormint partiren	15362	quant lo volgueren
15329	de sos bisbats,	15363	desparegué.

15364	Molt los dolgué	15397	de la crehença,
15365	com s'apsentà—.	15398	per ma valença
15366	He com trobà	15399	a mi splicada
15367	sent Aguostí	15400	he declarada.
15368	aquell fadrí	15401	Fon lo moral
15369	riba la mar,	15402	he doctrinal
15370	volent buydar	15403	per mi palpable
15371	l'aygua-n hun clot,	15404	he practicable.
15372	li dix: «Arlot,	15405	Mas lo subtil,
15373	¿què penses fer?»	15406	de fort estil,
15374	Ab alt saber	15407	cert, transcendent,
15375	lo chic respòs.	15408	mon sentiment
15376	Ab gran repòs	15409	tehòrich alt
15377	ell escoltant,	15410	trobant-me falt,
15378	l'infant parlant,	15411	de vista lloscha;
15379	perdé'l de vista.	15412	he ab ma foscha
15380	Ab cara trista,	15413	flacha pensiva
15381	restà pensant.	15414	—com la visiva
15382	Yo, pel semblant,	15415	del duch, e rat
15383	tal me trobí	15416	qui-s diu <i>penat</i> ,
15384	après cobrí,	15417	he del muçol,
15385	en seny tornat	15418	al raig del sol—
15386	encadarnat,	15419	d'ull lo perdia,
15387	per l'escoltar	15420	no l'entenia.
15388	he tant vetlar.	15421	Sols lo cobrava
15389	Tantost pensí	15422	com se calava
15390	he comencí	15423	a l'aprensible,
15391	rememorar	15424	intel·ligible
15392	he recordar,	15425	per mi, grosser.
15393	recogitant	15426	Fiu mon poder
15394	he recitant,	15427	no m'oblidàs,
15395	lo qu-entenguí	15428	que-m recordàs,
15396	he conprenguí	15429	per profit meu,
		15430	he ara teu,

15431	fill Baltasar.	15465	seure, ne taula;
15432	Sens pus tardar,	15466	ni may paraula,
15433	tantost vestí'm.	15467	rahonament,
15434	Del llit lleví'm.	15468	mot, parlament
15435	He devallat,	15469	d'elles sentir,
15436	agenollat,	15470	ni may hojr.
15437	a Déu llohí	15471	Llur malenpoli
15438	he benehí,	15472	bollir en oli;
15439	regraciant	15473	mengar les mans,
15440	he soplicant	15474	morir abans.
15441	sa gloriosa	15475	Ans peus estendre
15442	he piadosa	15476	que muller pendre;
15443	beneyta Mare,	15477	ans soterrat
15444	qu·ella·m separe	15478	que mullerat.
15445	del vell llevat;	15479	De continença
15446	he, renovat,	15480	fiu prometença.
15447	de l'infernai	15481	Puys fui delliure,
15448	drach Belial	15482	mudí de viure,
15449	me preservàs.	15483	lexant l'activa,
15450	He com pensàs	15484	contemplativa
15451	que·l temps passat,	15485	cercant la vida;
15452	mal compassat,	15486	prenint la mida
15453	perdut, no·s cobra,	15487	he l'exemplar
15454	metí en obra	15488	de contemplar
15455	l'ohuyt novell	15489	dels ermitans,
15456	de bon consell.	15490	sols habitans
15457	Sens temps remetre,	15491	en los sechs erms,
15458	volguí prometre.	15492	hon viuen ferms,
15459	Fiu jurament,	15493	sens matrimonis,
15460	vot, sacrament,	15494	ab tals dimonis.
15461	ab cor d'atendre,	15495	De fet ho fiu.
15462	may muller pendre,	15496	Aquell estiu,
15463	mas viure franch;	15497	yo fiu ma via
15464	may en hun banch	15498	ves la mongia

15499	ben ermitana,	15533	desafaynada
15500	la catalana,	15534	huna jornada,
15501	damunt Falcet,	15535	sols per mirar
15502	deçà Poblet,	15536	hi volch entrar
15503	qui-s diu Cartoxa,	15537	ab ses donzelles:
15504	hon la gent coxa	15538	claustra, capelles,
15505	puga·b afany.	15539	quant calciguaren,
15506	Qualque mig any	15540	tot ho llavaren
15507	yo y aturí	15541	he fort ragueren;
15508	hon aporí,	15542	ells may ixqueren
15509	ab lo prior,	15543	del cor, tancats.
15510	bon confessor,	15544	Molt són guardats
15511	examinant	15545	d'ocasió.
15512	he rominant	15546	D'oració
15513	ma consiència.	15547	ells me'n mostraren.
15514	La penitència	15548	Molt m'endreçaren,
15515	aguí finida.	15549	per llur virtut,
15516	De la llur vida	15550	lo temps perdut
15517	fuy molt content.	15551	que l'esmenàs;
15518	He, certament,	15552	que ordenàs
15519	vestit m'i fóra,	15553	lo venidor,
15520	si la traydora	15554	vivint millor,
15521	de biguamia,	15555	me consellaren.
15522	tal com la mia,	15556	Tots m'abraçaren,
15523	tant no u vedàs,	15557	e m'oferien
15524	que m'ordenàs	15558	Déu preguarien
15525	a missa dir.	15559	per mi, tostemps.
15526	Al monestir,	15560	De tots ensemps
15527	dona y entràs	15561	pris comiat,
15528	ni s'acostàs	15562	per Déu guiat,
15529	nunca n'i veren.	15563	ves Sentes Creus.
15530	Ans me digueren	15564	Ab moltes neus
15531	que la reyna	15565	he prou gran fret
15532	dona Marina,	15566	fuy a Poblet;

15567 camí ferrat,
 15568 a Montserrat.
 15569 Prop Taraguona,
 15570 fuy a Valbona:
 15571 quin monestir
 15572 per convertir
 15573 tot peccador!
 15574 Per la fredor,
 15575 molt me cansà
 15576 Benifaça
 15577 he Vallivana.
 15578 Fuy per la Plana
 15579 he per la Vall,
 15580 ab gran treball,
 15581 a Valldecris.
 15582 Quant aguí vist
 15583 yo Portaceli,
 15584 cert fuy aleli
 15585 de cansament.
 15586 Mas, certament,
 15587 seguons mon vot,
 15588 res pus devot
 15589 ni més conpost,
 15590 lloch pus dispost
 15591 en tots no viu:
 15592 ab rahó-s diu
 15593 del cel la porta.
 15594 Cert, no y és morta
 15595 la continència:
 15596 de l'abstinència
 15597 ells han la suma.
 15598 May carn hi fuma,
 15599 ni a llur costa
 15600 dona s'acosta.

15601 Bé y reposí,
 15602 fins deposí
 15603 lo llassament.
 15604 D'ells molt content
 15605 he-namorat,
 15606 ab llur bon grat,
 15607 cinta ma spasa,
 15608 torní'm a casa,
 15609 hon huy, yo stich
 15610 en pau, vos dich.

***Seguona part del quart:
 Continua son viure***

15611 Noranta-cinch
 15612 ho cent anys tinch,
 15613 dels quals cinquanta
 15614 o los xixanta
 15615 dels meus millós,
 15616 penes, dolós
 15617 m'an espletat.
 15618 En veritat,
 15619 lo sant sermó
 15620 de Salamó
 15621 qui-m fon tramés,
 15622 los anys de més
 15623 m'estalvià
 15624 he desvià.
 15625 Yo, mal nodrit,
 15626 vell endurit,
 15627 dolent, vilà,
 15628 com lo milà
 15629 del terç any vell,

15630	per hun budell	15665	No tinch sensals:
15631	ja m'i calava;	15666	de naturals,
15632	ja m'acordava	15667	primiciades
15633	a fort cadena.	15668	e just delmades
15634	Ma gran esmena	15669	rendes, yo visch.
15635	del temps perdut	15670	Lo meu partisch,
15636	no conegut,	15671	finant mos dies,
15637	si la't recite,	15672	en obres pies
15638	creu sols ymite	15673	he penitència.
15639	lo publicà,	15674	Per abstinència,
15640	qui explicà	15675	llit sus la llenya,
15641	son falliment	15676	he d'estamenya
15642	tot homilment;	15677	tinch los llançols;
15643	no pas com féu	15678	los camisols
15644	lo fariseu,	15679	d'aspre celici.
15645	va, gloriós,	15680	Per exercici
15646	superbiós.	15681	de ma persona,
15647	Yo, instruyt	15682	alguna stona
15648	he corregit,	15683	yo cave-n l'ort.
15649	Déu ajudant	15684	Per mon deport,
15650	he graciand,	15685	après passeje
15651	ab escandalls	15686	fins que fameje.
15652	he prou treballs	15687	Dijous, diumenge
15653	mon temps llimate.	15688	he dimarts, minge
15654	Dones evite,	15689	carn sense greix;
15655	per no torbar,	15690	los tres jorns, peix;
15656	com realguar.	15691	l'u, aygua y pa.
15657	Sols hun cambrer,	15692	Si no-m trop sa,
15658	hun escuder	15693	pa y vi vermell.
15659	he comprador,	15694	De gros burell
15660	coch, pastador;	15695	és mon vestir.
15661	tres me servexen	15696	A may jaquir
15662	he may me dexe.	15697	missa tots jorns,
15663	Llur sou los pague	15698	cerque perdons,
15664	e-ls afalague.		

15699	sovint confesse.	15733	Molt fort errà,
15700	He may no sesse	15734	com no scorchà
15701	hores dihurnes	15735	en Asuer
15702	dir, he nocturnes,	15736	a sa muller
15703	per morts e vius.	15737	Vastí, reïna!
15704	Yo rem catius.	15738	Tanbé na Dina
15705	E.ncarcerats	15739	morir deguera,
15706	he enviudats	15740	per ser vayvera.
15707	sovint vesite.	15741	Millor li'n pres
15708	Los ostes site;	15742	a Fineés,
15709	cert, ma posada	15743	com acorà
15710	no·ls tinch tancada.	15744	he travessà
15711	Los malalts cure,	15745	ab lo punyal,
15712	pobils procure,	15746	dins lo tendal,
15713	dó past al pobre;	15747	la dona dita
15714	vist-lo hi cobre.	15748	Madianita
15715	No les femelles!	15749	—nom de guerrer
15716	Bé fer a elles	15750	justicier
15717	ho atjutori,	15751	li n'ha restat
15718	no·s meritori!	15752	perpetuat—.
15719	Gens no·ls ne fas,	15753	Aquell Ramon,
15720	de fret o glas,	15754	qui darrer fon
15721	de set ho fam	15755	comte·n Tolosa,
15722	—tant les desam—.	15756	deliciosa,
15723	Si·s vol morissen,	15757	molt andeguera,
15724	llamps les ferissen	15758	sa muller era;
15725	he les cremassen,	15759	ab art trobada,
15726	sal se tornassen	15760	matà penjada
15727	com la de Llot.	15761	sàviament,
15728	Llança·n hun clot	15762	mas ferament.
15729	qui res los dóna.	15763	Bé u acordaren
15730	Mas qui·ls perdona	15764	los qui mataren,
15731	llur falliment,	15765	ab gran foguera,
15732	pecca greument.	15766	muller primera

- 15767 del fort Samsó.
 15768 Per dir cansó,
 15769 tambor sonar,
 15770 massa cuytar,
 15771 primer exir,
 15772 bé féu morir,
 15773 cremada nua,
 15774 la filla sua
 15775 lo duch bastart.
 15776 Agué gran art
 15777 lo caminer,
 15778 de sa muller
 15779 partint lo cos;
 15780 cascú bon tros
 15781 dels trips n'agué,
 15782 de què-s mogué
 15783 fer gran vengança,
 15784 cruel matança
 15785 de benjamines
 15786 he gabesines
 15787 de Gualahat.
 15788 Aquell huntat
 15789 bon rey Hieú
 15790 noblement féu
 15791 d'alt espenyar,
 15792 tota sclafar
 15793 a Gesabel,
 15794 reyna cruel,
 15795 dona malvada.
 15796 En la entrada,
 15797 ben calciguar
 15798 he roseguar
 15799 la lexà [a] cans;
 15800 sols peus e mans,
 15801 lo que-n romàs,
 15802 en hun nou vas,
 15803 per ser estada
 15804 ab rey casada,
 15805 fon soterrat.
 15806 Bé fon yrat,
 15807 ab gran rahó,
 15808 l'antich baró
 15809 duch Moÿsés,
 15810 ab Fineés
 15811 he vencedós,
 15812 per ser tudós
 15813 de les casades,
 15814 viudes portades,
 15815 madianites.
 15816 Cert, infinites
 15817 les violades,
 15818 totes trobades,
 15819 manà matar
 15820 he deguollar.
 15821 Les vérgens no!
 15822 E guanya'ls-ho
 15823 virginitat.
 15824 L'apostatat
 15825 en Julià
 15826 bé castiguà
 15827 braves mullés;
 15828 ben nou millés,
 15829 per les mamelles,
 15830 en les ramelles
 15831 d'arbres curtades,
 15832 ben aguades,
 15833 vives pengà.
 15834 Tanbé-s vengà
 15835 Èrcules tost:
 15836 en hun recost,

15837	cent mil armades,	15871	aquella nècia,
15838	aparellades	15872	dita Llucrècia,
15839	per ell combatre,	15873	gentil, infel;
15840	sabé'ls rebatre	15874	mogué-la-y zel
15841	lo llur arnés.	15875	de quesvol fos,
15842	Ab hun revés	15876	matant son cos;
15843	molt les vexà,	15877	car conexia
15844	he les lexà	15878	què merexia,
15845	totes nafrades	15879	per son fallir,
15846	he deguollades	15880	tantost morir.
15847	baix en la foya.	15881	He la cunyada,
15848	No menys en Troya,	15882	enamorada
15849	Pantasilea,	15883	d'Octovià,
15850	ab sa ginea,	15884	també-s matà
15851	—qui pot dir quanta!—	15885	sabent què feya;
15852	millés quaranta	15886	car ella-s veyà
15853	mortes tallaren.	15887	fort avorrida,
15854	També-s mataren	15888	he ben fornida
15855	los persians,	15889	de puteria.
15856	més d'atre tans	15890	Sa porreria
15857	d'elles millàs.	15891	mort mereixqué.
15858	En altre pas,	15892	Per ço prengué
15859	onze mil belles	15893	verí tan fort.
15860	vérgens puncelles	15894	Si tal deport,
15861	de la Bretanya,	15895	semblants jornades,
15862	moltes d'Espanya,	15896	ab tals portades
15863	caygueren mortes,	15897	sovent avien,
15864	entre les ortes	15898	millós serien.
15865	he lo ribatge	15899	Si yo podia,
15866	d'un gran vilatge.	15900	yo-ls ne daria.
15867	Ab gran conpanya,	15901	Dich a les males;
15868	en Alamanya	15902	totes són tales,
15869	prengueren mort.	15903	les que conech.
15870	No-s féu gran tort		

***Tercera part
del quart***

15904	Per lo que·ls dech	15935	de verderols
15905	per ser proïsmes,	15936	he d'oriols,
15906	e pels babtismes	15937	he molts vespés.
15907	hon som llavats,	15938	Tots sos vergés
15908	tots bategats,	15939	he ben cercat,
15909	si he fals dit	15940	he y sols trobat
15910	ja me'n penit,	15941	hun virtual
15911	cert, de bon cor.	15942	arbre fruytal,
15912	No ajen por,	15943	sols singular,
15913	les asegure,	15944	de virtuts clar
15914	si bé·m murmure,	15945	ben enpeltat.
15915	que yo·ls fes frau,	15946	Crech à trencat
15916	car no·s tan brau,	15947	l'ull al diable
15917	fer ni felló,	15948	huna llohable,
15918	cert, lo lleó,	15949	sola famosa
15919	com pintat par.	15950	he fructuosa,
15920	Per no llexar	15951	ben coneguda,
15921	elles yrades,	15952	dona tenguda
15922	avalotades	15953	per prous, valent,
15923	ves mi del tot,	15954	Déu molt tement
15924	vull dir hun mot	15955	he cristiana;
15925	per llur confort.	15956	tota humana,
15926	Tot lo llur ort	15957	comunicable;
15927	d'espines ple,	15958	dolça y amable
15928	de carts també,	15959	he graciosa,
15929	he praticat;	15960	certa, curosa,
15930	bé·xaminat	15961	neta, gentil;
15931	ma vida tota.	15962	sabent, homil
15932	En la llur flota	15963	he poch parlara,
15933	dels arbres vius,	15964	mas gran faynera;
15934	he vist molts nius	15965	dona·ndreçada,
		15966	ben esforçada
		15967	en tot quant feya.
		15968	Ses ores deya

15969 he tot l'ofici,
 15970 mas lo servici
 15971 he treballar,
 15972 per son orar
 15973 no romania.
 15974 A tots paria
 15975 la llur persona
 15976 més hom que dona.
 15977 Des que só nat,
 15978 tanta bondat
 15979 no viu en fembra.
 15980 D'aquesta-m menbra
 15981 que fon casada
 15982 he ben criada,
 15983 molt instruïda
 15984 e tal nodrida
 15985 pel marit seu,
 15986 lo qual la véu
 15987 molt ben morir.
 15988 Restà, sé-us dir,
 15989 desconsolat,
 15990 alienat,
 15991 fora de si.
 15992 Bé-l coneguí,
 15993 subplantador
 15994 he lluytador;
 15995 blanch e vermell
 15996 és lo nom d'ell.
 15997 D'ella-m recort:
 15998 Is, primer mort,
 15999 lo peix llicer,
 16000 hach nom primer.
 16001 Fon ma veïna,
 16002 mare, padrina

16003 he fel amigua;
 16004 no massa-ntigua,
 16005 dona molt clara,
 16006 a mi molt cara.
 16007 Res en lo món,
 16008 mentres hi fon,
 16009 no amí tant.
 16010 Fiu dol e plant
 16011 gran, quant fallí.
 16012 De cor l'amí
 16013 extremament.
 16014 Puys solament
 16015 en llur comuna
 16016 n'é trobat huna,
 16017 la qual mereix
 16018 hun poch de greix
 16019 he qualche festa.
 16020 Per sol aquesta,
 16021 los dich, me plau
 16022 ab elles pau
 16023 final fermar.

***Quarta part
e darrera***

16024 A la sens par
 16025 Verge-chcel-lent,
 16026 de Déu potent
 16027 mare, Maria,
 16028 no m'estaria,
 16029 devotament,
 16030 atentament,
 16031 no pas cuytat,

16032	majoritat	16065	nit e jorn pregue
16033	dir cascun dia.	16066	qu-ella m'aplegue,
16034	Sa confraria	16067	ab sos servents
16035	de la Seu, gran,	16068	primés, corrents
16036	tostemps que van	16069	per ses monjoyes,
16037	a soterrar	16070	guanyant les jhoyes
16038	he a honrar	16071	de l'alt repòs.
16039	ses professons,	16072	Esperar guos,
16040	misses, sermons,	16073	ab fe fiant,
16041	servixch quant puch.	16074	qu-ella judant,
16042	Sa stola duch,	16075	atenyeré
16043	del rey enpresa,	16076	he guanyaré,
16044	als pits bé stesa,	16077	après ma mort,
16045	blanca·b jerreta	16078	lo segur port
16046	o terraceta,	16079	celestial,
16047	ab flor de llir.	16080	perpetual
16048	He sens fallir,	16081	alt consistori.
16049	set verguonyans,	16082	Al purguatori,
16050	les quatre grans	16083	per mos peccats
16051	festivitats	16084	mal esmenats,
16052	tinch convidats;	16085	sé prou hi dech;
16053	dos, tots disaptés,	16086	quant puch la prech
16054	dels qui d'acaptés	16087	que me n'aparte.
16055	porten sa vida.	16088	Ací, que·m farte,
16056	Ab semblant brida,	16089	per fer esmenes,
16057	regnes e mos,	16090	de mals e penes
16058	de tot mon cos	16091	sols corporals;
16059	la fi n'ordene.	16092	les animals
16060	Perquè y esmene	16093	he desplaés,
16061	lo que m'i fall,	16094	quals les mullés
16062	en esta vall	16095	en temps passat
16063	tan lacrimosa,	16096	me han donat,
16064	la gloriosa	16097	he mals presents,

16098	per los turments	16131	t'é sols rescrit
16099	en comte vajen.	16132	què-m par profit.
16100	Ara m'ensagen	16133	Mel e mantegua,
16101	males humós;	16134	si bé-s mastegua,
16102	penes, dolós	16135	pot ben valer
16103	tinch al present.	16136	a ben saber
16104	Yo ara-m sent	16137	conéxer clar;
16105	mal als talons;	16138	bé specular
16106	en los ronyons	16139	he inquirir;
16107	pedres, arena;	16140	bé dicernir
16108	dol-me la squena,	16141	què-s deu amar,
16109	muscles e colzes.	16142	què desamar,
16110	Tinch torts los polzes;	16143	què elegir,
16111	no puch tenir,	16144	què avorrir.
16112	ni menys regir,	16145	Tals dos contraris
16113	taça ni pinta,	16146	exemples varis,
16114	ploma ni tinta.	16147	clares semblances
16115	L'ull dret tinch roig;	16148	he concordances
16116	ni-m veig ni m'oig.	16149	los manifesten;
16117	Ja no puch siure,	16150	més los asesten
16118	ni menys escriure.	16151	que l'alt volar.
16119	Molt més ne resta	16152	Lo disputar
16120	d'aquesta gesta	16153	grans qüestions
16121	que no t'é dit:	16154	en los sermons;
16122	temps m'à fallit.	16155	inperceptibles,
16123	Cert, vell fexuch,	16156	no aprensibles
16124	ja pus no puch.	16157	suptilitats;
16125	En lo present,	16158	alietats
16126	mon fill plasent	16159	de Trinitat;
16127	Baltasar Bou,	16160	si en peccat
16128	<i>no y ha res nou,</i>	16161	fon concebuda;
16129	antich és tot.	16162	si fon remuda,
16130	Yo, car nebot,	16163	predestinar;

16164	la fe provar;	16198	mas no cabé
16165	dits d'en Pertusa;	16199	en mon vexell.
16166	d'en Llull sa musa;	16200	Lo meu cervell
16167	d'Ocham, Aschot	16201	poch ne prengué.
16168	llur vari vot;	16202	Què retengué
16169	coses molt primes,	16203	t'é scrit desús,
16170	ab suptils rimes,	16204	lo menys confús
16171	plau a les gens:	16205	que he pogut.
16172	profit no gens	16206	Del qu'é sabut
16173	ne sol restar.	16207	he fet procés,
16174	De tal preycar,	16208	però sotsmés
16175	a mon parer,	16209	tot a la llima
16176	és tal plaer	16210	del qui és cima
16177	lo escoltar,	16211	dels correctós.
16178	com del contar	16212	En res, errós
16179	d'altri florins.	16213	contra la fe,
16180	He dels hoÿns,	16214	si mal dit he,
16181	les armonies	16215	no ben rescrit,
16182	he melodies	16216	he-u per no dit
16183	han-ne delit,	16217	he revocat,
16184	quant han hoÿt,	16218	per anul-lat
16185	lo so-s passat,	16219	vull sia-gut.
16186	quin serà stat,	16220	Fall-me virtut,
16187	ni recitar	16221	vull-me'n jaquir.
16188	ni recontar	16222	Sols te requir
16189	no u espereu.	16223	sovint hi luges,
16190	Sols hoyreu:	16224	he que y afiges
16191	«Bé han sonat.	16225	lo que y sabràs.
16192	Bé ha preycat,	16226	Per temps creuràs
16193	a mon plaer».	16227	lo que t'eschich.
16194	Axí, certer,	16228	Lo que yo-t dich
16195	ne pres a mi:	16229	és may pratiques,
16196	l'alt que hoÿ	16230	ni t'enboliques
16197	molt me plagué,		

16231 gens ab les dones.
 16232 Sols te consones
 16233 ab l'alta Mare,
 16234 qui ab Déu pare,
 16235 l'Esperit Sant
 16236 d'ells hemanant,
 16237 té Fill comú,
 16238 qui viu, Déu hu,
 16239 en hunitat
 16240 he Trinitat
 16241 eternalment.
 16242 Tots, finalment,
 16243 hòmens he fembres,
 16244 pròmens, profembres,
 16245 vixcam deçà.
 16246 Salvats dellà,
 16247 direm «amén».

